

Programmabegroting 2017 Gemeente Gennepe

Besloten door het college van B&W d.d. 20 september 2016 (2016/226095);
Vastgesteld door de gemeenteraad van Gennepe d.d. 7 november 2016.

Gemeente Gennep,
Postbus 9003
6590 HD Gennep,
Tel: 0485-494141

Bezoekersadres: Ellen Hoffmannplein 1, Gennep

Internet: www.gennep.nl
E-mail: gemeente@gennep.nl

INHOUD

AANBIEDINGSBRIEF BEGROTING 2017-2020.....	4
LEESWIJZER.....	26
KERNGEGEVENS	28
PROGRAMMA 1 'VEILIGHEID'	29
PROGRAMMA 2 'OPENBARE RUIMTE'	33
PROGRAMMA 3 'ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE'	38
PROGRAMMA 4 'ONDERWIJS EN KINDEROPVANG'	44
PROGRAMMA 5 'CULTUUR EN SPORT'	48
PROGRAMMA 6 'SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK'	53
PROGRAMMA 7 'MILIEU EN VOLKSGEZONDHEID'	63
PROGRAMMA 8 'RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING'	68
PROGRAMMA 9 'DIENSTVERLENING'	73
PROGRAMMA 10 'BESTUUR en ORGANISATIE'	77
PROGRAMMA 11 'GEMEENTEFINANCIËN'	82
Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	89
Paragraaf lokale heffingen	101
Paragraaf grondbeleid	113
Paragraaf bedrijfsvoering	118
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.....	124
Paragraaf verbonden partijen.....	128
Paragraaf financiering.....	137
Financiële begroting.....	142
BIJLAGE 1: Meerjarig investeringsprogramma	146
BIJLAGE 2: Staat van vaste activa	147
BIJLAGE 3: Staat van reserves en voorzieningen.....	150
BIJLAGE 4: Verloop algemene vrije reserve	152
BIJLAGE 5: Staat van langlopende geldleningen	153
BIJLAGE 6: Overzicht subsidies.....	154
BIJLAGE 7: EMU saldo	155
BIJLAGE 8: Overzicht beleidskaders per programma.....	156
BIJLAGE 9: Aangenomen moties / amendementen 7 november 2016.....	164
BIJLAGE 10: Overzicht afkortingen	176

AANBIEDINGSBRIEF BEGROTING 2017-2020

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020. Deze begroting vormt de laatste begroting van dit college voor een geheel bestuursjaar. De basis voor deze begroting is de op 27 juni 2016 door de raad aangenomen Voorjaarsnota 2016. De meerjaren begroting is sluitend zonder nieuwe bezuinigingsvoorstellen; de lasten voor de burger stijgen heel beperkt. Alleen de OZB wordt trendmatig verhoogd, de reinigings- en rioolrechten gaan in 2017 niet omhoog.

Algemeen beleid

De wereld om ons heen verandert continu, decentralisaties in de zorg, de economische situatie, instroom van vluchtelingen, de door de 3D's versterkte regionale samenwerking. Allemaal ontwikkelingen waar de gemeente in moet mee veranderen.

In Visie en samenwerking (juni 2012) en de Position Paper Samenwerking Regio Noord-Limburg (24 juni 2013) is gedefinieerd hoe en waarop onze gemeente zich wil positioneren. De Position Paper uit 2013 richtte zich op toerisme & recreatie.

Gennep houdt vast aan haar imago van Vesting- en Keramiekstad aan de Niers, met een historische kern en een afwisselend landschap en oase van rust aan de Niers.

Gennep neemt haar aandeel in de uitvoering van de strategische visie Regio in Balans uit 2012, in het bijzonder voor een van de drie hoofddopgaven: Boeien en Binden (zorgen dat de regio aantrekkelijk is voor huidige en

nieuwe bewoners en bezoekers). Daarnaast zijn Vitale Gemeenschappen (gericht op een sterke sociale structuur en identiteit) en Innoveren en Vermarkten (een sterke en duurzame economische structuur) de hoofddopgaven.

In 'Werken aan de Regio Venlo 2015-2018 Programma's voor de toekomst' is een nadere focus aangebracht en prioriteit gegeven aan:

- 1) de ontwikkeling van de Brightlands Greenportcampus Venlo, inclusief de daaraan verbonden economische sectoren én
- 2) de verdere ontwikkeling van de vrijtijdseconomie in onze regio.

Voor Gennep gaat de focus naar vrijetijds-economie. Toerisme & recreatie past volledig in deze regionale prioriteit. Dit sluit ook aan bij een van de twee hoofddoelen van het college: de verbetering van de vitaliteit en leefbaarheid van de Gennepse samenleving en betere benutting daarvan. Het uitgangspunt is gebruik te maken van de

landschappelijke, culturele en cultuurhistorische kwaliteiten van onze gemeente om de toeristische bestedingen in onze regio te vergroten.

Komende jaren zien we de lopers tijdens de Vierdaagse van Nijmegen door Gennep trekken en ook is Gennep Wieler-gemeente.

Met de projecten langs de Maas en de Niers, vergroten we de aantrekkingskracht van Gennep ook voor de waterbezoeker.

Conform de Voorjaarsnota zijn in de begroting extra middelen opgenomen voor toeristische

projecten. In het kader van de vitaliteit van onze kernen gaan we in 2017 onder andere werken aan de realisatie van een dorpshart in Ven-Zelderheide.

Ook herdenken we dat het 400 jaar geleden is, dat het historische Stadhuis van Gennep werd gebouwd.

Naast investeringen in bevordering van het toerisme, gaan we in 2017 investeren in de uitvoering GVVP, onderhoud openbare ruimte, specifiek wegen en berm, gezondheidsbevordering en verder verbeteren van onze dienstverlening.

Andere opzet begroting

Door de vernieuwing van het BBV (zie Programmabegroting 2016) is de opzet van de begroting aangepast. De functies zijn vervangen door zogenaamde taakvelden. Het aantal taakvelden is veel lager dan het aantal functies. In de overzichten onder de taakvelden is een directe koppeling gelegd tussen wat willen we bereiken en wat gaan we doen.

Financiële situatie

De economische vooruitzichten zijn gematigd positief. Het Rijk heeft niet het voornemen om weer ingrijpend te gaan bezuinigen en kiest voor stabiliteit, wat ook geldt voor het Gemeentefonds. Dit geeft minder onzekerheid voor onze meerjarenbegroting, maar geen financiële ruimte.

Het college vindt het van groot belang dat onze financiële huishouding goed op orde is, door een degelijk financieel beleid waarbij kostenefficiënt opereren centraal staat. In de Voorjaarsnota was het financiële perspectief van de meerjarenbegroting licht positief.

De verwerking van de Meicirculaire leverde extra middelen op voor het sociaal domein. De budgetten voor WMO en Jeugdzorg zijn hiermee verhoogd. Voor andere taken leverde de Meicirculaire geen nieuwe ruimte op.

In 2015 zagen we een stijging van de leges omgevingsvergunningen wat vertaald is in de begroting 2016 en meerjarenbegroting 2017-2019. De werkelijke opbrengsten in 2016 geven geen aanleiding tot een nieuwe bijstelling. Het aantal toeristische overnachtingen voor de toeristenbelasting is gelijk gehouden.

Naar aanleiding van de vernieuwing BBV hebben we onze rekenrente aangepast naar 2,5% (was 4,5%). De systematiek van berekening van bespaarde rente is hiermee verlaten. Het percentage van 2,5% is gebaseerd op de werkelijke rentekosten van de vaste geldleningen, omgeslagen over de boekwaarde van de investeringen. Gezien de hoge liquiditeitspositie hoeven we de komende jaren geen nieuwe geldleningen af te sluiten. Door de jaarlijkse aflossingen dalen de rentelasten. Hiermee is in de meerjarenbegroting rekening gehouden.

Decentralisatie Jeugdzorg, Participatiewet en zorg (AWBZ/Wmo)

De nieuwe verdeling van de decentralisatie uitkering uit het deelfonds Sociaal Domein is gunstig voor Gennep. Met ingang van 2016 krijgen we meer geld voor de nieuwe taken. De stijging gaat door in 2017 en 2018. De uitgaven zijn nog onzeker, enerzijds als gevolg

van het open-einde karakter, anderzijds onder andere doordat we nog onvoldoende ervaringscijfers hebben door achterstallig declareren door zorgleveranciers. We hebben daardoor nog onvoldoende inzicht in de uitgaven voor de nieuwe taken. De uitgaven in 2015 bleven binnen de beschikbare middelen maar onduidelijk is of de uitgaven in 2015 representatief zijn voor de komende jaren. Ook in 2017 en volgende jaren is de uitkering die wij krijgen uit het deelfonds in de begroting geormerkt voor uitvoering van de nieuwe taken waarmee ruimte beschikbaar is voor verdere groei van de uitgaven. Voor eventuele tegenvallers in het sociaal domein is nog een bestemmings-reserve beschikbaar van € 700.000.

Verdiepingsonderzoek provincie Limburg

In de begroting 2016 stonden vier voorwaarden van de provincie voor meerjarig repressief toezicht (dat wil zeggen toezichtarm) die ook op deze begroting 2017 van toepassing zijn:

1. Zorg voor structureel en reëel evenwicht voor begrotingsjaar 2016, 2017 en 2018 inclusief meerjarenraming (ten minste tot en met 2018).

In deze begroting wordt voor de periode tot en met 2020 hieraan voldaan.

2. Laat de raad zo spoedig mogelijk na actualisering van het wegenbeleidsplan (inclusief civiele kunstwerken) en het groenplan in 2015, de beheerplannen vaststellen. Neem uiterlijk in de begroting 2017 en meerjarenraming maar bij voorkeur eerder, de financiële consequenties op.

In de begroting is in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen een overzicht van de plannen en financiële consequenties opgenomen.

3. Rond conform planning eind 2016 actualisering af van de kaderstelling voor accommodaties. Leg het integraal accommodatiebeleid aan de raad voor ter vaststelling. Neem uiterlijk in de begroting 2018 en meerjarenraming, maar bij voorkeur eerder, de financiële consequenties op.

De voorzieningenplannen worden in de gemeente Gennep opgepakt samen met bewonersorganisaties, verenigingen en maatschappelijke partners. Centrale doelstelling is om vanuit de visie van zelfsturing samen met bewonersorganisaties invulling te geven aan toekomstige voorzieningen in dorpen en wijken (inclusief de daarvoor in te zetten accommodaties). Bewonersorganisaties en verenigingen zijn daarbij ook aan zet en krijgen bij voorkeur ook een rol in de (toekomstige) exploitatie van de voorzieningen. Het proces wordt begeleid door Spirato (Vereniging gemeenschapsaccommodaties Limburg) en per kern is/wordt gestart met een werkgroep van stakeholders die aan de slag gaat met het opstellen van een voorzieningenplan (Ottersum, Gennep-Zuid, Gennep-West, Ven-Zelderheide in 2016). De praktijk leert dat het werken met stakeholdersbijeenkomsten (vrijwilligersorganisaties) meer tijdrovend is dan voorzien waardoor de afronding van de voorzieningenplannen in 2017 zal plaatsvinden.

4. Geef op een transparante manier de consequenties in de begroting weer van de (geactualiseerde) beheerplannen. Geef hierbij inzicht in het door de raad gekozen kwaliteitsniveau, achterstallig onderhoud, de benodigde budgetten en de vertaling in de begroting en meerjarenraming. Geef ook aan als van de plannen wordt afgeweken.

In de begroting is in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen een overzicht van de plannen en financiële consequenties opgenomen.

Zoals bij de Voorjaarsnota besloten wordt er extra geld ingezet voor onderhoud van wegen en bermen.

In de komende alinea's gaat het college in op de beleidsvoornemens voor komend jaar en de periode tot 2020, de wijzigingen van de begroting op basis van het BBV, de financiële ontwikkeling van de begroting en onzekerheden daarin en tot slot de investeringen en balansontwikkelingen.

Beleidsvoornemens

Speerpunten van beleid in de begroting (conform de Voorjaarsnota). Zie ook de inleidingen bij de programma's.

Programma 1 Veiligheid:

Toezicht houden op de naleving van de afspraken zoals vastgelegd in het hondenbeleid, deelname aan landelijke aanpak adreskwaliteit en toezicht op naleving van de Drank- en horecawet.

Programma 2 Openbare Ruimte:

De komende jaren wordt ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van het wegennet. Dit bestaat onder andere uit het verbeteren van: asfalt, berm en het aanpassen van de weginrichtingen (60 km/zone buitengebied).

Programma 3 Economische structuur, toerisme en recreatie.

Versterken van de toeristisch-recreatieve infrastructuur en ons daarbij richten op de verdere ontsluiting van het Maasdal en het Niersdal en het tot stand brengen van verbindingen met deze beide voor onze gemeente zo beeldbepalende rivieren. De ontwikkeling van het gebied Koningsven biedt op tal van gebieden – ook toeristisch - grote kansen.

We stimuleren belanghebbenden om samen uitdagende speelvoorzieningen en plekken, waar men elkaar kan ontmoeten in de openbare ruimte, te creëren.

Programma 4 Onderwijs en kinderopvang:

De realisering van het Integraal Kind Centrum (IKC). Verder vormgegeven aan het realiseren van extra kinderopvangplaatsen voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar conform de rijksregeling impuls opvang peuters.

Programma 5 Cultuur en sport:

Bereiken dat in de bibliotheek een breed palet aan educatieve activiteiten wordt georganiseerd.

Met het programma Gennep Doet Mee proberen samen met andere organisaties zoveel mogelijk inwoners in beweging te

krijgen. We stimuleren en faciliteren kunst in de openbare ruimte.

Programma 6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening:

De 3D's zo goed mogelijk laten indalen in de Gennepse gemeenschap en onze eigen werkwijzen. Het programmaplan Ontmoeten Meedoen Ondersteunen (OMO) vormt de basis voor hoe we deze transformatie vorm willen geven. Ook binnen het kernen- en wijkenbeleid zal de OMO-gedachte de komende jaren meer gestalte krijgen. Zo komen de ophanden zijnde voorzieningsplannen volledig tot stand vanuit de wensen en behoeften van de inwoners.

Programma 7 Milieu:

We willen als gemeente duurzamer worden. Via het nieuwe Milieubeleidsplan wordt dit in samenwerking met inwoners verder opgepakt. In regionaal verband kijken wij wat de Cradle-2-Cradle-ambities voor ons kunnen betekenen.

Programma 8 Ruimtelijke Ordening en

Volkshuisvesting:

De belangrijkste ontwikkelingen voor komende jaren zijn de regionale woonvisie vertalen naar lokaal volkshuisvestingsbeleid, de invoering van de Omgevingswet en het gaan werken vanuit uitnodigingsplanologie.

Programma 9 Dienstverlening:

Verder optimaliseren van de dienstverlening, voornamelijk door in te zetten op verdere digitalisering, vereenvoudiging van processen en kennisverbreding aan de voorkant. Persoonlijk contact met medewerkers van de gemeente is uitgangspunt. De digitalisering en automatisering moeten alleen meer gemak opleveren.

Programma 10 Bestuur en Organisatie:

De leefbaarheid van kernen en wijken en het betrekken van inwoners bij het beleid staan hoog op de agenda van het college. We gaan in het restant van de zittingsperiode meer

ruimte geven aan laagdrempelige initiatieven en meer ruimte bieden voor zelfsturing. Initiatieven moeten wat het college betreft vanuit de samenleving zelf komen geheel, conform het OMO-beleid: overheidsparticipatie in plaats van burgerparticipatie.

Programma 11 Gemeentefinanciën:

De gemeentebegroting is qua vermogens- en liquiditeitspositie op orde. Gennep is in die zin

een financieel gezonde gemeente. De exploitatie meerjarig sluitend houden blijft een moeilijke opgave. Zoals het er nu uitziet, liggen de grote bezuinigingen vanuit het rijk voor de komende jaren achter ons. We blijven de ons ter beschikking staande financiële en personele middelen zo effectief mogelijk inzetten om zoveel mogelijk voor de lokale samenleving tot stand te brengen. In 2017 actualiseren we de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Wijziging besluit begroting en verantwoording

Bij besluit van 5 maart 2016 heeft het Rijk het Besluit

Begroting en Verantwoording (BBV) op onderdelen ingrijpend gewijzigd. De wijzigingen lichten we hieronder toe.

Uniforme taakvelden in plaats van functies

De indeling van onze begroting en jaarrekening was tot op heden in functies. Bijvoorbeeld de functie Wegen, straten en pleinen, waarop de lasten en baten van het onderhoud van onze wegen, straten en pleinen stonden.

In het nieuwe BBV is voorgeschreven dat de begroting en jaarrekening worden ingedeeld aan de hand van uniforme eenheden, zogenaamde taakvelden, waaraan de baten en lasten moeten worden toegerekend. Het aantal taakvelden (50) is veel lager dan het aantal functies (ong. 100). Het college behoudt de vrijheid om de taakvelden in te delen en te ordenen naar de programma's van de raad.

De raad heeft de programmaindeling vastgesteld voor in ieder geval deze raadsperiode. Deze indeling hebben we gehandhaafd. De onderverdeling in de programma's naar functies is omgezet naar taakvelden.

Basisset van beleidsindicatoren

Naast de uniforme taakvelden is in het nieuwe BBV voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en de verantwoordingstukken. Gemeenten kunnen er voor kiezen om daar eigen indicatoren, toegesneden op de lokale situatie, aan toe te voegen. Onderdeel van de basisset zijn de beleidsindicatoren van de gemeentelijke monitor sociaal domein die al ontwikkeld zijn. De indicatoren zijn opgenomen bij de betreffende taakvelden.

Meer zicht op bijdragen verbonden partijen aan het beleid

Een gemeente blijft verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. De informatie over verbonden partijen is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen. Om het inzicht in de concrete beleidsprestaties die via de inzet van verbonden partijen worden gerealiseerd te vergroten, komt de wijze waarop een verbonden partij bijdraagt aan de realisatie van de doelstelling voortaan terug in respectievelijke programma's.

In de paragraaf verbonden partijen blijft het totaal overzicht van de verbonden partijen uitgesplitst naar verschillende typen.

Overhead en een eenvoudiger toerekening van kosten en rentelasten

Overhead en toerekening kosten

Een ingrijpende wijziging is dat in het nieuwe BBV baten en lasten van overhead niet meer over de afzonderlijke beleidsprogramma's verdeeld worden, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiermee vervalt de noodzaak van een complexe en veelal ondoorzichtige kostentoerekening aan alle gemeentelijke taken en activiteiten. Om te voorkomen dat er verschillen gaan optreden in de wijze van toerekening van overhead, is een algemene definitie van overhead voorgeschreven. Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten, die gericht zijn op de externe klant, moeten in de betreffende taakvelden worden geregistreerd. Medewerkers die niet specifiek werken aan taakvelden vallen onder overhead. Dit geldt ook voor de kosten van huisvesting, archief e.d.

Rente en toerekening rente

Het BBV staat het berekenen van een rentevergoeding over het eigen vermogen wel toe maar de commissie BBV beveelt aan om geen rentevergoeding te berekenen over het eigen vermogen maar alleen de betaalde rente over de aangetrokken leningen. In de paragraaf financiering moet voortaan inzicht gegeven worden in rentelasten, renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Verplicht activeren van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

In het huidige BBV moeten investeringen met economisch nut geactiveerd worden en afgeschreven worden op basis van de verwachte levensduur van het 'actief' (bijvoorbeeld een gebouw). Het huidige BBV

laat echter de gemeenten de vrijheid om investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (wegen, parken etc.) al dan niet te activeren en daarbij versneld af te schrijven. Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, wordt in het nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen gelijk getrokken: ook investeringen met een maatschappelijk nut dienen, evenals investeringen met een economisch nut, te worden geactiveerd en over de verwachte levensduur te worden afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode, wordt alleen van toepassing op investeringen die na 2017 worden gedaan. Het beleid in Gennep was om investeringen met maatschappelijk nut niet te activeren maar ten laste van de algemene vrije reserve te brengen. Voor de meerjarenbegroting 2017-2020 zijn geen investeringen gepland met maatschappelijk nut waardoor de wijziging nog geen financiële consequenties heeft.

Beter inzicht in het EMU saldo

Voor gemeenten is het van belang te weten of met het door hen berekende EMU-saldo, de voor hen geldende referentiewaarden van het EMU-saldo, die voor de afzonderlijke gemeenten berekend zijn, (meerjarig) overschreden worden. Omdat het overschrijden van deze macronorm consequenties kan hebben, is het voor afzonderlijke overheden van belang om meerjarig op de individuele referentiewaarde te sturen. Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans wordt opgenomen alsook de berekening van het EMU-saldo.

Grondexploitaties

Voor de grondexploitaties is het BBV al gewijzigd met ingang van 2016. De categorie nog niet in exploitatie genomen gronden (NIEG) is vervallen. Alleen overgebleven zijn de in exploitatie genomen gronden. Overige gronden horen tot de 'algemene dienst'. Dit

onderscheid sluit aan met de wetgeving voor de vennootschapsbelasting die vanaf 1 januari 2016 voor gemeenten van toepassing is. In de

jaarrekening 2015 hebben we onze voorraad gronden opgeschoond.

Onzekerheden in de begroting

Ontwikkelingen op landelijk/rijksniveau blijven onzeker

Onze economie toont een herstel, maar of de crisis écht voorbij is blijft een vraag. Voor onze inkomsten zijn wij voor het grootste gedeelte afhankelijk van het rijk. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is stabiel, maar wij hebben hier geen invloed op. Er is op dit moment nog niets bekend over de ontwikkeling van de Cao na 1 mei 2017. Hopelijk zal begin 2017 meer duidelijk worden over de loonkostenontwikkeling in de periode ná 1 mei 2017.

Open-einde-regelingen

Gemeenten kennen veel open-einde-regelingen, zowel aan de uitgaven- als inkomstenkant. Denk aan sociale uitkeringen, vervoer, leges omgevingsvergunningen e.d. Bij het opstellen van de begroting schatten we zo realistisch mogelijk in wat de te verwachten uitgaven of te behalen inkomsten zullen zijn. Onzeker is of de realisatie aansluit op de ramingen.

Decentralisaties hebben consequenties voor onze begroting

Met ingang van 2015 zijn de Jeugdzorg, Participatiewet en Extramurale zorg aan en begeleiding van langdurig zieken en ouderen taken van de gemeente. Deze decentralisaties betekenen een forse taakuitbreiding van de gemeente. De decentralisaties gaan gepaard met efficiëncykortingen. De middelen die we hiervoor krijgen, zijn vooralsnog geoormerkt. Uitgangspunt is dat we de uitvoering gaan doen binnen deze middelen. Of dit mogelijk is moet blijken.

Taakstellende bezuinigingen

In de begroting voor komende jaren is een aantal taakstellende bezuinigingen opgenomen die we nog nader moeten invullen. Dit zijn:

- Accommodatiebeleid € 50.000 structureel
- Collectief vervoer 2017 € 50.000, 2018 € 75.000, 2019 e.v.j. € 100.000
- Kosten afgifte reisdocumenten vanaf 2019

€ 25.000.

- Toeristische promotie € 35.000 structureel (bij Leisure Port wordt met ingang van 2017 een bezuiniging doorgevoerd van €35.000. Dit budget is in de begroting al ingezet ten behoeve van het speerpunt toerisme en recreatie).

Voor deze bezuinigingen zijn wij, deels, afhankelijk van externe partijen. Daardoor kan vertraging optreden in het behalen van de taakstelling.

Nieuwe werkwijze van de raad

Met de griffier wordt gekeken naar nieuwe werkwijzen van de raad (aanpassingen op gebied van processen, systemen, opleidingen/trainingen etc.). Dit kan mogelijk financiële consequenties hebben. Dit is nu nog onduidelijk.

Opvang vluchtelingen

Hoe de opvang van vluchtelingen zich zal ontwikkelen (en in het verlengde de huisvesting van asielzoekers) blijft onzeker, ook financieel gezien.

Opbrengst belastingen en heffingen

Er is een risico dat de opbrengsten OZB niet-woningen niet worden gehaald als gevolg van het landelijke spelende bezwaar van bungalowpark-exploitanten om als woning te worden aangemerkt. Als dit wordt toegekend vervalt de OZB gebruikersopbrengst en is de OZB eigenarenopbrengst veel lager, omdat het woningtarief lager is dan het niet-woning tarief.

Op zijn vroegst eind 2016 komt een uitspraak. Een vergelijkbare situatie doet zich voor bij de waardering van verzorgingstehuizen.

Met betrekking tot de rioolheffingen is ook sprake van een onzekerheid doordat een amendement is ingediend bij de behandeling van de Omgevingswet. Hiermee zal wellicht de mogelijkheid om van eigenaren te heffen komen te vervallen. Echter dit is nog niet in wetgeving vastgelegd, dus dat is nog wel erg

onzeker. Wel lopen er bij andere Limburgse gemeenten procedures tegen het niet eerlijk verdelen van de kosten. Tot nu toe is dat alleen bij gemeenten die uitsluitend eigenaarslasten in rekening brengen, maar wellicht dat zich dat nog uitbreidt.

De begroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020 na de Voorjaarsnota en 1^e trimesterrapportage 2016

In juni 2016 is de 1^e trimesterrapportage 2016 vastgesteld. In deze rapportage hebben we bijstellingen opgenomen voor het jaar 2016 en voor de begrotingsjaren 2017 tot en met 2019. De bijstellingen waren negatief. Onze meerjarenbegroting kende een overschot. Door de bijstellingen van de 1^e trimesterrapportage heeft het begrotingsjaar 2017 een tekort, voor de jaren 2018 en volgende is de begroting nog net sluitend. Aanvullend is de Voorjaarsnota behandeld die het tekort voor 2017 nog groter maakt maar voor de jaren 2018-2020 een positief effect oplevert.

In de Voorjaarsnota is voor een totaalbedrag van € 1.588.750 aan nieuw beleid opgenomen. In onderstaand overzicht is het beleid opgenomen dat is meegenomen in de begroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020 op basis van de Voorjaarsnota.

Voorjaarsnota 2016 nieuw beleid						
Programma	Exploitatie	Investerings	2017	2018	2019	2020
2	Actualisatie wegenbeleidsplan		1.200.000			
	Onderhoud bermen en grasbetontegels		250.000			
	Reconstructie Nieuwwijkstraat Heijen		25.000			
	Verlichting Goorseweg		10.000			
	Uitvoeringsprogramma GVVP jaarschijf 2017					
	* Ontwikkeling mobiliteitsplan RMO		22.500			
	* Constructieberekeningen Maasbrug		25.000			
	* Gedragsbeïnvloedingproject scholen		5.000			
	* Fietspromotie		5.000			
	* Aanschaf vervanging Smiley's.		5.000			
	* Aanpak toegankelijkheid bushaltes		25.000			
	* Quick scan ongevallencijfers		5.000			
	Uitvoeringsprogramma parkeerbeleidsplan		32.500	15.000	50.000	12.500
3	Samenwerking BGMM		30.000	30.000	30.000	30.000
	Dynamic Borders		10.000	10.000	10.000	10.000
	Speerpunt Toerisme en recreatie		30.000	30.000	20.000	15.000
	Taakstelling bezuiniging subsidie Leisure Port		-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
	Bijdrage NIMA		2.000	2.000	2.000	2.000
4	Kindcentrum Picardie			pm *	pm*	pm*
5	Aanpassing accommodatie VIOS		15.000			
	Lage veld Achates		25.000			
	Gezondheidsbevordering door sport en bewegen		30.000	50.000	50.000	50.000
	Cultuureducatie voor basisscholen		8.250	8.250	8.250	8.250
	Jubileum 400 jaar Stadhuis		15.000			
6	Meerkosten deelname Omnibuzz		99.000	107.000	117.000	127.000
	Taakstellende bezuiniging doelgroepenvervoer		-50.000	-75.000	-100.000	-100.000
7	Beleid hoogwaterveiligheid		8.000			
8	Implementatie omgevingswet		60.000	40.000		
	Vervolgonderzoek kern Ven-Zelderheide		15.000			
9	Kennisontwikkeling KCC		5.000	5.000	5.000	
	Speelvoorziening Poort van Gennep		3.000			
	Koppeling backoffice appl. aan het zaakstelsel		25.000	25.000	25.000	
10	Aanschaf mobiele pinautomaten		2.500			
	Updaten van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma		3.000	3.000	3.000	3.000
	Inhuur van een CISO (Chief Information en Security Officer)		10.000	10.000	10.000	10.000
11	Vervallen berekening bespaarde rente		-332.000	-332.000	-332.000	-332.000
Totaal			1.588.750	-106.750	-136.750	-199.250
ten laste van Algemene Vrije Reserve			-1.450.000			
effect saldo begroting			138.750	-106.750	-136.750	-199.250

* omvang investering nog niet bekend

Tabel nieuw beleid opgenomen in de begroting.

De raadsbehandeling van de Voorjaarsnota leidt tot bijgaande bijstellingen.

	Financieel gevolg/toelichting	Toelichting
Amendementen		
A1	<p>De post Bijdrage Veiligheidsregio ad € 57.000 schrappen</p> <p>Geen. Het amendement is niet vertaald in de begroting.</p> <p>(In de Voorjaarsnota voor het komende begrotingsjaar was voor de Veiligheidsregio (VRLN) - ondanks onzekerheid over besluitvorming in de regio- een post opgenomen van € 57.000. Verhoging van de gemeentelijke bijdrage was nodig voor onder andere arbeidshygiene, brandveilig leven en vervanging voormalig BZK-materiaal, waarvan de kosten niet binnen de begroting van de VRLN konden worden opgevangen).</p>	<p>Vier (inclusief Gennep) van de vijftien gemeenten in de regio hebben niet wensen in te stemmen met de VRLN-begroting 2017. Op 8 juli 2016 heeft het AB alle zienswijzen van de gemeenten bediscussieerd. Het AB heeft daarop bij meerderheid van stemmen de VRLN-begroting 2017 ongewijzigd vastgesteld. Gennep dient zich, conform gemeenschappelijke regeling, derhalve te conformeren aan het bedrag dat bij de vaststelling van deze begroting is aangegeven.</p>
Moties		
M1	<p>Vanaf begroting 2018 substantieel bedrag in de begroting.</p> <p>€ 25.000 (De motie riep op vanaf de begroting 2018 een substantieel bedrag (zeg € 150.000) op te nemen voor door de raad in te vullen nieuw beleid).</p>	<p>Het college stelt voor het budget onvoorzien te verdubbelen van € 25.000 naar € 50.000. Hierbij wegen mee de beperkte financiële ruimte, in combinatie met:</p> <p>a) de tot op heden doorgaans zich voordoende onderuitputting van de post onvoorzien en</p> <p>b) de door de raad vastgestelde uitgangspunten van de begroting (om 'potjes' te creëren, niet aan de orde te laten zijn en om zo min mogelijk stelposten te hebben).</p>
M2	<p>Stimulatie burgerinitiatieven (ID-trofee)</p> <p>€ 10.000 (De motie riep op om voor het eind van 2016 te komen met een plan van aanpak om in 2017 weer een ID-trofeewedstrijd te organiseren. Het college wilde de motie overnemen als de dekking en de verdeling over de kernen nog nader zou kunnen worden ingevuld door het college).</p>	<p>De middelen uit de post 'Wmo kernen en wijken' worden volledige benut door subsidies uit de regeling maatschappelijke participatie en het (door de raad vastgestelde) budget voor uitvoering van het speelruimteplan. Dekking voor de uitvoering van de motie op basis van minimaal € 5.000 per kern zou betekenen dat de post 'onvoorzien' voor 2017 volledig zou worden aangesproken. Voorstel is daarom de inzet te beperken tot € 10.000 en deze</p>

<p>M3/4 Overleg voetbalverenigingen over kaders en mogelijkheden realisatie kunstgrasvelden</p>	<p>Vooralsnog heeft deze motie geen financiële gevolgen. Gemeentelijk uitgangspunt bij aanleg kunstgrasveld bij S.V. Vitesse '08 was om dit budgetneutraal te laten zijn. Dit uitgangspunt zal ook bij de andere verenigingen gehanteerd worden. (De motie riep op met besturen van voetbalverenigingen in overleg te treden op bestuurlijk niveau om de financiële kaders en mogelijkheden over realisatie van kunstgrasvelden te bespreken en voor de begroting terug te koppelen via een RIB).</p>	<p>initiatiefgerelateerd te maken voor één of enkele initiatieven en niet kerngerelateerd te maken.</p> <p>In september zijn de privatiseringsovereenkomsten (excl. die van S.V. Vitesse '08 en R.K.O.S.V. Achates) aan het college voorgelegd. In de bijeenkomst ter ondertekening van de overeenkomsten wordt ook een aantal andere thema's behandeld en zal met de besturen van de voetbalverenigingen in gesprek gegaan worden over de mogelijkheden omtrent de realisatie van een kunstgrasveld.</p>
<p>M7 Voortgang snel Internet</p>	<p>Geen. Er zijn al middelen in de begroting 2016 gereserveerd. (De motie riep op om versneld uitvoering te geven aan de motie Snel Internet, daartoe fase 1 nog voor eind 2016 uit te voeren en de raad te informeren over de uitkomst voor begrotingsbehandeling).</p>	<p>De motie wordt meegenomen bij het opstellen van een projectopdracht en projectplan.</p>
<p>M9 BuitenBeter-App</p>	<p>De kosten betreffen met name implementatiekosten; de app zelf is gratis verkrijgbaar. (De motie verzocht het college voor 1 januari 2017 een voorstel te overleggen waarin aanschaf en implementatie van de app wordt toegelicht).</p>	<p>Het is de bedoeling eind van het jaar de raad een notitie voor te leggen m.b.t. de financiële gevolgen, implicatie en mogelijk implementatieplan van de app.</p>
<p>M10 Whats-app groep voor een veilige wijk</p>	<p>Uiterst beperkte financiële consequenties. (De motie riep o.a. op om inwoners te wijzen op de mogelijkheid van Whatsapp-groepen en initiatiefnemers te faciliteren, af te stemmen met de politie, en borden te plaatsen).</p>	<p>De gemeente betaalt de borden. Kosten komen ten laste van het boekjaar 2016.</p>

M11	Tijdelijke ijsbaan	De gevolgen voor de begroting zijn op dit moment niet duidelijk. (De motie riep op om een oproep aan inwoners te doen met een plan te komen hoe een tijdelijke ijsbaan in Gennep te realiseren voor het winterseizoen 2016-2017).	Informereren naar het draagvlak bij ondernemers, verenigingen, dorps- en wijkraden, evenementenorganisatie.
M12	Struikelstenen	De motie roept het college o.a. op onderzoek te doen naar feitelijkheden en struikelstenen te realiseren.	Stichting Monarch heeft aangegeven zorg te willen dragen voor de uitvoering van deze motie. Ook de stadsgidsen en stichting Veritable willen hieraan meewerken. Gezien de gevoeligheid van dit thema en de omvang van dit project is het onzeker of realisatie in 2017 een haalbare kaart is.
M13	Regenboogvlag en zebepad/accenten	Vlag: zeer beperkt. LED-verlichting: zeer beperkt. (De motie droeg het college op tot het hijsen van de regenboogvlag op genoemde [...] dagen en tot het realiseren van een regenboogzebrapad of accenten in de kern).	De vlag is aangeschaft welke mogelijk op 17 mei ¹ en in ieder geval 11 oktober zal worden gehesen. Een mogelijk accent kan ingericht worden door de led verlichting in de fontein op het Jan Lindersplein in de kleuren van de regenboogvlag te laten schijnen.
M14	Dagopvang integreren in de wijken/kernen	Inzet bestaande middelen. (De motie verzocht het college te zoeken naar mogelijkheden van dagopvang in de genoemde [...] projecten/trajecten te integreren en de raad op de hoogte te houden van de bevindingen).	Integreren van dagopvang in de wijken en kernen is opgenomen in het OMO-beleid. Er vinden op dit moment diverse bijeenkomsten en gesprekken plaats met verenigingen uit de dorpen en wijken om hier concreet vorm aan te geven.

¹ Gekeken moet worden naar de praktische uitvoerbaarheid in combinatie met de verjaardag van koningin Maxima.

Na verwerking van de 1^e trimesterrapportage 2016 , al het nieuwe beleid in de Voorjaarsnota en de financiële vertaling van de moties zijn de saldi van onze begroting als volgt:

	2017	2018	2019	2020
Stand begroting	205.907	275.039	246.580	317.063
Saldo 1e trimesterrapportage 2016	-549.247	-248.555	-248.555	-248.555
	-343.340	26.484	-1.975	68.508
Financieel effect voorjaarsnota	-1.588.750	106.750	136.750	199.250
Aanwending algemene vrije reserve	1.450.000			
Stand begroting voorjaarsnota 2016	-482.090	133.234	134.775	267.758
Uitwerking motie verhoging stelpost onvoorzien		-25.000	-25.000	-25.000
Uitwerking motie 2 ID Trofee	-10.000			
Beschikbaar voor uitwerking overige moties	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Saldo begroting voorjaarsnota en moties	-497.090	103.234	104.775	237.758

Tabel saldo begroting voorjaarsnota inclusief moties.

Actualisatie verloop begroting 2017 en meerjarenbegroting 2018 -2020; stand augustus 2016

We hebben de zomerperiode gebruikt om ook de meerjarenbegroting door te lichten. Evenals voorgaande jaren hebben we de sub-budgethouders gevraagd om de budgetten te onderbouwen. De onderbouwing bestaat zoveel mogelijk uit eenheden en eenheidsprijzen, zodat duidelijk is waarop het benodigde budget is gebaseerd. Deze actie heeft geleid tot een aantal bijstellingen. Sommige budgetten zijn verlaagd, andere moesten worden verhoogd. Ook inkomstenposten zijn bijgesteld.

In onderstaand overzicht is een samenvatting opgenomen van het resultaat van deze actie en het saldo.

		2017	2018	2019	2020
Progr	Stand saldo incl voorjaarsnota en moties	-497.090	103.234	104.775	237.758
1	Veiligheidsregio exploitatiebijdrage	-43.631	-43.631	-43.631	-43.631
2	Buitenwerk indexering	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
3	Geen bijstellingen > € 10.000	0	0	0	0
4	Kinderopvang en peuterspeelzalen	-19.000	-28.400	-38.000	-47.300
5	Geen bijstellingen > € 10.000	0	0	0	0
6	Algemene bijstand lagere uitgaven	515.000	515.000	515.000	515.000
6	Algemene bijstand lagere rijksbijdrage	-486.000	-486.000	-486.000	-486.000
6	WMO bijstellingen gedecentraliseerde budgetten	-66.517	-135.233	-112.838	-112.838
6	Jeugd bijstellingen gedecentraliseerde budgetten	-284.349	-300.790	-42.729	-42.729
7	GRP minder BTW	-24.876	-11.671	-6.279	13.431
7	RUD Wabo en basistaken	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
8	Grondexploitatie	64.464	40.021	28.677	-11.470
10	Raad vergoedingen	-29.300	-29.300	-29.300	-29.300
10	College salariskosten en vergoedingen	-23.700	-23.700	-23.700	-23.700
10	Grifie interim griffier	-35.000			
11	OZB woningen hogere inkomsten	12.000	12.000	12.000	12.000
11	Algemene uitkering meicirculaire	403.716	500.301	250.525	250.525
11	Algemene uitkering verhoging cluster VHROSV	60.000	60.000	75.000	75.000
11	Taakstellende bezuinigingen	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
	Personeelskosten salariskosten	-30.864	-4.759	-13.432	-685
	Aanwending AVR dekking overgang vakantiegeld	333.750			
	ICT algemeen	-20.600	-20.600	-20.600	-20.600
	Kapitaallasten nieuwe investeringen			-18.200	-17.800
Div.	Rente	76.874	39.235	68.937	67.718
Div.	Overige bijstellingen < € 10.000 (96 posten)	-23.389	-51.325	-57.154	-53.410
	Saldo begroting	-209.512	43.382	72.051	190.969

Tabel autonome ontwikkelingen en stand van de begroting.

De belangrijkste bijstellingen lichten we hieronder kort toe.

PROGRAMMA 1 'VEILIGHEID'

Bijdrage Veiligheidsregio, hogere lasten € 43.600

In de voorjaarsnota is gemeld dat uit de concept programmabegroting 2017 van de Veiligheidsregio Limburg Noord blijkt dat vanaf de start van de geharmoniseerde begroting diverse onderdelen moeten worden uitgevoerd die eerder niet waren opgenomen. In de voorjaarsnota was hiervoor een bedrag opgenomen van € 57.000. Het gaat daarbij om thema's als arbeidshygiëne, brandveilig leven en vervanging voormalig BZK-materiaal, waarvan de kosten niet binnen de eerder gepresenteerde begroting kunnen worden opgevangen. Ook de toegepaste korting Vroegpensioen vervalt met ingang van 2017. Bestuurlijk uitgangspunt was om de ophoging van de gemeentelijke bijdrage tegen te gaan en de extra kosten budgettair neutraal in te gaan passen (nieuw voor oud). Dit is niet gelukt, de voorliggende begroting is met meerderheid van stemmen vastgesteld. Tot en met 2016 betalen wij een aparte vergoeding aan de Veiligheidsregio voor de huur van de kazerne. Met ingang van 2017 zijn de kosten van de kazernes onderdeel van de totale bijdrage aan de Veiligheidsregio. Het in onze begroting beschikbare bedrag voor de huur is toegevoegd aan de post voor bijdrage aan de Veiligheidsregio. De uiteindelijke bijstelling voor onze begroting 2017 is een verhoging van € 43.600.

PROGRAMMA 2 'OPENBARE RUIMTE'

Onderhoud openbare ruimte en groen, hogere lasten € 16.000

Buitenwerk verzorgt het onderhoud van de openbare ruimte en groen. In de overeenkomst met Buitenwerk is opgenomen dat de vergoeding jaarlijks wordt geïndexeerd.

PROGRAMMA 4 'ONDERWIJS EN KINDEROPVANG'

Peuterspeelzalen, hogere lasten 2017 € 19.000 oplopend naar € 47.300 in 2020

Via de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor stimulering van het gebruik van peuterspeelzalen en kinderopvang.

Zie ook programma 11.

PROGRAMMA 6 'SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING'

Algemene bijstand, lagere lasten € 515.000

Algemene bijstand, lagere rijksbijdrage € 486.000

We hadden een sterke instroom van nieuwe doelgroepen verwacht bij de invoering van de participatiewet (vooral Wajongeren). Vooralsnog is deze instroom aanzienlijk lager. De lasten zijn daardoor lager en de rijksbijdrage wordt naar evenredigheid lager.

Budgetten gedecentraliseerde taken jeugd en WMO

Het budget voor de Jeugdhulp en WMO 2015 is verdeeld naar gemeenten op basis van historische kosten. Het Rijk is met ingang van 2016 gestart met de overgang naar een objectief verdeelmodel, dit met een ingroei-traject. Dat wil zeggen dat de middelen, stapsgewijs, met behulp van objectieve (gemeentelijke) kenmerken verdeeld gaan worden. Voor de gemeente Gennep leidt dit tot extra inkomsten. Deze extra inkomsten zijn evenredig verdeeld over onderstaande budgetten WMO en jeugd.

De subsidie voor de WSW-lonen maakt sinds 2015 deel uit van het Participatiebudget. De instroom in de WSW is afgesloten en er is een landelijke uitstroommaatstaf. Hierdoor wordt het landelijke budget jaarlijks met 8% verlaagd en dat werkt ook door naar onze gemeente. In de meerjarenbegroting 2016-2019 was deze daling in 2019 nog niet doorvertaald.

	2017	2018	2019 e.v.j.
WMO	€ 66.000	€ 135.000	€ 113.000
Jeugdzorg	€ 311.000	€ 346.000	€ 369.000
Participatiewet	€ -27.000	€ -45.000	€ -326.000

Zie ook programma 11.

PROGRAMMA 7 'MILIEU EN VOLKSGEZONDHEID'

Riolering, lagere doorberekening BTW € 25.000.

Door verlaging van de rente dalen de kosten voor de riolering en daarmee de in de tarieven door te berekenen BTW.

RUD Wabo en basistaken, hogere lasten € 15.000

Hogere bijdrage aan de RUD door overgang gedecentraliseerde bedrijven en uitvoeren piketdiensten.

PROGRAMMA 8 'RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING'

Grondexploitaties, doorbelastingen 2017 € 64.000.

De doorlooptijd van het plan Gennepershuisweg is verlengd en daarmee de doorberekening van de rente en interne inzet van personeel.

PROGRAMMA 10 'BESTUUR EN ORGANISATIE'

Raad, hogere lasten € 29.300

Door invoering van de werkkostenregeling hogere lasten door brutering van onkostenvergoedingen.

College, hogere lasten € 23.700

Doorvertaling salarisverhoging 2015 en 2016 evenals brutering onkostenvergoedingen in het kader van de werkkostenregeling.

Griffie, hogere lasten 2017 € 35.000

In verband met vertrek van de griffier per 1 september 2016 was het noodzakelijk deze vacature weer opnieuw zo snel mogelijk in te vervullen. Gekozen is voor een interim-griffier tot 1 juli 2017. De tarieven voor het inhuren van een interim-griffier liggen hoger dan de loonkosten voor een griffier in aanstelling bij de gemeente.

PROGRAMMA 11 'GEMEENTEFINANCIËN'

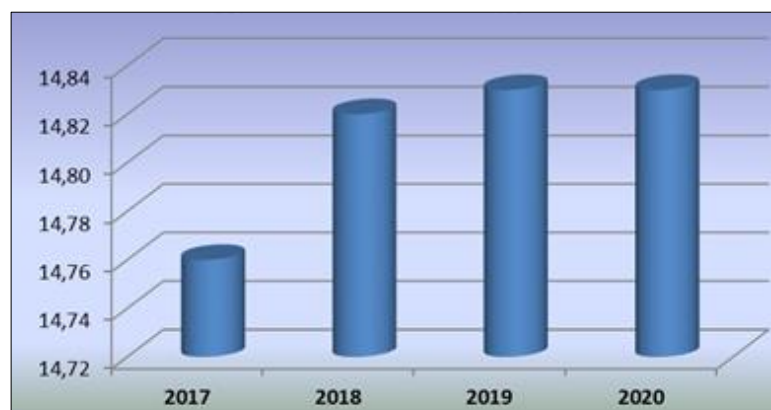
OZB woningen, hogere inkomsten € 12.000

Op basis van de werkelijke opbrengst in 2016 is de verwachte opbrengst naar boven bijgesteld.

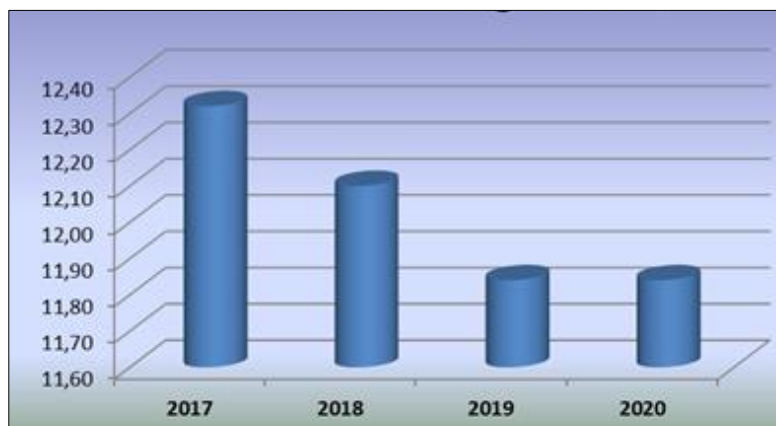
Algemene uitkering uit het gemeentefonds, hogere inkomsten 2017 € 403.000, 2018 € 500.000, vanaf 2019 € 250.000

De doorrekening van de Meicirculaire levert een stijging op van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De stijging is vooral ontstaan door een hogere uitkering deelfonds Sociaal Domein. Door het intern oormerken van deze middelen zijn de budgetten voor jeugdhulp en WMO verhoogd.

De middelen voor de uitvoering Participatiewet zijn daarentegen verlaagd, zie programma 6. Daarnaast zit in de stijging de extra middelen voor stimulering gebruik peuterspeelzalen en kinderopvang. Deze extra middelen zijn toegevoegd aan het budget peuterspeelzalen, zie programma 4.

Figuur algemene uitkeringen in miljoenen.

Figuur Decentralisatie uitkering 3d's in miljoenen

Algemene uitkering uit het gemeentefonds, hogere inkomsten 2017 € 60.000, vanaf € 2019 € 75.000.

Als onderdeel van het zogenaamd groot onderhoud van het gemeentefonds is het cluster Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing herijkt. Op basis van de nieuwe verdeling krijgen wij een hogere algemene uitkering maar definitieve besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden. Vooralsnog hebben we zekerheidshalve alleen 50% van de te verwachten hogere uitkering meegenomen.

Taakstellende bezuinigingen bijstelling € 60.000.

In de meerjarenbegroting was nog een bedrag van € 35.000 opgenomen als taakstellende bezuiniging te bereiken door samenwerking. Op diverse terreinen werken we samen met andere gemeenten maar in de praktijk leidt dit niet tot directe bezuinigingen.

Door leegstaande gebouwen te verkopen was een taakstellende besparing opgenomen van € 100.000. Door verkoop van Doelen 2 is € 75.000 gerealiseerd, resteert nog € 25.000. De nog leegstaande gebouwen maken deel uit van andere ontwikkelingen zoals het accommodatiebeleid waarvoor ook een taakstellende bezuiniging is opgenomen van € 50.000. Het restant van deze taakstelling hebben we daarom uit de begroting gehaald.

Budget personeel, hogere lasten 2017 € 31.000

Nadere doorrekening personeelskosten inclusief cao aanpassingen.

Aanwending Algemene Vrije Reserve dekking vakantiegeld € 333.750

In de 1^e trimesterrapportage is een extra bedrag opgenomen voor het vakantiegeld van het personeel in 2017. In de Cao voor gemeenten is de invoering van het Individueel Keuze Budget opgenomen. Daardoor krijgen we in 2017 de lasten van het vakantiegeld over de maanden juni 2016 tot en met mei 2017 en het vakantiegeld over de periode juni tot en met december 2017. Dit is zeven maanden extra, € 333.750. Dit is een éénmalige inhaalslag om de lasten van het vakantiegeld gelijk te laten lopen met het boekjaar. Omdat duidelijk sprake is van een omslag in de verwerking van deze jaarlijkse lasten stelt het college voor deze incidentele lasten voor 2017 te dekken door aanwending van de algemene vrije reserve. Deze aanwending is verwerkt in de voorliggende begroting.

Automatisering, hogere lasten € 20.600

Stijging vooral door hogere kosten voor licenties en onderhoud van de applicaties voor zaakgericht werken i.c.m. iBabs en de steeds hogere kosten voor het up to date houden van de ICT beveiliging.

Kapitaallasten nieuwe investeringen, hogere lasten 2019 € 18.200

In het investeringsschema zijn voor 2018 twee nieuwe investeringen opgenomen, vervanging telefooncentrale en bedrijfsauto's. Vanaf 2019 leidt dit tot nieuwe kapitaallasten.

Rente en afschrijvingen lagere lasten 2017 € 77.000, 2018 € 39.000.

In de begroting is voor de rente over de boekwaarde van de investeringen een omslagrente van 2,5% gehanteerd. Dit was tot en met de begroting 2016 4,5%. Over het eigen vermogen wordt geen bespaarde rente meer gerekend. In de voorjaarsnota was al rekening gehouden met een rentevoordeel. Op basis van geactualiseerde cijfers zijn nieuwe berekeningen gemaakt wat heeft geleid tot een aanvullend voordeel. Voor de berekening van de kostendekkende tarieven voor de reinigingsrechten en rioolrechten wordt een rentepercentage van 4% aangehouden, voordeel 0,5%. De investeringen voor de afvalinzameling zijn heel beperkt en daarmee ook het rentevoordeel. Voor de riolering zijn de investeringen heel hoog. Het effect van het rentevoordeel van 0,5% komt overeen met de opbrengst van de tariefstijging voor 2017 zoals deze is opgenomen in het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan. In de begroting is de tariefstijging daarmee achterwege gelaten.

Voor de berekeningen van de renteomslag verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering.

Na verwerking van bovenstaande mutaties blijven de saldi voor de jaren 2018-2020 positief. Het begrotingsjaar 2017 houdt een negatief saldo wat vooral toe te schrijven is aan incidentele budgetten voor uitvoeringsmaatregelen maatregelen GVVP, aanpassing accommodaties Vios en Achates, implementatie omgevingswet en kosten interim griffier.

Het resultaat is een begroting met incidenteel in 2017 een negatief saldo maar voor 2018 en volgende jaren een positief saldo.

2017	2018	2019	2020
€ -209.512	€ 43.382	€ 72.051	€ 190.969

De OZB wordt voor 2017 alleen trendmatig verhoogd, de reinigings- en rioolrechten blijven gelijk.

Het tekort voor 2017 komt door hogere lasten dan baten. Voor de beoordeling van een structureel en reëel evenwicht van de begroting worden de incidentele lasten en baten en structurele toepassingen van reserves geëlimineerd. Na eliminatie blijkt dat onze structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten waardoor er een structureel en reëel evenwicht in onze begroting zit.

Exploitatietekorten komen ten laste van de algemene vrije reserve, de batige exploitatiesaldi komen ten gunste van de algemene vrije reserve.

Investerings en balansontwikkeling

Meerjarig investeringsprogramma

In bijlage 1 is het meerjarig investeringsprogramma opgenomen. Hierin zijn de navolgende investeringen opgenomen.

Vorbereidingskrediet Integraal Kind Centrum

Dit krediet is in 2016 nog niet ingezet en doorgeschoven naar 2017. In 2017 komen we met een voorstel voor herhuisvesting van het onderwijs in het gebied Picardie en beschikbaarstelling van het voorbereidingskrediet voor onderzoek naar de huisvestingsmogelijkheden, architecten keuze, calculatie werkzaamheden en aanbesteding.

Investerings riolering

Onderdeel van het Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan is een planning van de vervanging c.q. relining van rioleringen. De financiële vertaling komt terug in het investeringsprogramma. Grotere investeringen voor 2017 zijn:

- Vervangen riolering Kasteelstraat
- Relining diverse straten.

Audioapparatuur raadzaal

De communicatie tussen gemeentebestuur en bewoners willen we aantrekkelijker maken door de vergaderingen ook met videosignalen in de huiskamer te brengen. Daarnaast zou de vergadering live naar de overloopruimte van het stadhuis gebracht kunnen worden. Besluitvorming hierover is in 2016 aangehouden waardoor we de investering doorschuiven naar 2017.

Infrastructuur ICT

De huidige ICT Infrastructuur is in 2010/2011 in gebruik genomen en nadert nu het einde van de technische levensduur. Daarom is vervanging nodig.

De vervanging wordt gefaseerd over drie jaar uitgevoerd. Hierdoor is de impact op de bedrijfsvoering zo klein mogelijk.

In 2016 zijn netwerkvoorzieningen vervangen en is de beveiliging verbeterd. In 2016-2017 vervangen we de centrale serveromgeving en updaten we de vaste en mobiele telefonie. In 2017-2018 vervangen we de gebruikersomgeving (werkplekken, office-omgeving en applicatiedistributiesystemen). De vervangingsinvesteringen zijn gebaseerd op vervanging van de huidige infrastructuur en gebruikersomgeving. Externe factoren zoals het flexibel werken en dienstverlening op locatie betekenen hogere kosten voor de infrastructuur en het beheer daarvan. In de Voorjaarsnota zullen de verwachten effecten van de uitbreidingsinvesteringen worden meegenomen.

In 2018 wordt ook de huistelefooncentrale vervangen.

Bedrijfsauto's

Wij hebben twee bedrijfsauto's die in gebruik zijn door onze drie opzichters. Deze auto's zijn eind 2016 afgeschreven. In 2017 gaan we kijken hoe we de vervoersbehoefte voor het team beheer in de toekomst kunnen regelen. Onderdeel hiervan is ook de vervoersbehoefte voor onze gehele organisatie en het aspect duurzaamheid (elektrische auto/fiets/scooter) speelt een rol. Vooral nog is voor vervanging in 2018 € 38.000 opgenomen.

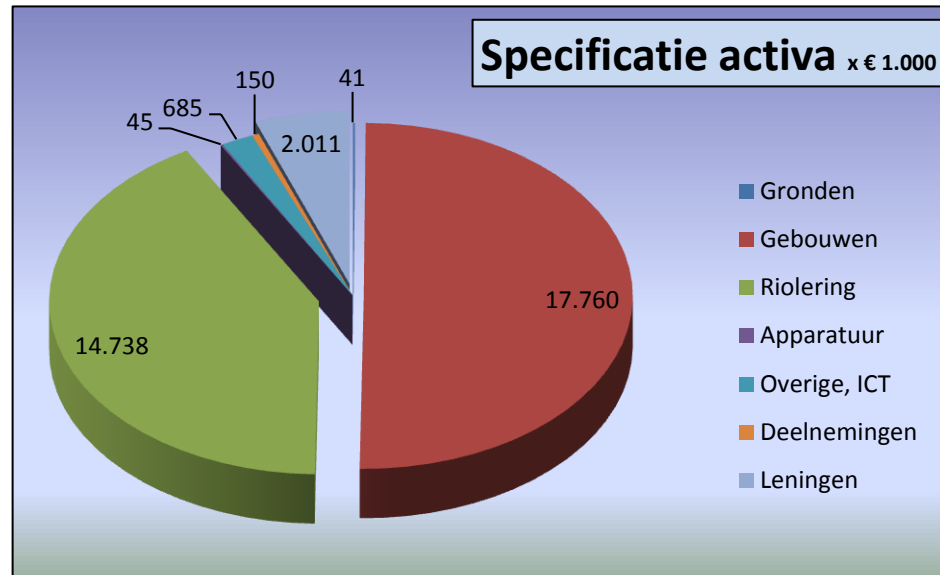
Balansontwikkelingen

Activa

De activa van de gemeente bestaan voornamelijk uit gebouwen, rioleringen en verstrekte geldleningen.

De gebouwen zijn weer onder te verdelen in:

- Huisvesting ambtelijke organisatie;
- Schoolgebouwen;
- Gemeenschaps-huizen en sport-accommodaties;

De boekwaarde van de activa per 1 januari 2016 is € 35,4 miljoen.

De jaarlijkse afschrijvingen en aflossingen bedragen gemiddeld € 1,5 miljoen.

Voor de begroting 2017-2020 is het volgende investeringsvolume opgenomen:

- Vervangingen ICT € 0,35 miljoen
- Audioapparatuur raadzaal € 0,05 miljoen
- Vervangingen riolering € 2,7 miljoen
- Voorbereidingskrediet IKC € 0,1 miljoen
- Bedrijfsauto's € 0,04 miljoen.

Een specificatie van de investeringen is opgenomen in bijlage 1 Meerjarig investeringsprogramma.

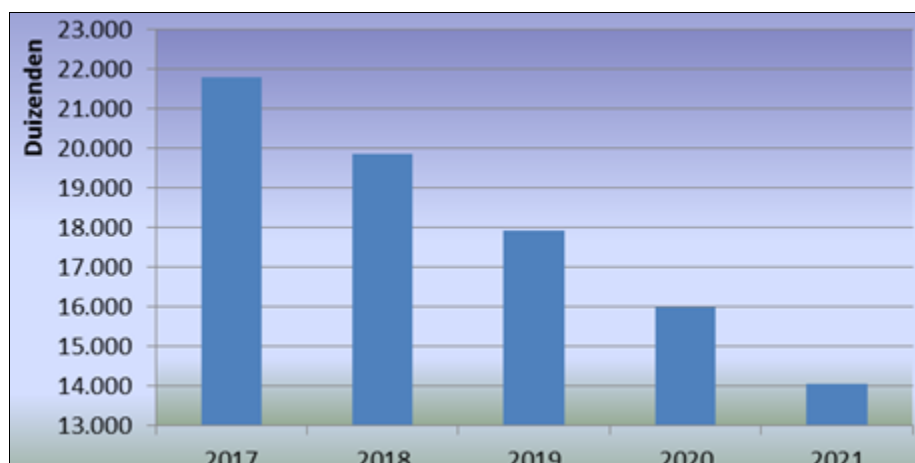
De afschrijvingen in de jaren 2017-2020 zijn hoger dan de investeringen. De verstrekte geldleningen aan Enexis zijn medio 2019 volledig afgelost. Eind 2020 daalt de totale boekwaarde van de activa naar € 31 miljoen.

Daarnaast heeft de gemeente geïnvesteerd in diverse grondexploitaties. De boekwaarde hiervan is per 1 januari 2016 € 3,06 miljoen. Deze investeringen moeten terugverdiend worden uit de verkoop van de gronden. We hebben nog drie woningbouwexploitaties, waarvan twee nog een beperkt aantal kavels hebben, en de ontwikkeling van de locatie Gennepershuisweg. Door verkoop van kavels daalt de boekwaarde. De omvang van onze grondexploitaties is eind 2020 zeer beperkt.

Vaste geldleningen

De activa worden deels gefinancierd door vaste geldleningen. Het saldo van de vaste geldleningen per 1 januari 2017 is € 21,8 miljoen. De jaarlijkse aflossingen bedragen € 1,9 miljoen.

Figuur verloop vaste geldleningen

Reserves

Het aantal investeringen dat gedekt wordt door aanwending van de Algemene Vrije Reserve is voor de komende jaren beperkt. Door verkoop van De Brem bestaat meer zekerheid over onze grondexploitaties en daarmee de hoogte van de algemene reserve grondexploitaties. Voor de jaren 2017-2020 is sprake van een stabilisatie in onze reserves.

Financiering

Onze investeringen worden gefinancierd met leningen die wij hebben afgesloten en door de inzet van het eigen vermogen, reserves en voorzieningen. Het totaal aan leningen, eigen vermogen en reserves en voorzieningen is veel hoger dan de boekwaarde van de activa. Dit zien wij ook terug in onze liquiditeitspositie, we hebben een overschot aan liquide middelen. Door verkoop van De Brem is het overschot nog groter geworden.

Vervroegd aflossen van vaste geldleningen is niet mogelijk. De overtollige liquide middelen moeten wij verplicht onderbrengen in de rijkschatkist en door de lage rentestand is het rendement in feite nihil.

Financieringspositie per 1 januari 2017

Totaal boekwaarde investeringen		€ 38,3 miljoen
Saldo vaste geldleningen	€ 21,8 miljoen.	
Reserves en voorzieningen	<u>€ 25,5 miljoen</u>	
Totaal financieringsmiddelen		<u>€ 47,3 miljoen</u>
Overschot financiering		<u>€ 9,0 miljoen</u>

LEESWIJZER

De programmabegroting is een van de documenten die tot stand komen in het kader van de planning en control-cyclus.

De programmabegroting 2017 vormt de jaarschijf 2017 van het collegeprogramma 'Doen'. Hierin heeft het college de speerpunten voor deze bestuursperiode aangegeven. Medio 2015 heeft het college een verbijzondering van de speerpunten geformuleerd die u terugvindt in deze begroting.

Alle bedragen in de begroting zijn, tenzij anders aangegeven, afgerond op hele euro's. Wanneer het voor de gemeente hogere lasten betreft (dus meer uitgaven of minder inkomsten) zijn het *positieve* cijfers, wanneer het voor de gemeente lagere lasten betreft (dus minder uitgaven of meer inkomsten) staat er een min voor de cijfers.

De programmabegroting bestaat uit drie delen, te weten:

- Het programmaplan
- De paragrafen
- De financiële begroting

Het programmaplan

De programmabegroting is het stuurinstrument van uw raad. In de programmabegroting zoomen we bij de programma's met name in op nieuwe beleidsontwikkelingen. Deze zijn aangegeven in de Voorjaarsnota en vloeien voort uit het collegeprogramma. Naast de programmabegroting is er een begroting op beheersniveau (ter inzage voor de raad). Dit vormt het stuurinstrument voor het college en geeft inzicht in de individuele producten die de gemeente levert.

In de programmabegroting leggen we een relatie tussen de beoogde doelstellingen, oftewel de te behalen maatschappelijke effecten (met effectindicatoren), de te leveren prestaties (met prestatie-indicatoren) en de daaraan verbonden kosten. Deze onderdelen werken we uit via drie vragen:

- *Wat willen we bereiken?*
Per doelstelling nemen we waar mogelijk effectindicatoren op. In een tekstkader verwijzen we naar relevante achterliggende documenten, zoals nota's en visies.
- *Wat gaan we daar voor doen?*
We beschrijven de uitvoering van projecten, maatregelen e.d. Per doelstelling nemen we prestatie-indicatoren.
- *Wat mag het kosten?*
De lasten en baten hebben we zoveel mogelijk uitgesplitst opgenomen, inclusief de investeringen en daarmee gepaard gaande jaarlijkse (rente)lasten en inclusief uren voor dit jaar.
In aanvulling op de begroting van vorig jaar, hebben we nu per programma de opgenomen bezuiniging opgenomen, volgend op het overzicht van lasten en baten.

Het programmaplan is ten opzichte van de programmabegroting 2016 niet gewijzigd.

Het programmaplan bestaat met ingang van 2015 uit 11 programma's.

1. Veiligheid
2. Openbare ruimte
3. Economische structuur, toerisme en recreatie

4. Onderwijs en kinderopvang
5. Cultuur en sport
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
7. Milieu en Volksgezondheid
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
9. Dienstverlening
10. Bestuur en Organisatie
11. Gemeentefinanciën

Voor elk programma hebben we de taakvelden weergegeven. Een taakveld is de indeling op basis van het vernieuwde BBV. Per taakveld geven we de beleidsdoelstelling en wat we ervoor gaan doen om de doelstelling te bereiken. Ook staat bij het taakveld wie de verantwoordelijk portefeuillehouder is. **Gezien de landelijke vergelijkbaarheid tussen begrotingen is de landelijke taakveldnummering, naast de begrotings-programmanummering, opgenomen. Hierdoor kan de nummering onlogisch lijken in relatie tot het nummer van het programma.**

Nieuw is, eveneens op basis van het nieuwe BBV, dat per taakveld de beleidsmatige bijdrage van (een) verbonden partij(en) aan dat betreffende taakveld is beschreven.

Om duidelijk aan te geven in welke mate we een functie beleidsmatig en financieel kunnen beïnvloeden, gebruiken we een driepuntschaal en een weergave die 'snel lezen' mogelijk maakt, namelijk in de vorm van kleuren:

	Volledig financieel en beleidsmatig te beïnvloeden, autonome taak
	Overwegend financieel en beleidsmatig te beïnvloeden
	Overwegend niet financieel en beleidsmatig te beïnvloeden
	Geheel niet financieel en/of beleidsmatig te beïnvloeden, wettelijke taak

Aan het einde van ieder programma staan de baten en lasten voor het begrotingsjaar 2017 en de meerjarenbegroting 2018-2020. Door de nieuwe indeling naar taakvelden zijn geen vergelijkende cijfers van de begroting 2016 en werkelijke cijfers 2015 opgenomen.

De paragrafen

In de zogenoemde 'verplichte paragrafen' (bij wet voorgeschreven onderdelen van de programmabegroting) zijn de beleidsmatige aspecten van diverse beheersinstrumenten aangegeven. Deze beheersinstrumenten vallen onder één of meer programma's.

De financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten per begrotingsjaar, en de overzichten van de incidentele baten en lasten. De overzichten van baten en lasten zijn gespecificeerd per programma, waarbij tevens de onttrekkingen c.q. toevoegingen aan de reserves zijn vermeld.

KERNGEGEVENS

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Sociale structuur			
Aantal inwoners	17.092	17.001	17.090
Jongeren 0 t/m 19 jaar	3.681	3.684	3.680
Middengroep 20 t/m 64 jaar	9.769	9.848	9.770
Ouderen 65 jaar en ouder	3.642	3.469	3.640
Aantal bijstandsgerechtigden	249	266	285
Aantal gesubsidieerde banen	0	0	3
Aantal WSW ers	217 SE	207 SE	199 SE
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente (in ha)	5.040	5.040	5.040
Waarvan land	4.802	4.802	4.802
Waarvan water	238	238	238
Lengte wegen (in km)	203	203	203
Waarvan onverhard	46	46	46
Waarvan verhard	157	157	157
Aantal woonruimten	8.104	8.103	8.613 2)
Financieel			
Totale lasten	€ 67.471.000	€ 42.034.000	€ 46.000.000
Lasten per inwoner	€ 3.948	€ 2.472	€ 2.691
Opbrengst belastingen	€ 4.305.000	€ 4.405.000	€ 4.418.000
Opbrengst belastingen per inwoner	€ 252	€ 259	€ 258
Uitkering Gemeentefonds incl. sociaal domein	€ 26.231.000	€ 27.011.000	€ 27.140.000
Algemene uitkering Gemeentefonds per inw.	€ 1.535	€ 1.588	€ 1.588
Netto schuldquote ¹⁾	18,64%	27,42%	18,24%
Netto schuldquote gecorrigeerd alle leningen ¹⁾	16,09%	25,89%	16,83%
Solvabiliteitsratio ¹⁾	32,34%	29,87%	28,98%
Grondexploitatie ¹⁾	0,05%	0,15%	0,02%
Structurele exploitatieruimte ¹⁾	1,5%	-0,97%	0,28%
Belastingcapaciteit ¹⁾	94,38%	94,38%	93,63%

1) Voor een toelichting op deze kengetallen zie de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

2) Andere definitie woonruimten voor algemene uitkering gemeentefonds

Voor verdere informatie over de fysieke structuur van de gemeente, zie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

PROGRAMMA 1 'VEILIGHEID'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 1.1. Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2. Openbare orde en veiligheid.

Accenten binnen het programma:

Op dit terrein blijven we inzetten op een (meer) efficiënt opererende Veiligheidsregio Limburg-Noord. Ook blijven we ons inzetten om de kansen te benutten die ons geboden worden door maatregelen die we moeten nemen om bij te dragen aan de hoogwaterveiligheid in het kader van het Deltaplan Maas. Hier liggen –in het verlengde van de beschreven focus op vrijetijdseconomie– nadrukkelijk kansen om toeristisch-recreatieve doelen te koppelen aan veiligheidsdoelen.

De reguliere BOA-taken worden uitgevoerd. Aandachtspunten in 2017 zijn voor wat betreft toezicht en handhaving: toezicht houden op de naleving van de afspraken zoals vastgelegd in het hondenbeleid, deelname aan landelijke aanpak adreskwaliteit en toezicht op naleving van de Drank- en horecawet.

Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en brandweer
Portefeuillehouder	P. de Koning
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
1.1.a Bevordering zelfredzaamheid en bewustzijnsvergroting van eigen verantwoordelijkheid tijdens een incident/calamiteit	Inzet van het preventieprogramma brandveilig leven, waarbij inwoners, ondernemers en bezoekers middels voorlichting bewust worden gemaakt van de risico's op brand en worden gewezen op de eigen verantwoordelijkheid in het voorkomen van incidenten.
	Het organiseren van de week voor de veiligheid (jaarlijks in oktober), waarbij de diverse preventieprogramma's binnen de gemeente onder de aandacht worden gebracht. Daarbij politie, brandweer en overige betrokken organisaties faciliteren om deel te kunnen nemen aan deze week van de veiligheid.
	Tijdens een incident wordt via crisiscommunicatie ingezet op het gericht bieden van een handelingsperspectief aan betrokkenen, zoals het sluiten van ramen en deuren bij hevige rookontwikkeling.
1.1.b Verminderen en voorkomen van incidenten en calamiteiten	Ervoor zorgen dat de betrokken veiligheidspartners voorafgaand advies uitbrengen op evenementen en toezicht houden tijdens evenementen
	Monitoren van risicovolle objecten en advies geven aan verantwoordelijke organisaties
1.1.c Voorbereiden van de gemeentelijke organisatie op het bestrijden van rampen en beheersen van crises	Deelnemen aan regionale opleidingen voor processen bevolkingszorg en deelnemen aan regionale/lokale oefeningen voor processen bevolkingszorg

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

De Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) draagt bij aan alle doelen van het taakveld: het geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen te behartigen, op gebied van:

- De brandweerzorg;
- De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- De rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;
- Het bijdragen aan een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio.

Daarnaast behartigt de VRLN die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg waarvoor samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de regio uit het oogpunt van verhoging van efficiency en effectiviteit wordt vereist.

Taalveld	1.2 Openbare orde en veiligheid
Portefeuillehouder	P. de Koning
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
1.2.a Verminderen en voorkomen van incidenten, calamiteiten en verstoringen van de openbare orde en criminaliteit en verminderen van gevoelens van onveiligheid	Actief wegnemen van geconstateerde onveilige situaties (ook als het gaat om het gevoel van onveiligheid).
	Bevordering sociale veiligheid (incl. gerelateerde issues vanuit Wmo-taken zoals voorkomen dakloosheid, aanpak huiselijk geweld en bevorderen verslavingspreventie) via casusoverleg.
	Uitvoering geven aan regionale veiligheidsprojecten en -aanpakken: Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), voor de aanpak van georganiseerde misdaad), preventiecampagne drugs, aanpak huiselijk geweld, zorg- en veiligheidshuis, Waak voor inbraak, burgernet.
	We zetten waar nodig in op het verbeteren van de gezamenlijke aanpak door ketenpartners.
	Bewustzijnsbevordering op het gebied van polarisering en radicalisering door gesprekken te voeren met maatschappelijke organisaties en actieve voorlichting.
	Periodiek communiceren over incidentcijfers.
	We brengen de gevoelens van (on)veiligheid in beeld met behulp van bestaande meetinstrumenten.
1.2.b Adequate handhaving van de regels met daarbij zo min mogelijk administratieve last voor inwoners en bedrijven	Directe aanpak vandalisme en criminaliteit d.m.v. preventie, repressie en handhaving: <ul style="list-style-type: none"> Surveillance en toezicht houden op de openbare orde/leefbaarheid, bijdragen aan de veiligheid en netheid, bijvoorbeeld met betrekking tot agressie op straat, hondenpoep en graffiti. Handhaving van en toezicht op parkeren blauwe zones, en opmaken processen verbaal ten behoeve van parkeerboetes.

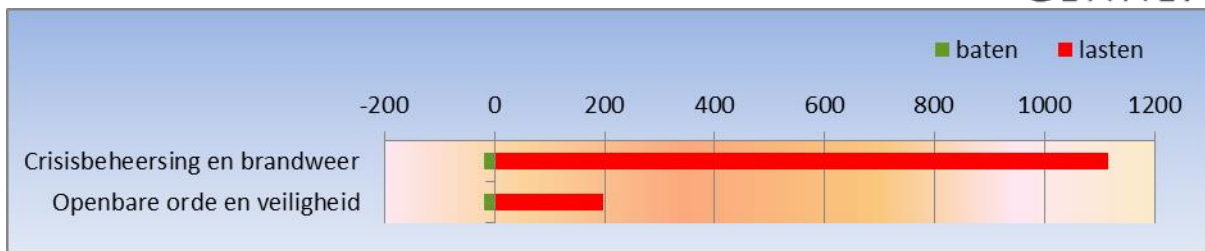
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitschrijven processen verbaal voor overtredingen van de Algemene Plaatselijke Verordening. • Signaleren van ongewenste situaties en gemeentelijke diensten daarvan in kennis stellen, bijvoorbeeld met betrekking tot de groenvoorzieningen, openbare verlichting en vervuiling. • Dienstverlening aan burgers en toeristen, zoals de weg wijzen, bemiddelen bij conflicten op straat. • Toezicht bij evenementen.
	Deelname aan Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).
	Toeziën op naleving Drank- en horecawet.
1.2.c Verminderen van overlast en criminaliteit van vooral jeugdigen	Actief wegnemen van geconstateerde onveilige situaties (ook als het gaat om de subjectieve veiligheidsbeleving).
	Uitvoering geven aan regionale veiligheidsprojecten: preventiecampagne drugs, Lekker Friz en burgernet.
	Inventarisatie van overlast, jeugdoverlast en verloedering middels bespreking in de lokale overlegstructuren en het opstellen van een plan van aanpak.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Verwijzingen Halt (plus bron bureau Halt per 1.000 jongeren)	19 (15,2)	21 (16,8)	20	20
Harde kern jongeren (Bron KLPD)	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	0	0
Winkeldiefstallen (Bron CBS)	Niet beschikbaar	0,1	0,1	0,1
Geweldsmisdrijven (Bron CBS)	3,8	3,8	3,7	3,7
Diefstallen uit woning (Bron CBS)	3,2	2,6	2,5	2,5
Vernielingen en beschadigingen (Bron CBS)	7,2	5,5	5,4	5,3

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
01 - Veiligheid		1.273.144	1.266.972	1.266.987	1.263.487
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	1.095.812	1.094.617	1.094.632	1.091.132
	611000 - Regionale brandweer	1.051.900	1.051.900	1.051.900	1.051.900
	611010 - Rampenbestrijding	15.322	15.322	15.322	11.822
	611999 - Directe salariskosten taakveld 1.1	28.590	27.395	27.410	27.410
1.2 - Openbare orde en veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	177.332	172.355	172.355	172.355
	612000 - Integrale veiligheid	79.150	79.150	79.150	79.150
	612010 - APV	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
	612020 - BOA	1.500	1.500	1.500	1.500
	612999 - Directe salariskosten taakveld 1.2	115.682	110.705	110.705	110.705

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 1 Veiligheid	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	1.273.144	1.266.972	1.266.987
1.1	Openbare orde en veiligheid			
1.2	Rampenbestrijding advieskosten			-3.500
	Directe salariskosten	-6.172	15	
	Saldo begrotingsjaar	1.266.972	1.266.987	1.263.487

PROGRAMMA 2 'OPENBARE RUIMTE'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 2.1 Verkeer, wegen en water
- 2.2 Parkeren
- 5.7 Openbaar groen

Accenten binnen het programma:

De kwaliteit van de openbare ruimte is voor ons ook vanuit toeristisch recreatief oogpunt van groot belang. Dat uitgangspunt wordt expliciet vastgelegd in de omgevingsvisie. De komende jaren wordt ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van het wegennet. Dit bestaat onder andere uit het verbeteren van: asfalt, bermen en het aanpassen van de weginrichtingen (60 km uur/zone buitengebied).

Taakveld	2.1 Verkeer, wegen en water
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
2.1.a Het in stand houden van wegen en pleinen en deze laten voldoen aan het vastgestelde beleid van de gemeente Genneep.	Regulier onderhoud (klein onderhoud)
	Planmatig onderhoud wegen en bermen
	Versterken bermen d.m.v. grasbetontegels
	Aanleg inritten
	Gladheidsbestrijding
	Afhandelen klachten en meldingen openbare ruimte
	Verlichting Goorseweg
	Optimaliseren beheerssysteem
Schoonhouden openbare ruimte	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
2.1.b Bevorderen van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en de (verkeer)leefbaarheid in de gemeente Genneep.	Opstellen Mobiliteitsplan RMO Noord-Limburg
	Actualisatie Wegenlegger
	Uitvoeren gedragsbeïnvloedingsproject scholen
	Uitvoeren constructieberekeningen Maasbrug
	Planvoorbereiding project Fietspad achter Weverflat
	Fietspromotie 2017
	Aanschaf/vervanging smileys
	Aanpak toegankelijkheid bushaltes
	Uitvoeren quickscan ongevallencijfers
	Snelheidsremmende maatregelen Heiveld en Eindstraat
	Aanleg laad- en losplaats Oliestraat
	Inrichting 30 km/uur-zone Margrietstraat-Roggestraat
	Afhandelen meldingen en verkeersklachten

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Dodelijke verkeersongevallen	0	2	0	0
Ziekenhuisopnames bij verkeersongevallen	1	5	0	0
Overige gewonden bij verkeersongevallen	6	7	0	0

Betreft geregistreerde verkeersongevallen (bron: www.via.nl)

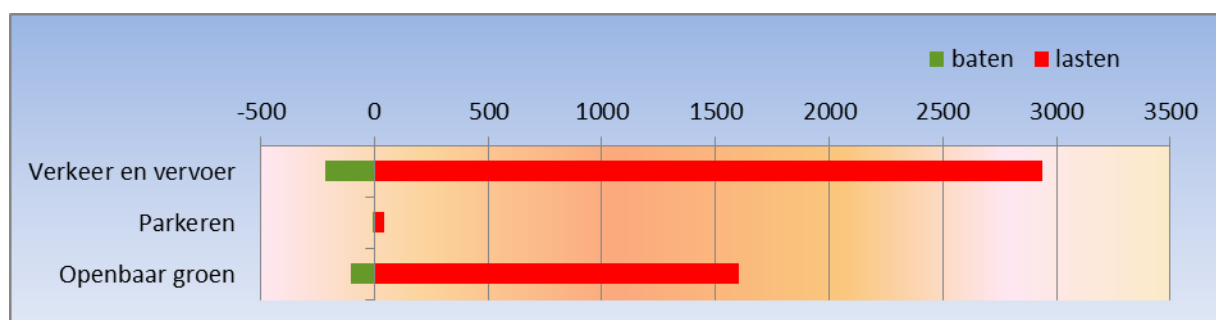
Taakveld	2.2 Parkeren
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
2.2.a Bieden van een aantrekkelijk parkeerklimaat en het voorkomen van parkeerproblemen.	Uitvoering maatregelen Parkeerroutesysteem
	Deelname Green Deal Opladinfrastructuur elektr. Voertuigen
	Aanpassen tijden blauwe zone op koopavonden
	Aanpassen beleidsregels gehandicapten parkeren
	Parkeeronderzoek Tiltenhof
	Onderzoek parkeervoorziening vrachtauto's N271
	Herinrichting parkeerterrein Bleekstraat
	Aanpak parkeersituatie nabij Fitland

Taakveld	5.7-1 Openbaar groen, algemeen
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.7.a in stand houden van openbaar groen en deze laten voldoen aan vastgesteld beleid van de gemeente Genneep.	Onderhoud groen
	Bestrijding dierenoverlast
	Optimaliseren beheersysteem
	Schoonhouden openbare ruimte
	Afhandelen meldingen en klachten

Taakveld	5.7-2 Openbaar groen, natuurbescherming
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.7.b Behoud, ontwikkeling en bevordering van de kwaliteit van natuur en landschap en soortenrijkdom in de gemeente.	Uitvoering Milieubeleidsplan 2017-2020 , onderdeel Natuur en Landschap
	Uit het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied financieren van beheer van natuur en landschap door burgers, agrariërs, en natuur- en milieuorganisaties
	Afstemming beheer op Flora- en faunawet (Gedragscode)
	Inventarisatie bij burgers, agrariërs, natuur- en milieuorganisaties van kansen (beheer van) natuur en landschap in het kader van het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied.
	Bescherming en vergroting biodiversiteit
	Opstellen leidraad/inspiratieboek landschappelijke inpassing

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
02 - Openbare ruimte		2.607.420	2.367.848	2.419.367	2.371.934
0.10 - Mutaties reserves		-1.650.000	-350.000	0	0
	691002 - Mutatie reserve P02	-1.650.000	-350.000	0	0
2.1 - Verkeer en vervoer		2.721.190	1.219.975	886.091	875.855
	621000 - Algemene kosten wegen	-22.630	-22.630	-22.630	-22.630
	621010 - Regulier onderhoud wegen	180.500	180.500	180.500	180.500
	621020 - Planmatig onderhoud wegen	1.364.441	164.441	174.441	164.441
	621030 - Bermen en sloten (wegen)	282.600	32.600	32.600	32.600
	621040 - Aanleg inritten	1.600	1.600	1.600	1.600
	621050 - Schoonhouden wegen	-170.000	-170.000	-170.000	-170.000
	621060 - Gladheidsbestrijding	131.500	131.500	131.500	131.500
	621090 - Tractie	13.666	13.618	19.269	18.568
	621101 - Reconstructie Bloemenstraat	135.000	0	0	0
	621102 - Reconstructie Nieuwwijkstraat Heijen	25.000			
	621200 - Openbare verlichting	155.351	144.913	144.475	144.037
	621500 - Verkeersmaatregelen	58.000	58.000	58.000	58.000
	621510 - Verkeersveiligheid	15.500	15.500	15.500	15.500
	621520 - Verkeers- en vervoersplannen	47.350	27.350	27.350	27.350
	621530 - Verkeers- en vervoersplannen jaarschijf GVVP 2	105.000	0	0	0
	621531 - Verkeers- en vervoersplannen jaarschijf GVVP 2	92.500			
	621601 - N271 ombouw Gennepe	0	350.000	0	0
	621999 - Directe salariskosten taakveld 2.1	305.812	292.583	293.486	294.389
2.2 - Parkeren		37.825	20.054	55.152	17.650
	622000 - Parkeren	32.500	15.000	50.000	12.500
	622010 - Invaliden parkeerkaarten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	622999 - Directe salariskosten taakveld 2.2	10.325	10.054	10.152	10.150
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie		1.498.405	1.477.819	1.478.124	1.478.429
	657000 - Openbaar groen	985.440	985.440	985.440	985.440
	657100 - Bossen	2.115	2.115	2.115	2.115
	657110 - Natuur en Landschap	30.495	30.495	30.495	30.495
	657999 - Directe salariskosten taakveld 5.7	480.355	459.769	460.074	460.379

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 2 Verkeer en vervoer	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	2.607.420	2.367.848	2.419.367
2.1	Planmatig onderhoud wegen vorming voorziening	-1.190.000		
2.1	Bermen en sloten vorming voorziening	-250.000		
2.1	reconstructie Bloemenstraat	-135.000		
2.1	Reconstructie Nieuwwijkstraat	-25.000		
2.1	Planmatig onderhoud wegen, advieskosten	-10.000	10.000	-10.000
2.1	Tractie stelpost kapitaallasten		5.700	-119
2.1	Openbare verlichting Goorseweg	-10.000		
2.1	Verkeers en vervoerplannen	-20.000		
2.1	Budget verkeersmaatregelen GVVP	245.000	-350.000	
2.2	Budget verkeersmaatregelen GVVP 2017	-92.500		
2.1	Parkeerbeleidsplan	-17.500	35.000	-37.500
5.7	Openbaar groen beeldbestek indexering			
	Kapitaallasten	-486	-487	-1.020
	Aanwending AVR	1.300.000	350.000	
	Directe salariskosten	-34.086	1.306	1.206
	Saldo begrotingsjaar	2.367.848	2.419.367	2.371.934

Incidentele lasten inclusief toevoegingen reserves					
		2017	2018	2019	2020
P2	Vorming voorziening groot onderhoud wegen en berm	1.450.000			
P2	Reconstructie Bloemenstraat	135.000			
P2	Reconstructie Nieuwwijkstraat	25.000			
P2	Openbare verlichting Goorseweg	10.000			
P2	Verkeersmaatregelen onderdeel GVVP	197.500			
P2	Verkeers en vervoersplannen	20.000			
P2	Reconstructie N271		350.000		
	Totaal incidentele lasten	1.837.500	350.000	0	0

Incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves					
		2017	2018	2019	2020
P2	Onttrekking AVR maatregelen GVVP	75.000			
P2	Onttrekking AVR reconstructie Bloemenstraat	125.000			
P2	Onttrekking AVR reconstructie N271		350.000		
P2	Onttrekking AVR vorming voorziening groot onderhoud we	1.450.000			
	Totaal incidentele baten	1.650.000	350.000	0	0

PROGRAMMA 3 'ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling
- 3.4 Economische promotie (toeristische en recreatieve voorzieningen)
- 5.7 Openbaar groen (speelvoorzieningen)

Accenten binnen het programma:

Door de verkoop van bedrijventerrein De Brem is een einde gekomen aan de financiële onzekerheid rondom deze werklocatie. De verkoop markeert echter ook een nieuw begin, namelijk die van een belangrijke economische ontwikkeling die ook impact zal hebben op onder andere woningmarkt en werkgelegenheid. Hier spelen we als college actief op in door te zorgen dat we organisatorisch 'klaar' zijn om de nieuwe particuliere initiatieven, die zich ongetwijfeld aan zullen dienen, efficiënt te kunnen begeleiden.

Vrijtijdseconomie is en blijft een speerpunt voor ons college. We willen ten volle gebruik (blijven) maken van de kansen die natuur en landschap en cultuurhistorie ons op dit terrein bieden. We willen blijven investeren in versterking van de toeristisch-recreatieve infrastructuur en ons daarbij richten op de verdere ontsluiting van het Maasdalen en het Niersdal en het tot stand brengen van verbindingen met deze beide voor onze gemeente zo beeldbepalende rivieren. Zowel de voorgenomen hoogwatermaatregelen (Deltaprogramma) als de samenwerking met onze buurgemeenten/oost-west samenwerking Boxmeer, Cuijk, Bergen en Mook en Middelaar en in Duitsland Weeze en Goch biedt hiertoe kansen. Promotioneel is het van belang dat we inmiddels formeel 'wielergemeente' zijn geworden. Daar zullen we ten volle van proberen te profiteren. Ook de ontwikkeling van het gebied Koningsven biedt op tal van gebieden - ook toeristisch - grote kansen.

Naast natuur en landschap vormen cultuur en cultuurhistorie belangrijke onderdelen van onze toeristische infrastructuur met een nog nader uit te nutten groeipotentieel. Door de beperkte middelen zijn we momenteel niet in staat hier nader beleid met een bijbehorend investeringsprogramma op te ontwikkelen. Zodra het financiële perspectief beter wordt, zullen we daar waar zich kansen aandienen het toeristische en recreatieve potentieel van de gemeente verder ontwikkelen.

Met betrekking tot spelen en ontmoeten staat de visie centraal dat speel- en ontmoetingsplekken meer van de gemeenschap moeten worden en minder van de gemeente. De buurt weet immers zelf het beste waar behoefte aan is. We stimuleren belanghebbenden zoals buurtverenigingen, dorps- en wijkraden en jeugd- en jongerenorganisaties om het initiatief te nemen. Vervolgens zullen we ons samen met de initiatiefnemers sterk maken voor uitdagende speelvoorzieningen en plekken waar men elkaar kan ontmoeten in de openbare ruimte.

Taakveld	3.1 Economische ontwikkeling
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
3.1.a Opstellen van economisch beleid en bieden van dienstverlening aan bedrijfsleven (direct)	Samenwerken in het kader van Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerreinen: uitvoeren acties Plan van Aanpak ter verbetering van de veiligheid en ruimtelijke kwaliteit op de bedrijventerreinen
	Samenwerken in het kader van centrumvisie: Uitvoering projecten ter verbetering van de aantrekkelijkheid en bestedingen in het kernwinkelgebied
	De Brem overdracht openbaar gebied c.a.
3.1.b Bevorderen van economische ontwikkeling, ondernemerschap en werkgelegenheid (indirect)	Faciliteren en ontzorgen

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Banen ² (Bron LISA)	766,9	770,9	770,9	770,9
Bruto Gemeentelijk Product ³ (Bron Atlas voor gemeenten)	Ntb	Ntb	Ntb	Ntb
Funciemenging ⁴ (Bron LISA)	54,0%	53,7%	53,7%	53,7%
Restcapaciteit bedrijfskavels ⁵ (Bron Etil/Provincie Limburg)	21,72 ha	0 ha	0 ha	0 ha
Vestigingen ⁶ (Bron LISA)	139,7	140,0	140,0	140,0

Noot: invloed van de gemeente Gennepe op bovenstaande indicatoren is zeer beperkt.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Venlo Greenpark

Deze verbonden partij levert een te beperkte bijdrage aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen. Op 20 juni 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het principeakkoord vervoeding (grond)exploitaties Greenport Venlo. Hiermee zal de gemeente Gennepe in principe uit deze verbonden partij treden per 2017.

² Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

³ Het gemeten Bruto Gemeentelijk Product, uitgedrukt in een score van 0-70. Het BPG is het aantal banen per inwoner vermenigvuldigd met de toegevoegde waarde van die banen; enkel cijfer 2013 bekend.

⁴ De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

⁵ Regionaal bedrijventerrein De Brem is aan een private ontwikkelaar verkocht, daarmee heeft de gemeente Gennepe geen bedrijfskavels meer in eigendom.

⁶ Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V.

Deze verbonden partij levert een te beperkte bijdrage aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen. Op 20 juni 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het principeakkoord vervoering (grond)exploitatie Greenport Venlo. Hiermee zal de gemeente Gennep in principe uit deze verbonden partij treden per 2017.

Euregio Rijn-Maas-Noord

De Euregio Rijn-Maas-Noord heeft als taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen haar leden te stimuleren, te ondersteunen en te coördineren. Dit gebeurt door (het entameren van) onderling overleg, kennisuitwisseling en het bevorderen van de totstandkoming van grensoverschrijdende projecten evenals het bemiddelen bij de toekenning van (sommige) Europese subsidies. De gemeente Gennep probeert vooral te bewerkstelligen dat er aandacht is voor vrijetijdseconomie in het beleid van de Euregio en draagvlak voor toeristisch-recreatieve projecten. Leisure Port vormt bij dit laatste doorgaans een vooruitgeschoven post.

Euregio Rijn –Waal

De Euregio Rijn-Waal heeft als taak, de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. De Euregio Rijn- Waal voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan en ontvangt financiële middelen van deelnemers, burgers, bedrijven, overheden en instellingen. Zij verleent financiële middelen aan deze derden en zij adviseert de derden bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen. De gemeente Gennep spant zich momenteel in om het project Dynamic Borders vanuit Europa gesubsidieerd te krijgen. Dit project richt zich vooral op (agri-)toeristische versterking van 'ons' grensgebied.

Taakveld	3.4 Toeristische en recreatieve voorzieningen
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
3.4.a Stimuleren werkgelegenheid in de toeristische sector.	In regio Venlo verband wordt in samenwerking met de provincie ingezet op kwalitatief goede bedrijven. Middels provinciale subsidies krijgen we kansen om gesprekken aan te gaan met ondernemers over hun toekomst visie. Dit draagt bij aan de vitaliteit van de sector en zo ook aan de werkgelegenheid.
3.4.b Versterken toeristische infrastructuur voor bezoekers en inwoners. 3.4.c Versterking attractieve waarde van de gemeente	Het schrijven van een plan van aanpak voor de realisatie van fietspad Zelder.
	Kansen inventariseren/voorbereiding op uitvoering voor het aanleggen van een fietsverbinding tussen de Loswal en Paesplas. Beleefbaar maken van de historie van het Genneperhuis.
	Verder optimaliseren wandel- en fietsroutenetwerk (o.a. digitaliseren).
	Het realiseren van toeristisch recreatieve projecten binnen het samenwerkingsverband Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. Denk daarbij aan lokale kansen zoals de aanleg van Maasstrandjes, maar ook aan gezamenlijke projecten als een maasfietsroute, de combinatie tussen zorg en toerisme, de toeristische uitstraling van de N271.
	Dynamic Borders, een grensoverschrijdende samenwerking met de

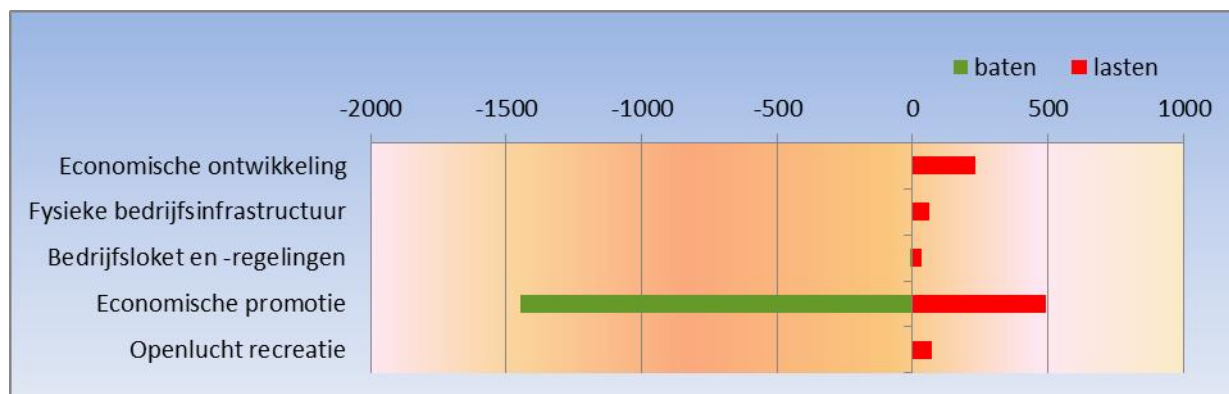

	gemeenten Goch, Weeze, Cuijk, Boxmeer, Bergen, Gennep en Mook en Middelaar. Een samenwerking gericht op agribusiness, toerisme en recreatie en werkgelegenheid. Toerisme en recreatie zetten vooral in op grensoverschrijdende routestructuren en arrangementen tussen ondernemers.
	Ten aanzien van Leisure Port, de promotie organisatie, wordt er met ingang van 2017 een bezuiniging doorgevoerd van € 35.000. Dit budget zal ingezet worden ten behoeve van het speerpunt toerisme en recreatie. Voor de realisatie van projecten zowel lokaal als regionaal.
3.4.d Op regionaal niveau werken aan de vitalisering van de verblijfsrecreatie.	Binnen de Regio Venlo wordt begin 2017 een start gemaakt met de uitvoering van het programma Vitale Vrijetijdseconomie. Een programma dat zich inzet op de volgende speerpunten: Vitale Verblijfsrecreatie, Vitale Dagrecreatie, Vrijetijdsbeleving in de openbare ruimte, Cross-overs met andere sectoren en marketing en promotie.
3.4.e Behoud van een kermis in elke kern.	Voor 2017 en verder dienen er nieuwe overeenkomsten gesloten te worden met de kermisexploitanten. Hierbij is het goed de kermissen van de afgelopen jaren in iedere kern te evalueren. Dit om te kijken hoe we voor de komende jaren verder willen.

Taakveld	5.7 Speelvoorzieningen
Portefeuillehouder	P. Lucassen / E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.7.a Onderhouden en veilig houden van de huidige speelvoorzieningen.	Het regelmatig uitvoeren van visuele inspecties en het controleren van toestellen op basis van meldingen en defecten. Een keer per jaar alle speeltoestellen laten inspecteren door een erkend inspectiebedrijf. Aan de hand van het rapport dienen alle geconstateerde gebreken te worden opgelost.
5.7.b Op initiatief van, en in samenwerking met, de wijk of buurt nieuwe initiatieven realiseren of huidige voorzieningen optimaliseren.	Buurtverenigingen, dorps- en wijkraden, jeugd- en jongerenorganisaties en anders belanghebbende partijen actief informeren over de mogelijkheden om een initiatief in te dienen. Samen met initiatiefnemers plannen voor speel- of ontmoetingsplekken verder uitwerken en afhankelijk van collegebesluitvorming de plannen al dan niet realiseren.

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
03 - Economische structuur, toerisme en recreatie		-619.689	-683.004	-690.565	-691.421
0.10 - Mutaties reserves		-60.000	-10.000	-10.000	-60.000
	691003 - Mutatie reserve P03	-60.000	-10.000	-10.000	-60.000
3.1 - Economische ontwikkeling		234.500	230.334	230.334	230.334
	631000 - Economisch beleid	138.380	138.380	138.380	138.380
	631999 - Directe salariskosten taakveld 3.1	96.120	91.954	91.954	91.954
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur		63.760	13.185	13.185	63.185
	632000 - Bedrijventerrein de Brem	50.800	800	800	50.800
	632999 - Directe salariskosten taakveld 3.2	12.960	12.385	12.385	12.385
3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		22.881	22.674	22.754	22.824
	633000 - Markten	16.835	16.835	16.835	16.835
	633999 - Directe salariskosten taakveld 3.3	6.046	5.839	5.919	5.989
3.4 - Economische promotie		-953.645	-1.012.012	-1.019.653	-1.020.579
	634000 - Evenementen	140.600	125.600	125.600	127.600
	634010 - Kermissen	-9.500	-9.500	-9.500	-9.500
	634020 - Toeristische promotie	169.390	169.390	159.390	154.390
	634100 - Toeristenbelasting	-1.333.000	-1.373.000	-1.373.000	-1.373.000
	634110 - Forensenbelasting	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
	634999 - Directe salariskosten taakveld 3.4	113.865	110.498	112.857	114.931
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie		72.815	72.815	72.815	72.815
	657010 - Speelterrinen	72.815	72.815	72.815	72.815

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 3 Economische structuur, toerisme en recreatie	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	-619.689	-683.004	-690.565
3.1	Budget De Brem aanwending reserve grex			
3.4	Overige recreatieve voorzieningen	-15.000		
3.4	Evenementen Beeldbestek Buitenwerk			-3.000
3.4	Evenementen werkbudget vierdaagse			5.000
3.4	Werkbudget toerisme		-10.000	-5.000
3.4	Toeristenbelasting	-40.000		
	Directe salariskosten	-8.315	2.439	2.144
	Saldo begrotingsjaar	-683.004	-690.565	-691.421

Incidentele lasten					
		2017	2018	2019	2020
P3	Budget De Brem	50.000			50.000
P3	Jubileum 400 jaar Stadhuis	15.000			
	Totaal incidentele lasten	65.000	0	0	50.000

Incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves					
		2017	2018	2019	2020
P3	Aanwending algemene reserve grex budget De Brem	50.000			50.000
	Totaal incidentele baten	50.000	0	0	50.000

PROGRAMMA 4 'ONDERWIJS EN KINDEROPVANG'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
- 6.1 Kinderopvang

Accenten binnen het programma:

De realisering van het Integraal Kind Centrum (IKC) heeft binnen dit programma de hoogste prioriteit. Bij besluitvorming in de raad in 2016, zal in 2017 het IKC daadwerkelijk vormgegeven worden. In 2017 zal verder vormgegeven worden aan het realiseren van extra kinderopvangplaatsen voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar conform de rijksregeling impuls opvang peuters.

Taakveld	4.2 Onderwijshuisvesting
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
4.2.a Inzet van financiële middelen voor onderwijshuisvesting, gericht op realiseren van maximale leer- en ontwikkelingsmogelijkheden voor de leerlingen binnen de grenzen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.	<p>Uitvoering Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.</p> <p>In 2017 zal samen met de stuurgroep IKC Gennep verdere uitwerking worden gegeven aan de IKC vorming in het gebied Picardie.</p>
4.2.b Bevorderen verdere samenwerking tussen onderwijs, overheden en welzijn- en zorginstellingen	Uitvoering doorontwikkeling samenwerking onderwijs met welzijnsinstellingen via de Lokale Educatieve Welzijns Agenda (LEWA)

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Gemeenschappelijk orgaan openbaar onderwijs (Invitare)

Het gemeenschappelijke orgaan coördineert en oefent de bevoegdheden van de gemeenteraad uit als bedoeld in artikel 48 Wet primair onderwijs en in de statuten van de stichting Invitare, met uitzondering van de opheffing van de scholen.

Taakveld	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
4.3.a Alle kinderen in Gennep halen het beste uit zichzelf door gebruik te maken van de aanwezige onderwijsvoorzieningen, zodat leerlingen hun eigen talenten en vaardigheden zo volledig mogelijk kunnen ontplooiën. Daar waar het gewenste onderwijs verder weg gelegen is faciliteren wij het vervoer er naar toe.	<p>Volgen ontwikkelingen van per augustus 2014 van kracht zijnde wet Passend Onderwijs; invloed van deze wet op vervoer van Gennepse leerlingen bezien. Ontwikkelingen volgen.</p> <p>Uitvoeren verordening leerlingenvervoer voor het wettelijk vereiste minimum.</p> <p>Voor het schooljaar 2017-2018 en verder wordt een nieuwe aanbesteding van het leerlingenvervoer voorbereid en uitgevoerd.</p> <p>Door de uitvoering van het Voor- en Vroegschoolse Educatie beleid alsmede de regeling Sociaal Maatschappelijke Indicatie (SMI) en het bieden van ondersteuning vanuit de Jeugdwet wordt er voor gezorgd dat iedereen de mogelijkheden krijgt zichzelf te ontwikkelen op een niveau dat bij hem of haar past.</p>
	4.3.c Alle leerplichtige en kwalificatieplichtige kinderen in Gennep volgen onderwijs passend bij hun mogelijkheden.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Absoluut verzuim (Bron DUO)	0	4	1	2
Relatief verzuim (Bron DUO)	44	33	39	38
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (Bron DUO VSV-verkenner)	18	19	19	19

Uitgegaan is van de leerplichtige leerlingen en kwalificatieplichtigen behalve de kwalificatieplichtigen op het MBO.

Deze worden begeleid door de medewerkers van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Venray.

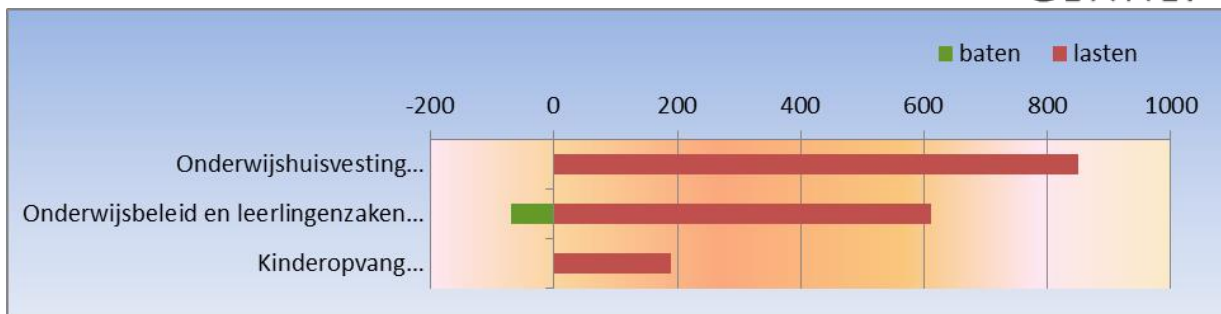
Relatief verzuim. Leerplichtige staat wel op een school ingeschreven, maar hij/zij verzuimt zonder geldige reden les- of praktijktijd. Absoluut verzuim. Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

Taakveld	6.1 Kinderdagopvang
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.1.a Binnen peuterspeel-zaalwerk voldoende opvangplaatsen voor kinderen in de leeftijd van 2.5 tot 4 jaar	Subsidie verstrekken aan aanbieder van peuterspeelzaalwerk.
6.1.b Een veilige omgeving voor jonge kinderen in de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven.	Bijhouden van het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP)
	Controle van de gastouders
	Risico-gestuurde controle gastouderbureaus
	Risico-gestuurde controle kinderdagverblijven
	Risico gestuurde controle Buitenschoolse Opvangvoorzieningen
6.1.c Alle kinderen in Gennep de mogelijkheid bieden om gebruik te maken van kinderopvang en- of peuterspeelzaalwerk.	Uitvoering regeling voor kinderopvang voor ouders met sociale medische indicatie.
	Uitvoeren impuls regeling opvang.

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
04 - Onderwijs en kinderopvang		1.580.918	1.583.510	1.575.055	1.558.766
4.2 - Onderwijshuisvesting		850.221	837.995	821.149	795.748
	642000 - Openbaar basisonderwijs: huisvesting	72.028	70.905	69.782	68.660
	642010 - Bijzonder basisonderwijs: huisvesting	296.162	291.780	283.538	279.253
	642020 - Bijzonder speciaal onderwijs: huisvesting	291.188	287.261	282.434	264.530
	642030 - Bijzonder voortgezet onderwijs: huisvesting	170.729	168.639	166.550	164.460
	642999 - Directe salariskosten taakveld 4.2	20.114	19.410	18.845	18.845
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		541.983	547.463	546.315	546.188
	643000 - Onderwijsbegeleiding	20.210	20.210	20.210	20.210
	643010 - Leerplichtadministratie	240	240	240	240
	643020 - Vervoerskosten gymnastiekonderwijs	11.000	11.000	11.000	11.000
	643030 - Leerlingenvervoer	445.000	445.000	445.000	445.000
	643040 - Lokaal onderwijsbeleid	6.700	14.200	14.075	13.950
	643999 - Directe salariskosten taakveld 4.3	58.833	56.813	55.790	55.788
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie		188.714	198.052	207.591	216.830
	643100 - Peuterspeelzalen	158.714	168.052	177.591	186.830
	661000 - Kinderopvang	30.000	30.000	30.000	30.000

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 4 Onderwijs en kinderopvang	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	1.580.918	1.583.510	1.575.055
4.3	Vorbereidingskrediet IKC stelpost kapitaallasten	7.500	-125	-125
4.3	Subsidies peuterspeelzalen en kinderopvang	9.400	9.600	9.300
	Kapitaallasten	-11.584	-16.342	-25.462
	Directe salariskosten	-2.724	-1.588	-2
	Saldo begrotingsjaar	1.583.510	1.575.055	1.558.766

PROGRAMMA 5 'CULTUUR EN SPORT'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media

Accenten binnen het programma:

We willen in 2017 bereiken dat in de bibliotheek een breed palet aan educatieve activiteiten wordt georganiseerd. Kennis opdoen, kennis brengen en van elkaar leren. Maar ook een plek waar je kunt ontmoeten en ontdekken. Er zijn verbindingen gelegd met activiteiten van andere maatschappelijke, culturele, onderwijs- en vrijwilligersorganisaties. Cultuur, kunst en educatie zijn met elkaar verbonden. Voor speciale doelgroepen, zoals laaggeletterden, zijn programma's ontwikkeld.

De rode draad van het beleidsplan 'Meedoen met sport en bewegen in de gemeente Gennep' is het programma Gennep Doet Mee. Met dit programma proberen we samen met andere organisaties zoveel mogelijk inwoners in beweging te krijgen. Er zijn diverse beweegcoaches actief, met elk hun eigen specialisme. Uitgangspunt is dat alle inwoners mee kunnen doen met sport en bewegen. We streven naar vitale individuen én vitale verenigingen. Tevens is er aandacht voor de regionale samenwerking die is verankerd in de Regiovisie Sportregio Noord-Limburg.

Taakveld	5.1 Sportbeleid en activering
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.1.a Vitale individuen, met bijzondere aandacht voor kwetsbare en inactieve individuen.	Publiciteit geven aan het project Gennep Doet Mee en in gesprek gaan met lokale organisaties op het gebied van sport en bewegen en gerelateerde domeinen (bijv. onderwijs, zorg en welzijn).
	Uitvoering geven aan projectplan Gennep Doet Mee schooljaar 2016/2017 t/m 2018/2019.
5.1.b Vitale verenigingen die zelfstandig hun maatschappelijke rol kunnen invullen.	Uitvoering geven aan subsidieregeling 'Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein'
	Uitvoering geven aan projectplan Gennep Doet Mee schooljaar 2016/2017 t/m 2018/2019.
5.1.c Invulling geven aan Regio-visie Sportregio Noord-Limburg	Het uitwerken en implementeren van de programmaliijnen en het realiseren van een sterke publiek-private samenwerking.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Niet sporters (Bron RIVM)	52,4%	Nog niet bekend	52%	52%

De verwachting van het RIVM is dat de sportdeelname tot 2030 ongeveer gelijk zal blijven (RIVM, 2016).

Taakveld	5.2 Sportaccommodaties
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.2.a Voldoende capaciteit en kwaliteit van binnen- en buiten-sportvoorzieningen voor sportverenigingen.	Uitvoering geven aan meerjarig onderhoudsplan 2015-2024 voor gemeentelijke accommodaties.
	Uitvoering geven aan meerjarig onderhoudsplan geprivatiseerde buitensportverenigingen.
	Realiseren van een nulsituatie m.b.t. de kledacommodatie bij korfbalvereniging VIOS, zodat er privatiseringsafspraken met deze vereniging gemaakt kunnen worden.
	Afronden en vastleggen van de privatiseringsafspraken met Achates.

Taakveld	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.3.a Cultureel betrokken gemeenschap bevorderen	Verstrekken van jaarlijkse subsidies voor vrijwilligersorganisaties op het gebied van kunst, cultuur (onderdeel subsidieregeling Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein).
	Verstrekken van jaarlijkse subsidie aan harmonie- en fanfare verenigingen die onder leiding van de Stichting Muziekopleiding Gennep samen muziekopleidingen organiseren. (subsidieregeling Muziekonderwijs).
	Een financiële bijdrage leveren aan cultuureducatie voor de basisscholen in de gemeente Gennep.
	Aansluiten bij het Jeugdcultuurfonds.
	Ondersteunt stichting GESP voor het onderhouden van de stedenband met onze partnerstad San Pedro de Lóvago. GESP zet zich in om het mondiaal bewustzijn van de inwoners van de gemeente Gennep te vergroten en bevordert het ontwikkelingsniveau, de wederzijdse kennisuitwisseling en het welvaartsniveau van onze partnerstad.
5.3.b Aantrekkelijk maken van openbare ruimte m.b.v. kunst.	De gemeente stimuleert en faciliteert initiatieven voor het plaatsen van kunst in de openbare ruimte en brengt de initiatieven naar de raad indien een financiële bijdrage noodzakelijk is.

5.3.c Stimuleren van particuliere initiatieven op het gebied van kunst en cultuur.	Het verstrekken van subsidie aan cultureel podium Roepaen
	Het verstrekken van subsidie voor projecten en activiteiten op het gebied van kunst en cultuur (Onderdeel subsidieregeling stimulering maatschappelijke participatie).
	De gemeente koppelt leegstaand vastgoed aan culturele en kunstzinnige activiteiten.

Taakveld	5.4 Musea
Portefeuillehouder	P. Lucassen (cultuurhistorie)/ J.Welles (Monumenten en Archeologie)
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.4.a Bevorderen van kennismaking met cultuurhistorie voor bewoners en bezoekers.	Verstrekken subsidie aan musea

Taakveld	5.5 Cultureel erfgoed
Portefeuillehouder	P. Lucassen (cultuurhistorie)/ J. Welles (Monumenten en Archeologie)
Beïnvloedbaarheid	

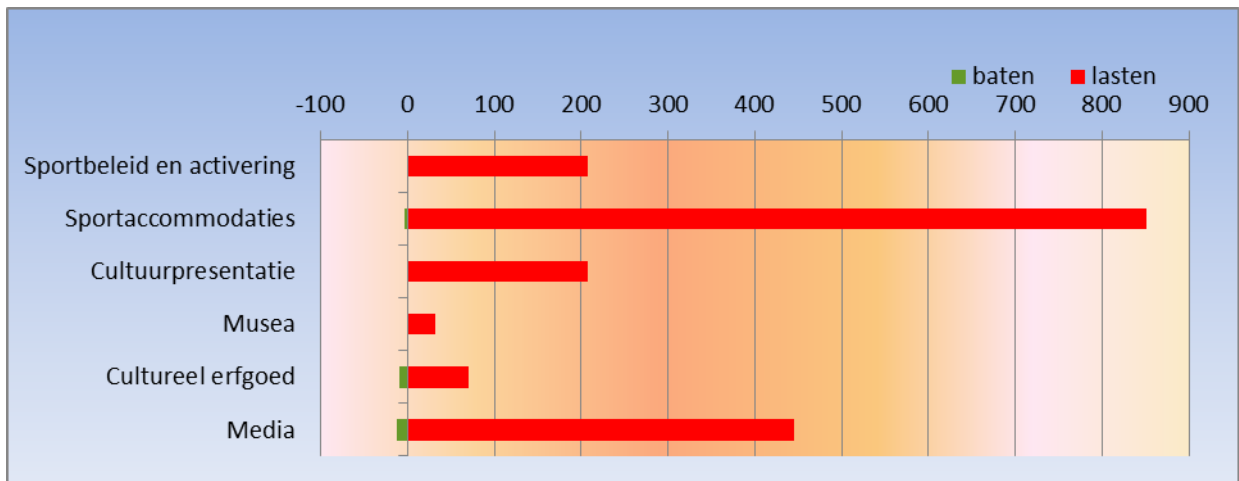
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.5.a Behoud en bescherming cultuur-historisch erfgoed binnen de gemeente.	Onderhoudssubsidie verstrekken aan rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten.
	Aanwijzing gemeentelijke monumenten.
	Financiële ondersteuning werkgroep Martinustoren.
	Ondersteuning Open Monumentendag.
	Subsidie aan cultuurhistorische verenigingen.
5.5.b Bevorderen van de beleefbaarheid en uitstraling van het cultureel erfgoed.	Informatievoorziening over Cultureel Erfgoed verbeteren en uitbreiden.
	Visualisatie Genneper Molen.
	Beleefbaar maken van de historie van het Gennepershuis en zijn omgeving.

Taakveld	5.6 Media
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
5.6.a (Bibliotheek) voorziening, waar diverse educatieve activiteiten worden georganiseerd, waarbij inwoners kennis opdoen, kennis brengen en van elkaar leren en elkaar ontmoeten. Een omgeving waar ook kunst- en cultuurbeleving centraal staat.	Implementatie van de nieuwe beleidsvisie 2016 e.v.
	Verstrekken van subsidie voor uitvoering bibliotheekwerk.
	In samenwerking met Biblioplus en organisaties op gebied van kunst, cultuur en educatie een nieuw concept voor de bibliotheek (Ellen Hoffmannplein) ontwikkelen en opzetten.
5.6 b Taalvaardige en mediavaardige kinderen, met speciale aandacht voor die kinderen die een grotere taalachterstand hebben.	Door de Bibliotheek op school (BOS) bevorderen we het leesgedrag en leesplezier bij kinderen. Een leesconsulent helpt de school en kinderen bij het lezen en de taalontwikkeling.
5.6 c Minder 'laaggeletterden' in onze gemeente.	Voor laaggeletterden worden speciale (taal)programma's opgezet.
5.6 d Inwoners zijn geïnformeerd over zaken die zich in de gemeente of hun directe omgeving voordoen via een lokale omroep.	Verstrekken van subsidie aan de lokale omroep.

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
05 - Cultuur en sport		1.789.356	1.764.544	1.726.411	1.721.946
5.1 - Sportbeleid en activering	651000 - Stimulering sportbeoefening	70.100	70.100	70.100	70.100
	651010 - Combinatiefunctaris	125.369	145.369	145.369	145.369
	651999 - Directe salariskosten taakveld 5.1	11.898	11.570	11.756	11.942
5.2 - Sportaccommodaties		851.899	811.976	800.750	796.242
	652010 - Binnensportaccommodaties	581.443	582.085	573.565	568.672
	652020 - Buitensportaccommodaties	250.536	210.378	207.166	207.082
	652999 - Directe salariskosten taakveld 5.2	19.920	19.513	20.019	20.488
5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		207.233	204.394	177.580	177.766
	653000 - Amateuristische cultuur beoefening	61.500	61.500	61.500	61.500
	653010 - Internationale samenwerking	16.000	16.000	16.000	16.000
	653020 - Kunst	32.900	32.900	32.900	32.900
	653030 - Cultuur beoefening (Roepaen)	27.000	27.000	0	0
	653999 - Directe salariskosten taakveld 5.3	69.833	66.994	67.180	67.366
5.4 - Musea		31.978	31.891	32.192	32.456
	654000 - Musea	25.266	25.266	25.266	25.266
	654999 - Directe salariskosten taakveld 5.4	6.712	6.625	6.926	7.190
5.5 - Cultureel erfgoed		58.783	58.170	58.280	58.377
	655100 - Rijksmonumenten	28.659	28.659	28.659	28.659
	655200 - Gemeentelijke monumenten	-746	-746	-746	-746
	655300 - Particuliere monumenten	15.000	15.000	15.000	15.000
	655999 - Directe salariskosten taakveld 5.5	15.870	15.257	15.367	15.464
5.6 - Media		432.096	431.074	430.384	429.694
	656000 - Openbare bibliotheek	415.928	415.237	414.547	413.857
	656010 - Lokale Omroep	8.545	8.545	8.545	8.545
	656999 - Directe salariskosten taakveld 5.6	7.623	7.292	7.292	7.292

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 5 Cultuur en sport	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	1.789.356	1.764.544	1.726.411
5.2	Sportstimulering	20.000		
5.2	Binnensportaccommodaties indexering	2.247	2.276	2.304
5.2	Buitensportaccommodaties, accommodatie VIOS	-15.000		
5.2	Buitensportaccommodaties, veld Achates	-25.000		
5.3	Cultuur, subsidie Roepaen		-27.000	
	Kapitaallasten	-2.454	-14.698	-7.971
	Directe salariskosten	-4.605	1.289	1.202
	Saldo begrotingsjaar	1.764.544	1.726.411	1.721.946

Incidentele lasten					
		2017	2018	2019	2020
P5	Aanpassing accommodatie VIOS	15.000			
P5	Lage veld Achates	25.000			
	Totaal incidentele lasten	40.000	0	0	0

PROGRAMMA 6 'SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensvoorzieningen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 7.1 Volksgezondheid

Accenten binnen het programma:

De transformatie in het kader van de 3 decentralisaties (3D's) vraagt de komende periode veel van onze burgers en de gemeente. Wij willen de 3D's zo goed mogelijk laten indalen in de Gennepse gemeenschap en onze eigen werkwijzen. Het programmaplan Ontmoeten Meedoen Ondersteunen (OMO) vormt de basis voor hoe we deze transformatie vorm willen geven. Deze transformatiegedachte komt terug in alles wat we rond de 3D's doen.

Ook binnen het kernen- en wijkenbeleid zal de OMO-gedachte de komende jaren meer gestalte krijgen. Zo komen de ophanden zijnde voorzieningenplannen volledig tot stand vanuit de wensen en behoeften van de inwoners, waarbij het proces wordt begeleid door Spirato (Vereniging gemeenschapsaccommodaties Limburg). Centrale doelstelling is om vanuit de visie van zelfsturing samen met bewonersorganisaties invulling te geven aan toekomstige voorzieningen in dorpen en wijken (inclusief de daarvoor in te zetten accommodaties). Bewonersorganisaties en verenigingen zijn daarbij ook aan zet en krijgen bij voorkeur ook een rol in de (toekomstige) exploitatie van de voorzieningen. De voorzieningenplannen vormen een belangrijke basis voor het voorzieningenniveau in de dorpen en wijken. Belangrijk onderdeel in elk voorzieningenplan zijn de wijkdagvoorzieningen zoals gemeenschapshuizen en huuskamers. Voor de bereikbaarheid van deze voorzieningen voor onze inwoners zien wij een belangrijke rol weggelegd voor vrijwillige (kleinschalige) vervoersprojecten zoals de wensbus.

De uitkomsten van ontmoetingen van het college met bewoners in het kader van kern- en wijkbezoeken proberen we (indien ze binnen het beleid passen) om te zetten in acties en dat ook direct en helder te communiceren.

Taakveld	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	■■■

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.1.a Samenhangend aanbod van huisvesting voor verenigingsleven, groepen inwoners en maatschappelijke organisaties in alle kernen, aansluitend bij vraag en behoefte en waarbij sprake is van efficiënt en doelmatig gebruik van accommodaties.	Samen met inwonersorganisaties en andere betrokken partijen worden per kern en wijk voorzieningenplannen opgesteld.
6.1.b Vitaal en bruisend verenigingsleven.	Uitvoering van subsidieregelingen, het sportbeleid, het cultuurbeleid en het vrijwilligers- en mantelzorgbeleid.
	Ondersteunen van dorps- en wijkraden en nieuwe bewonersorganisaties.
6.1.c Verduurzaming van (het beheer van) accommodaties.	Onderzoek doen naar verduurzaming van een aantal gemeentelijke accommodaties. Voor een drietal panden komt nader onderzoek naar duurzaamheidsoplossingen.
6.1.d Goede sociale structuur zodat de samenleving het individu ondersteunt. Door versterking van het collectieve vermogen in buurten, kernen en wijken zijn inwoners samen in staat om mensen die hulp nodig hebben te ondersteunen.	Ondersteunen van (de realisatie van) wijkdagvoorzieningen (inwonerinitiatieven, waarbij accent ligt op laagdrempelig algemeen toegankelijke voorzieningen met hoofdzakelijk inzet van vrijwilligers en eventueel met professionele ondersteuning).
	Gebiedsgericht werken om zelfredzaamheid en participatie van mensen te vergroten.
	Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers.
	Monitoring via het zgn. CLEAR model.
6.1.e Zelfsturing binnen kernen, wijken, buurten en straten vergroten, zodat inwoners meer regie en verantwoordelijkheid pakken in het versterken van hun leefomgeving.	Collegebezoek aan kern of wijk als onderdeel wijkgericht werken.
	Doorontwikkelen en -waar deze nog ontbreken- stimuleren en faciliteren van dorps- en wijkontwikkelingsplannen.
	Versterking leefbaarheid in dorpen en kernen door het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven o.a. via subsidiëring.
	Stimuleren en faciliteren lokale mogelijkheden m.b.t. vrijwillige (kleinschalige) vervoersprojecten (zoals wensbus).
	Stimuleren inwonersinitiatieven of algemene voorzieningen, zoals boodschappendienst en was- en strijkservice eventueel in de vorm van sociale coöperaties.

Taakveld	6.2 Wijkteams
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.2.a. Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.	Uitvoering geven aan het meerjarige beleidsplan "Gezond en Wel in 3D", de verordening WMO en de verordening jeugdhulp. Uitvoering geven aan regionaal convenant en regioprogramma met Zorgkantoor/Zorgverzekeraar
6.2.b De zelfredzaamheid van inwoners en hun deelname aan de samenleving vergroten.	Vroegsignalering / Versterking sociaal netwerk. Ondersteunen algemene voorzieningen zoals papierenbrigade, ouderenbond, dorpsondersteuner, mantelzorgers, informele zorgondersteuners
6.2.c Samenwerking met inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties op basis van gelijkwaardigheid. Samen optrekken in bedenken en realiseren van de beste aanpak en oplossingen, gebruikmakend van elkaars expertise en kern-competenties. Doel: afname aantal doorverwijzingen naar 1e- en 2e-lijns zorg t.o.v. voorgaande jaren.	Doorontwikkeling dorpsondersteuners en afstemming met team Toegang
	Met maatschappelijke partners integraal netwerk opbouwen, waar inhoudelijke kennis en ervaring aanwezig is, sociale kaart goed in beeld is en knelpunten vroegtijdig gesignaleerd, besproken en opgelost worden.
	Organiseren algemene informatie- en themabijeenkomsten
	Verzorgen toegang tot zorg en welzijn via Team Toegang.

Taakveld	6.3 Inkomensvoorzieningen
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.3.a. Tijdig en rechtmatig uitkeringen verstrekken, voor zover mogelijk binnen het door het rijk beschikbaar budget.	Bewaken rechtmatigheid van uitkeringen. Er worden op jaarbasis 80 tot 90 aanvragen beoordeeld op rechtmatigheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van huisbezoeken en bestandskoppelingen met belastingdienst en UWV.
6.3.b Tegengaan van fraude en onrechtmatig gebruik door scherpe poortwachter (gegevens controleren via bestandskoppeling, onderzoek sociale recherche).	Inschakelen sociale recherche bij twijfel aan een aanvraag of een lopende uitkering. Dit is 20 tot 25 keer per jaar.
6.3.c Beroep op bijstand zoveel mogelijk beperken (zie functie Participatiewet).	Alle inwoners met een uitkering van de gemeenten worden begeleid naar werk of andere maatschappelijk relevante activiteiten.

6.3.d Sociale uitsluiting voorkomen. Iedereen kan ongeacht zijn financiële mogelijkheden maatschappelijk participeren.	Transitie o.b.v. uitgangspunten beleidsplan 'Gezond en Wel in 3D' en 'Ondersteund in de basis'. Individuele geldelijke tegemoetkomingen worden stapsgewijs vervangen door collectieve arrangementen en maatschappelijke initiatieven.
---	---

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners. (Bron CBS)	228	237,5	252,7	260
Lopende re-integratievoorzieningen aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar. (Bron CBS)	71	72,7	111	110

Taakveld	6.4 Begeleide participatie
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.4.a Sociale Werkvoorziening tijdens de afbouw financieel verantwoord blijven uitvoeren	Dienstbetrekkingen WSW oud (afbouw)
	Aanvalsplan 2015-2018 laten uitvoeren door de Stichting Intos, monitoren en evalueren
6.4.b Opbouw nieuwe vormen van beschut, begeleid en gesubsidieerd werk voor doelgroep banenafpraak	Loonkostensubsidie Participatiewet o.b.v. loonwaardebepaling
	Beschut werk nieuwe doelgroep Participatiewet

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Intergemeentelijke Werkvoorziening Genneep, Mook en Middelaar, IWGM

Op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze door de Stichting Intos laten uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van de gesubsidieerde en ongesubsidieerde arbeid.

Taakveld	6.5 Arbeidsparticipatie
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.5.a Ondersteuning van alle inwoners met bijstand en/of loaw-uitkering bij het vinden van werk.	Banenafpraak: Werkgevers faciliteren zodat zij de banenafpraak kunnen waarmaken (2015 – 2025).
6.5.b Begeleiding van inwoners met bijstand en/of loaw-uitkering die geen werk vinden, bij andere vormen van maatschappelijke participatie	Regionale samenwerking via Werkbedrijf en Werkgeversservicepunt Noord-Limburg

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (Bron LISA)	766,9	770,9	-	770
Netto arbeidsparticipatie (Bron CBS)	68,5%	n.n.b.	-	68%

N.n.b. = nog niet beschikbaar via CBS.

Taakveld	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.6.a Inwoners kunnen zo lang mogelijk meedoen aan de samenleving en elkaar ontmoeten.	Wanneer een inwoner een belemmering ervaart in het meedoen aan de samenleving, kan hierover een keukentafelgesprek worden gevoerd. Bij het zoeken naar oplossingen wordt eerst de eigen kracht van de inwoner benut. Indien deze niet voldoende oplossing biedt, wordt het sociale netwerk aangesproken. Pas als dit ook niet voldoende is, kan een beroep worden gedaan op algemene en collectieve voorzieningen en tot slot de individuele voorzieningen.
6.6.b Beroep op individuele voorzieningen beperken door de inzet van collectieve voorzieningen.	Ontwikkelen pilot hulpmiddelen pool in samenspraak met leverancier hulpmiddelen. Inkopen collectieve en individuele voorzieningen met aandacht voor innovatie

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Omnibuzz

Voor de uitvoering van het doelgroepenvervoer neemt de gemeente Gennep deel aan de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. Via Omnibuzz wordt het doelgroepenvervoer uitgevoerd. Het betreft in 2017 wmo vervoer (regio-taxi). Het overige (gemeentelijk) doelgroepenvervoer, namelijk Wmo vervoer dagbesteding en het leerlingenvervoer worden de komende jaar in de GR Omnibuzz opgenomen.

Taakveld	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.71.a Ondersteunen van inwoners die onvoldoende zelf kunnen voorzien in hun zelfredzaamheid en participatie. De inwoner wordt in staat gesteld om in een schoon en leefbaar huis te wonen, zelfstandig	Keukentafelgesprekken voeren met inwoners die voorheen geen maatwerkvoorziening huishoudelijk werk hebben ontvangen of waarvan indicatie afloopt. Tijdens deze gesprekken worden nadrukkelijk oplossingen in eigen kracht van inwoner en zijn netwerk gezocht. Hierdoor wordt een verdere kostenreductie bewerkstelligd. Omvormen van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp

thuis te blijven wonen en schone kleding te dragen.	naar een algemene voorziening.
	Inkoop maatwerkdienstverlening via de MGR inkoop sociaal domein Limburg-Noord
6.71.b Mensen met bedreigende of niet op eigen kracht op te lossen schulden, worden begeleid om schuldenvrij te worden of om schulden hanteerbaar te krijgen.	Monitoring en vernieuwen of verlengen aanbestede schulddienstverlening.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (Bron GMSD)	Niet bekend	2.539	2.500	2.500

Taakveld	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
6.72.a Een kwalitatief hoogwaardig aanbod in zorg, ondersteuning en advies ten behoeve van Gennepse kinderen en gezinnen.	Inkoop maatwerkdienstverlening via de MGR inkoop sociaal domein Limburg-Noord. Met regio, inwoners en instellingen via diverse ontwikkeltafels werken aan inkoopkaders rondom de zorg voor jeugd en gezinnen.
6.72.b Een positieve en stimulerende basis waarin kinderen zich optimaal ontwikkelen en hun talenten ontplooiën	Ketensamenwerking met diverse partners op het gebied van Voor- en Vroeg Schoolse voorzieningen om eventuele problemen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.
6.72.c Ouders en jongeren zijn zo veel mogelijk zelf (en met hun omgeving) in staat om met opvoeding gerelateerde problemen om te gaan.	Door het bieden van begeleiding door team Toegang en team Thuiscoach gezinnen en jongeren ondersteunen.
6.72.d Een slagvaardig en specialistisch hulpaanbod, (eventueel onder dwang) bij gevaar of (ernstige) bedreiging van een jeugdige.	Uitgangspunt voor de inzet van jeugdhulp door team Toegang en Team thuiscoach is zo licht als kan en zo zwaar als nodig. Mocht het nodig zijn dan wordt doorverwezen naar specialistische hulp, al dan niet afgedwongen middels een rechterlijke beslissing.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Jongeren met een delict voor de rechter in % 12 t/m 21 jarigen (Bron Kinderen in Tel)	2,25%	Nog niet beschikbaar	2,25%	2,25%
Kinderen in uitkeringsgezin, % kinderen tot 18 jaar (Bron Kinderen in Tel)	2,82%	Nog niet beschikbaar	3,00%	2,80%
Achterstandsleerlingen in % 4-12 jarigen (Bron Kinderen in Tel)	6,83%	Nog niet beschikbaar	7,00%	7,00%
Werkeloze jongeren % 16 t/m 22 jarigen (Bron Kinderen in Tel)	1,54%	Nog niet beschikbaar	2,00%	1,75%
Jongeren met jeugdhulp in % jongeren tot 18 jaar (Bron CBS)	8,7%	7,8%	8,0%	8,0%
Jongeren met jeugdbescherming in % jongeren tot 18 jaar (Bron CBS)	1,0%	1,1%	1,2%	1,2%
Jongeren met jeugdreclassering in % jongeren van 12 tot 23 jaar (Bron CBS)	0,94%	0,4%	1,0%	1,0%

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord

De gemeenten in Noord-Limburg hebben de inkoop van diensten in het Sociaal Domein centraal belegd bij de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord.

Deze organisatie sluit voor de regiogemeenten raamovereenkomsten met aanbieders en faciliteert de Ontwikkelafels, een overlegstructuur waarin gemeenten en aanbieders de overeenkomsten vanuit de innovatiegedachte doorontwikkelen.

Taakveld	7.1 Volksgezondheid
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	

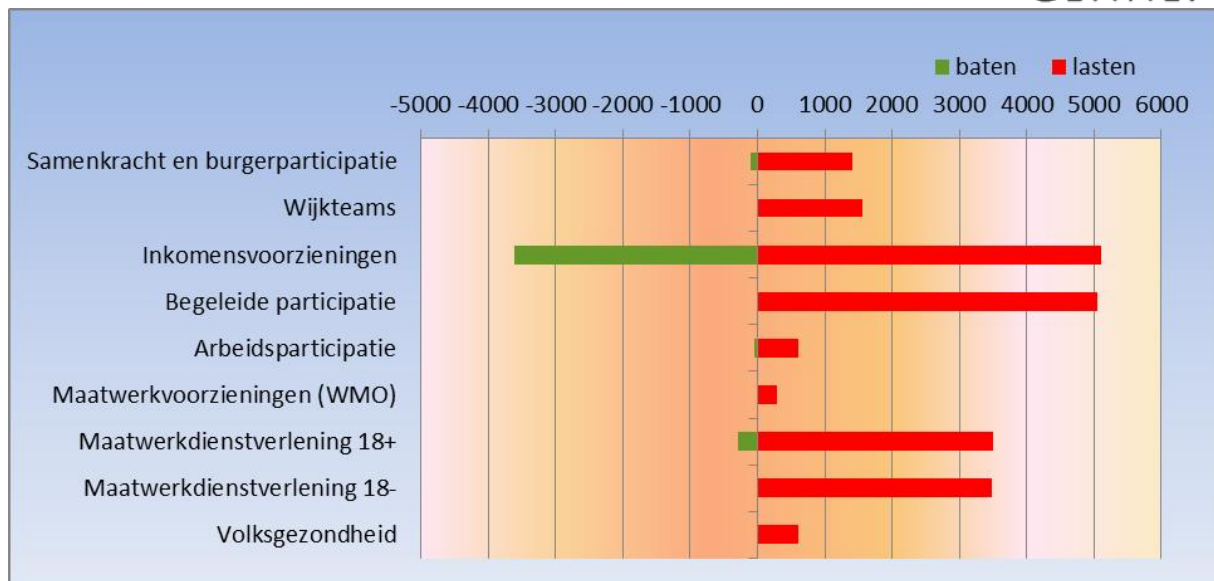
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
<p>7.1.a Inwoners blijven zo lang mogelijk gezond in 'positieve gezondheid'⁽¹⁾.</p>	<p>Gezondheidsproblemen kunnen niet meer vanuit de gezondheidszorg alleen opgepakt worden. De focus ligt op netwerkgericht samenwerken. Continuïteit en samenhang binnen de publieke gezondheidszorg worden nagestreefd.</p> <p>In 2017 gaan we uit van nieuw lokaal gezondheids-beleid. Uitgangspunt is Positieve Gezondheid. Tevens wordt bestaand beleid gecontinueerd met een belangrijk accent op bewegen.</p> <p>Extra aandacht zal er zijn voor het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen mensen met een lage en hoge sociaaleconomische status (SES).</p> <p>Tevens verdienen veel gezondheidsproblematieken regionale aandacht.</p>

7.1.b Zoveel mogelijk kinderen in Gennep groeien zo gezond mogelijk op.	Gezondheidsrisico's zijn vroegtijdig in beeld.
	De vaccinatiegraad is minimaal gelijk gebleven.
	Bereik en tijdigheid van neonatale screenings (hielprik en gehoorscreening) is minimaal gelijk gebleven (peil 2010).
7.1.c Wij hebben speciale aandacht voor bewegen en overgewicht bij kinderen	Middels de uitvoering van het Programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) worden jongeren actief gestimuleerd om te komen tot een gezonde leefstijl.
7.1.d De GGD heeft met zijn aanbod van jeugdgezondheidszorg een grote betrokkenheid bij de normale ontwikkeling van kinderen. Vandaar dat wij de GGD zien als een belangrijke partner in de preventieve en curatieve zorg voor de Gennepse Jongeren	Afdeling Jeugdgezondheidszorg neemt actief deel aan Team Toegang. Er vindt, met instemming van de ouders en of jongere, op casusniveau actieve informatie-uitwisseling plaats tussen de GGD en Team Toegang ter voorkoming en bestrijding van opvoed- en opgroeibelemmingen.
7.1.e Extra aandacht is er voor maatschappelijke participatie van mensen met een bijstandsuitkering.	Middels de uitvoering van het project Inzet GIDS-gelden wordt de maatschappelijke participatie van mensen met een bijstandsuitkering gestimuleerd.

⁽¹⁾ 'Positieve gezondheid' is het nieuwe concept van gezondheid. Gezondheid is daarbij 'het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'. 'Positieve gezondheid' richt zich niet louter op de toestand van 'compleet welbevinden'. Ziekte moet waar mogelijk worden behandeld, maar daarnaast moet er ook aandacht zijn voor het versterken van veerkracht en zelfregie. Het hebben van een ziekte wil lang niet altijd zeggen dat mensen niet meer de dingen kunnen doen die ze willen doen.

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
06 - Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening		17.528.677	17.274.824	16.998.345	17.008.743
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie		1.301.874	1.308.021	1.331.534	1.330.852
	661010 - WMO Dagvoorzieningen en opvang	112.800	112.800	112.800	112.800
	661020 - WMO Bewonersorganisaties leefbaarheid	102.000	102.000	102.000	102.000
	661030 - WMO Zorg en ondersteuning	145.000	170.000	200.000	200.000
	661040 - WMO Preventie	37.500	37.500	37.500	37.500
	661050 - WMO Welzijnsbeleid	290.000	290.000	290.000	290.000
	661060 - WMO Jeugd en jongerenwerk	27.350	27.350	27.350	27.350
	661070 - WMO Kernen en wijken	84.000	74.000	74.000	74.000
	661500 - Gemeenschapsaccommodaties	276.157	273.611	271.069	268.531
	661999 - Directe salariskosten taakveld 6.1	227.067	220.760	216.815	218.671
6.2 - Wijkteams		1.550.595	1.544.220	1.546.341	1.547.421
	662000 - WMO Dienstverlening en communicatie	35.050	35.050	35.050	35.050
	662010 - WMO Eerste lijnloket en jeugd	1.179.800	1.179.800	1.179.800	1.179.800
	662999 - Directe salariskosten taakveld 6.2	335.745	329.370	331.491	332.571
6.3 - Inkomensregelingen		1.491.112	1.477.349	1.477.349	1.477.349
	663000 - Algemene Bijstand	82.700	82.700	82.700	82.700
	663010 - Bijstand Zelfstandigen (BBZ)	71.170	71.170	71.170	71.170
	663020 - Hoogwaardige handhaving	35.500	35.500	35.500	35.500
	663030 - IOAW	270.000	270.000	270.000	270.000
	663040 - IOAZ	50.000	50.000	50.000	50.000
	663050 - Gemeentelijk minimabeleid	458.000	458.000	458.000	458.000
	663060 - WMO Inkomensvoorz. chronisch zieken en gehar	100.000	100.000	100.000	100.000
	663999 - Directe salariskosten taakveld 6.3	423.742	409.979	409.979	409.979
6.4 - Begeleide participatie		5.041.996	4.671.634	4.392.098	4.392.098
	664000 - WSW	5.009.708	4.640.745	4.361.209	4.361.209
	664999 - Directe salariskosten taakveld 6.4	32.288	30.889	30.889	30.889
6.5 - Arbeidsparticipatie		551.235	575.894	598.307	598.307
	665000 - Participatiebudget	457.969	486.671	509.084	509.084
	665999 - Directe salariskosten taakveld 6.5	93.266	89.223	89.223	89.223
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)		294.000	294.000	294.000	294.000
	666000 - WMO Hulpmiddelen	134.000	134.000	134.000	134.000
	666010 - WMO woonaanpassingen	160.000	160.000	160.000	160.000
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+		3.208.801	3.179.904	3.111.909	3.121.909
	667120 - WMO Huishoudelijke hulp	1.131.978	1.138.317	1.138.317	1.138.317
	667140 - WMO Maatwerkvoorzieningen	1.388.253	1.373.143	1.320.148	1.320.148
	667150 - WMO Maatwerkvoorzieningen en opvang	-243.000	-243.000	-243.000	-243.000
	667160 - WMO PGB	500.000	500.000	500.000	500.000
	667170 - WMO Collectief vervoer overig	353.000	336.000	321.000	331.000
	667199 - Directe salariskosten taakveld 6.71	78.570	75.444	75.444	75.444
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-		3.479.134	3.659.449	3.682.454	3.682.454
	667210 - Jeugdzorg algemeen	140.970	140.970	140.970	140.970
	667220 - Jeugdzorg maatwerkdienstverlening 18-	3.256.271	3.438.400	3.461.405	3.461.405
	667299 - Directe salariskosten taakveld 6.72	81.893	80.079	80.079	80.079
7.1 - Volksgezondheid		609.930	564.353	564.353	564.353
	671000 - Veiligheidsregio GGD	592.360	547.360	547.360	547.360
	671010 - Rode Kruis	4.250	4.250	4.250	4.250
	671999 - Directe salariskosten taakveld 7.1	13.320	12.743	12.743	12.743

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	17.528.677	17.274.824	16.998.345
6.1	WMO Algemeen zorg en ondersteuning	25.000	30.000	
6.1	Gemeenschapsvoorzieningen subsidie indexering	277	281	285
6.1	Budget ID trofee	-10.000		
6.4	Bijdrage exploitatietekort Intos	31.000		
6.4	Doorbetaling rijksbijdrage Intos	-399.963	-279.536	
6.5	Participatiebudget kosten reïntegratie	28.578	22.413	
6.5	Participatiebudget taaleis	124		
6.71	WMO huishoudelijke hulp	6.339		
6.71	WMO maatwerkvoorzieningen	-15.110	-52.995	
6.71	WMO collectief vervoer	-17.000	-15.000	10.000
6.72	Jeugdzorg maatwerkdienstverlening 18-	182.129	23.005	
7.1	GGD inzet gids gelden	-45.000		
	Kapitaallasten	-2.823	-2.823	-2.823
	Directe salariskosten	-37.404	-1.824	2.936
	Saldo begrotingsjaar	17.274.824	16.998.345	17.008.743

Incidentele lasten					
		2017	2018	2019	2020
P6	ID Trofee	10.000			
	Totaal incidentele lasten	10.000	0	0	0

PROGRAMMA 7 'MILIEU'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen

Accenten binnen het programma:

De inwoners van de gemeente Gennep doen het prima op het gebied van afvalscheiding. We hebben als gemeente goede voorzieningen waarmee we dat faciliteren en gaan uit van het principe afval = grondstof. Naast optimale afvalscheiding, hergebruik en recycling, is er in de gemeente een kringloopwinkel om recycling een extra stimulans te kunnen geven. Verder willen we als gemeente duurzamer worden. Via het nieuwe Milieubeleidsplan wordt dit in samenwerking met inwoners verder opgepakt. In regionaal verband kijken wij wat de Cradle-2-Cradle-ambities voor ons kunnen betekenen.

Taakveld	7.2 Riolering
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
7.2.a Een duurzame en klimaatbestendige waterhuishouding	Relinen/vervangen bestaande riolering, aanbrengen gescheiden stelsels waar mogelijk
	Afkoppelen regenwater verhard oppervlak (openbaar en particulier)
	Rioleringen inspecteren
	Afhandelen meldingen rioolstoringen
	Waar mogelijk werk met werk creëren (bijvoorbeeld i.c.m. verkeersproblematieken)
	Vervangen vuilwaterriool Julianalaan (incl. aanbrengen hemelwaterriool)
	Uitvoeren onderdelen Groene Gracht

Taakveld	7.3 Afval
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
7.3.a (Financieel) stimuleren en faciliteren van de gescheiden inzameling van het huishoudelijk restafval met als doel optimale afvalscheiding door en voor de burger.	Jaarlijks de burgers vragen naar de behoefte en wensen op het gebied van afvalinzameling.
	De burgers (financieel en praktisch) ondersteunen in het realiseren van een betere scheiding van het huishoudelijk gft-afval.
7.3.b Realiseren van een schone leefomgeving door burgers actief te betrekken en te ondersteunen bij het schoonhouden van hun directe leefomgeving.	Het milieustation zodanig exploiteren dat dit dé plek is waar de burgers eenvoudig al hun afval kunnen aanbieden.
	De burgers (financieel en praktisch) ondersteunen in hun initiatieven om hun woonomgeving schoon en leefbaar te krijgen en houden.
7.3.c Vergroten van het 'afvalbewustzijn' bij burgers	Burgers bewust maken van hun eigen rol c.q. verantwoordelijkheid ten aanzien van de kwaliteit van hun directe woonomgeving via het thema afval. De landelijke subsidie zwerfafval wordt hiervoor ingezet in de periode 2017 – 2020.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner (bron CBS)	135,5	121,8	100	100 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Dit geldt als outputindicator. Feit blijft dat de gemeente hier alleen indirect invloed op kan uitoefenen (zie de acties onder 'wat gaan we er voor doen') maar niet direct op kan sturen.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Vereniging afvalsamenwerking Limburg.

De taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het huishoudelijk restafval en gft. Tot de taken behoort ook advisering van gemeenten en het deelnemen aan netwerken.

Bodemzorg Limburg B.V.

Het uit een oogpunt van volksgezondheid zorgvuldig beheren van gesloten stortplaatsen (nazorg).

Taakveld	7.4 Milieubeheer
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
7.4.a Milieubeleid, vertaald vanuit duurzaamheid, voor de komende periode waar de burger zich in herkent en waar de burger zich betrokken bij voelt.	<p>Een samenwerking aangaan tussen gemeente (ambtenaren, college en raad) en inwoners om te benoemen welke behoefte er bestaat op milieugebied aan de hand van het thema duurzaamheid en dit vervolgens – ieder vanuit de eigen rol – uitvoeren in de periode 2017-2020. Vanuit het Rijk wordt hierbij de nadruk gelegd op hernieuwbare elektriciteit.</p> <p>De gemeente ondersteunt, faciliteert, stuurt of trekt de projecten die in gezamenlijkheid zijn opgesteld, al naar gelang de rol die we hebben of krijgen.</p>
7.4.b Stimuleren en verbeteren van het naleefgedrag van burgers en bedrijfsleven op het gebied van milieuwet- en regelgeving.	<p>Uitvoering geven aan de vergunning-, toezicht- en handhavingstaken conform de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en regionale afspraken, waarmee kwaliteit, regionale eenduidigheid en lokale prioriteiten zijn gewaarborgd. Dit is onder meer vastgelegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regionale probleemanalyse • Handhavingsbeleid gemeente Gennep • Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht
7.4.c Inwoners beschermen tegen hoog water met behoud van landschap-pelijke en cultuur-historische gebieds-kwaliteiten en recreatief-toeristische potentie.	<p>In samenwerking met de betrokken Maasgemeenten, waterschappen, Maasprovincies en Rijkswaterstaat borgen dat de belangen van de gemeente Gennep voldoende worden meegewogen in de Rijksmaatregelen op de middellange (tot 2030) en de lange termijn. Indien nodig en mogelijk daarvoor coalities aangaan.</p> <p>De informatie over het hoogwaterbeleid richting burgers en bedrijven bevorderen.</p>

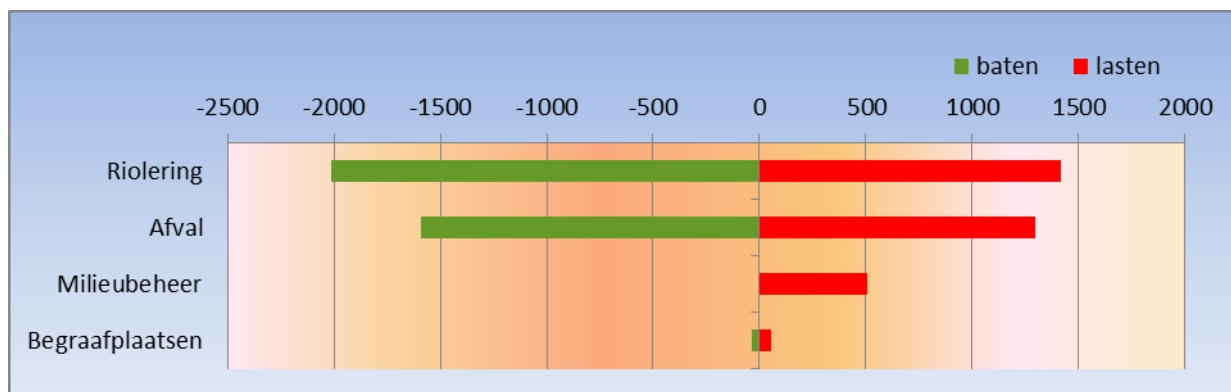
Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Hernieuwbare elektriciteit (Bron RWS)	2,3%	2,5%	4%	7%

Taakveld	7.5 Begraafplaatsen
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
7.5.a In stand houden van de algemene Begraafplaats inclusief urnenmuur	Ruimen oude graven
	Verlengen grafrechten
7.5.b Een rustige en groene omgeving waar men een plek heeft ter nagedachtenis aan de overledene.	Graven delven
	Schoonhouden begraafplaats
	Groenonderhoud en renovatie

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
07 - Milieu en volksgezondheid		-363.673	-419.176	-443.940	-446.177
7.2 - Riolering		-593.715	-638.280	-662.314	-664.084
	672000 - Aanleg riolaansluitingen	990.710	1.047.477	1.088.161	1.094.593
	672010 - Onderhoud riolering vrijverval	87.000	87.000	87.000	87.000
	672020 - Kolk- en huisaansluitingen	34.900	34.900	34.900	34.900
	672030 - Randvoorzieningen	14.000	14.000	14.000	14.000
	672040 - Drukriolering	150.800	150.800	150.800	150.800
	672100 - Opbrengsten riolering	-2.004.217	-2.099.832	-2.165.240	-2.174.133
	672999 - Directe salariskosten taakveld 7.2	133.092	127.375	128.065	128.756
7.3 - Afval		-295.301	-296.388	-296.497	-296.913
	673000 - Huisvuil inzameling en verwijdering	300.255	300.255	300.255	300.255
	673010 - Overige vuilinzameling	37.000	37.000	37.000	37.000
	673020 - Huisvuil inzameling: Milieustraat	161.912	161.495	161.079	160.663
	673030 - Huisvuil inzameling: Zwerfafval	196.000	196.000	196.000	196.000
	673040 - Huisvuil inzameling: Heffing en inning	30.000	30.000	30.000	30.000
	673100 - Opbrengsten afvalstoffenheffing	-1.051.929	-1.051.179	-1.050.429	-1.050.429
	673110 - Overige opbrengsten afvalstoffenheffing	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
	673999 - Directe salariskosten taakveld 7.3	32.761	31.341	30.898	30.898
7.4 - Milieubeheer		505.517	498.791	498.221	498.221
	674000 - Milieu beleid	33.600	33.600	33.600	33.600
	674010 - VTH: overige Wabo-taken	151.500	151.500	151.500	151.500
	674020 - VTH: RUD-basistaken en overige	161.000	161.000	161.000	161.000
	674999 - Directe salariskosten taakveld 7.4	159.417	152.691	152.121	152.121
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria		19.826	16.701	16.650	16.599
	675000 - Gemeentelijke begraafplaats	19.826	16.701	16.650	16.599

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 7 Milieu en volksgezondheid	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	-363.673	-419.176	-443.940
7.3	Afvalinzameling kapitaallasten	-417	-416	-416
7.3	Afvalstoffenheffing	750	750	
7.2	Riolering stelpost kapitaallasten	74.083	50.006	15.752
7.2	Riolering advieskosten	-8.000		
7.2	Riolering kapitaallasten	-9.316	-9.322	-9.320
7.2	Riolering onttrekking voorziening	-20.995	12.404	57.979
7.2	Riolering opbrengst rioolrechten	-74.620	-77.812	-66.872
	Kapitaallasten overige	-3.125	-51	-51
	Directe salariskosten	-13.863	-323	691
	Saldo begrotingsjaar	-419.176	-443.940	-446.177

PROGRAMMA 8 'RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Accenten binnen het programma:

Op het gebied van de ruimtelijke ordening liggen er nadrukkelijk dwarsverbanden met vrijetijdseconomie. De inrichting van onze kernen en ons buitengebied vormt een deel van ons toeristisch product en (minstens zo belangrijk) een belangrijke factor in de 'kwaliteit van leven' voor onze inwoners.

Wij willen de komende jaren inzetten op een succesvolle implementatie van de Omgevingswet. Vanuit onze veranderende rol als overheid vormt deze nieuwe wet de kapstok voor minder regels, meer transparantie en betere en snellere dienstverlening in de ruimtelijke ordening. We gaan werken met uitnodigingsplanologie: als gemeente geven we globale kaders mee, terwijl particulieren met concrete plannen komen voor de ontwikkeling van het gebied. De gemeente laat ruimte en faciliteert. De focus verschuift van een inhoudelijke rol naar het stroomlijnen van het proces om tot resultaat te komen.

De in 2016 vastgestelde Regionale Structuurvisie Wonen stuurt aan op een gezonde woningmarkt waarbij het woningaanbod zowel kwalitatief als kwantitatief aansluit op de woonbehoefte. Deze sturing leidt tot een prioritering van bouwplannen die lokaal in een uitvoeringsprogramma worden vertaald.

Taakveld	8.1 Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
8.1.a Actuele bestemmingsplannen	Vaststellen bestemmingsplan kern Heijen
	Vaststellen bestemmingsplan de Brem (start eind 2016)
	Vervolgen actualisatie bestemmingsplan Ovenberg-Sprokkelveld (start 2016, vaststelling 2018)
8.1.b In het kader van de nieuwe Omgevingswet (verwachte inwerking-treding 2019) uitnodigingsplanologie in de organisatie introduceren.	Het betreft hier een wenselijk geachte verandering in cultuur en gedrag bij medewerkers, bestuur en politiek. In 2015 is met de bewustwording een start gemaakt bij medewerkers en het bestuur. In 2016 heeft dit een vervolg gekregen in de zgn. Expeditie Ruimte en het organisatiebrede traject 'De gemeente, dat ben ik'. In het kader van de implementatie van de Omgevingswet zal in 2017 e.v. ruimte worden ingebouwd voor een verdere bewustwording en cultuurverandering.
8.1.c Regionale ruimtelijke Visie vanuit het Provinciaal Omgevingsplan	Op regionaal niveau is de wens uitgesproken om voor de Regio Venlo een inspirerend ruimtelijke document op te stellen. Daarbij gaan de gedachten uit naar een beknopt en

	<p>mooi vormgegeven verhaal/ ruimtelijke agenda over/voor de regio, om daarmee de regio in ruimtelijk-economisch opzicht op de landelijke kaart te zetten in het kader van de Nationale Omgevingsvisie (Greenport Venlo, Logistieke hotspot, Agrofood en toerisme en recreatie). Daarnaast wordt door de Regio Venlo een regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader opgesteld. De gemeente Genneep participeert bij het opstellen van deze regionale beleidsstukken. Vaststelling van deze documenten wordt in 2017 verwacht.</p>
--	---

Taakveld	8.2 Grondexploitatie
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
8.2.a Afronden van gemeentelijke grondexploitatie woningbouw Zwarteweg Milsbeek, Hogeweg te Ven-Zelderheide en Smele 2 te Heijen.	<p>Opstellen actieplan om alle gemeentelijke kavels uiterlijk binnen drie jaar verkocht te hebben</p> <p>In 2017 actief promoten van beschikbare kavels in gemeente en in directe omgeving</p>

Taakveld	8.3-1 Wonen en bouwen, algemeen
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
8.3-1.a Realiseren stabiele woningmarkt waar kwalitatieve- en kwantitatieve vraag en aanbod op elkaar blijven aansluiten	<p>In evenwicht brengen van plancapaciteit met planvorming en woonbehoefte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsplan Regionale structuurvisie Wonen • Verstrekken van startersleningen
8.3-1.b Samenwerking op gebied van volkshuisvesting en het sociaal maatschappelijke domein bevorderen	Opstellen en uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties Destion en Mooiland.
8.3-1.c Uitvoeren van bouw- en woningtoezicht en waar nodig handhavend optreden	<p>Uitvoeren van controles c.q. het houden van toezicht op juist planologisch gebruik conform de in het Bouwbeleidsplan vastgelegde prioriteiten.</p> <p>Het betreft zowel regulier bouw- en slooptoezicht als gebiedsgerichte surveillance (preventief toezicht) als mede controle n.a.v. meldingen/klachten (repressief toezicht).</p>

Taakveld	8.3-2 Wonen en bouwen, stads- en dorpsvernieuwing
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
8.3-2.a Realiseren prettige woon- en werkomgeving door leefbaarheid en vitaliteit van centrum van Gennep en kerkdorpen te verbeteren.	Uitvoeren Centrumplan Heijen
	Faciliteren centrumplan Ven-Zelderheide
	Ontwikkelen locatie Gennep Molen (Keramiek Experience)
	Opknappen Schuttersplein

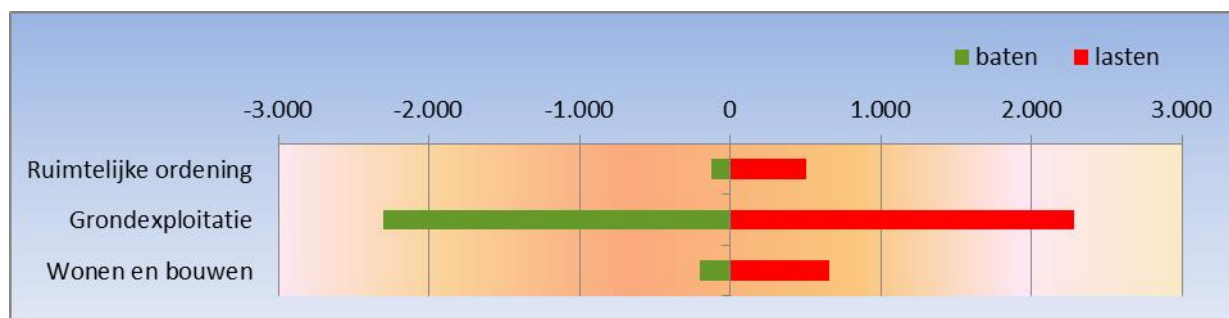
Taakveld	8.3-3 Wonen en bouwen, omgevingsvergunning activiteit bouwen
Portefeuillehouder	J. Welles
Beïnvloedbaarheid	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
8.3-3.a Te realiseren bouwwerken voldoen aan gestelde eisen t.a.v. veiligheid, gezondheid, energiezuinigheid en bruikbaarheid.	Vergunningverlening door specialisten: bouwwerken die voldoen aan de geldende kwaliteitseisen.
8.3-3.b Digitaal verwerken en afhandelen van aanvragen.	Verdere digitalisering van het wabo-vergunningen-proces, om aansluiting te houden bij de digitale overheid 2020.
8.3-3.c Realiseren van kortere doorlooptijden.	Herijken interne werkprocessen vergunningenprocedure.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2014	W 2015	B 2016	B 2017
Gemiddelde WOZ-waarde in duizend € (Bron CBS)	215	210	NNB	NNB

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
08 - Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		815.118	762.769	742.551	775.986
8.1 - Ruimtelijke ordening		376.665	357.588	357.588	357.588
	681000 - RO: beleidsplannen	21.000	41.000	41.000	41.000
	681002 - Project ontwikkeling Koningsven De Diepen	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
	681005 - RO: kern Heijen	5.000	0	0	0
	681007 - RO: Ovenberg-Sprokkelveld	15.000	0	0	0
	681100 - Regiekamer algemeen	-56.500	-56.500	-56.500	-56.500
	681999 - Directe salariskosten taakveld 8.1	442.165	423.088	423.088	423.088
8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		-21.123	-6.016	13.728	47.125
	682000 - Exploitatie Zwarteweg	-29.209	-29.210	-28.322	0
	682010 - Exploitatie Hogeweg	-15.225	-10.150	-15.225	-10.150
	682020 - Exploitatie Smele 2	-17.550	-23.931	0	0
	682030 - Exploitatie Gennepershuisweg	-18.325	675	675	675
	682999 - Directe salariskosten taakveld 8.2	59.186	56.600	56.600	56.600
8.3 - Wonen en bouwen		459.576	411.197	371.235	371.273
	683000 - Stads- en dorpsvernieuwing algemeen	15.000			
	683500 - Omgevingswet: bouwactiviteiten	2.500	2.500	2.500	2.500
	683510 - Omgevingswet: welstand	10.000	10.000	10.000	10.000
	683520 - Omgevingswet: implementatie	60.000	40.000	0	0
	683530 - Volkshuisvesting	11.250	11.250	11.250	11.250
	683540 - Woonwagenzaken	160	160	160	160
	683999 - Directe salariskosten taakveld 8.3	360.666	347.287	347.325	347.363

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	815.118	762.769	742.551
8.3	Vervolgonderzoek kern Ven Zelderheide	-15.000		
8.3	Budget implementatie Omgevingswet	-20.000	-40.000	
8.2	Grondexploitaties	17.693	19.744	33.397
	Directe salariskosten	-35.042	38	38
	Saldo begrotingsjaar	762.769	742.551	775.986

Incidentele lasten					
		2017	2018	2019	2020
P8	Vervolgonderzoek kern Ven Zelderheide	15.000			
P8	Budget implementatie Omgevingswet	60.000	40.000		
Totaal incidentele lasten		75.000	40.000	0	0

PROGRAMMA 9 'DIENSTVERLENING'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

0.2 Burgerzaken en

0.4 Ondersteuning organisatie: onderdeel dienstverlening.

Accenten binnen het programma:

Landelijk zijn ontwikkelingen gestart tussen gemeenten, uitvoeringsinstellingen, koepelorganisaties en ministeries met als ambitie om tot aanscherping van de dienstverleningsambities voor 2020 te komen en de uitwerking van een gezamenlijke uitvoeringsstrategie en uitvoeringsagenda op te pakken.

In het uitvoeringsprogramma staan de volgende zes kernthema's centraal:

- Digitalisering dienstverlening en kanaalsturing
- Face-to-face: dienstverlening op maat
- Overheidsparticipatie
- Eén Overheidspoort
- Standaardisatie en deregulering
- Ketensamenwerking en informatiedeling

We hebben de afgelopen jaren grote stappen gezet op het gebied van verbetering van de dienstverlening, vooral door de realisering van het Klant Contact Centrum. Er liggen nog meer mogelijkheden om die dienstverlening verder te optimaliseren door vereenvoudiging van processen en kennisverbreding aan de voorkant te realiseren, onder andere op het gebied van het sociaal domein. Daarnaast ligt er ook de wens en verplichting (Digitale Agenda 2020) om in te zetten op verdere digitalisering.

Onze inwoner vindt het belangrijk dat de mogelijkheid bestaat om persoonlijk in contact met de gemeente te komen. Dit persoonlijk contact is het belangrijkste uitgangspunt van onze dienstverlening. De digitalisering en automatisering moeten daarbij gemak opleveren.

De receptie wordt steeds meer een zogenaamde snelle balie waar eenvoudige producten en diensten – zonder afspraak - worden verstrekt. Datzelfde geldt voor telefonie. Voor meer specialistische producten en diensten kan men op afspraak terecht bij de (vak)balies. Hierdoor realiseren we betere maar ook efficiëntere dienstverlening. Tegelijkertijd moeten we voor de drie decentralisaties in deze participatiesamenleving lichte ondersteuning bieden waar het kan, en intensieve ondersteuning leveren waar het moet. Maatwerkdienstverlening organiseren we dicht bij onze inwoners (in de kernen en aan de keukentafel).

Wij willen tot slot adequaat inspelen op de mogelijkheden die de nieuwe Omgevingswet ons biedt. Die mogelijkheden willen we optimaal benutten.

Taakveld	0.2 Burgerzaken
Portefeuillehouder	P. de Koning
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.2.a Wettelijke taak: leveren van betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens (Basisregistratie Personen BRP) zo optimaal mogelijk vervullen.	De controle van de BRP gegevens vindt plaats via de bestandscontrolemodule (BCM) in de Kwaliteitsmonitor van het Ministerie van BZK. Maandelijks vind er een bestandscontrole plaats en foutmeldingen worden onderzocht en opnieuw verwerkt. Door technologische ontwikkelingen en de verbindingen tussen overheidsorganisaties wordt deze rol steeds belangrijker. Daarnaast is Burgerzaken door de afgifte van paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen een belangrijke speler in de keten van identiteitsvaststelling, identiteitscontrole en identiteitsbescherming.
0.2.b Uitvoeren van gemeentelijke taak, zijnde het organiseren van verkiezingen	Organiseren van verkiezingen Tweede Kamer op 15-3-2017

Taakveld	0.4 Dienstverlening / KCC
Portefeuillehouder	P. de Koning
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.4.a Doorontwikkelen tot toegangsportaal van de overheid, waarbij de Poort van Gennep de ingang vormt.	We houden onze processen tegen het licht en maken deze klantvriendelijker. Daarbij betrekken we onze inwoners. De receptie wordt tevens een zogenaamde snelle balie waar eenvoudige producten en diensten worden verstrekt. Datzelfde geldt voor telefonie. Voor meer specialistische producten en diensten kan men terecht bij de (vak)balies.
0.4.b Streven 80% van alle klantvragen bij het eerste contact (ongeacht welk kanaal) correct, juist en eenduidig af te handelen.	In 2015 zijn we hiermee gestart en dit loopt door in 2017 en zal zelfs nog doorlopen tot 2020. We passen onze werkprocessen aan en zetten in op verhoging van het kennisniveau in het KCC om meer klantvragen direct af te kunnen handelen. Anno 2017 streven we naar een percentage van 50-60% voor het telefonische kanaal. Verder zullen we op het gebied van het sociaal domein de veel voorkomende en relatief eenvoudige taken bij het KCC neer leggen, om zoveel mogelijk vragen ook op dit gebied bij het eerste contact correct, juist en eenduidig af te handelen.
0.4.c Optimaliseren van onze	Dit doen we onder andere door het door ontwikkelen van de

<p>digitale dienstverlening, zodat de burger 24 uur per dag bij ons terecht kan.</p>	<p>nieuwe website en het implementeren van een aantal e-formulieren. In dit kader sluiten we ook aan bij de beweging van de Digitale Agenda 2020 om meer collectieve voorzieningen te organiseren onder het motto "samen doen wat samen kan".</p>
<p>0.4.d Doorontwikkelen van vernieuwde website en uitbreiden van digitalisering van (dienstverlenings-) processen conform de Digitale Agenda 2010</p>	<p>We houden alle kanalen open, en sturen op een toename van het gebruik van de digitale kanalen, door deze gebruiksvriendelijker te maken en onder de aandacht te brengen.</p>
<p>0.4.e Beter bewaken kwaliteit en doorlooptijd van onze processen. Verder willen we dat burgers en bedrijven de afhandeling van zaken eenvoudig kunnen volgen, bijvoorbeeld via Mijn Overheid. Dit verbetert de dienstverlening en verhoogt de efficiëntie.</p>	<p>Zaakgericht werken verder implementeren in de organisatie.</p>

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
09 - Dienstverlening		116.203	115.146	164.296	131.196
0.2 - Burgerzaken		116.203	115.146	164.296	131.196
	602000 - Basisregistratie personen	-50	-50	-50	-50
	602010 - Naturalisatie	-3.630	-3.630	-3.630	-3.630
	602020 - Reisdocumenten	-88.700	-75.700	-42.200	-41.200
	602030 - Rijbewijzen	-62.160	-65.460	-72.660	-64.860
	602040 - Burgerlijke Stand	-535	-2.535	-2.535	-535
	602050 - COVOG-verklaringen	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250
	602060 - Verkiezingen	21.250	21.050	43.900	0
	602070 - Huisnummering	2.000	2.000	2.000	2.000
	602999 - Directe salariskosten taakveld 0.2	250.278	241.721	241.721	241.721

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 9 Dienstverlening	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	116.203	115.146	164.296
0.2	Lagere opbrengst leges reisdocumenten	15.500	58.500	1.000
0.2	Taakstellende bezuiniging		-25.000	
0.2	Budget aanschaf mobiele pinautomaten	-2.500		
0.2	Opbrengst leges rijbewijzen	-3.300	-7.200	7.800
0.2	Burgerlijke stand drukwerk	-2.000		2.000
0.2	Verkiezingen	-200	22.850	-43.900
	Directe salariskosten	-8.557		
	Saldo begrotingsjaar	115.146	164.296	131.196

Incidentele lasten					
		2017	2018	2019	2020
P9	Speelvoorzieningen Poort van Gennep	3.000			
	Totaal incidentele lasten	3.000	0	0	0

PROGRAMMA 10 'BESTUUR en ORGANISATIE'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 0.1 Bestuur
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Bestuursondersteuning B&W/Ondersteuning organisatie

Accenten binnen het programma:

De leefbaarheid van kernen en wijken en het betrekken van inwoners bij het beleid staan hoog op de agenda van het college. We gaan meer ruimte geven aan laagdrempelige initiatieven en meer ruimte bieden voor zelfsturing. Initiatieven moeten wat het college betreft zo mogelijk vanuit de samenleving zelf komen geheel conform het OMO-beleid: overheidsparticipatie in plaats van burgerparticipatie. In relatie daarmee zijn er nu al goede fundamenten gelegd voor de huuskamers in Heijen en Milsbeek en ontstaan er mogelijk goede fundamenten voor een huuskamer in Ottersum. Wij vinden normalisering van de verhoudingen binnen de gemeenteraad en tussen raad en college van eminent belang voor het goed functioneren van ons lokaal bestuur. Wij leveren als college hieraan graag onze bijdrage.

Taakveld	0.1 Bestuur
Portefeuillehouder	P. de Koning
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.1.a Verbetering van de vergaderwijze in raad en raadscommissies.	Door het Presidium wordt een nieuwe bestuursstructuur uitgewerkt. Doel is een meer efficiënte, transparante en op inwoners gerichte vergaderstructuur te ontwikkelen, welke recht doet aan de rol en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad. Zie voorts 0.1.c.
0.1.b Verbetering van de agendering en kwaliteit van stukken.	Dit is een doorlopend proces waar in samenwerking met de griffie invulling aan wordt gegeven.
0.1.c Verbetering van de kader stellende en controlerende rol van de raad.	Zie 0.1.a. De raad zal daarbij worden geholpen bewust(er) om te gaan met deze rollen. Wat hoort bij de uitvoering van deze rollen en wat niet? Voorbeeld: gemeenschappelijke regelingen waarbij de raad de beleving heeft deze rollen onvoldoende te kunnen uitoefenen. Interessant wordt het onderzoek van Noord-Limburgse rekenkamercommissies naar de gemeenschappelijke regeling VRLN.

Taakveld	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.3.a Structurele inkomsten genereren door het verpachten van gemeentelijke gronden.	Pachtcontracten actueel houden en de hoogte van de pachtvergoedingen jaarlijks aanpassen aan het pachtprizenbesluit
0.3.b. Beheren van onroerend goed dat niet in exploitatie is.	Zorgdragen voor een adequaat beheer zonder dat langjarige verplichtingen voor de gemeente ontstaan

Taakveld	0.4-1 Bestuursondersteuning B&W
Portefeuillehouder	P. de Koning
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.4-1.a Informeren van inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties, media en andere relevante partijen over plannen en beleid van de gemeente.	Gemeentelijke communicatiekanalen inzetten zoals website, sociale media en gemeenterubriek in lokale h.a.h.-blad. Wekelijks persgesprek college van B&W met lokale media.
	De opzet en werking van de nieuwe toptakenwebsite actief monitoren. Samen met het KCC bekijken hoe we de gemeentelijke diensten optimaal kunnen aanbieden (efficiënt contact). In het verlengde van de nieuwe website ook het intranet voor de gemeentelijke organisatie vernieuwen.
	Blijven investeren in het communicatie-bewustzijn van de gemeentelijke organisatie.
0.4-1.b Betrekken van inwoners en/of andere relevante partijen bij beleidsvorming en –uitvoering.	Accent in gemeentelijke communicatie verleggen van informeren naar meer interactie met inwoners en anderen. Met behulp van vernieuwde ‘Leidraad Overheidsparticipatie’ handvatten bieden om aan te sluiten bij de overheidsparticipatie-gedachte (reguleren-regisseren-stimuleren-faciliteren-loslaten).
	Sociale media inzetten voor laagdrempelige communicatie met inwoners. Gebruik sociale media verder professionaliseren met behulp van monitoringsinstrument. Bij doorontwikkeling dienstverlening ook stilstaan bij de rol van sociale media (Buiten beter-app, afhandeling vragen).
0.4-1.c Initiatieven uit de samenleving stimuleren en benaderen vanuit de ‘ja-mits’-gedachte.	Geactualiseerde ‘Leidraad Overheidsparticipatie’ in de praktijk brengen.
	Het Genneps Initiatief/Vrijwilligersvacaturebank verder uitrollen.
0.4-1.d Invulling geven aan goed, laagdrempelig contact met inwoners.	Collegebezoeken aan kernen en wijken.

Taakveld	0.4-2 Ondersteuning organisatie
Portefeuillehouder	P. de Koning
Beïnvloedbaarheid	

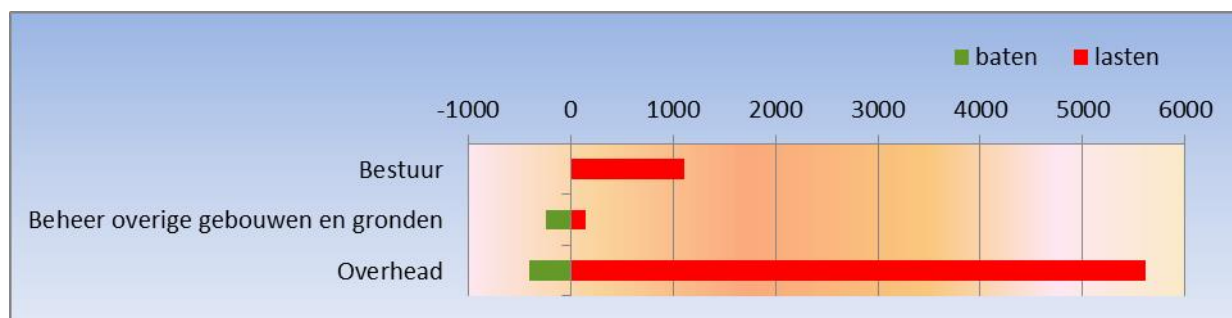
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.4-2.a Een zo effectief en efficiënt mogelijke inzet van onze financiële middelen om zoveel mogelijk voor de lokale samenleving tot stand te kunnen brengen.	Een op het mogelijk maken van keuzen en afwegingen ingerichte P&C-cyclus hanteren, waarbij transparantie voorop staat.
	Bestuurlijke richtinggevende uitspraken zo vroeg mogelijk in het besluitvormingsproces ophalen; optimale transparantie in college- en raadsvoorstellen bewerkstelligen.
	Uitvoeren van 213a-onderzoek, implementeren van aanbevelingen van de rekenkamercommissie en accountant.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	B 2016	B 2017
Formatie in Fte per 1.000 inwoners	6,17	6,33	6,42
Bezetting in Fte per 1.000 inwoners	5,77	5,93	6,19
Apparaatskosten per inwoner	€ 532	€ 521	€ 550
Externe inhuur (als % totale loonsom en kosten inhuur)	2,31%	2,48%	2,29%
Overhead, % van totale lasten	n.v.t.	n.v.t.	10,86%

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
10 - Bestuur en organisatie		5.753.120	6.013.810	6.041.642	5.986.034
0.1 - Bestuur		1.115.021	1.083.572	1.083.926	1.084.867
	601000 - Raad	234.650	246.575	246.310	246.045
	601010 - Commissies	12.500	12.500	12.500	12.500
	601020 - College van B&W	496.700	496.700	496.700	496.700
	601030 - Klachtenbehandeling	6.500	6.500	6.500	6.500
	601040 - Commissies bezwaar en beroep	32.450	32.450	32.450	32.450
	601100 - Griffie	35.000	0	0	0
	601110 - Accountantskosten	33.500	33.500	33.500	33.500
	601120 - Rekenkamercommissie	35.300	35.300	35.300	35.300
	601999 - Directe salariskosten taakveld 0.1	228.421	220.047	220.666	221.872
0.10 - Mutaties reserves		-491.250	-102.500	-47.500	0
	691010 - Mutatie reserve P10	-491.250	-102.500	-47.500	0
0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden		-82.980	-89.410	-90.891	-92.372
	603000 - Pachtgronden	-68.752	-68.752	-68.752	-68.752
	603010 - Huren, zakelijke rechten	-17.430	-17.430	-17.430	-17.430
	603100 - Beheer overige gebouwen	12.295	8.795	8.795	8.795
	603101 - Beheer gemeentewerf Paesplasweg 4-6	-42.507	-43.989	-45.470	-46.951
	603999 - Directe salariskosten taakveld 0.3	33.414	31.966	31.966	31.966
0.4 - Overhead		5.212.329	5.122.148	5.096.107	4.993.539
	604000 - Kabinet en representatie	18.500	18.500	18.500	18.500
	604020 - Communicatie	41.500	41.500	41.500	41.500
	604030 - Externe Bestuursondersteuning	45.000	45.000	45.000	45.000
	604040 - Bestuursondersteuning subsidies	0	0	0	0
	604050 - Ondernemingsraad	1.900	1.900	1.900	1.900
	604080 - Beheer BGT	43.700	43.700	43.700	43.700
	604090 - Poort van Gennep	33.000	30.000	30.000	0
	604200 - Gemeentekantoor Ellen Hoffmannplein 1	441.884	438.360	434.836	431.312
	604201 - Stadhuis Markt 1	60.164	60.041	59.919	59.796
	604210 - Bureaukosten algemeen	178.000	178.000	178.000	178.000
	604211 - Bureaukosten archief en vakliteratuur	64.000	64.000	64.000	64.000
	604212 - Inkoopfunctie	15.000	15.000	15.000	15.000
	604220 - Automatisering	773.209	811.493	782.307	710.285
	604500 - Personeelskosten	7.682.583	7.398.487	7.408.065	7.420.812
	604501 - Personeelskosten: opleidingenbudget Leefomgev	35.100	35.100	35.100	35.100
	604502 - Personeelskosten: opleidingenbudget Publiek	50.400	50.400	50.400	50.400
	604503 - Personeelskosten: opleidingenbudget Staf/Veilig	7.200	7.200	7.200	7.200
	604504 - Personeelskosten: opleidingenbudget Bedrijfsvoe	16.200	16.200	16.200	16.200
	604510 - Overige kosten personeel	11.586	11.390	11.180	10.955
	604520 - Werkkostenregeling, intermediaire kosten	5.000	5.000	5.000	5.000
	604521 - Werkkostenregeling, gerichte vrijstellingen mobi	31.750	31.750	31.750	31.750
	604522 - Werkkostenregeling, gerichte vrijstellingen P&O	4.000	4.000	4.000	4.000
	604523 - Werkkostenregeling, eindheffingsloon forfait	61.975	61.975	61.975	61.975
	604999 - Directe salariskosten taakveld 0.4	-4.409.322	-4.246.848	-4.249.425	-4.258.846

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Programma 10 Bestuur en organisatie	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	5.753.120	6.013.810	6.041.642
0.1	Raad audioapparatuur stelpost kapitaallasten	11.925	-265	-265
0.1	Kosten interim griffier	-35.000		
0.3	Verlaging taakstelling verkoop gronden	55.000	55.000	47.500
0.3	Beheer overige gebouwen	-3.500		
0.4	Kosten organisatie kapitaallasten	-12.966	-95.354	-49.550
0.4	Automatisering stelpost kapitaallasten	45.925	34.831	-1.825
0.4	Automatisering		26.000	-26.000
0.4	Personeelskosten	-284.096	9.578	12.747
0.4	Studiekosten en ICT Poort van Gennep			-30.000
0.4	Speelvoorzieningen Poort van Gennep	-3.000		
	Aanwending AVR	333.750		
	Doorberekening directe salariskosten	290.595	-9.578	-12.747
	Directe salariskosten	-137.943	7.620	4.532
	Saldo begrotingsjaar	6.013.810	6.041.642	5.986.034

Incidentele lasten					
		2017	2018	2019	2020
P10	Interim griffier	35.000			
P10	Vakantiegeld personeel	333.750			
	Totaal incidentele lasten	368.750	0	0	0

Incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves					
		2017	2018	2019	2020
P10	Onttrekking AVR dekking vakantiegeld personeel	333.750			

PROGRAMMA 11 'GEMEENTEFINANCIËN'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 0.5 Treasury
- 0.61 Onroerend zaakbelasting woningen
- 0.62 Onroerend Zaakbelasting niet woningen
- 0.64 Belasting overig
- 0.7 Algemene uitkering Gemeentefonds
- 0.8 Algemene baten en lasten

Accenten binnen het programma:

De gemeentebegroting is qua vermogens- en liquiditeitspositie op orde. Gennep is in die zin een financieel gezonde gemeente. De exploitatie meerjarig sluitend houden blijft een moeilijke opgave. Zoals het er nu uitziet, liggen de grote bezuinigingen vanuit het rijk voor de komende jaren achter ons. We blijven ons ter beschikking staande financiële en personele middelen zo effectief mogelijk inzetten om zoveel mogelijk voor de lokale samenleving tot stand te brengen.

Algemene uitgangspunten voor de begroting

In de Voorjaarsnota 2016 zijn de uitgangspunten voor de begroting 2017 door uw raad vastgelegd.

Uitgangspunten begroting zoals vastgelegd in de Voorjaarsnota

Oormerken van middelen

De raad heeft de rijksbijdragen voor (decentralisatie van) de zorgtaken tot 2017 geoormerkt voor het uitvoeren van deze taken. Het oormerken van deze middelen houdt tevens in dat in enig jaar niet bestede middelen worden gereserveerd, waarvoor we de bestemmingsreserve sociaal domein gebruiken.

De bestemmingsreserve sociaal domein blijft in ieder geval tot 2018 gehandhaafd (mede gezien de onzekerheden rondom de impact van vluchtelingenproblematiek voor Gennep). In 2018 zijn verkiezingen. Voorgesteld wordt dat het nieuwe bestuur in 2018 een uitspraak doet over het al dan niet handhaven van de bestemmingsreserve sociaal domein. Bij handhaving van de reserve zal een maximum vastgesteld worden.

Andere vormen van oormerken, reisbudgetten of 'potjes' creëren, zijn niet aan de orde. Ook aanbestedingsvoordelen vallen dus eerst terug naar de algemene middelen.

Tariefontwikkeling belastingen en heffingen

De lijn in het Collegeakkoord is in deze bestuursperiode terughoudend te zijn in het verhogen van de lastendruk voor de inwoners van de gemeente Gennep. De Onroerende Zaak Belasting (OZB) laten we alleen stijgen met de inflatiecorrectie (naar het zich nu laat aanzien) 0,5%.

De opbrengst OZB wordt gerelateerd aan de gerealiseerde opbrengst van het voorgaande jaar, verhoogd met de inflatie en eventueel areaaluitbreiding als dit aan de orde is. Wanneer de (voorlopige) WOZ waarden bekend zijn voor de categorieën woningen en niet woningen (deze laatste ook nog gesplitst in eigendom en gebruik) worden op basis daarvan de tarieven berekend, geraamde opbrengst gedeeld door de WOZ-waarden is het tarief.

Daling of stijging van de huizenprijzen in Gennep heeft hiermee geen invloed op de hoogte van de begrote opbrengst OZB.

In de begroting 2016 en meerjarenbegroting 2017-2019 is een jaarlijkse tariefsverhoging voor het hoge tarief van de toeristenbelasting opgenomen van € 0,05 tot en met 2018. Deze stijging werkt

Uitgangspunten begroting zoals vastgelegd in de Voorjaarsnota

nog door in de begroting 2017.

De afvalstoffen- en de rioolheffing zijn 100% kostendekkend. Voor de afvalstoffenheffing is een egalisatievoorziening gevormd om tariefschommelingen te voorkomen en de kostendekkendheid meerjarig te bezien. De kosten van de afvalinzameling waren in 2015 hoger dan de inkomsten. De stand van de voorziening per 31 december 2015 is € 424.000. In het verlengde van 2016 wordt ook in 2017 de voorziening ingezet voor verdere (financiële en fysieke) stimulering van afvalscheiding van het huishoudelijk afval.

Vanuit het verbrede Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP) geldt ook voor rioolheffing 100% kostendekkendheid. De tarieven voor de rioolheffing worden verhoogd conform de tariefstelling zoals opgenomen in het GRP 2013 waarin aan afbouw van de voorziening tarievenbeleid rioolrecht is meegenomen. Het niet meer berekenen van bespaarde rente heeft invloed op de kosten van het GRP, lagere kosten. Afhankelijk van het financiële effect kan de verhoging van de rioolheffing lager worden dan opgenomen is in het vGRP 2013.

Loonkostenontwikkeling

De loonkosten worden geraamd op basis van de formatie 2016.

We volgen de cao-ontwikkelingen en houden rekening met periodieke verhogingen, gratificaties, ambtsjubilea e.d. Stijging van de loonkosten als gevolg van verhoging van de premies voor pensioen en zorgverzekeringswet en eigen-risicodragerschap voor WW worden meegenomen.

Een punt van aandacht blijft de indaling van de uitvoering van het nieuwe takenpakket dat naar ons toe is gekomen in het kader van de 3d's (en benodigde ondersteuning van de uitvoering, in de vorm van bijvoorbeeld ICT). Het jaar 2016 is nog steeds voor transformatie waarbij we investeren in de toegangspoort van het sociaal domein. Daarnaast gaan we in 2017 door met de ingezette doorontwikkeling van het KCC als algemene toegangspoort van de gemeente en administratieve verwerking van de zorgfacturen. Dit kan betekenen dat we in 2017, om de taken goed uit te voeren, structureel extra formatie nodig hebben.

Loonontwikkelingen gesubsidieerde sector

Voor loonontwikkeling wordt net als voorgaande jaren geen indexcijfer toegepast. Voor de gesubsidieerde sector leidt dit tot een percentage van 0%. Met een aantal partijen zijn, daar waar er sprake is van een langjarige subsidierelatie, afspraken gemaakt over indexatie. Daar waar mogelijk zullen we in 2017 inzetten op de nullijn.

Prijsontwikkeling

Opschaling van kostenbudgetten naar het prijsniveau 2017 vindt net zoals afgelopen jaren niet plaats. Het is een beleidsmatige keuze om kostenstijging op basis van het landelijk verwachte inflatiepercentage voor 2016 niet door te voeren.

Van de begrotingsbudgetten is een kwantitatieve onderbouwing gevraagd als objectivering van de begrotingsbudgetten. Op basis van de onderbouwing hebben bijstellingen plaatsgevonden.

Prijsontwikkeling subsidies

Met uitzondering van de subsidies waarvoor meerjarige budgetten zijn afgesproken zal op geen enkele subsidie (niet-betreffende de subsidies loonkosten) compensatie prijsontwikkeling plaatsvinden. Afgesproken kortingen op subsidies in het kader van de bezuinigingen worden doorgezet. Bij het doorvoeren van bezuinigingen zullen wij het verenigingsleven verder ontzien.

Renteontwikkelingen

Door de invoering van het nieuwe BBV is onze rekenrente aangepast. Over de inzet van eigen

Uitgangspunten begroting zoals vastgelegd in de Voorjaarsnota

middelen wordt geen rente meer berekend. De werkelijke rentelasten over de aangetrokken leningen wordt omgeslagen over de investeringen waarbij de rekenrente naar boven wordt afgerond op een veelvoud van een 0,5%.

Controletolerantie

In het Auditcomité van 3 november 2014 is de goedkeuringstolerantie/rapporteringstolerantie besproken en vastgesteld op een absolute grens van € 50.000.

Afbouw taakstelling grondverkoop

Conform Voorjaarsnota en verzoek van de provincie wordt de jaarlijkse taakstellende verkoop van gronden met ingang van 2017 in vier jaar afgebouwd.

Toelichting	2016	2017	2018	2019	2020
Afbouw taakstelling verkoop gronden	€ 0	€ 55.000	€ 110.000	€ 165.000	€ 212.500

Investeringen

Investeringen worden gesplitst in een voorbereidingskrediet en een uitvoeringskrediet. Aanvullend zullen bij langdurige projecten de lasten over meerdere jaren worden begroot aansluitend op de fasering van de uitvoering. Hierdoor wordt realistischer begroot en zijn er minder budgetoverhevelingen.

Begrotingsbrief provincie

Door de provincie wordt jaarlijks een brief met aandachtspunten voor de begroting uitgebracht. In de brief staan algemene toetsingsaspecten en aandachtspunten voor de begroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020. De provincie heeft een aantal notities meegegeven die zijn vertaald in de nieuwe begroting:

Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

De Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen is in werking getreden op 1 januari 2016. Een inventarisatie heeft plaatsgevonden van alle activiteiten die wij als gemeenten uitvoeren en per activiteit is vastgesteld of deze vennootschapsbelastingplichtig is. Met uitzondering van de grondexploitaties hebben wij geen vennootschapsbelastingplichtige activiteiten. De financiële consequenties van de te betalen vennootschapsbelasting worden opgevangen binnen de grondexploitaties.

Taakveld	0.5 Treasury
Portefeuillehouder	P. Lucassen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.5.a Financieren tegen zo laag mogelijke kosten.	We hebben nog voldoende liquiditeiten waardoor we in 2017 geen financiering hoeven aan te trekken.
0.5.b Behartigen van gemeentelijke belangen in Enexis en WML via aandeelhouderschap.	Deelname aandeelhoudersvergaderingen

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Waterleidingsmaatschappij Limburg N.V.

De WML is de drinkwaterproducent en –leverancier voor inwoners en bedrijven in de provincie Limburg. Daarnaast is de WML ook verantwoordelijk voor het veiligstellen van de openbare watervoorziening. De WML beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water, nu en in de toekomst.

Enexis Holding N.V.

De vennootschap heeft ten doel:

- Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
- Het in standhouden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
- Het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.
- De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen, tegen de laagst mogelijke prijs.

Deelnemingen vennootschappen splitsing Essent.

Deze vennootschappen zijn opgericht in navolging van de aandelenverkoop van Essent. Attero en Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) zijn buiten de verkoop gehouden. Met betrekking tot PBE kan worden vermeld dat de aandeelhouders van PBE en Verkoop Vennootschap eind juni 2011 akkoord zijn gegaan met een schikking met Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland waardoor de daadwerkelijke overdracht van de aandelen aan RWE kan plaatsvinden. Vervolgens kan de deelneming in PBE worden opgeheven.

De overige vennootschappen zullen weer worden opgeheven zodra de wettelijke termijnen (m.n. claims) hiervoor zijn verstreken.

Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)

De vereniging heeft ten doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen der Limburgse gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun aandeelhouderschap in de naamloze vennootschap: "Enexis Holding N.V.", alsmede uit hun aandeelhouderschap in de uit Essent N.V. voortkomende vennootschappen. De vereniging tracht dit doel te bereiken door het houden van vergaderingen die gericht zijn op uitvoering van het aan de leden toekomende stemrecht op aandelen in "Enexis Holding N.V.", en de uit Essent N.V. voortkomende vennootschappen, en door alle verdere wettige middelen die de vereniging als geschikt voorkomen.

Taakvelden	0.61 Onroerend zaakbelasting woningen 0.62 Onroerend zaakbelasting niet woningen 0.64 Belastingen overig
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.6.a Behalen van de begrote inkomsten van algemene middelen van de inwoners en bezoekers van de gemeente, mede ter dekking van de jaarlijkse gemeentelijke uitgaven. Dit tegen zo gering mogelijke kosten en rekening houdend met gematigde lastendrukontwikkeling en in relatie met de tarieven in de omgeving.	Regie uitvoering belastingen/WOZ: beoordelen rapportages, voeren voortgangsgesprekken, intermediair tussen gemeente en uitvoeringsorganisatie Belastingbeleid (belastingverordeningen en besluiten): adviseren over en opstellen verordeningen en besluiten en voor 1 januari vastgestelde besluiten correct publiceren.
0.6.b Voldoen aan de eisen van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ) met bijbehorende uitvoeringsregelingen	Openbaarheid WOZ waarde woningen en berichtenverkeer Landelijke Voorziening WOZ (toezicht op uitvoering door BsGW) BAG-WOZ koppeling (toezicht op uitvoering door BsGW)

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Belastingssamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)

De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door middel van de volgende doelstellingen:

- 1 het minimaliseren van de uitvoeringskosten;
- 2 het optimaliseren van de belastingopbrengsten;
- 3 het beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering;
- 4 het optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de burger en haar deelnemers.

Taakvelden	0. 7 Algemene uitkering Gemeentefonds
Portefeuillehouder	P. Lucassen

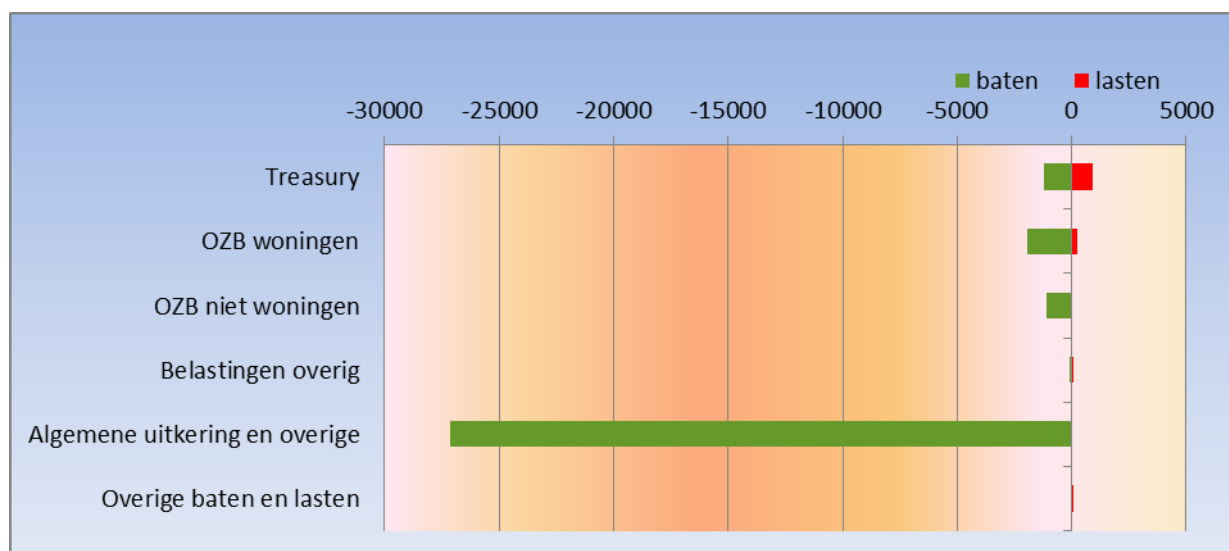
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.7.a Het verkrijgen van uitkeringen uit het Gemeentefonds welke dienen als dekkingsmiddel en vrij besteedbaar zijn.	Algemene uitkering berekenen o.b.v. de circulaires

Taalveld	0.8 Overige baten en lasten
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen
0.8.a Baten en lasten zoveel mogelijk functioneel ramen.	Verdeling stelposten naar de taakvelden

Wat mag het kosten

Taakveld	Grootboek nummer	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
11 - Gemeentefinanciën		-30.480.594	-30.047.243	-29.800.149	-29.680.494
0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten		-209.512	43.382	72.051	190.969
	601199 - Saldo van de exploitatie	-209.512	43.382	72.051	190.969
0.5 - Treasury		-323.904	-317.277	-334.234	-333.497
	605000 - Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	-582	-582	-582	-582
	605010 - Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	798.788	725.258	663.199	623.698
	605020 - Deelname nutsbedrijven	-162.022	-162.022	-162.022	-177.806
	605100 - Toegerekende rente vaste activa	-960.088	-879.931	-834.829	-778.807
0.61 - OZB woningen		-1.664.527	-1.666.411	-1.665.805	-1.665.805
	606100 - OZB woningen	-1.708.000	-1.708.000	-1.708.000	-1.708.000
	606199 - Directe salariskosten taakveld 0.61	43.473	41.589	42.195	42.195
0.62 - OZB niet-woningen		-1.092.000	-1.102.000	-1.102.000	-1.102.000
	606200 - OZB niet woningen	-1.092.000	-1.102.000	-1.102.000	-1.102.000
0.64 - Belastingen Overig		-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
	606400 - Overige belastingen	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-27.140.249	-26.979.535	-26.744.759	-26.744.759
	607000 - Algemene uitkering gemeentefonds	-27.140.249	-26.979.535	-26.744.759	-26.744.759
0.8 - Overige baten en lasten		29.598	54.598	54.598	54.598
	608100 - Algemene baten en lasten	29.598	54.598	54.598	54.598

Overzicht verloop saldo				
Taakveld	Gemeentefinanciën/ kosten organisatie	2018	2019	2020
	Saldo begroting vorig jaar	-30.480.594	-30.047.243	-29.800.149
0.5	Nutsbedrijven kapitaallasten			-15.784
0.5	Nutsbedrijven rente verstrekte geldleningen			
0.5	Rente vaste geldleningen	-80.476	-80.475	-80.476
0.5	Rente verstrekte leningen	6.946	18.416	40.975
0.61	Opbrengst OZB	-10.000		
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	160.714	234.776	
0.8	Verhoging stelpost onvoorzien	25.000		
	Directe salariskosten	-1.884	606	
	Mutatie saldo	252.894	28.669	118.918
	Toegerekende rente	80.157	45.102	56.022
	Saldo begrotingsjaar	-30.047.243	-29.800.149	-29.680.494

Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Iedere gemeente heeft te maken met risico's bij de uitvoering van haar taken. Deze risico's lijken toe te nemen door de uitbreiding van het takenpakket en de complexer wordende samenleving. Een goede afgestemde financiële buffer ofwel weerstandscapaciteit is nodig om te voorkomen dat tegenvallers dwingen tot bezuinigingen of drastische beleidsbijstellingen.

Omdat risico's de mogelijkheden van een organisatie beïnvloeden om deze effectief te kunnen besturen en beheersen, dient inzicht te bestaan in de risico's die de organisatie loopt. De belangrijkste risico's moeten door adequate maatregelen beheerst worden.

Weerstandvermogen

Weerstandvermogen is het vermogen van een gemeente om niet-structurele risico's op te kunnen vangen, zodat het afgesproken gemeentelijke takenpakket toch onverkort kan worden uitgevoerd. Het weerstandvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te kunnen dekken, en
- alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn (minimaal benodigde weerstandvermogen).

Deze relatie wordt uitgedrukt in een weerstandscoefficiënt. Deze coëfficiënt moet minimaal 1 zijn.

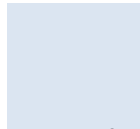
$$\text{Weerstandscoefficiënt} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Minimaal benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Beleid

Het weerstandvermogen is mede van belang bij het bepalen van de "financiële positie" van de gemeente. Een uniform antwoord op de vraag hoe groot het weerstandvermogen van een gemeente zou moeten zijn is niet te geven. Dit is sterk afhankelijk van de eigenheid van de gemeente en het risicoprofiel dat zij heeft. Vanuit het provinciale toezicht zijn ook geen directe normen te geven.

In februari 2013 is de Nota Weerstandvermogen en risicomangement 'Weerstand tegen risico's' vastgesteld. In deze nota is o.a. bepaald dat:

1. De weerstandscoefficiënt moet een minimale omvang hebben van 1, voor ieder risico waarvan het financiële gevolg niet is in te schatten wordt de coëfficiënt verhoogd met 0,25 tot een maximum van 2.
2. De minimale ondergrens voor de algemene reserve weerstandvermogen vast te stellen op 10% van de begrote jaaruitgaven met een minimum van € 5.000.000.
3. Van de algemene vrije reserve wordt alleen het niet bestemde gedeelte als directe weerstandscapaciteit meegenomen, het gedeelte dat is gereserveerd voor toekomstige investeringen wordt als niet-direct-beschikbaar meegenomen.
4. Voor berekening onbenutte belastingcapaciteit wordt uitgegaan van de drempeltarieven van de OZB.

Paragrafen

Bij het vaststellen van de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2013-2017 is tevens aangegeven dat in de programmabegroting en jaarrekening de minimale weerstandscapaciteit wordt bepaald. In deze paragraaf is dit opgenomen.

In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2013-2017 is gevraagd om een gestructureerde en systeemgerichte aanpak en implementatie van het risicomanagement.

De Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement wordt in 2017 geactualiseerd.

Begin 2013 is met hulp van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) een plan van aanpak risicomanagement opgesteld en het implementatietraject is in gang gezet. Waar tot vorig jaar in de programmabegroting/jaarrekening risico's vertaald werden in een financiële weerstandscapaciteit, is de aanpak nu juist gericht op niet-financiële risico's zoals imago, informatie, juridisch/aansprakelijkheid, letsel/veiligheid, materieel, milieu, personeel/arbo, dienstverlening, verbonden partijen/deelnemingen en overige risico's. Rollen en verantwoordelijkheden zijn benoemd.

Gekozen is voor een pragmatische aanpak. Het resultaat is tweedelig: een visuele risicokaart op programmaniveau waarin het risiconiveau (hoog/middel/laag) direct herkenbaar is, de beheersmaatregelen kernachtig omschreven worden en – indien er sprake is van een financieel risico – de weerstandscapaciteit vermeld wordt. De 10 risicokaarten (op programmaniveau) worden vervolgens vertaald in een risicokaart op organisatieniveau. Ook hier geldt: geen grote lijsten maar een toegankelijk en leesbaar model. Een veel belangrijker resultaat is een manier van denken: risicobewust zonder risicomijding.

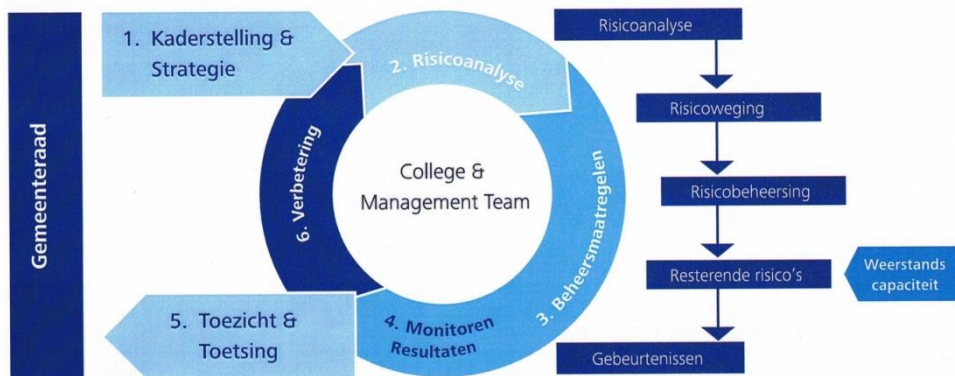
De volgende stappen zijn uitgezet:

- De programmaverantwoordelijken hebben de door NAR opgestelde rapportage en inventarisatie (RISICO-gebeurtenis/oorzaak/gevolg, classificatie-kans/gevolg en de te treffen beheersmaatregelen) aangevuld of bijgesteld.
- Hiermee is een totaalrapportage beschikbaar op programmaniveau, inclusief een risicokaart en de risico's 'in het rode gebied' zijn transparant en herkenbaar.
De rapportage wordt ook doorgeleid richting college. De rapportage is als onderdeel opgenomen van de managementrapportage (in 2015 alle risico's, vanaf 2016 alleen de majeure).
- Los van bovenstaand is er de voortgangsrapportage projectmatig werken die werkt met een stoplichtmodel voor risico's. Het kan niet anders zijn dat de identificatie van een risico op projectniveau en bij de overige besluiten op elkaar aansluiten. De overzichten en rapportages op management en bestuursniveau worden dan ook met regelmaat afgestemd.

In de managementrapportage worden de risicokaarten opgenomen met aangevuld de stand van zaken van de beheersmaatregelen. Hiermee is een begin gemaakt met de implementatie van het risicomanagement binnen de reguliere planning & control cyclus.

Paragrafen

Onderstaand het risicomangement-proces op gemeentelijk niveau.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in een structurele weerstandscapaciteit en een incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het betreft middelen welke deel uit maken van de exploitatie:

- De stelpost voor onvoorziene uitgaven;
- de vrije ruimte in de belastingcapaciteit (uitgaande van landelijke rekentarieven).

Berekening structurele weerstandscapaciteit		
	Bedrag	Gekapitaliseerde waarde
Stelpost onvoorzien	€ 25.000	€ 100.000
Vrije ruimte belastingcapaciteit	nihil	
	Totaal	€ 100.000
<i>Voor de gekapitaliseerde waarde is uitgegaan van 4 jaar, de periode waarop de meerjarenbegroting betrekking heeft</i>		

Tabel structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen.

In beginsel betreft dit de optelsom van:

- De stille reserves
- De algemene reserves

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd doch direct verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Conform de Nota stille reserves, die in augustus 2006 door de raad is vastgesteld, beperken de stille reserves zich tot verpachte gronden, bosgronden en ondergrond garageboxen. Door verkoop van verpachte gronden is de stille reserve gedaald.

De omvang van onze stille reserve is:

Actief	Kwantiteit	Waarde	Grondslag waardebeoordeling
Gronen die regulier verpacht zijn	50	€ 960.000	Geschatte opbrengst € 24.000 per hectare. (60% van de waarde pachtvrije gronden)
Gronen met jaarlijkse pacht	10,6 hectare	€ 424.000	Geschatte opbrengst € 40.000 per hectare
Bosgronden	124,5 hectare	€ 622.500	Geschatte opbrengst € 5.000 per hectare
Ondergrond garageboxen	35 percelen	€ 385.000	Uitgegaan van WOZ waarde € 9.300 per perceel.
	Totaal	€ 2.391.500	

Tabel stille reserves.

Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit de Algemene reserve weerstandsvermogen, de Algemene vrije reserve en de Algemene reserve bouwgrondexploitatie. De Algemene reserve bouwgrondexploitatie wordt meegenomen omdat in de berekening van de minimale benodigde weerstandscapaciteit de risico's van de bouwgrondexploitatie ook zijn meegenomen.

Berekening incidentele weerstandscapaciteit			
	Stand 31 december 2015	Stand 31 december 2016	Stand 31 december 2020
Algemene reserve weerstandsvermogen	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Algemene vrije reserve	€ 6.063.000	€ 5.312.000	€ 3.285.000
Resultaat over het boekjaar	€ 687.000	<i>in saldo AVR</i>	<i>in saldo AVR</i>
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	€ 4.319.000	€ 4.129.000	€ 3.989.000
Stille reserves	€ 2.391.500	€ 2.391.500	€ 2.391.500
Totaal	€ 18.460.500	€ 16.832.500	€ 14.665.500

Tabel incidentele weerstandscapaciteit.

In bovenstaand overzicht is geen rekening gehouden met eventuele winsten binnen de bouwgrondexploitatie.

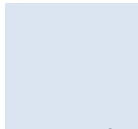
De totale weerstandscapaciteit is € 100.000 en € 16.832.500, totaal € 16.932.500. Eind 2020 is de weerstandscapaciteit € 14.765.500.

Risico's

Alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van grote betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen, worden als risico aangemeld.

Risico's kunnen als volgt worden ingedeeld:

- risico's voortvloeiend uit het eigen beleid
- risico's voortvloeiend uit beleid van hogere overheden
- risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden
- risico's voortvloeiend uit het handelen van derden
- risico's voortvloeiend uit voor de gemeente niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Paragrafen

Risico's voortvloeiend uit eigen beleid

Bouwgrondexploitatie

Voor mogelijke risico's in het kader van de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Bij de bepaling van de minimale weerstandscapaciteit zijn deze risico's meegenomen.

Onderhoud gebouwen

Voor het onderhoud van onze gebouwen worden elke twee jaar meer-jaren onderhoudsplanningen opgesteld. In deze planningen staan de te verwachten kosten van onderhoud voor de komende tien jaar. In 2014 is een nieuwe planning opgesteld wat heeft geleid tot een hogere jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorzieningen. Voor de berekening van de jaarlijkse dotatie wordt een korting toegepast van 20%, gebaseerd op lagere uitgaven uit het verleden en zo beperkt mogelijk uitvoeren van het onderhoud. Op het totale onderhoudsvolume van tien jaar is de korting € 1,6 miljoen. Uiteindelijk moet het onderhoud toch uitgevoerd worden. Ook de markt trekt weer aan waardoor aanbestedingsvoordelen zullen afnemen. Daar tegenover staat dat het nieuwe accommodatiebeleid kan leiden tot minder accommodaties waarmee het risico lager wordt.

Garanties

Door de gemeente zijn garanties afgegeven voor geldleningen welke door verenigingen of instellingen binnen de gemeente zijn aangegaan. Indien de geldleningen niet worden terugbetaald door de verenigingen of instellingen dan wordt de gemeente hiervoor aansprakelijk gesteld.

Open einde regelingen

Door de wetgeving van het Rijk worden de gemeenten steeds vaker geconfronteerd met open einde regelingen, denk hierbij aan de Wet Werk en Bijstand, leerlingenvervoer, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Wet Sociale Werkvoorziening.

Decentralisatie 3-D's.

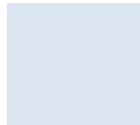
Door de drie decentralisaties is een verruiming ontstaan van taken en verantwoordelijkheden op het gebied van Jeugdzorg, begeleiding en verzorging van ouderen en gehandicapten en arbeidsmarktbeleid. De decentralisaties brengen bijna een verdubbeling van het budget van programma 6 met zich mee. Helaas zijn de middelen die per 2015 overkomen niet even hoog als die waarmee het Rijk en provincie dezelfde taken op dit moment uitvoeren. Als lokale overheid zullen we het systeem dus veel efficiënter moeten vormgeven en zijn we dus niet zonder (financieel) risico. Voor het opvangen van eventuele tekorten op het sociale domein is een bestemmingsreserve beschikbaar van € 718.000.

Vanaf het jaar 2016 krijgen we meer middelen voor de uitvoering van onze taken. De bestemmingsreserve blijft beschikbaar voor het opvangen van tekorten.

Planschade

Elke planologische maatregel als bedoeld in artikel 49 WRO kan leiden tot planschade. Artikel 49 a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) maakt afwenteling van planschade op een initiatiefnemer mogelijk.

Om het risico op planschade zoveel mogelijk te beperken is het binnen de gemeente Genneep gebruikelijk om voorafgaand aan toepassing van ruimtelijke procedures waarbij schade niet kan worden afgewenteld onderzoek te (laten) verrichten naar mogelijke schade die het gevolg kan zijn van de betreffende procedures (de zogenaamde planschaderisico-inventarisatie). Lopende het traject kunnen bijstellingen van de plannen plaatsvinden, ter voorkoming dan wel vermindering van planschade. Schadeclaims die uiteindelijk worden toegekend, en niet afgewenteld kunnen worden, komen ten laste van de post 'onvoorzien' of de algemene vrij besteedbare reserve, omdat we in de

Paragrafen

begroting geen raming hiervoor opnemen. Binnen de grondexploitatiegebieden wordt waar dat noodzakelijk is wel rekening gehouden met mogelijke planschadeclaims. Het college is bevoegd te beslissen over ingediende planschadeverzoeken.

Risico's voortvloeiend uit het beleid van hogere overheden

Algemene uitkering

Via het Gemeentefonds of via specifieke uitkeringen worden rijksmiddelen aan de gemeenten beschikbaar gesteld. Het gemeentelijk beleid is daarom gevoelig voor rijksmaatregelen die deze genoemde geldstromen betreffen. Vooral ten aanzien van de algemene uitkering is dit risico substantieel. Als het Rijk besluit om te bezuinigen betekent dit voor de gemeente dat de algemene uitkering lager wordt, andersom wordt de algemene uitkering hoger.

Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden

Business Park Venlo (Greenpark) en Villa Flora

De gemeente is deelnemer in de exploitatie van het Business Park Venlo, hierna 'Greenpark' en de exploitatiemaatschappij Villa Flora BV.

In september 2015 heeft de provincie de lead genomen van het proces bestuurlijke vervlechting grondbedrijven Klavertje 4. De bestaande entiteiten; DCGV, TPN, Venlo Greenpark, Villa Flora en Innovatoren worden virtueel geliquideerd. Hierna worden een nieuw ontwikkelbedrijf opgericht voor het werklandschap en het kennislandschap (campus). De gemeente Gennep heeft aangegeven niet deel te willen nemen in het nieuw op te richten ontwikkelbedrijf.

De entiteiten Greenpark en Villa Flora hebben een exploitatietekort. De provincie heeft een voorstel gedaan aan de gemeente Gennep voor de verrekening van onze aandelen. Er zijn nu principebesluiten om als Gennep neer meer aan deze partijen deel te nemen. De verdere uitwerking en besluitvorming vinden in principe eind 2016 plaats.

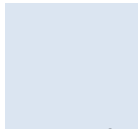
Voor ons aandeel in de tekorten, afgeleid van het voorlopige voorstel van de provincie, is een voorziening gevormd die zal worden betaald aan de provincie op moment dat onze deelname aan deze verbonden partijen wordt beëindigd.

INTOS

Op 9 mei 2005 heeft de gemeenteraad van Gennep haar goedkeuring verleend aan de garantstelling van een lening van € 1.500.000 van de Stichting INTOS. Die lening is nodig om de algemene reserve van INTOS daadwerkelijk te kunnen inzetten ter dekking van de exploitatietekorten. De gemeente Gennep staat samen met de gemeente Mook en Middelaar garant voor de lening. Het restant van deze lening bedraagt op 31 december 2016 € 950.000. Het aandeel van Gennep is 89%, € 845.500.

Naast deze lening staat de gemeente voor 50% garant voor een in het verleden aan de Stichting INTOS verstrekte lening via de NV bank Nederlandse Gemeenten. Het restant van deze lening bedraagt op 31 december 2016 € 1.530.000, aandeel 50% is € 765.000.

Om weer te komen tot een sluitende exploitatie, heeft niet alleen INTOS maar ook de gemeente een inspanningsverplichting, namelijk om bij INTOS in het kader van de inkoop van re-integratiediensten Wet Werk en Bijstand een aantal sociale activeringstrajecten én work-first – trajecten in te kopen. Mocht de gemeente niet of onvoldoende aan deze verplichting voldoen, dan heeft dit negatieve consequenties voor de exploitatie van INTOS met als risico voor de gemeente dat zij aangesproken wordt op haar garantstelling óf uit haar eigen middelen het jaarlijkse exploitatietekort van INTOS moet aanvullen. Voldoen we wel volledig aan onze inspanningsverplichting, dan nog blijven er risico's,

Paragrafen

afhankelijk van de inspanningsverplichtingen van INTOS en de resultaten die hierbij behaald worden. Een jaarlijks exploitatietekort van INTOS komt in ieder geval ten laste van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten (Gennep 88% en Mook en Middelaar 12%).

Overige opdrachten die eventueel aan INTOS worden gegund (denk hierbij bijvoorbeeld aan de uitvoering van re-integratiediensten) vallen wél onder de aanbestedingsregels. Deze worden dan ook bij dergelijke commerciële activiteiten toegepast.

Risico's voortvloeiend uit handelen van derden

Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

In het kader van de bruteringsoperatie heeft de gemeente Gennep het risico van de garantieverstrekking c.q. lening verstrekking aan woningcorporaties overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente fungeert voor dit fonds als "achtervang" en loopt hierbij een minimaal risico.

Waarborgfonds Eigen Woningbouw (WEW)

Het risico van garantieverstrekking in het kader van de Nationale Hypotheek Garantie is ondergebracht in Waarborgfonds Eigen Woningen. De gemeente fungeert nog als achtervang voor de afgegeven hypotheekgaranties tot 1 januari 2011. Vanaf deze datum is sprake van een 100% rijksachtervang. Uit de liquiditeitsprognoses 2016-2021 van het WEW blijkt dat voor de jaren waar de prognoses betrekking heeft geen aanspraken zijn te verwachten op de achtervangfunctie van de gemeenten.

Risico's voortvloeiend uit voor de gemeenten niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Renteontwikkeling

Indien de rente op de geld- en kapitaalmarkt zich ongunstig ontwikkelt ten opzichte van de in de begroting opgenomen percentages, dient rekening te worden gehouden met extra rentelasten voor de leningen welke afgesloten gaan worden. De ontwikkeling kan ook positief zijn als de rente zich gunstig ontwikkelt. De rente is nog steeds laag en de verwachting is dat deze voorlopig laag blijft. Wij hebben een groot financieringsoverschot. Hiervoor hebben we in de begroting 2017 en meerjarenbegroting tot 2020 geen rendement berekend door het verplichtte schatkistbankieren.

Minimaal benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de analyse en beoordelingsmethode zoals vastgelegd in de nota "weerstandsvermogen en risicomangement" is hieronder berekend wat de minimaal benodigde weerstandscapaciteit is.

In de berekening wordt een kans op optreden en een kans op het financiële gevolg bepaald.

Kans van optreden.

De inschatting van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet wordt voor het grootste deel gebaseerd op basis van historische cijfers. Waar een kans op een andere manier wordt berekend wordt dit aangegeven.

Als bekend is hoe vaak een risico zich voordoet moet hier een factor aan worden toegekend. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Aantal keren dat een gebeurtenis zich voordoet	Kans optreden
≥ 2* per jaar	2,00
1* per jaar of eenmalig	1,00
≥ 2* per vijf jaar	0,50
1* per vijf jaar	0,25
overig	0,10

Kans financieel gevolg

Bij het schatten van de financiële gevolgen wordt in eerste instantie bepaald in welke mate het mogelijk is om financiële gevolgen te bepalen. Hierbij wordt de volgende classificatie gehanteerd:

- Goed: duidelijk is wat de financiële gevolgen van het risico zijn;
- Redelijk: de financiële gevolgen worden bepaald op basis van historische gegevens;
- Slecht: de financiële gevolgen worden op een andere manier bepaald;
- Niet in te schatten: er is geen inschatting te maken van de financiële gevolgen.

De financiële gevolgen van het voordoen van elk risico moeten in beeld worden gebracht, tenzij is aangegeven dat dit niet mogelijk is. Afhankelijk van de mate van waarin een inschatting van de financiële gevolgen gemaakt kan worden, wordt het bedrag volledig of deels meegenomen.

Bepaling financiële gevolgen	Kans financieel gevolg
Goed	1,00
Redelijk	0,75
Slecht	0,50
Niet in te schatten	0,00

Berekening minimale weerstandscapaciteit 2017									
Programma	Risico per categorie	Classificatie	Kans optreden	Kans financiële gevolgen	Financieel gevolg	Afgedekt	Minimale weerstandscapaciteit	Toelichting	
3	Open-einde regelingen	Redelijk	0,50	0,75	€ 200.000	nee	€ 75.000	Garantstelling financiering Bestemmingsreserve van € 700.000 beschikbaar.	
3	Deelname Villa Flora	Goed	0,50	1,00	€ 1.270.000	nee	€ 635.000		
6	Intos/IWGM				bijdrage in het tekort opgenomen in de begroting				
6	Garantiestelling lening INTOS	Slecht	0,10	1,00	€ 1.610.500	nee	€ 161.000		
6	Uitvoering 3-D's	Niet in te schatten							
8	Business Park Venlo, aanvullend tekort, niet doorgaan vervlechting	Slecht	0,50	1,00	€ 850.000	nee	€ 425.000		
8	Woningbouw				ondergebracht bij Waarborgfondsen opgenomen in de exploitatie opzetten				
8	Planschade, grondexploitaties								
8	Planschade, overig	Redelijk	0,50	0,75	€ 50.000	nee	€ 18.750		
10	Wachtgeld wethouders				Voorziening gevormd				
AD	Garanties algemeen	Redelijk	0,50	0,75	€ 1.400.000	nee	€ 525.000	Door overschot aan liquide middelen niet opgenomen als risico.	
AD	Rente-ontwikkeling, 1% afwijking								
AD	Onderhoud kapitaalgoederen								
AD	Algemene uitkering	Goed	0,50	1,00	€ 280.000	nee	€ 140.000		
Bouwgrondexploitaties									
8	Plan Zwarteweg, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is laag	
8	Plan Hogeweg stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 65.000	nee	€ 65.000	2 jaar extra rentelasten	
8	Plan Smele, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is laag	
8	Locatie Gennepershuisweg, latere uitvoering	Goed	1,00	1,00	€ 34.000	nee	€ 34.000	1 jaar later opbrengst	
8	Locatie Gennepershuisweg, niet doorgaan verkoop	Goed	0,50	1,00	€ 1.400.000	nee		Voorziening beschikbaar	
Totaal							€ 2.078.750		

Berekening minimale weerstandscapaciteit 2020								
Programma	Risico per categorie	Classificatie	Kans optreden	Kans financiële gevolgen	Financieel gevolg	Afgedekt	Minimale weerstandscapaciteit	Toelichting
	Open-einde regelingen	Redelijk	0,50	0,75	€ 200.000	nee	€ 75.000	
3	Deelname Villa Flora	Goed	0,50	1,00	€ 1.270.000	Geen aandeelhouder meer van Villa Flora		
6	Intos/IWGM				bijdrage in het tekort opgenomen in de begroting			
6	Garantiestelling lening INTOS	Slecht	0,10	1,00	€ 1.000.000	nee	€ 100.000	
6	Uitvoering 3-D's	Niet in te schatten						
8	Business Park Venlo, aanvullend tekort	Slecht	0,50	1,00	€ 595.000	Duidelijkheid over Campusontwikkeling, verlies genomen c.q. geen participant meer		
8	Woningbouw				ondergebracht bij Waarborgfondsen			
8	Planschade, grondexploitaties				opgenomen in de exploitatie opzetten			
8	Planschade, overig	Redelijk	0,50	0,75	€ 50.000	nee	€ 18.750	
10	Wachtgeld wethouders							Voorziening gevormd
AD	Garanties algemeen	Redelijk	0,50	0,75	€ 1.400.000	nee	€ 525.000	Door overschot aan liquide middelen niet opgenomen als risico.
AD	Rente-ontwikkeling, 1% afwijking							
AD	Onderhoud kapitaalgoederen					ja		
AD	Algemene uitkering	Goed	0,50	1,00	€ 280.000	nee	€ 140.000	
	Bouwgrondexploitaties							
8	Plan Zwarteweg, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is negatief
8	Plan Hogeweg stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 65.000	nee	€ 65.000	2 jaar extra rentelasten
8	Plan Smele, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is negatief
8	Locatie Gennepershuisweg, niet doorgaan verkoop	Goed	0,50	1,00				Locatie is verkocht c.q. verlies is genomen.
Totaal							€ 923.750	

Tabellen berekening minimale weerstandscapaciteit

Conclusie

De weerstandscapaciteit moet een zodanige omvang hebben dat onvoorziene financiële tegenvallers kunnen worden gedekt. De financiële consequenties van de geïnventariseerde risico's zijn voor een deel redelijk te kwantificeren.

De risico's zijn met de huidige omvang van de weerstandscapaciteit voldoende afgedekt. De weerstand coëfficiënt is € 16.932.500 / € 2.078.750 is 8,1. In de begroting 2016 was de coëfficiënt 5,62. De stijging wordt veroorzaakt door de hogere algemene reserve bouwgrondexploitatie en wegvallen risico Gennepershuisweg omdat voor de nog te realiseren opbrengst een voorziening is gevormd.

De weerstandscoefficient voor 2020 is € 14.665.500 / € 923.750 = 15,9. Een forse stijging ten opzichte van 2017 die ontstaat door het wegvallen van de risico's van Villa Flora en Greenpark. Eind 2016 c.q. begin 2017 vindt hierover besluitvorming plaats.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken is voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de

Paragrafen

gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

De minister heeft in een regeling bepaald welke kengetallen opgenomen moeten worden.

Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording			
	Jaar- rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Netto schuldquote	18,64%	27,42%	18,24%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16,09%	25,89%	16,83%
Solvabiliteitsratio	32,34%	29,87%	28,98%
Grondexploitatie	0,16%	0,00%	0,02%
Structurele exploitatieruimte	1,50%	-0,97%	0,28%
Belastingcapaciteit	92,17%	93,46%	93,63%

Tabel kengetallen

Toelichting bij de kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Door de jaarlijkse aflossingen op onze vaste geldleningen daalt de schuldquote. Nieuw leningen zijn niet nodig. De grote afwijking met de begroting 2016 komt de de verkoop van De Brem. In de begroting 2016 kon hiermee nog geen rekening gehouden worden. In de jaarrekening 2015 is de verkoop verwerkt.

Een schuldquote onder de 100% wordt als gezond ervaren hier zitten we ver onder.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

Over het algemeen wordt gesproken van een "gezonde" situatie als de solvabiliteitsratio >20% is.

Onze ratio schommelt rond de 30% en daarmee goed.

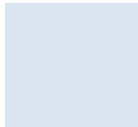
Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het kengetal geeft een indicatie over mogelijke risico's in de grondexploitaties in relatie tot de totale "omzet" van de gemeente. Een laag kengetal is gunstig, wat dat betekent een lage boekwaarde in verhouding met de totale jaarlijkse baten.

Het kengetal is in 2015 fors gedaald door verkoop van De Brem. Onze grondexploitaties zijn nog heel beperkt en daarmee een zeer laag kengetal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten. Ook wordt rekening gehouden met structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Paragrafen

Het verschil tussen de structurele baten en lasten wordt uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Het kengetal is doorgerekend voor de meerjarenbegroting tot en met 2020.

R2015	B2016	B2017	B2018	B2019	B2020
1,50%	-0,97%	0,28%	0,19%	0,16%	0,45%

Het percentage geeft aan dat onze meerjarenbegroting structureel in evenwicht is.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen en of er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig waarbij gekozen is voor de belastingcapaciteit op basis van landelijk gemiddelde tarieven. Voor het landelijk gemiddelde is uitgegaan van het landelijke gemiddelde 2016 zoals gepubliceerd in de Meicirculaire 2016.

Het kengetal is lager dan 100 wat aangeeft dat we onder het landelijk gemiddelde zitten.

Samenvattend oordeel kengetallen

De kengetallen voor de beoordeling van onze financiële positie zijn allemaal gunstig. Lage netto schuldquote's en een solvabiliteitratio boven de geldende norm geeft een gezonde financieringssituatie aan. De boekwaarden van onze grondexploitaties zijn laag en de risico's zijn afgedekt. Het kengetal structurele exploitatieruimte is positief en het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat er nog ruimte is voor extra belastingverhoging mocht dit noodzakelijk zijn.

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen

In deze paragraaf gaan wij in op de lokale heffingen en voornemens voor 2017 op dit gebied, voor zover het gaat om heffingen die de gemeente mag opleggen vanuit haar publiekrechtelijke taak.

Door de invoering van het nieuwe Besluit Begroting en verantwoording (BBV) is in deze paragraaf ook een onderdeel opgenomen over de kostentoerekening. Het gaat dan met name over de toerekening van de overhead.

De gemeentelijke heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente Gennep. Lokale heffingen bestaan uit (algemene) belastingen (zie 1), bestemmingsbelastingen (zie 2) en retributies (zie 3). Verder gaan we in op de ontwikkelingen (zie 4). Om een integrale afweging te kunnen maken is de 'lokale lastendruk' weergegeven (zie 5). Vervolgens wordt het kwijscheldingsbeleid beschreven (zie 6). Tenslotte worden de financiële gegevens vermeld in de vorm van opbrengsten en tarieven.

De gemeente Gennep heeft de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingen gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Een beheerste lastendrukontwikkeling realiseren door samenhang tussen de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing tarieven: Het belastingniveau dient een reële bijdrage te leveren aan de gestelde ambities;
- Een trendmatige stijging van de belastingtarieven voor dekking van de trendmatige kostenontwikkeling.
- Een afwijking van deze trendmatige stijging indien extra middelen nodig zijn voor het afdekken van specifieke uitgaven, waarvoor niet op andere wijze dekking binnen de begroting kan worden gevonden.
- De tarieven afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges zijn kostendekkend.

Ten aanzien van het structureel sluitend maken van de meerjarenbegroting gelden de navolgende overwegingen:

- Bij de dekking ten behoeve van nieuw beleid, allereerst de afweging maken of er mogelijkheden bestaan financiële dekking binnen bestaand beleid te verkrijgen.
- Het kostendekkend maken/laten van de heffingen en tarieven ten aanzien van diensten die direct ten goede van de burger komen. (leges, heffing, afvalstoffenheffing)
- Een extra verhoging van de Onroerende Zaakbelastingen pas doorvoeren nadat alle mogelijkheden zijn overwogen en er onvoldoende dekkingsmiddelen te genereren zijn.

Sinds 2015 verzorgt de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) de uitvoering van gemeentelijke belastingen en de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). De bevoegdheden zijn overgedragen aan deze gemeenschappelijke regeling. Bij de gemeente is alleen beleid en regievoering overgebleven. 2017 en verder zullen in het teken staan van kwaliteitsverbetering na een periode van forse groei van de BsGW.

Kostentoerekening

Voor de begroting 2017 is het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoorden van toepassing. Een belangrijke wijziging is dat de totale kosten van de organisatie niet meer verdeeld worden over de diverse taken van de gemeente. Alleen de directe salariskosten van medewerkers die werken voor

Paragrafen

een bepaald taakveld komen op het betreffende taakveld. De kosten van management, ondersteunende afdelingen, huisvesting etc. zijn kosten van overhead en komen op het afzonderlijke taakveld 'Ondersteuning organisatie'.

Door deze wijziging staan op de taakvelden niet meer de integrale kosten waardoor niet direct te herleiden is of een heffing kostendekkend is.

De belangrijkste activiteiten waar kosten worden verhaald staan op de taakvelden Burgerzaken, Wonen en Bouwen, Riolering, Afval en Begraafplaatsen. Per activiteit wordt een overzicht gemaakt van de directe kosten zoals deze op het taakveld zijn begroot.

Op basis van de ureninzet 2016 is per medewerker een opzet gemaakt voor welke taakvelden zij werkzaam is c.q. sprake is van ondersteunende werkzaamheden. Voor deze personeelsleden zijn de salariskosten rechtstreeks verdeeld over de taakvelden. De salariskosten van de overige personeelsleden maken onderdeel uit van taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie (overhead). Hier staan ook de kosten van huisvesting en ICT.

De totale kosten van taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie zijn afgezet tegen de salariskosten die rechtstreeks op de taakvelden zijn verantwoord wat leidt tot een opslagpercentage voor overhead. In de paragraaf Bedrijfsvoering is een overzicht opgenomen van de kosten van de organisatie en berekening van het opslagpercentage voor overhead.

Voor het inzichtelijk maken of tarieven kostendekkend zijn wordt per heffing een berekening gemaakt deze wordt door de raad vastgesteld bij de belastingverordeningen. In deze berekening zijn opgenomen:

- De begrote kosten op het taakveld
- De begrote directe salariskosten op het taakveld
- De opslag op de directe salariskosten voor overhead
- Compensabele BTW
- Begrote opbrengsten.

Over de boekwaarde van de investeringen wordt 2,5% aan omslagrente berekend, dit is een onderdeel van de begrote kosten op het taakveld. In de berekening van de reinigings- en rioolheffingen is uitgegaan van een rentelast van 4%. Het percentage van 4% is afgeleid van de gemiddelde rente die wij als gemeente betalen over de afgesloten vaste geldleningen.

1. (Algemene) Belastingen

De gemeente Gennep kent de volgende algemene belastingen:

- Onroerende-zaakbelastingen (eigenaar woning en eigenaar en gebruiker niet-woningen)
- Hondenbelasting
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting

Kenmerkend aan deze algemene belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met ander woorden: de burger draagt bij aan de algemene kas van de gemeente, waaruit een gedeelte van de kosten wordt betaald. Er is ook geen sprake van een kostendekkingseis.

Hieronder geven we per belasting aan wat de verwachte te realiseren opbrengsten zijn voor deze belastingen.

Paragrafen

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De OZB zijn belastingen die worden geheven over binnen de gemeentegrenzen gelegen onroerende zaken (op basis van de WOZ-waarde). De tarieven van de OZB worden voor inflatie gecorrigeerd en gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling, zodat de opbrengst gelijk tred houdt met de inflatie. Voor 2017 betekent dit een opbrengststijging van 0,5% zoals aangegeven in de Voorjaarsnota 2016.

Sinds 2007 moeten gemeenten alle onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen jaarlijks waarderen conform de bepalingen van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). De resultaten van de herwaardering zijn echter nu nog niet bekend.

Wanneer de definitieve uitkomsten van de herwaardering voor 2017 bekend zijn worden de tarieven zodanig voorgesteld, dat de totale opbrengst uit de OZB voor woningen en niet-woningen stijgt met het bovengenoemde inflatiepercentage.

De definitieve tarieven zullen bij de belastingverordeningen worden vastgesteld in de raadsvergadering van december 2016.

Actualiteiten OZB

a. Macronorm OZB 2017 en woonlastennorm

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van haar OZB tarief. De grondslag daarvoor is de WOZ waarde. Het beheersbaar houden van lokale lasten betekent dat het product van OZB tarief en WOZ waarde voor het totaal van alle Nederlandse gemeenten niet sterker mag zijn dan de bestuurlijk overeengekomen zogeheten macronorm mag stijgen.

In de meicirculaire 2016 is hierover het volgende opgenomen:

*Volgens cijfers van onderzoeksinstituut COELO stijgt de totale landelijke OZB-opbrengst in 2016 met € 89,6 miljoen, een stijging van 2,32%. De macronorm voor 2016 is 1,57%. Dat betekent een overschrijding met € 28,7 miljoen. Tijdens het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) van 28 april 2016 is geconstateerd dat de overschrijding van de macronorm 2016 optreedt doordat de overschrijding uit 2015, die in mindering was gebracht op de norm voor 2016, niet volledig is ingelopen. Besloten is de overschrijding van 2016 in mindering te brengen op **de macronorm voor 2017**, die daarmee uitkomt op **1,97%**.*

	Percentage	Bedrag x mln %
Macronorm 2017 over € 3.995 mln (landelijke OZB opbrengst 2016)	2,7% ¹⁾	106,79
Correctie vanwege overschrijding 2016		-28,70
Macronorm 2017 na correctie	1,97%	78,09

¹⁾ 1,5% reële trendmatige groep BBP 1,2% prijsontwikkeling Nationale Bestedingen (volgens Centraal Economisch plan 2016)

In een reactie op de Rijksbegroting 2016 heeft de VNG aangegeven dat een macronormering van de lokale belastingen niet past bij goede bestuurlijke verhoudingen. Het is veel beter te kijken vanuit de totale lasten voor de burger, een woonlastenindicator waar de drie belangrijkste gemeentelijke heffingen (OZB, afvalstoffenheffing en rioolbelasting) in totaliteit worden beschouwd. Zou in 2015 en 2016 zijn gerekend met deze woonlastenindicator dan was er geen sprake geweest van een overschrijding. Dit bewijst dat gemeenten prudent omgaan met hun belastinginstrumentarium.

De regering heeft overwogen de macronorm OZB te vervangen door een woonlastennorm. Dit is echter tot op heden nog niet geëffectueerd.

Paragrafen

b. Rekenarieven OZB en tarieven OZB Genneep

De belastingcapaciteit waar in het gemeentefonds rekening mee wordt gehouden wordt voor iedere gemeente met dezelfde tarieven berekend. Deze tarieven worden de rekenarieven genoemd.

Er zijn drie rekenarieven: voor eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen en gebruikers niet-woningen. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid om voor dat effect te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekenarieven. De correctie is op nationaal niveau.

De aanpassing van de rekenarieven is afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2017 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2016. Bij de aanpassing van de rekenarieven is de vaste werkwijze toegepast (zie paragraaf 9.2 van de meicirculaire 2000 en paragraaf 7.1 van de septembercirculaire 2004). Het rekenarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozb-maatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. De maatstaf groeit wel met de inflatie mee (prijs Nationale Bestedingen, pNB).

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2015 en 1 januari 2016 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 3%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op -1%. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 0,1%.

Het rekenarief 2017 voor eigenaren woningen komt na aanpassing op -0,1107%, voor eigenaren niet-woningen op -0,1563% en voor gebruikers nietwoningen op -0,1260%.

Tarief 2016										
	Genneep	Bergen	Vershil Bergen - Genneep	Mook	Vershil Mook - Genneep	Venray	Vershil Venray - Genneep	Landelijk rekenarief	Vershil rekenarief - tarief	Landelijk reken-tarief 2017
OZB eigenaar woningen	0,1187%	0,1242%	0,0055%	0,1378%	0,0191%	0,1505%	0,0318%	0,1139%	-0,0048%	0,1107%
OZB eigenaar niet-woning	0,1765%	0,1952%	0,0187%	0,2153%	0,0388%	0,2810%	0,1045%	0,1546%	-0,0219%	0,1563%
OZB gebruiker niet-woning	0,1318%	0,1575%	0,0257%	0,1722%	0,0404%	0,2257%	0,0939%	0,1246%	-0,0072%	0,1260%
	0,4270%	0,4769%		0,5253%		0,6572%		0,3931%		0,3930%

Tabel 1: Rekenarieven OZB en tarieven in Genneep, Bergen, Mook & Middelaar en Venray

Van deze vier gemeenten heeft Genneep in 2016 de laagste OZB tarieven alle soorten OZB. Dit zegt overigens niets over het uiteindelijke aanslagbedrag van de OZB, dat slechts een deel uitmaakt van de totale belastingdruk. Sinds 2013 liggen de Genneepse tarieven wel boven de landelijke rekenarieven.

	tarief 2013	opbrengst 2013	tarief 2014	Opbrengst 2014	tarief 2015	opbrengst 2015	tarief 2016 (B)	Opbrengst 2016 (B)	Opbrengst 2016 (W)	tarief 2017 (B)	Opbrengst 2017 (B)
Eigendom woning	0,1107%	€ 1.759.767	0,1225%	€ 1.782.310	0,1135%	€ 1.845.235	0,1187%	€ 1.855.000	€ 1.802.625	0,1157%	€ 1.867.000
Eigendom niet-woning	0,1514%	€ 640.178	0,1922%	€ 626.014	0,1504%	€ 674.426	0,1765%	€ 657.000	€ 648.005	0,1791%	€ 657.000
Gebruik niet-woning	0,1171%	€ 397.696	0,1474%	€ 389.670	0,1213%	€ 402.369	0,1318%	€ 424.000	€ 413.855	0,1346%	€ 435.000
		€ 2.797.641		€ 2.797.994		€ 2.922.030		€ 2.936.000	€ 2.864.485		€ 2.959.000
		10,52%		0,01%		4,45%		4,93%			0,78%
									*) bezwaren 2016 moeten nog worden afgehandeld hiervoor is 1% opbrengstderiving meegenomen		

Tabel 2: Tarieven en opbrengsten OZB 2013-2017

De tarieven 2017 betreffen voorlopige tarieven o.b.v. aannames. De resultaten van de herwaardering kunnen nog leiden tot aanpassingen hierin. Deze worden vastgesteld door de raad in de belastingverordeningen in december 2016. De voorlopige tarieven liggen voor alle categorieën boven het rekenarief.

Paragrafen

Overige algemene belastingen

Hierbij gaat het om honden-, toeristen- en forensenbelasting.

Met betrekking tot hondenbelasting, die wordt geheven van de houder van één of meer honden worden de tarieven trendmatig verhoogd met 0,5%.

Ondanks het feit dat er sprake is van een algemene belasting, is in de raadsvergadering van 22 juni 2015 besloten om voor minimaal 3 jaar (2016, 2017, 2018) een deel van de opbrengst van de hondenbelasting te oormerken voor de dekking van de kosten van hondenbeleid.

Met betrekking tot de toeristenbelasting, geheven van de aanbieders van overnachtingen tegen betaling, wordt voor het hoge tarief vanaf 2012 tot en met 2018 jaarlijks een verhoging van € 0,05 per persoon per nacht doorgevoerd. Gezien het relatief hoge tarief voor overige accommodaties blijft dit lage tarief gelijk.

Met betrekking tot de toeristenbelasting zal met ingang van 2017 een officiële vrijstelling voor vluchtelingenopvang worden voorgesteld.

Er vind nog een onderzoek plaats naar de mogelijk wijziging van de methodiek van begroten van de opbrengst toeristenbelasting en de oplegging van een voorlopige aanslag. Voordat een dergelijke wijziging wordt doorgevoerd vind communicatie plaats met de recreatie-ondernemers.

Bij de forensenbelasting wordt onderscheid gemaakt tussen objecten op recreatieterreinen en andere gemeubileerde woningen. De objecten op recreatieterreinen volgen de trend van de toeristenbelasting. Voor de overige objecten geldt een trendmatige indexering van 0,5%

De definitieve tarieven zullen in de raadsvergadering van december worden vastgesteld bij de belastingvoorstellen.

2. Bestemmingsbelastingen

De gemeente Gennep kent op dit moment twee bestemmingsbelastingen:

- De reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht)
- De rioolheffingen

Kenmerkend aan bestemmingsheffingen is dat de opbrengst daarvan niet vrij te besteden is, maar dat het ook niet zo is dat er een volledig aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat (en dus een retributie is). Dit wordt ook wel hybride genoemd. Bestemmingsheffingen mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. De opbrengsten volgens de begroting mogen dus niet hoger zijn dan de kosten.

Bij de vaststelling van de belastingverordeningen wordt ook altijd de kostendekking vastgesteld.

Uitgangspunt bij deze bestemmingsheffingen is maximale kostendekking op begrotingsbasis.

Afvalstoffenheffing

De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De kosten voor verwijdering van bedrijfsafval dat vergelijkbaar is met huishoudelijk afval brengt de gemeente in rekening via reinigingsrechten.

De afvalstoffenheffing valt uiteen in een vast deel en een variabel deel.

Het vaste deel is voor alle huishoudens gelijk, ongeacht de samenstelling. Huishoudens die gebruik maken van verzamelcontainers (hoogbouw) hebben een afwijkend tarief, afhankelijk van samenstelling (één- of meerpersoonshuishoudens). Dit tarief is hoger, omdat hier, in tegenstelling tot de overige huishoudens, geen afrekening van de legingen van containers meer plaatsvindt (variabel deel). Het vaste deel wordt jaarlijks in rekening gebracht op de aanslag gemeentelijke belastingen.

Het variabel deel is afhankelijk van het soort en de grootte van de container en het aantal legingen. Deze afrekening wordt jaarlijks aan de huishoudens opgelegd.

Paragrafen

Rioolheffing

De gemeente legt de rioolheffingen op voor het genot van een aansluiting op de gemeentelijke riolering en voor het gebruik daarvan. Eigenaren van percelen die direct of indirect op het gemeentelijk rioleringsstelsel zijn aangesloten, ontvangen elk jaar een aanslag rioolheffing (eigenarendeel) voor een vast bedrag. Gebruikers ontvangen een aanslag rioolheffing (gebruikersdeel) dat afhankelijk is van het waterverbruik.

De opbrengst van de rioolheffing wordt gebruikt om invulling te geven aan de gemeentelijke zorgplichten:

- Een veilige inzameling en transport van afvalwater naar de zuivering, zonder risico's voor bewoners of het milieu (zorgplicht afvalwater);
- Het zodanig opvangen en verwerken van hemelwater (regenwater), dat wateroverlast wordt voorkomen (zorgplicht hemelwater);
- Het voorkomen en verminderen van structurele grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte (zorgplicht grondwater).

3. Retributies

De gemeente Gennep kent verschillende retributies:

- leges;
- overige retributies (zoals marktgeden en de begraafplaatsrechten)

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt in principe verhaald op de burger die de dienst afneemt. Om de kostendekkendheid te handhaven moeten de meeste legestarieven stijgen met (een gewogen gemiddelde van) het prijsindexcijfer voor lonen, materialen en diensten. In de raadsvergadering van december wordt de legesverordening ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Bij de leges wordt per artikel vastgelegd wat de kostprijs is en welk tarief er wordt opgenomen. Voor algemene dienstverlening of informatieverstrekking die geleverd wordt zonder dat daaraan een aanvraag ten grondslag ligt, kan geen leges worden geheven. Ook voor bijvoorbeeld milieuzaken en handhaving mag wettelijk gezien geen leges geheven worden. Hierdoor zijn de totale kosten hoger dan wat er aan leges geheven wordt/mag worden.

De kostendekkingsberekening voor de verordening als geheel zit bij het raadsvoorstel voor de belastingverordeningen.

Overige retributies

Voor specifieke diensten gelden nog afzonderlijke regelingen voor retributies. Ook hiervoor geldt dat om de kostendekkendheid te handhaven de meeste legestarieven moeten stijgen met (een gewogen gemiddelde van) het prijsindexcijfer voor lonen, materialen en diensten. In de raadsvergadering van december wordt de legesverordening ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Ontwikkelingen

- BAG - WOZ koppeling / LV WOZ

In 2010 is de aansluiting op de landelijke voorziening BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) gerealiseerd. Na aansluiting op de landelijke voorziening is er sprake van verplicht

gebruik door WOZ. Alleen bij gegevens in onderzoek en gerede twijfel mag nog worden afgeweken. WOZ vormt de verbinding tussen verschillende (beoogde) basisregistraties: personen (GBA en RNI), niet-natuurlijke personen (NHR), kadastrale percelen (BRK) en GBKN.

Voor de gegevensuitwisseling is een landelijke voorziening WOZ georganiseerd. (LV WOZ). De aansluiting zal voor de gemeente Gennep door BsGW worden verzorgd, de gemeente moet wel als afnemer aansluiten. Voorwaarde voor aansluiting is een goede kwaliteit van de BAG-WOZ koppeling. De initiële levering hiervoor is door de BsGW goedgekeurd. Deze koppeling wordt verder door BsGW beheerd. De LV WOZ fungeert als portaal ten behoeve van de openbaarheid van de WOZ waardes van woningen.

- Openbaarheid WOZ waarde woningen
Vanaf 1 oktober 2016 moeten gemeenten/samenwerkingsverbanden de WOZ waarden van woningen openbaar maken. Dit openbaar maken gebeurt landelijk door een WOZ-viewer, waarmee de WOZ-waarden van woningen bekeken kunnen worden. Van gemeenten die op dat moment nog niet zijn aangesloten op de LV WOZ, zullen de WOZ-waarden niet zichtbaar zijn. Aangezien BsGW voor de Gemeente Gennep naar verwachting pas in 2017 zal aansluiten zal door BsGW een tijdelijke oplossing worden geboden waarmee toch aan de eisen wordt voldaan. Voor niet-woningen blijven de WOZ-waardes niet-openbaar.
- Areaaluitbreiding
In de begroting 2017 is bij de berekening van de OZB opbrengsten geen rekening gehouden met areaaluitbreiding. Dit in navolging van de uitgangspunten voor de algemene uitkering.
- Woningwaarderingsstelsel (WWS)
In het woonakkoord is een aanpassing van het WWS voorzien, namelijk het gebruik van de WOZ-waarde bij het bepalen van de maximale huurprijs. De Tweede Kamer heeft eind december 2014 deze wijzigingen vastgesteld met als ingangsdatum 1 oktober 2015. Gezien de omvang van BsGW zijn de uitvoeringskosten voor deze nieuwe taak substantieel. Deze kosten zijn echter niet opgenomen in de begroting daar deze taak (vooral nog) niet is opgenomen in het takenpakket van BsGW, en daarmee ook niet in de bijdragen van de deelnemers van BsGW. De gemeenten zullen voor de extra uitvoeringskosten worden gecompenseerd. Bij het overdragen van deze nieuwe taak voor BsGW, zal dit tevens worden geformaliseerd via een begrotingswijziging en bijbehorende geactualiseerde vaststelling bijdragen aan BsGW.
- Omgevingswet en lokale belastingen
De omgevingswet voegt heel veel regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving samen. De omgevingsvergunning, maar ook de zorgplichten voor de gemeentelijke watertaken en de inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen, vallen onder de reikwijdte van de omgevingswet. De minister kan nadere regels kan stellen over de berekening van de leges omgevingsvergunning, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.
Als gevolg hiervan zal waarschijnlijk een wijziging in de gemeentewet moeten plaatsvinden.
- Verruiming lokaal belastinggebied
Het kabinet heeft in de brief van 24 juni 2016 aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. De bouwstenen passen bij het streven van de VNG naar meer financiële flexibiliteit voor gemeenten. Gepleit wordt voor een verschuiving van € 4 miljard aan rijksbelastingen naar gemeentebelastingen.
Verschuiving van Rijks- naar gemeentebelastingen is een keuze die door het volgende kabinet moet worden gemaakt.

Lokale lastendruk en rekenvoorbeelden

Bij de berekening van de lokale lastendruk per gemeente houden we rekening met de Onroerende Zaakbelasting, de rioolheffing en afvalstoffenheffing (Coelo 2016).

© COELO, Groningen		Woonlasten		
Gemeentenaam	éénpersoons- huishouden	% tov 2015	meerpersoons- huishouden	% tov 2015
	euro	%	euro	%
LIMBURG				
Beek	663	2,3	755	4,7
Beesel	507	-0,9	567	-0,9
<i>Bergen L</i>	557	2,5	643	2,0
Brunssum	668	0,2	731	-0,1
Echt-Susteren	674	1,2	746	1,1
Eijsden-Margraten	820	8,3	906	5,9
Gennep	612	2,3	697	2,4
Gulpen-Wittem	706	5,0	772	4,8
Heerlen	612	4,2	747	3,0
Horst aan de Maas	738	0,4	805	0,3
Kerkrade	618	2,5	697	2,0
Landgraaf	671	1,8	751	1,0
Leudal	605	2,7	675	2,1
Maasgouw	534	-0,6	576	-0,4
Maastricht	694	0,8	729	0,7
Meerssen	823	16,8	939	14,6
<i>Mook en Middelaar</i>	751	-1,8	798	-0,7
Nederweert	637	2,4	683	2,2
Nuth	561	3,7	815	5,6
Onderbanken	777	2,7	846	2,3
Peel en Maas	648	0,7	698	0,7
Roerdalen	545	-4,8	587	-8,6
Roermond	620	1,0	620	1,0
Schinnen	736	2,5	828	4,6
Simpelveld	719	2,0	783	1,6
Sittard-Geleen	680	2,7	772	5,0
Stein	702	-0,7	794	1,8
Vaals	581	11,5	749	8,5
Valkenburg aan de Geul	575	2,2	818	1,4
Venlo	647	-0,8	726	-2,2
<i>Venray</i>	617	3,2	815	1,2
Voerendaal	746	3,0	813	3,0
Weert	720	4,4	766	4,1
Noord-Brabant				
Cuijk	552	1,3	596	1,9
Boxmeer	595	0,3	714	0,4
Gelderland				
Heumen	765	1,5	851	1,4
Berg en Dal	461	-6,6	645	1,4
Nijmegen	700	4,7	746	3,4

Tabel 3. Lokale lastendruk 2016 Limburg en enkele Gelderse en Brabantse gemeenten grensgemeenten

Paragrafen

De woonlasten in Gennep zijn hoger dan in de gemeente Bergen en lager dan in de gemeente Mook en Middelaar. De woonlasten in in Gennep zijn voor éénpersoonshuishoudens iets lager dan die in Venray. Voor meerpersoonshuishoudens zijn de lasten in Gennep lager dan in Venray.

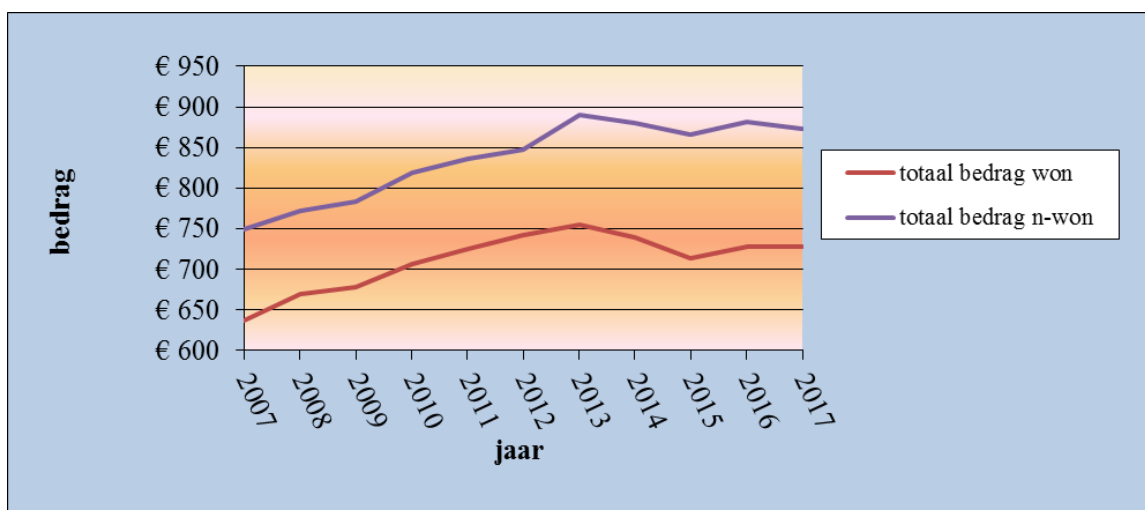
Over de tarieven 2017 is nog onvoldoende informatie beschikbaar van de regio-gemeenten.

Lastendruk woning en niet-woning

Rekenvoorbeeld belastingdruk woning			
* gezinshuishouden	2016	2017	
* waarde woning €	193.000	198.000	<i>(stel 3% waardestijging)</i>
* waterverbruik tussen 50 en 250 m3			
* standaard pakket 2 maal 16 aanbiedingen (GFT 80 liter, restafval 140 liter)			
* 1 hond			
		BEGROTING	<i>stijgings% tov vorig jaar</i>
Belastingdruk	2016	2017	
<u>OZB</u>			
Gebruik			
Eigendom	229,09	231,46	1,03%
<u>Rioolrecht/heffing</u>			
aansluit	173,06	173,06	0,00%
afvoer	63,60	63,60	0,00%
<u>Afvalstoffen</u>			
vast	72,00	72,00	0,00%
variabel	136,80	132,80	-2,92%
<u>Honden</u>			
1e hond	54,12	54,48	0,67%
<u>Af: zalmsnip</u>			
Belastingdruk	728,67	727,40	
Stijgingspercentage tota	2,14	-0,17	

Rekenvoorbeeld belastingdruk niet woning			
* winkel	2016	2017	
* waarde niet-woning €	121.000	119.000	(stel 1% waardedaling)
* waterverbruik tussen 251 en 500 m3			
* standaard pakket 2 maal 16 aanbiedingen (GFT 80 liter, restafval 140 liter)			
		BEGROTING	<i>stijgings% tov vorig jaar</i>
	2016	2017	
<u>OZB</u>			
Gebruik	159,48	157,68	-1,13%
Eigendom	213,57	211,11	-1,15%
<u>Rioolrecht/heffing</u>			
aansluit	173,06	173,06	0,00%
afvoer	127,20	127,20	0,00%
<u>Reinigingsrecht</u>			
vast	72,00	72,00	0,00%
variabel	136,80	132,80	-2,92%
Belastingdruk	882,10	873,84	
Stijgingspercentage totaal	1,90%	-0,94%	

Tabel 5. Lastendruk woning en niet-woning

Figuur 1: Grafiek belastingdruk woning en niet-woning 2007-2017

Paragrafen

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding wordt sinds 2016 verleend aan natuurlijke personen en kleine zelfstandigen en ZZP-ers. Het percentage van de kwijtscheldingsnorm is 100 % van de gemeentelijke bijstandsnorm.

Kwijtschelding wordt verleend voor:

- a. de hondenbelasting ter zake van de eerste hond;
- b. het rioolheffing wordt geheven naar het aantal kubieke meters afvalwater dat vanuit een eigendom wordt afgevoerd (rioolheffing gebruik);
- c. het vaste bedrag aan afvalstoffenheffing, zijnde het basistarief, alsmede van het verschuldigde bedrag aan afvalstoffenheffing voor 8 ledigingen per half jaar van zowel de container voor restafval als de container voor groente-, fruit- en tuinafval;
- d. de leges ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring omtrent inkomen en vermogen.

Het kwijtscheldingsbeleid is gebaseerd op de Kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen gemeente Gennep, zoals die door de Raad op 7 december 2015 is vastgesteld. De regeling is vooral bedoeld voor mensen met een minimaal inkomen. Hierbij worden de normen van de Wet werk en bijstand gehanteerd (WWB). Mensen die ondanks het minimale inkomen beschikken over een vermogen (bijv. banksaldo, auto) van meer dan € 2.269, komen niet voor kwijtschelding in aanmerking.

Financiële gegevens

- Wat is de samenstelling van de gemeentelijke heffingen?
- Wat zijn de geraamde inkomsten uit de gemeentelijke heffingen?
- Een overzicht van de lokale lastendruk

Inkomsten gemeentelijke heffingen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de totale inkomsten uit gemeentelijke heffingen over diverse jaren. In het verlengde hiervan wordt in hoofdlijnen een toelichting worden gegeven op de afwijkingen.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2015	Begroting				
		2016	2017	2018	2019	2020
Onroerend Zaak Belasting	€ 2.934	€ 2.947	€ 2.959	€ 2.969	€ 2.969	€ 2.969
Rioolheffing	€ 1.801	€ 1.952	€ 1.883	€ 1.958	€ 2.036	€ 2.103
Afvalstoffenheffing	€ 959	€ 1.187	€ 1.028	€ 1.028	€ 1.027	€ 1.027
Hondenbelasting	€ 82	€ 83	€ 84	€ 84	€ 84	€ 84
(Woon)Forensenbelasting	€ 40	€ 37	€ 37	€ 37	€ 37	€ 37
Toeristenbelasting	€ 1.249	€ 1.338	€ 1.338	€ 1.378	€ 1.378	€ 1.378
Totaal	€ 7.065	€ 7.544	€ 7.329	€ 7.454	€ 7.531	€ 7.598

Tabel 6. Samenstelling en geraamde inkomsten gemeentelijke heffingen

Toelichting op de ontwikkelingen

- Uitgangspunt is een constante omvang van de opbrengst van de Onroerende-Zaakbelastingen en jaarlijkse aanpassing van de OZB met het inflatiepercentage
- Uitgangspunt is om het tarief hondenbelasting jaarlijks te verhogen met het inflatiepercentage.
- Uitgangspunt voor de leges, marktgeden, lijkbezorgingsrechten en brandweerrechten is verhogen met het inflatiepercentage en zoveel mogelijk 100% kostendekkingsgraad.

Tarieven

Hieronder treft u overzichten aan van de tarieven 2015-2017.

Voor een toelichting verwijzen wij naar het vorige punt alwaar een toelichting op hoofdlijnen is gegeven op de ontwikkelingen van de inkomsten ten gevolge van gewijzigde aantallen en tarieven.

	Tarieven 2015	Tarieven 2016	Begroting 2017
OZB-eigenaren	Woningen 0, 1236%* Niet-won 0, 1776%*	Woningen 0, 1187%* Niet-won 0, 1765%*	Woningen 0,1169%* Niet-won 0,1774%*
OZB-gebruikers	(niet-won) 0, 1326%*	(niet-won) 0, 1318%*	(niet-won) 0,1325%*
Hondenbelasting	1 ^e hond € 53,52 volgende hond € 75,36 kennel € 354,00	1 ^e hond € 54,12 volgende hond € 76,20 kennel € 357,00	1 ^e hond € 54,48 volgende hond € 76,68 kennel € 360,00
Afvalstoffenheffing	100% kostendekking Vast deel € 71,40 Hoogbouw • 1pers € 127,80 • meerpers € 181,20	100% kostendekking Vast deel € 72,00 Hoogbouw • 1pers € 136,20 • meerpers € 189,60	100% kostendekking Vast deel € 72,00 Hoogbouw • 1pers € 133,80 • meerpers € 181,20
Rioolheffing	Vast € 166,40 Basis variabel € 60,00	Vast € 173,06 Basis variabel € 63,60	Vast € 173,06 Basis variabel € 63,60

Tabel 7. Overzicht tarieven

*Alle (voorlopige) tarieven OZB liggen boven het rekestarief.

Voor de OZB 2017 is rekening gehouden met een stijging van 0,5% voor inflatie en 3 % gemiddelde waardedaling woningen en -1% voor niet-woningen.

Paragraaf grondbeleid

1. Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Gennep is vastgesteld op 28 juni 2012 (kenmerk 2012/2046). De gemeente voert een faciliterend grondbeleid in plaats van actief grondbeleid. Dit houdt in dat de gemeente minder dan voorheen zelf het initiatief neemt in ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Gennep.

Door de invoering Wet modernisering vennootschapsbelasting (Vpb) per 1 januari 2016 en de daarop aansluitende wijziging van het BBV heeft in de jaarrekening 2015 een opschoning plaatsgevonden van onze balanspositie voorraad gronden. Alleen de in eigen beheer in exploitatie genomen plannen vallen onder de nieuwe regelgeving als zijnde grondexploitatie. De gemeente Gennep heeft vier plannen in exploitatie en een plan in gezamenlijk beheer met vier andere gemeenten.

2. In exploitatie genomen plannen

Omgeving Zwarteweg

Plan Zwarteweg is een woningbouwlocatie in Milsbeek met nog een beperkt aantal kavels. Een kavel is van de gemeente de overige kavels zijn van een exploitant. Het plan is nagenoeg volledig woonrijp gemaakt.

De looptijd van de exploitatieopzet is tot en met 2019.

Hogeweg

Het plan Hogeweg in de kern Ven Zelderheide biedt ruimte voor in totaal 37 woningen en is volledig bouwrijp gemaakt. In het plan zijn zeven kavels opgenomen in de Ruimte voor Ruimte regeling. Het plan wordt gefaseerd woonrijp gemaakt.

In 2007 is begonnen met de uitgifte van de kavels. De verkoop stagneert, in de jaren 2012-2015 is niets verkocht. In het plan is nog ruimte voor 20 woningen.

De planning loopt tot en met 2022. Het risico bestaat dat de verkoop stil blijft liggen waardoor de looptijd langer wordt en daarmee de rentelasten hoger.

Smele 2

Het plan Smele 2e fase is voor de woningbouwbehoefte van de dorpskern Heijen. De stedenbouwkundige invulling van Smele is een "nederzetting" van ruim 30 woningen rondom een parkachtige groene ruimte met een ontsluiting aan twee zijden. Het plan is in 2014 geheel woonrijp gemaakt. Drie vrije sector kavels zijn nog beschikbaar.

Genneperhuisweg.

Dit plan is de locatie van de voormalige gemeentewerf aan de Genneperhuisweg. De marktpartij die in beeld was voor de ontwikkeling van de locatie is afgehaakt.

Onderzoek vindt plaats naar een nieuwe invulling voor dit gebied. Het afboeken van het plan is nog te prematuur maar een keuze kan zijn om voorlopig niets te ontwikkelen.

Paragrafen

3. Plannen in exploitatie met derden

Greenpark

De provincie Limburg heeft stappen gezet om te komen tot Campus Greenport Venlo. In oktober 2014 heeft de provincie het programma Brightlands Campus Greenport Venlo gepresenteerd. Dit plan schetst de contouren, randvoorwaarden en governance om de komende jaren de regio een verdere stap te laten zetten als economisch sterke en duurzame regio met de speerpunten agro/food, gezonde voeding, maakindustrie, logistiek en services. De campus is geen doel op zich maar een middel om inhoudelijk focus te brengen en de juiste partijen snel met elkaar in verbinding te brengen om innovatie en kennisontwikkeling en de verspreiding van kennis te versnellen.

De provincie heeft het voortouw genomen van het proces bestuurlijke vervlechting grondbedrijven Klavertje 4. De bestaande entiteiten; DCGV, TPN, Venlo Greenpark, Villa Flora en Innovatoren worden virtueel geliquideerd. Hierna worden een nieuw ontwikkelbedrijf opgericht voor het werklandschap en het kennislandschap (campus). De gemeente Gennep heeft aangegeven niet deel te willen nemen in het nieuw op te richten ontwikkelbedrijf.

De gemeente Gennep heeft een aandeel in Greenpark en Villa Flora. Beide entiteiten hebben een exploitatietekort. De provincie heeft een voorstel gedaan aan de gemeente Gennep voor de verrekening van onze aandelen c.q. afrekening tekorten. De verdere uitwerking en besluitvorming vinden in 2016 plaats. De intentie is om per 1 januari 2017 de bestuurlijke vervlechting en daarmee uittreding van Gennep te formaliseren.

Voor ons aandeel in de tekorten is een voorziening gevormd.

4. Financieel beleid en financiële voortgang

Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelasting (Vpb) van kracht geworden. Vanaf het begin van de invoering Vpb was duidelijk dat de Grondexploitaties door de nieuwe wet onder de vennootschapsbelasting vallen. Door de verkoop van De Brem hebben we nog vier actieve grondexploitaties:

- Plan Zwartweg in Milsbeek
- Plan Hogeweg Ven Zelderheide
- Plan Smele Heijen
- Locatie Genneperhuisweg.

De winstbepaling voor de Vpb wijkt af van de exploitatieopzetten die zijn opgesteld conform het BBV. Belangrijke verschillen zijn de rente, bovenwijkse voorzieningen en indirecte kosten. Voor de Vpb mag alleen de daadwerkelijk betaalde rente meegenomen worden, dus geen rente over eigen financiering. Reserveringen voor bovenwijkse voorzieningen zijn voor de vpb ook geen kosten. De economische waarde van de lopende grondexploitaties komt terug in de fiscale openingsbalans per 1 januari 2016. Wat is de waarde van de nog te verkopen percelen minus de nog te maken kosten? Een hoge (fiscale) openingsbalans beperkt de kans op winst. Deze fiscale openingsbalans hoeft niet op 1 januari 2016 bepaald te zijn. De eerste aangifte Vpb, boekjaar 2016, moet in mei 2017 opgesteld zijn. In mei 2017 kan de fiscale openingsbalans nog aangepast worden. We hebben dus nog tijd om de definitieve openingsbalans te bepalen. De boekwaarde op 31 december 2015 van de plannen is dus niet bij voorbaat de fiscale openingsbalans.

De vier plannen die wij hebben zijn nog beperkt van omvang. We hebben berekeningen gemaakt van de mogelijke waarde voor de openingsbalans en te betalen vpb. Deze voorlopige berekeningen onderschrijven de conclusie dat de te betalen vpb beperkt is en kan opgevangen worden vanuit de lopende exploitaties c.q. algemene reserve bouwgrondexploitaties. Voor te betalen vpb is daarom geen bedrag opgenomen in de begroting.

Paragrafen

Wijziging Besluit Begroting en Verantwoording

Het BBV is ingrijpend vernieuwd met ingang van het begrotingsjaar 2017. Vooruitlopend op de vernieuwing is het BBV rondom de verslaggeving van de grondexploitaties al per 1 januari 2016 gewijzigd om in te spelen op de Vpb. De voorschriften voor de fiscale winstbepaling wijken namelijk af van het BBV.

De belangrijkste wijzigingen van het BBV voor de verslaggeving van de grondexploitaties zijn:

- Afschaffen categorie “niet in exploitatie genomen gronden” NIEGG’s
- De gemeente Gennep heeft geen “niet in exploitatie genomen gronden”.

- Richttermijn maximale duur van de grondexploitaties 10 jaar.

De looptijd van alle vier in exploitatie zijnde plannen is korter dan 10 jaar.

- Alleen rente gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen toerekenen.

Onze rekenrente was 4,5%, waarbij ook rente over het eigen vermogen werd gerekend. In de begroting zijn de totale rentelasten die wij betalen over de leningen omgeslagen over de boekwaarde van de activa en voorraad gronden. Afgerond komen we dan uit op een rekenrente van 2,5%.

Financiële beleid

De verkoop van bouwgrond en industrieterreinen was gestagneerd. Ook in Gennep was dit merkbaar, in 2014 en 2015 is heel weinig verkocht. In 2016 is belangstelling voor kavels in Heijen en heeft De Haan en Destion projecten gerealiseerd in Milsbeek.

Zowel de voorraad aan gronden als de boekwaarde zijn beperkt van omvang waardoor ook de financiële risico’s gering zijn.

Winsten worden pas genomen nadat een plan volledig gerealiseerd is. Hiervan is in 2015 afgeweken. Voor de plannen Zwarteweg en Smele is tussentijds winst genomen. Dit door de invoering van de VPB. De tussentijdse winsten zijn toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitaties. Toekomstige winsten van bouwgrondexploitaties worden in eerste instantie ingezet om de algemene reserve bouwgrondexploitatie op het gewenste niveau te brengen.

Voor verliezen wordt een voorziening getroffen. De voorziening wordt in mindering gebracht op de boekwaarde. De boekwaarde van de grondexploitaties bestaat uit de werkelijk gemaakte kosten minus de werkelijk gerealiseerde opbrengsten en de voorziening indien een verlies verwacht wordt.

Financiële voortgang

In onderstaand overzicht is het verloop van de boekwaarden in 2017 opgenomen. Het overzicht is exclusief het plan Greenpark dat gezamenlijk geëxploiteerd wordt met de gemeenten Venlo, Venray, Horst en Peel en Maas. Aanvullend is het verloop van de algemene reserve grondexploitaties weergegeven.

Overzicht verloop boekwaarden grondexploitaties								
Best.plan	2016					2017		
	BW 1-1	Uitgaven	Inkomsten	Herwaarder- dering	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12
Zwarteweg	337.057	135.730	-312.548		160.239	94.433	-191.100	63.572
Hogeweg	1.288.533	43.863	0		1.332.396	57.064	-306.106	1.083.354
Smele2	77.324	36.903	-130.165		-15.938	42.095	-242.340	-216.183
Genneperhuisweg	1.360.000	105.200	-105.200		1.360.000	201.500	-1.561.500	0
totaal gronden in exploitatie	3.062.914	321.696	-547.913	0	2.836.697	395.092	-2.301.046	930.743

Best.plan	2018			2019			2020		
	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12
Zwarteweg	92.017	-191.100	-35.511	112.271	-76.440	320			
Hogeweg	61.043	-306.106	838.291	90.550	-306.106	622.735	79.586	-306.106	396.215
Smele2	55.601	-242.340	-402.922						
Genneperhuisweg			0						
totaal gronden in exploitatie	208.661	-739.546	399.858	202.821	-382.546	623.055	79.586	-306.106	396.215

Overzicht verloop reserve grondexploitatie								
Best.plan	2016					2017		
	BW 1-1	Uitgaven	Inkomsten	naar voorz.	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12
De Brem		104.000				60.000		
Genneperhuisweg				86.000				
Totaal	4.319.270	104.000	0	86.000	4.129.270	60.000	0	4.069.270

Best.plan	2018			2019			2020		
	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12	Uitgaven	Inkomsten	BW 31-12
De Brem	10.000			10.000			60.000		
Genneperhuisweg									
Totaal	10.000	0	4.059.270	10.000	0	4.049.270	60.000	0	3.989.270

Verwachte resultaten

Voor de plannen in eigen beheer zijn de nog te maken kosten, te realiseren opbrengsten en verwachte resultaten weergegeven in onderstaande tabel. Van het resultaat is ook de contante waarde in 2017 opgenomen.

Overzicht nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten						
Best.plan	Boekwaarde 31-12-2015	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat	Contante waarde resultaat	Opvang nadelig resultaat
Zwarteweg	337.057	434.451	-771.188	320	€ 297	
Hogeweg	1.288.533	607.039	-2.040.707	-145.135	-€ 122.097	
Smele2	77.324	134.598	-614.845	-402.923	-€ 383.508	
Gennepershuisweg	1.360.000	306.700	-1.360.000	306.700	€ 306.700	voorziening
totaal	3.062.914	1.482.788	-4.786.740	-241.038		

Tabel overzicht nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten

De boekwaarden van de plannen Zwarteweg en Smele 2 zijn per 31 december 2015 laag. Het aantal nog te verkopen percelen is beperkt en daarmee ook het risico. Het plan Hogeweg in Ven-Zelderheide heeft een boekwaarde van € 1,2 miljoen, de exploitatieopzet heeft nog een positief saldo eind 2023 door verlaging van de rekenrente vanaf 2016 naar 2,5%. Voor de Hogeweg zit het risico in het stilvallen van de vraag naar kavels waardoor de rentelasten hoger uit vallen. In de exploitatieopzet is in het jaar 2016 geen opbrengst uit grondverkoop meegenomen.

De looptijd van het plan Gennepershuisweg is verlengd naar 2017. De nog te maken kosten zijn daarmee hoger en worden gedekt uit de voorziening waardering grondexploitaties. Aanvullend is voor de potentiële opbrengst voor deze locatie ook een voorziening gevormd. De risico's voor dit plan zijn dus volledig afgedekt in de voorziening.

Voor ons aandeel in het tekort van Greenpark is een voorziening gevormd.

Op de algemene reserve grondexploitaties ligt een claim voor nog te maken kosten De Brem, beschikbaar 2017-2020 € 184.000. De algemene reserve grondexploitaties biedt voldoende ruimte om de risico's betreffende grondexploitaties op te vangen. Zodra meer duidelijkheid bestaat over hoe we verder gaan met de locatie Gennepershuisweg en de Campus ontwikkeling op het bedrijventerrein Greenpark komen we met een voorstel over de nog noodzakelijke hoogte van de algemene reserve grondexploitaties.

Paragraaf bedrijfsvoering

1. Algemeen

De bedrijfsvoering binnen Gennep is in 2016 verder doorontwikkeld. Digitalisering is een steeds belangrijker thema, dat binnen alle pijlers van bedrijfsvoering doorwerkt, of het nu gaat om digitale factuurverwerking, inzet van social media of de toptakenwebsite, verwerking personeelsdossiers of aanbestedingen. In 2017 is gaan we deze lijn doorzetten. Tegelijkertijd heeft dat consequenties voor onze informatiebeveiliging, privacybeheer en inrichting van processen – zowel intern als naar de klant/inwoner van Gennep.

In 2016 is gekozen de samenwerking op gebied van bedrijfsvoering regionaal te zoeken en niet a priori te kiezen voor preferente samenwerkingspartner Venray. Het eigenstandig verbeteren van de ondersteunende diensten van bedrijfsvoering op gebied van P&O, financiën en control, juridische zaken, communicatie en inkoop is de hoofdopgave. DIV en ICT zijn gekoppeld aan de opgaven van het dienstverleningsconcept en de dienstverleningsvisie waar we als gehele organisatie naar streven. Huisvesting en bodes ondersteunen de organisatie met de zaken die de ‘binnendienst’ aangaan.

2. Personeel & Organisatie

IKB

In het landelijke cao-akkoord 2013-2015 is afgesproken om per 1 januari 2017 het individueel keuzebudget (IKB) in te voeren. Het IKB sluit aan bij de ontwikkeling van toenemende flexibilisering van arbeidsvoorwaarden en de wens van werknemers meer keuzevrijheid te hebben met betrekking tot hun arbeidsvoorwaarden. Invoering van het IKB is een verdere stap in de modernisering van de arbeidsvoorwaarden.

E-HRM

E-HRM is een verzamelnaam voor de digitalisering van P&O-administratie (bijvoorbeeld ziekteverzuim, verlofdagen, declaraties), P&O-instrumenten (bijvoorbeeld beoordelen, ontwikkeling van medewerkers, arbeidsvoorwaarden) en P&O-informatie. E-HRM maakt het mogelijk dat medewerkers en leidinggevendenden meer regie krijgen over hun personele gegevens, inzetbaarheid en ontwikkeling binnen de organisatie(s), maar invoering van E-HRM is ook een randvoorwaarde om het IKB in te kunnen voeren.

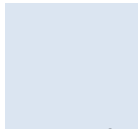
De regionale samenwerking (Horst aan de Maas, Venlo, Venray en Gennep) op het gebied van E-HRM maakt het daarnaast mogelijk om deskundigheid te bevorderen, kwetsbaarheid te verkleinen (vooral salarisadministratie) en -op termijn- kosten te besparen met betrekking tot het systeem, de doorontwikkeling van E-HRM en de inzet binnen de administratie van HRM. De functionaliteiten zullen gefaseerd in gebruik worden genomen; in 2017: salarisadministratie, IKB, digitale verlofkaart, declaraties, Employee en Management Self Service

Arbobeleid

De Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) verplicht iedere werkgever om een arbobeleid te voeren dat zo veel mogelijk gericht is op optimale arbeidsomstandigheden. De primaire verantwoordelijkheid voor het bereiken van goede arbeidsomstandigheden ligt bij de werkgever.

In het kader van het Arbobeleid worden twee preventiemedewerkers aangewezen en opgeleid. Een preventiemedewerker helpt mee bij het opstellen en uitvoeren van de RI&E⁷. Hij geeft ook advies over goed arbobeleid aan de ondernemingsraad. Een andere verplichting vanuit de Arbowet is het

⁷ Risico inventarisatie en evaluatie.

Paragrafen

aanwijzen van een vertrouwenspersoon integriteit en een vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen. Gennep beschikt inmiddels over een gecertificeerde vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen. In 2017 wordt een medewerker opgeleid tot gecertificeerd vertrouwenspersoon integriteit. Trainingen worden verder verzorgd voor BOA's (gevaarlijke stoffen en asbestherkenning) en extra trainingen 'omgaan met agressie'. Dit heeft te maken met het feit dat medewerkers van Publiekszaken door de transitie te maken hebben gekregen met een hele andere doelgroep. In 2017 wordt extra aandacht besteed aan de werkplekken (vanwege toenemende klachten) en het thema 'psychosociale arbeidsbelasting'.

Regionale Samenwerking

Er wordt al geruime tijd door de Noord-Limburgse gemeenten (excl. Mook en Middelaar) actief samengewerkt op het gebied van Human Resources. Gennep levert hier ook haar bijdrage aan. Deze samenwerking spitst zich sinds 2015 toe op vier thema's: Mobiliteit, E-HRM, Regionale arbeidsvoorwaarden en Banenafspraken. Per thema is een werkgroep samengesteld. Hieronder volgt per thema een korte stand van zaken:

Mobiliteit

In 2016 is een beleidskader/visie waarbinnen de regionale samenwerking met betrekking tot mobiliteit en de inzetbaarheid van medewerkers vorm en inhoud krijgt, opgesteld ('Mobiliteit: visie op regionale samenwerking'). Vanaf 1 januari 2017 kunnen de aangesloten organisaties voor diverse diensten gebruik maken van onder andere de producten en diensten van loopbaancentrum VOORUIT!

E-HRM

In 2016 heeft gezamenlijke aanbesteding plaatsgevonden. Vanaf 1 januari 2017 is de basis (Salarisadministratie, IKB, digitale verlofkaart, declaraties, Employee Self Service en Management Self Service) van het nieuwe E-HRM pakket operationeel in de gemeenten Venlo en Gennep. De gemeenten Horst aan de Maas en Venray volgen vanaf 1 januari 2018. Zij blijven wel inhoudelijk betrokken bij de inrichting en implementatie van het E-HRM pakket.

Regionale arbeidsvoorwaarden

In regionaal verband is in 2016 de gezamenlijke invoering van het landelijke hoofdstuk 3, het bezoldigingshoofdstuk en IKB opgepakt. De hoofdlijn van de planning voor deze projectgroep is het gezamenlijk invoeren en uniformeren van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van arbeidsvoorwaarden. In 2017 worden andere landelijke ontwikkeling zoals verlofafspraken, opgepakt.

Banenafspraken

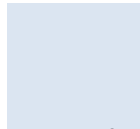
Regionaal is invulling gegeven aan de landelijk opgelegde taakstelling voor wat betreft het creëren van banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Gennep behoort tot heden in de uitvoering tot de koplopers. De Banenafspraken spelen ook in 2017:

Taakstelling periode 2015 - 2023:	110 fte
Aantal banen dat in 2015-2016 regionaal is ingevuld:	49,07 fte
Nog in te vullen 2017-2023:	60,93 fte

Formatie

De organisatie voert de taken uit met circa 100 fte.

Het ziekteverzuim is in 2016, ten opzichte van voorgaande jaren, gestegen. De stijging van het percentage zieken wordt vooral veroorzaakt door het feit dat er sprake is geweest van toenemend langdurig ziekteverzuim.

Paragrafen

WGA

De Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) verandert per 1 januari 2017. Ook kan per deze datum gekozen worden voor het eigen risicodragerschap voor de ziektewet. Op dit moment worden de consequenties en mogelijke opties die deze wetwijziging biedt, afgewogen en doorgerekend. De financiële vertaling is nu in deze begroting nog niet te maken maar uiterlijk op 1 januari 2017 bekend.

3. Planning & Control, financiën

P&C-cyclus wordt uitgevoerd met inachtneming van de financiële verordening. In 2017 zal de jaarrekening in mei aan de raad worden aangeboden. Dit is conform de aanlevering van de jaarrekening 2014. De jaarrekening 2015 is later aangeleverd door de problemen rondom de verantwoording van de kosten van de nieuwe taken 3-D's. Het met de Belastingdienst opgestarte traject Horizontaal Toezicht wordt gecontinueerd. De in 2015 uitgevoerde BTW-scan naar grondslagen en mengpercentage voor BTW-compensatie gaan we voor 2017 opnieuw uitvoeren. In 2017 vind ook de eerste aangifte vennootschapsbelasting plaats.

Ook in 2017 voeren we de stresstest van onze financiële positie weer uit.

De wijzigingen als gevolg van het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (van de commissie Depla) zijn vertaald in de nu voorliggende begroting. Het nieuwe BBV roept ook vragen op omdat wijzigingen verschillend geïnterpreteerd worden. De praktijk zal uitwijzen of alles goed is verwerkt.

4. Juridische zaken

Het cluster Juridische Zaken richt zich in 2017 onverkort op zijn kerntaken: het gevraagd en ongevraagd verstrekken van juridische adviezen aan de organisatie (waaronder begrepen de griffie) en het behandelen van bezwaarschriften, aansprakelijkstellingen en klachten. Daarnaast beheert het cluster de gemeentelijke verzekeringsportefeuille, verzorgt het de juridische aspecten van Wob-verzoeken en beheert het cluster de gemeentelijke regelingenbank. Specifieke taken in het kader van de informatiebeveiliging zijn ook bij JZ belegd zoals de Wet bescherming persoonsgegevens.

In 2017 breidt de digitale dienstverlening zich verder uit. Medio dit jaar zal de overgang worden gemaakt naar digitaal procederen in bestuursrechtelijke zaken. Het cluster vervult daarbij een spilfunctie.

5. Informatiebeheer

Informatievoorziening is steeds meer bedrijfskapitaal. Het dient alle werkprocessen en zit in het hart van wat Gemeente Gennep als organisatie doet en nodig heeft. De gemeente wil flexibel kunnen inspelen op de veranderende behoefte van de beleids- en uitvoeringstaken, door het realiseren van integrale (over alle verschillende beleidsterreinen heen) en kwalitatieve (volledige, juiste en tijdige) informatievoorziening.

Om invulling te geven aan de visie op informatievoorziening zijn de gevolgen voor de informatievoorziening aangegeven langs de volgende drie plateaus van realisatie:

1. Basisinformatievoorziening op orde
2. Optimalisatie van de informatievoorziening
3. Samenwerking in informatievoorziening

De ontwikkeling vindt plaats aan de hand van kaders. Deze zijn:

- Integraal gebruik en beheer van basisgegevens

Paragrafen

- Ontwikkeling onder architectuur (GEMMA) met standaarden volgens informatiebeveiliging
- Iedereen digitaal en zaakgericht werken
- Veranderen alleen in coproductie met informatievoorziening
- Samenwerken in ketens en regionaal
- Afwijken van de kaders heeft directe gevolgen voor de kosten, beheer en informatievoorziening

In het informatieplan zijn de projecten nader uitgewerkt. Hoewel nog niet alle basisinformatievoorzieningen op orde zijn ligt de focus in 2017 en verder op het optimaliseren van de basisinformatie en samenwerking op specifieke onderdelen. Hiervoor worden diverse projecten uitgevoerd en maakt informatievoorziening een deel uit van integrale advisering.

De ontwikkelingen en veranderingen in wetgeving op het gebied van het sociaal domein hebben gevolgen voor de informatievoorziening. Ook in 2017 wordt nog gewerkt aan de transformatie op het sociaal domein waardoor een optimalisatie/ integratie van informatie noodzakelijk is.

Bij alle vormen van samenwerking is sprake van belangrijke wijzigingen in informatiebeheer/ gegevensmanagement.

6. Informatiebeveiliging

De gemeentelijke organisatie beschikt over een actueel Informatiebeveiligingsplan. Het plan is vertaald in een plan van aanpak. Dit plan wordt komende jaren gefaseerd uitgerold. Met de toenemende digitalisering van de maatschappij, neemt ook het belang van informatiebeveiliging toe. Lekken van overheidsbestanden, het hacken van netwerken en infecteren van computers moeten voorkomen worden met goede beheermaatregelen.

De kern van goede informatiebeveiliging is om continu te beoordelen welke maatregelen passend zijn en deze, waar nodig, bij te stellen. De basis voor passende informatiebeveiliging wordt daarom gelegd door het inrichten van een zogenaamd Information Security Management System (ISMS). Het ISMS vormt binnen de informatiebeveiligingsorganisatie het 'kwaliteitsproces' via de PDCA-cyclus.

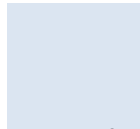
7. Communicatie

Het communicatieplan van de gemeente Gennep vormt de basis voor de inzet op communicatiegebied. In 2017 gaat onze aandacht uit naar het verder vormgeven van de OMO-gedachte, waarbij we inwoners stimuleren en faciliteren om zelf initiatieven te ontplooiën.

De digitalisering van de samenleving is niet meer weg te denken en het gebruik van sociale media neemt toe. We willen daar goed bij aansluiten in de manier waarop we communiceren en hoe we onze diensten en producten aanbieden. Daarom gaan we het gebruik van sociale media verder intensiveren en ook monitoren. Dat geldt ook voor de gemeentelijke website, die in 2016 een nieuwe opzet heeft gekregen. Zo kunnen we optimaal inspelen op actuele ontwikkelingen en de wensen en behoeften van onze inwoners.

Ook in 2017 zetten we ons in voor goede communicatie en informatie over de (nieuwe) gemeentelijke taken op het gebied van zorg, werk en welzijn, de uitvoering van ruimtelijke/fysieke projecten en de gemeentelijke dienstverlening. Speerpunt op communicatievlak is (indien aan de orde) de opvang van vluchtelingen en de huisvesting en integratie van statushouders.

Jaarlijks terugkerende evenementen ondersteunen we met communicatie. Denk aan Koningsdag, Dodenherdenking, de ontvangst van nieuwe inwoners/ naturalisatieceremonie, de doortocht van de Vierdaagse en de Sleuteloverdracht. Speciale aandacht gaat in 2017 uit naar het vierhonderdjarig bestaan van het Gennepse stadhuis.

Paragrafen

8. Inkoop

Inkoop wordt ingezet overeenkomstig de afgelopen jaren, met een toenemende professionalisering van de inkoopfunctie; onder andere gebruik van contractenbank, inkoopanalyses en een update van het inkoop & aanbestedingsbeleid op basis van de nieuwe wet- en regelgeving. Door deelname aan diverse samenwerkingsverbanden worden efficiencyvoordelen en interne kostenbesparing (in termen van capaciteit) behaald. De rechtmatigheid van aanbestedingen, wordt getoetst door het consultancyteam. Het Inkoopcentrum-Zuid ondersteunt onze inkoop, vooral op projectbasis.

9. Gemeentekantoor

Zoals in de Voorjaarsnota aangegeven, sluiten de inrichting en de staat van het gemeentekantoor en voorzieningen daarbinnen, niet meer aan op de hedendaagse manier van denken over een overheidsorganisatie die contact tussen inwoners, bestuur en medewerkers ondersteunt. Gedachtevorming moet in 2017 afgerond worden. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van een slimme koppeling van een aantal budgetten voor vervangingsinvesteringen (zoals rond ICT). Daarnaast speelt het vorig jaar al gemelde klimaatbeheersingsprobleem in het gebouw nog steeds. De uitkomsten van dit proces kan leiden tot aanvullende investeringen in de huisvesting van onze organisatie en ICT.

10. Kosten organisatie en doorbelastingen

Voor de begroting 2017 is het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoorden van toepassing. Een belangrijke wijziging is dat de totale kosten van de organisatie niet meer verdeeld worden over de diverse taken van de gemeente. Alleen de directe salariskosten van medewerkers die werken voor een bepaald taakveld komen op het betreffende taakveld. De kosten van management, ondersteunende afdelingen, huisvesting etc. zijn kosten van overhead en komen op het afzonderlijke taakveld 'Ondersteuning organisatie'. Door de commissie BBV is overhead expliciet gedefinieerd waarbij overhead ruim is geïnterpreteerd.

In onderstaand overzicht zijn de totale kosten van de organisatie weergegeven. De stijging van de personeelslasten 2017 ten opzichte van 2016 komt door de CAO verhogingen en eenmalig extra lasten vakantiegeld. De personeelslasten in 2018 zijn daardoor ook weer lager.

De hogere bureaunkosten komen door verhoging van de dotaties aan de voorziening voor vervanging meubilair en inventaris, € 35.000. Door bezuinigen was deze dotatie een aantal jaren verlaagd.

Specificatie kosten organisatie						
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Personeelskosten	€ 7.842.420	€ 7.645.370	€ 8.276.629	€ 7.985.834	€ 7.995.203	€ 8.007.724
Ontvangsten personeel	-€ 472.270	-€ 400.990	-€ 370.834	-€ 364.334	-€ 364.334	-€ 364.334
Gemeentekantoor E. Hoffmannplein	€ 490.850	€ 499.290	€ 441.884	€ 438.360	€ 434.836	431.312
Stadhuis Markt 1	€ 62.690	€ 70.670	€ 60.164	€ 60.041	€ 59.919	€ 59.796
Doelen 2	€ 60.960	€ 0				
Communicatie en representatie	€ 62.934	€ 66.900	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Externe bestuursondersteuning	€ 38.688	€ 46.900	€ 46.900	€ 46.900	€ 46.900	€ 46.900
Beheer BGT, poort van Gennepe	€ 11.092	€ 30.000	€ 76.700	€ 73.700	€ 43.700	€ 43.700
Bureaunkosten	€ 169.110	€ 165.000	€ 193.000	€ 193.000	€ 193.000	€ 193.000
Vakliteratuur	€ 53.050	€ 55.000	€ 64.000	€ 64.000	€ 64.000	€ 64.000
Automatiseringskosten/ICT	€ 863.011	€ 786.980	€ 773.209	€ 811.493	€ 782.307	€ 710.285
Bedrijfsauto's	€ 28.790	€ 31.130	kosten rechtstreeks naar taakveld			
Totaal kosten organisatie	€ 9.211.325	€ 8.996.250	€ 9.621.652	€ 9.368.994	€ 9.315.531	€ 9.252.383
Salariskosten rechtstreeks op taakvelden			€ 4.409.323	€ 4.246.846	€ 4.249.424	€ 4.258.844
Kosten ondersteuning organisatie			€ 5.212.329	€ 5.122.148	€ 5.066.107	€ 4.993.539
Kosten ondersteuning in % directe salariskosten			118%	121%	119%	117%
Totaal salariskosten			€ 7.643.298	€ 7.352.704	€ 7.362.281	€ 7.375.029
Salariskosten rechtstreeks op taakvelden			€ 4.409.323	€ 4.246.846	€ 4.249.424	€ 4.258.844
Salariskosten ondersteuning organisatie			€ 3.233.975	€ 3.105.858	€ 3.112.857	€ 3.116.185

Tabel specificatie kosten organisatie.

Op basis van de ureninzet 2016 is per medewerker een opzet gemaakt voor welke taakvelden hij werkzaam is c.q. of sprake is van ondersteunende werkzaamheden. Voor deze personeelsleden zijn de salariskosten rechtstreeks verdeeld over de taakvelden, totaal € 4,4 miljoen. De salariskosten van de overige personeelsleden maken deel uit van taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie (overhead). Hier staan dus ook de kosten van huisvesting en ICT.

Uit het overzicht is ook de verhouding direct en overhead af te leiden wat van belang is voor de berekening van de kostendekkendheid van de tarieven. Deze berekening zijn extracomptabel (dat wil zeggen niet in de boekhouding verwerkt) maar ingeval van procedures over de hoogte van de tarieven moet je als organisatie aan kunnen tonen hoe je gekomen bent tot het opslagpercentage.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

1. Algemeen

Het onderhoud van de kapitaalgoederen bestaat uit het instandhouden van de openbare ruimte, waaronder wegen water en groen, riolering en gebouwen.

In onderstaande toelichting zijn ook de beleidsplannen opgenomen die betrekking hebben op het onderhoud van onze kapitaalgoederen. Het geactualiseerde wegenbeleidsplan, groenbeleidsplan en speelruimtebeleidsplan zijn in 2016 door de Raad vastgesteld.

Kencijfers	
Oppervlakte gemeente	5.040 ha
Te onderhouden gebied	28 ha bosplantsoen
	105 ha gemeentelijk openbaar groen
	127 ha verhardingen
	39 speelterreinen
Door gemeente beheerd	Wegen 203 km <i>Waarvan 46 km onverharde en 157 km verharde wegen</i>
	Berm 300 km
	30 gebouwen (excl. schoolgebouwen) 13 objecten, zoals beelden en kapelletjes
	250 speeltoestellen
Drukriool	63 km lang
Vrijvalriool	107 km lang Waarvan 24 km gescheiden (10 km. DWA en 14 km HWA).
Overstorten	20 stuks <i>Waarvan 9 stuks met randvoorzieningen (4 retentiebasins, 5 bergbezinkbasins)</i>
Overige riolering	6.100 kolken
	241 pompunits 15 rote gemalen

2. Beleidsplannen en organisatie

Het fundament voor het in stand houden van de openbare ruimte (het riool, wegen, kunstwerken, speeltoestellen, verlichting en groen) ligt vast in de beleidsdocumenten en onderhoudsplannen: het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, Wegenbeleidsplan, Beleidsplan openbare verlichting, het Integraal Verkeers- en vervoersplan, Speelruimtebeleidsplan en het Groenbeleidsplan

Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is in 2013 geactualiseerd en is geschreven voor de periode 2014-2019. De kaders en uitgangspunten voor het verkeers- en vervoersbeleid zijn in 2012 vastgesteld in het geactualiseerde Integraal Verkeers- en VervoersPlan (IVVP). In 2013 is het

Paragrafen

bijbehorende uitvoeringsprogramma vastgesteld. Bij het opstellen van deze plannen wordt gezocht naar een integrale benadering zodat de plannen op elkaar aansluiten, waardoor er meer efficiency en afstemming is van de werkzaamheden. Het Groenbeleidsplan, Wegenbeleidsplan en Speelruimtebeleidsplan zijn in 2016 geactualiseerd en vastgesteld door de Raad.

De uitvoering van het beheer is volledig uitbesteed; De volgende beheerswerkzaamheden worden door Buitenwerk (Intos) uitgevoerd: het groenbeheer, het wegenbeheer, schoonhouden buitenruimte en van het rioolbeheer de rioolstoringen. De overige werkzaamheden worden aan andere derden partijen uitbesteed.

Voor het goed onderhouden van de openbare ruimte is ook een meldingssysteem actief voor burgers die ongenoegens in de openbare ruimte tegenkomen.

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting en meerjarenraming	Achterstallig onderhoud
Wegenbeleidsplan 2016-2020	Ja	2016	Ja	Ja
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2018	Ja	2013	Ja	Nee
Gemeentelijke gebouwen inclusief binnensportaccommodaties	Ja	2006	Ja	Nee
Onderwijshuisvesting MOP 2010-2019	Nee	2010	N.v.t.	Nee
Beleidsplan openbare verlichting 2010-2014	Ja	2010	Ja	Nee
Groenbeleidsplan 2016-2020	Ja	2016	Ja	Nee
Integraal Verkeers- en vervoersplan 2013-2017	Ja	2012	Ja	Nee
Speelruimtebeleidsplan "Spelen en ontmoeten in de openbare ruimte" 2016 t/m 2019	Ja	2016	Ja	Nee

Beleidsplan openbare verlichting wordt in 2017 geactualiseerd.

3. Kwaliteit openbare ruimte

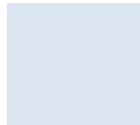
De kwaliteit van de openbare ruimte is vastgelegd in de meetlat integrale kwaliteit openbare ruimte. In de meetlat is aangegeven waar de gemeente welk kwaliteitsniveau wenst. Op basis van de in de meetlat opgenomen kwaliteitsbeelden worden middels beeldbestekken het beheer en onderhoud van de openbare ruimte uitbesteed aan Buitenwerk en andere derdenpartijen Gennep zet in op:

- Een hoge waardering van de gebruikers voor de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Een goede prijs-kwaliteit verhouding voor het beheer van de openbare ruimte.
- Een schone en veilige stad.

4. Uitkomsten recente beleidsplannen

In 2016 zijn het geactualiseerde Wegenbeleidsplan en het Groenbeleidsplan vastgesteld. Daaruit blijkt dat het kwaliteitsniveau van het groen over de gehele gemeente van goed niveau is. Geadviseerd wordt om nog iets meer te fijnslijpen door meer aandacht voor het groen in het stedelijk gebied ten koste van de bedrijventerreinen. Dat kan met hetzelfde budget als in de afgelopen jaren.

In het Wegenbeleidsplan is geconstateerd dat als gevolg van de bezuinigingen van de afgelopen jaren

Paragrafen

met name de de asfaltwegen een (veel) te laag kwaliteitsniveau hebben. Er is extra budget beschikbaar gesteld om het kwaliteitsniveau de komende jaren weer op het gewenste peil te brengen. Tevens zijn extra middelen beschikbaar voor het (half)verharden van de bermen.

5. Gebouwen

De “Nota onderhoud gemeentelijke gebouwen 2006” is nog steeds van toepassing om het kwaliteitsniveau van onze gebouwen vast te leggen. Binnen deze nota is het visueel en technisch onderhoudsniveau in categorieën ingedeeld. De energetische duurzaamheid neemt hierin een belangrijke plaats in. Middels een meer-jaren onderhoudsplan dat gebaseerd is op het kwaliteitsniveau dat in genoemde nota is vermeld, zijn de totale onderhoudskosten over een periode van tien jaren geraamd. Deze onderhoudskosten zijn vertaald in een voorziening die gevoed wordt met een jaarlijkse dotatie.

Het onderhoudsplan wordt om de drie ,à vier jaren geactualiseerd; de eerstvolgende actualisatie vindt plaats in 2017/2018.

Binnen de actualisatie zijn de gemiddelde kosten gestegen vanwege toevoeging objecten, grote investeringen in de toegevoegde periode, uitgestelde investeringen en indexering. Vooral geplande investeringen voor de binnensportaccommodaties leggen een behoorlijke druk op de voorziening. Dit betekent dat de genormaliseerde inboeking van 30% tegen het licht is gehouden en verlaagd is naar 25%. Het Meerjaren Onderhouds Plan is een dynamisch plan. Begin van elk jaar wordt op grond van de werkelijke kwaliteit van de gebouwen een uitvoeringsdocument opgesteld. Daar waar de onderhoudsplicht gezamenlijk door beheer en exploitant wordt uitgevoerd, worden vooraf prioriteiten gesteld en budgetafspraken gemaakt.

De stand van de voorziening per 31-12-2015 is € 532.000.

De stand van de voorziening op het einde van de looptijd in 2024 wordt geraamd op € 28.628.

6. Schoolgebouwen

De gemeente heeft de verplichting te zorgen voor kwalitatieve en kwantitatieve huisvesting van het primair, speciaal en voortgezet (speciaal) onderwijs in de gemeente. De inzet van financiële middelen voor onderwijshuisvesting is gericht op het realiseren van maximale leer- en ontwikkelingsmogelijkheden voor de leerlingen binnen de grenzen van de ‘Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 Gemeente Gennep’. De gemeente was verantwoordelijk voor een gedeelte van het onderhoud van de schoolgebouwen. Per 1 januari 2015 is de Wet op de expertisecentra en de Wet op het primair onderwijs gewijzigd in het kader van onderhoud en aanpassing schoolgebouwen. Taken en budget voor onderhoud en aanpassing zijn overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. De zorgplicht van de gemeente voor onderhoud en aanpassing van de schoolgebouwen is vervallen. Deze situatie gold al voor het voortgezet onderwijs. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud schoolgebouwen is hiermee komen te vervallen.

Tussen schoolbesturen en gemeente vindt overleg plaats over de staat van onderhoud van de schoolgebouwen, renovatie en leegstand in relatie tot integraal accommodatiebeleid.

7. Speel terreinen

De gemeente Gennep is verantwoordelijk voor het onderhoud en de veiligheid van circa 250 speeltoestellen, verspreid over 39 locaties. We zorgen ervoor dat de speel terreinen en toestellen netjes onderhouden worden en veilig zijn, zodat onze inwoners hier veilig gebruik van kunnen maken. De gemeente voert daarom regelmatig visuele inspecties uit en controleert toestellen op basis van meldingen op defecten. Een keer per jaar worden alle toestellen geïnspecteerd door en erkend inspectiebedrijf. Verder zijn we wettelijk verplicht om van alle inspecties en

onderhoudswerkzaamheden een logboek bij te houden.

8. Financiën

In onderstaand overzicht zijn de budgetten die in de begroting beschikbaar zijn voor het onderhoud van en investeringen in de kapitaalgoederen opgenomen.

		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
P2	Regulier onderhoud wegen	€ 171.616	€ 172.000	€ 169.500	€ 169.500	€ 169.500	€ 169.500
P2	Planmatig onderhoud wegen	€ 122.587	€ 155.000	€ 1.345.000	€ 155.000	€ 155.000	€ 155.000
P2	Reconstructie wegen	€ 163.000	€ 733.880	€ 160.000	€ 350.000	€ 350.001	€ 350.002
P2	Onderhoud openbare verlichting	€ 61.466	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
P2	Onderhoud openbaar groen	€ 1.122.157	€ 1.084.000	€ 982.600	€ 982.600	€ 982.600	€ 982.600
P7	Onderhoud riolering vrijval	€ 82.819	€ 87.000	€ 87.000	€ 87.000	€ 87.000	€ 87.000
P7	Onderhoud kolk en huisaansluitingen	€ 35.147	€ 47.900	€ 34.900	€ 34.900	€ 34.900	€ 34.900
P7	Onderhoud randvoorzieningen	€ 14.060	€ 13.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000
P7	Onderhoud drukriolering	€ 23.991	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
P7	Investeringen riolering	€ 1.461.960	€ 1.236.000	€ 986.000	€ 1.210.000	€ 400.000	€ 127.000
Div	Dotatie voorziening onderhoud gebouwen	€ 593.600	€ 620.000	€ 585.800	€ 585.800	€ 585.800	€ 585.800
Div	Gepland onderhoud gebouwen	€ 549.903	€ 533.000	€ 189.000	€ 1.010.000	€ 574.000	€ 834.000
Div	Boekwaarde gebouwen, incl scholen	€ 17.760.000	€ 17.335.000	€ 16.150.000	€ 15.246.000	€ 14.390.000	€ 15.554.000
P7	Boekwaarde investeringen riolering, excl nieuwe investeringen	€ 14.196.000	€ 15.200.756	€ 15.454.000	€ 15.081.000	€ 14.708.000	20.335.000

Paragraaf verbonden partijen

1. Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Onder *bestuurlijk belang* wordt verstaan: de gemeente heeft een zetel in het bestuur en/of heeft stemrecht (via aandelen).

Met een *financieel belang* wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Verbonden partijen zijn onder meer vennootschappen/deelnemingen (nv's en bv's), gemeenschappelijke regelingen en sommige publiek-private samenwerkingen (pps). Stichtingen en verenigingen kunnen ook verbonden partijen zijn als de gemeente een zetel in het bestuur heeft en sprake is van een financieel belang. Soms zijn we als gemeente verplicht om taken met anderen uit te voeren, vooral bij gemeenschappelijke regelingen, maar in de meeste gevallen betreft het een vrije keuze van de gemeenteraad, het college of burgemeester (afhankelijk van het betreffende besluitvormende bestuursorgaan).

Inzicht in de verbonden partijen is voor de raad om de volgende redenen van belang:

- De verbonden partij voert vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's en als gevolg hiervan de kader stellende en controlerende taak van de gemeente.
- De gemeente maakt kosten en kan financiële risico's met bijbehorende budgettaire gevolgen lopen met de verbonden partij. Vanuit financieel perspectief zijn vooral het financiële belang van de gemeente in de verbonden partij, te verwachten resultaten van de verbonden partij en inzicht in de samenhangende risico's en in de weerstandspositie van de verbonden partij van belang.

2. Beleid

Verbonden partijen leveren voor gemeenten een forse bijdrage aan de realisatie van allerlei, door uw raad bepaalde, maatschappelijke doelen. Vanuit die doelstelling is het nodig dat de aansturing adequaat is. Op de eerste plaats om de gemeentelijke doelen te realiseren. Verder omdat sommige verbonden partijen mede worden opgericht omdat aan projecten grote risico's verbonden zijn. Ook los van eventuele risico's hebben we altijd een financiële relatie met onze verbonden partijen. Invloed en toezicht zijn ook gewenst vanuit een oogpunt van democratische controle. Bij de begroting en de jaarstukken geeft het college in de paragraaf verbonden partijen de informatie conform Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

In onze Nota verbonden partijen die in 2014 is geactualiseerd, zijn de richtlijnen opgenomen over het aangaan van nieuwe verbonden partijen. Voordat besloten wordt tot het oprichten van of het deelnemen aan een verbonden partij worden er eerst een risicoanalyse en toezichtarrangement opgesteld. Daarnaast wordt aan de raad gevraagd om eventuele bedenkingen ten aanzien van het aangaan van de verbonden partij kenbaar te maken.

3. Ontwikkelingen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vernieuwd. Van belang is dat de raad de benodigde informatie krijgt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en de daaraan verbonden risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van horizontale sturing en verantwoording. De nieuwe regels voor het BBV gelden ook voor de

Paragrafen

gemeenschappelijke regelingen. De informatie over de verbonden partijen wordt opgenomen in de beleidsprogramma's. De commissie BBV heeft hierover een stellige uitspraak opgenomen in de notitie Verbonden Partijen.

De voorschriften met betrekking tot de paragraaf verbonden partijen zijn in het nieuwe BBV vereenvoudigd. De paragraaf kan zich beperken tot een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten ervan.

4. Overzicht verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van de gemeente Gennepe.

Publiekrechtelijke samenwerkingen	Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden
<p><i>Gemeenschappelijke regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) - Venlo GreenPark/bedrijvenschap BusinessPark Venlo - Euregio Rijn-Maas-Noord - Euregio Rijn-Waal - Gemeenschappelijke orgaan openbaar basisonderwijs - Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennepe, Mook & Middelaar (IWGM) - Veiligheidsregio Limburg-Noord - Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord 	<p><i>Deelname in vennootschappen (deelnemingen):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bodemzorg Limburg B.V. / Nazorg Limburg B.V. - N.V. Bank Nederlandse Gemeenten - N.V. Greenport Venlo Innovation Center (voorheen N.V. Regio Venlo) - Vereniging Afvalsamenwerking Limburg - Exploitatie maatschappij Villa Flora B.V. - Waterleidingmaatschappij Limburg N.V. (WML) <p><i>Deelname in vennootschappen als gevolg van splitsing Essent N.V. in een netwerkbedrijf en een productie- en leveringsbedrijf en verkoop van het productie- en leveringsbedrijf aan RWE:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. - CBL Vennootschap B.V. - Claim Staat Vennootschap B.V. - Verkoop Vennootschap B.V. - Vordering Enexis B.V. - Enexis Holding N.V. - Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)

Deze verantwoording omvat per verbonden partij de volgende gegevens:

- Naam deelnemende partij;
- Het verloop van het eigen en vreemd vermogen van de verbonden partij;
- Omvang van het financiële resultaat
- De eventuele jaarlijkse bijdrage van de gemeente;
- Wijze en omvang van zeggenschap;
- De financiële en beleidsmatige risico's met betrekking tot de verbintenis met de verbonden partij.

Naam		Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
N.v.t.	Algemene dekkingsmiddelen	Jaarlijkse bijdrage € 220.512	De gemeente is naar rato van de jaarlijkse bijdrage risicodragers en voor de eigen (gemeentelijke) belastingopbrengsten

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	618	48	-284
vreemd vermogen	3.796	7.150	5.998
resultaat	-174	-570	-332

Naam		Venlo GreenPark/ bedrijvenschap BusinessPark Venlo	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder EZ is lid van het dagelijks bestuur	3	Belang Gennep is 8,5%	Stagnerende verkopen en exploitatietekort

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	0	0	0
vreemd vermogen	54.222	50.784	53.556
resultaat	0	0	0

Naam		Euregio Rijn-Maas-Noord	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	3	Bijdrage € 6.880 per jaar (2 stemmen)	geen

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	270	285	312
vreemd vermogen	337	303	259
resultaat	-36	15	27

Naam		Euregio Rijn-Waal	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	3	Bijdrage € 3.800	geen

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	1.307	1.314	1.315
vreemd vermogen	2.462	2.814	2.392
resultaat	6	6	1

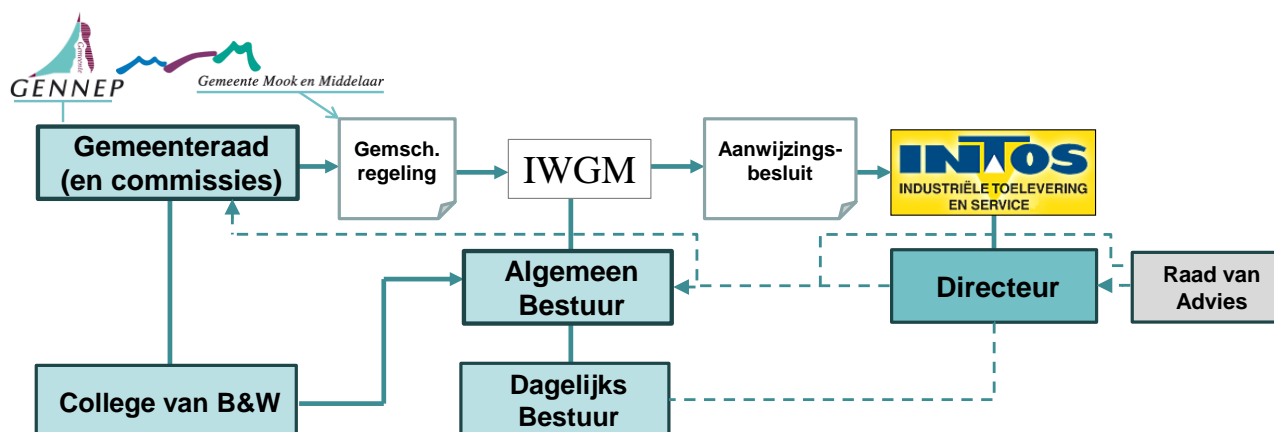
Naam		Gemeenschappelijk orgaan openbaar basisonderwijs	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille openbare ruimte en middelen lid algemeen bestuur	4	Bijdrage € 250	geen

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	3.135	2.928	2.964
vreemd vermogen	1.824	1.953	2.231
resultaat	109	-207	36

Naam		Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep, Mook & Middelaar (IWGM)	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie in 2015	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, wonen en milieu	6	Bijdrage € 38.558 aan beheerskosten en € 158.420 aan exploitatietekort	Een exploitatietekort

In onderstaande figuur is het bestuurlijke en ambtelijk arrangement tussen de gemeente Gennep, IWGM en INTOS weergegeven.

Naam		Veiligheidsregio Limburg-Noord	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur en DB	1 en 7	Bijdrage € 1.431.609	Exploitatietekort van de Veiligheidsregio.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	4.892	4.347	3.061
vreemd vermogen	48.857	45.196	46.018
resultaat	356	9	0

Naam		Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, jeugd en onderwijs	6	Bijdrage 2015 € 42.150, -	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	n.v.t.	0	0
vreemd vermogen		47	451
resultaat		0	0

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

Naam		Bodemzorg Limburg B.V. / Nazorg Limburg B.V.	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder met in zijn portefeuille milieu vertegenwoordigt de gemeente in de AVA.	7	Jaarlijkse bijdrage van € 4.346 (€ 0,25 per inwoner)	het nominale aandelenkapitaal € 186,05 (413 stuks á € 0,45).

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	2.053	2.553	2.900
vreemd vermogen	19.736	23.113	23.794
resultaat	1.100	500	347

Naam		N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
0,01891% van aandelenkapitaal en vertegenwoordiging via AvA	Algemene dekkingsmiddelen	Dividenduitkering over 2015 € 10.740 (€ 1,02 per aandeel). Nominale waarde aandelen € 26.325 zijnde 10.530 aandelen à € 2,50	Boekwaarde van de aandelen met een verlies van € 26.325 en het jaarlijkse geraamde dividend.

Vermogensontwikkeling

	2013	2014	2015
eigen vermogen	3.430 mln	3.582 mln	4.163 mln
vreemd vermogen	127.753 mln	149.923 mln	145.348 mln
resultaat	283 mln	126 mln	226 mln

Naam		N.V. Greenport Venlo Innovation Center	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder met in zijn portefeuille financiën vertegenwoordigt de gemeente in de AVA.	3	Jaarlijkse bijdrage van € 22.379 (€ 1,27 per inwoner). Nominale waarde aandelen € 959 zijnde 95.909 aandelen à € 0,01	Het nominale aandelenkapitaal € 959.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	246	115	Nog niet bekend
vreemd vermogen	338	464	
resultaat	-257	-131	

Naam		Vereniging Afvalsamenwerking Limburg	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder met in zijn portefeuille milieu neemt deel aan de algemene vergaderingen	7	Bijdrage € 0,10 per inwoner	N.v.t.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
totale lasten	405	496	379
totale baten	275	247	555
resultaat	-129	-249	176

Naam		Exploitatie maatschappij Villa Flora BV	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder met in zijn portefeuille financiën vertegenwoordigt de gemeente in de AVA.	Algemene dekkingsmiddelen	Nominale waarde aandelen € 18.000 zijnde 18.000 aandelen à € 1,00	* € 1.630.000 (20%) indien Villa Flora niet in staat is de leningen (tijdig) af te lossen. * 20% aansprakelijk bij verkoop verlies. * het nominale aandelenkapitaal € 18.000

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	-1.419	Nog niet bekend	Nog niet bekend
vreemd vermogen	10.389		
resultaat	-468		

Naam		Waterleidingmaatschappij Limburg N.V. (WML)	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
1,2% van aandelenkapitaal en vertegenwoordiging via de AVA	7	Er wordt geen dividend uitgekeerd. Nominale waarde aandelen € 27.270 zijnde 6 aandelen à € 4.545	Het nominale aandelenkapitaal € 27.270

Vermogensontwikkeling

	2013	2014	2015
eigen vermogen	171 mln	181 mln	188 mln
vreemd vermogen	402 mln	390 mln	384 mln
resultaat	11,6 mln	9,3 mln	7,6 mln

Naam		Deelnemingen inzake splitsing Essent	
	Wijze van behartiging	Relatie progr.	Gemeentelijk risico
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	Aandelen (270.000)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 2.700
CBL Vennootschap B.V. (Cross Border Leases)	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36
Claim Staat Vennootschap B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36
Verkoop Vennootschap B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36

Paragrafen

Vordering Enexis B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36
-----------------------	------------------	---------------------------	------------------------------------

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	1.617	1.598	1.580
vreemd vermogen	111	108	118
resultaat	-18	-19	-18

CBL Vennootschap B.V. (Cross Border Leases)

Bedragen in \$ (USD)	2013	2014	2015
eigen vermogen	9.877.738	9.810.998	9.459.843
vreemd vermogen	103.732	106.574	445.265
resultaat	9.877609	-66.740	-351.155

Claim Staat Vennootschap B.V.

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	52	9	-42
vreemd vermogen	12	36	50
resultaat	-14	-44	-51

Verkoop Vennootschap B.V.

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	347.337	363.305	84.803
vreemd vermogen	98.128	79.968	30.139
resultaat	-62.098	17.290	48.860

Vordering Enexis B.V.

(x € 1.000)	2013	2014	2015
eigen vermogen	82	66	43
vreemd vermogen	862.177	862.131	862.181
resultaat	-12	-17	-22

Naam		Enexis Holding N.V.	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Aandelen bezit 0,1804% (270.000 stuks) door wethouder met in zijn portefeuille openbare ruimte en middelen.	Algemene dekkingsmiddelen	Dividenduitkering 2015 € 170.957	Het nominale aandelenkapitaal € 270.000 / gestort € 55.242.

Paragrafen

Vermogensontwikkeling

	2013	2014	2015
eigen vermogen	3.370 mln	3.517 mln	3.608 mln
vreemd vermogen	2.895 mln	2.900 mln	3.472 mln
resultaat	239 mln	267 mln	224 mln

Naam		Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
N.v.t.	Algemene dekkingsmiddelen	Jaarlijkse bijdrage € 250,-	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage.

Vermogensontwikkeling

	2013	2014	2015
eigen vermogen	8.407	10.761	Nog niet bekend
vreemd vermogen	0	0	
resultaat	2.204	2.354	

Paragraaf financiering

1. Algemeen

Voor gemeenten is de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) van toepassing. De belangrijkste uitgangspunten van de Wet Fido zijn het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden alsmede het beheersen van renterisico's. Om dit te bereiken zijn in de Wet Fido diverse regels gesteld.

Het beleid voor de financiering binnen de gemeente Gennepe is geregeld in het treasurystatuut. Het treasurystatuut is het geheel aan regels waarbinnen de treasury-activiteiten plaats moeten vinden. Het betreft niet alleen de regels waar de treasuryfunctie zich aan moet houden, maar ook de bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van treasury-activiteiten.

2. Interne ontwikkelingen

Op basis van de liquiditeitsbegroting kan worden vastgesteld wanneer een langlopende lening afgesloten moet worden of dat overtollige middelen eventueel weggezet kunnen worden. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt van kortlopende en langlopende financieringsmiddelen zijn ook mede bepalend voor het moment waarop een lening aangetrokken wordt.

De gemeenteraad heeft op 18 januari 2011 het treasurystatuut vastgesteld. Belangrijke onderwerpen zijn het voorkomen van risico's bij het uitzetten van gelden zoals die in 2008 bij veel gemeenten aan de oppervlakte zijn gekomen door de "Ice-save affaire". Met de invoering van het schatkistbankieren eind 2013 zijn de mogelijkheden tot het uitzetten van gelden nog verder beperkt. Het voornemen is om het treasurystatuut te actualiseren.

3. Externe ontwikkelingen

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte verloop van de rente. De gegevens van deze rentevisie zijn afkomstig van onze huisbankier de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. In de begroting wordt gerekend met een rentepercentage van 2,5%.

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

Alle deelnemers aan het schatkistbankieren hebben een privaatrechtelijke rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden. Op basis van deze overeenkomst heeft de gemeente Gennepe een rekening-courant bij de schatkist waar middelen op kunnen worden aangehouden. De

Paragrafen

rekening-courant bij de schatkist is gekoppeld aan de BNG bankrekening van de gemeente Gennep. Via die bankrekening worden middelen naar de schatkist geboekt en weer teruggehaald.

Schatkistbankieren houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in de rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

De gemeente Gennep is verder volledig vrij in de besteding van haar middelen. Binnen het schatkistbankieren bestaat geen leen- of roodstandfaciliteit. Voor het betalingsverkeer blijft de gemeente Gennep aangewezen op het bankwezen. Over het dagelijkse RC-saldo wordt de daggeldrente (Eonia) vergoed. Op deposito's is de rente afhankelijk van de looptijd. De hoogte van die rente is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de zogenoemde 'inleenrente'). De verwachting voor 2016 is dat als gevolg van een liquiditeitsoverschot structureel gebruik gemaakt gaat worden van het stallen (en terugboeken) van overtollige liquiditeiten in de schatkist.

Door de invoering van het schatkistbankieren dienen gemeenten in de toelichting op de balans te rapporteren over het drempelbedrag (maximum bedrag wat de gemeente aan liquiditeiten in eigen beheer mag aanhouden) en per kwartaal het bedrag aan liquiditeiten welke buiten de schatkist zijn aangehouden. Het Ministerie van Financiën en in het bijzonder het agentschap van de Generale Thesaurie heeft hiervoor een rapportageformat ontwikkeld welke in de jaarrekening opgenomen wordt.

Agentschap van de Generale Thesaurie
Ministerie van Financiën

4. Risicobeheer

Dit onderdeel geeft een samenvatting van het verwachte risicoprofiel van de organisatie. Ingegaan wordt op het renterisico van de vlottende schuld en de langlopende schulden.

Kasgeldlimiet

Het renterisico van de vlottende schuld wordt bepaald op basis van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet wordt vastgesteld op basis van een percentage van de totale begrotingsomvang. Het percentage is door de minister vastgesteld en bedraagt 8,5%. De gemeente mag voor deze ruimte kortlopende schulden hebben. Verantwoording over de ruimte binnen de kasgeldlimiet wordt afgelegd aan de provincie.

Bij de toetsing van de kasgeldlimiet is rekening gehouden met het bedrag dat maximaal als negatief saldo gestaan mag worden op de rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Zoals in de tabel weergegeven is

Kasgeldlimiet begroting 2017 (bedragen x € 1.000)				
	3e kw 2015	4e kw 2015	1e kw 2016	2e kw 2016
1. Vlottende schuld, gemiddeld				
2. Vlottend overschot, gemiddeld	5.345	13.479	9.586	11.126
Omvang begroting (= grondslag)	42.443	42.443	42.630	42.630
3. Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag	3.608	3.608	3.624	3.624
4. Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder limiet (3+2)	8.953	17.087	13.210	14.750
Overschrijding (3-1)	0	0	0	0

beschikt de gemeente Gennep over een vlottend overschot, waardoor er voldoende ruimte boven de kasgeldlimiet is. Overschrijding van de kasgeldlimiet wordt ook voor 2017 niet verwacht.

Paragrafen

Rente risiconorm

Het renterisico over de vaste schuld wordt uitgedrukt in de mate van overschrijding van de renterisiconorm. De rente-risiconorm is een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (sinds 2008 vastgesteld op 20%) van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende jaar. In nevenstaand overzicht wordt aangegeven hoe de rente-risiconorm en het feitelijke renterisico voor de gemeente Gennep in 2017 tot en met 2020 zich ontwikkelt. Hieruit blijkt dat het renterisico vaste schuld ruimschoots binnen de wettelijk vastgestelde kaders blijft.

Rente-<u>risiconorm</u> en renterisico's vaste schuld in jaar (bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	0	0	0
Nieuwe verstrekte lange leningen	0	0	0	0
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (1)	0	0	0	0
Betaalde aflossingen (incl extra aflos) (2)	1.935	1.935	1.935	1.935
Herfinanciering (laagste van 1 en 2) (3)	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
Netto renteherziening op vaste schuld (4)	0	0	0	0
Renterisico op vaste schuld (3+4) (5)	0	0	0	0
<u>Renterisiconorm</u>				
Begrotingstotaal per 1-1	46.470	43.645	42.317	42.104
Bij min.regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (6)	9.294	8.729	8.463	8.421
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (6-5)	9.294	8.729	8.463	8.421

5. Financiering

Leningenportefeuille

In onderstaand overzicht zijn de eventuele mutaties opgenomen als gevolg van nieuwe leningen, aflossingen, vervroegde aflossingen, renteconversies en bijzondere transacties.

De leningen zijn afgesloten ter financiering van de langlopende investeringen. De leningen zijn

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Stand per 1 januari	21.795	19.860	17.925	15.991
Nieuwe leningen	0	0	0	0
Reguliere aflossingen	1.935	1.935	1.935	1.935
Vervroegde aflossingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	19.860	17.925	15.991	14.056

allemaal afgesloten bij onze huisbankier de BNG en hebben allemaal een lange looptijd. De condities voor vervroegde aflossing en renteaanpassing liggen vast.

Uitzetting van gelden

De uitgezette gelden bestaan uit beleggingen en verstrekte geldleningen. De beleggingen hebben nagenoeg geheel betrekking op branche eigen aandelen. Als belangrijkste worden genoemd de WML, BNG, Enexis, Attero en PBE. Gesteld kan worden, dat in dit kader sprake is van een gering risico.

De verstrekte geldleningen betreffen één lening aan Enexis, één storting in het revolverend startersfonds gemeente Gennep bij de SVN en nog één lening aan een ambtenaar in het kader van de hypotheekregeling uit het verleden, de laatstgenoemde lening loopt in 2024 af.

De lening aan Enexis heeft een looptijd van 10 jaar en is het laatste voortvloeisel uit de verkoop van Essent aan RWE. Als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) diende Essent uiterlijk voor 1 januari 2011 gesplitst te worden in een netwerkbedrijf en een productie- en levering bedrijf. Essent heeft deze verplichte splitsing

Paragrafen

al per 30 juni 2009 doorgevoerd en daarmee de het economisch eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten verkocht en overgedragen aan Enexis. Omdat Enexis over onvoldoende contante middelen beschikte is deze verschuldigd gebleven en omgezet in een lening. Deze lening is niet mee verkocht aan RWE maar overgedragen aan de aandeelhouders, waaronder dus de gemeente Gennep. De oorspronkelijke lening was opgedeeld in vier tranches met verschillende aflossingstermijnen, de tranches A, B en C zijn inmiddels afgelost. De laatste tranche (D) zal volgens planning afgelost worden in 2019.

De storting in het revolverend startersfonds is gebaseerd op de regeling starterslening, die in november 2008 in werking is getreden. De regeling is bedoeld om starters op de koopwoningmarkten steuntje in de rug te geven. Het fonds waaruit de startersleningen voor de gemeente Gennep worden verstrekt is in eerste instantie gevuld door de rijksoverheid (50%), provincie Limburg (25%) en gemeente Gennep (25%). Door landelijk het grote beroep op het fonds is de rijksbijdrage in 2013 weggevallen, waardoor zowel de provincie als de gemeente in de extra storting in 2013 beiden 50% ingebracht hebben. Een revolverend fonds wil zeggen dat de gemeente bij het opheffen van het fonds de inleg terug krijgt.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Onderstaand een overzicht van de kredietrisico's op verstrekte gelden:

Verstrekte geldleningen (bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Verstrekte geldleningen ambtenaren				
Stand per 1 januari	26	23	20	17
Aflossingen	3	3	3	3
Stand per 31 december	23	20	17	14
Verstrekte geldleningen startersfonds woningmarkt				
Stand per 1 januari	450	450	450	450
Aflossingen 1)	0	0	0	0
Stand per 31 december	450	450	450	450
Verstrekte geldleningen Enexis				
Stand per 1 januari	631	631	631	0
Aflossingen	0	0	631	0
Stand per 31 december	631	631	0	0

1) De aflossingen worden door de SVN, die voor ons het startersfonds beheert, weer ingezet voor het verstrekken van nieuwe leningen.

6. Relatiebeheer /kasbeheer

Het huisbankierschap is in handen van de Bank Nederlandse Gemeenten. Voor de rekening-courant is een raamcontract (geïntegreerde dienstverleningsovereenkomst) aangegaan waarin naast de kosten van betalingen, de tarifiering van mogelijk opgenomen rekening-courant krediet en de vergoeding van overtollige middelen is geregeld.

Paragrafen

Verder wordt (in zeer beperkte mate) gebruik gemaakt van rekening-courant faciliteiten van de Rabobank. Deze rekening wordt vooral gebruikt voor het afstorten van contanten uit de kassa's van het KCC. De ontvangst en betaling van gelden verlopen voor 99% via de BNG, dit is dan ook de hoofdrekening van de gemeente Gennepe.

7. Renteresultaat/renteschema

In het nieuwe BBV is bepaald dat in de paragraaf Financiering een renteschema wordt opgenomen waaruit ook het renteresultaat blijkt. Daarnaast moet inzicht geboden worden in de financieringsbehoefte. In onderstaand overzicht is een doorkijk gemaakt voor de jaren 2017-2020.

RENTESCHEMA BEGROTING 2017				
	2017	2018	2019	2020
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde per 1 januari:				
Conform staat van geactiveerde kapitaaluitgaven	35.506.537	34.011.164	32.521.252	30.501.899
Investeringsprogramma 2017-2020		1.306.000	2.644.492	2.859.572
Grondexploitaties, in exploitatie genomen plannen	2.836.697	930.743	399.858	623.055
Totaal investeringen	38.343.234	36.247.907	35.565.602	33.984.526
Financiering met reserves en voorzieningen				
Financiering met langlopende gelden saldo 1-1-	21.795.121	19.860.275	17.925.430	15.990.585
Financiering met eigen middelen	16.548.113	16.387.632	17.640.172	17.993.941
Rentelasten/baten:				
Langlopende leningen	881.995	801.519	721.044	640.568
Eigen financieringsmiddelen en belegde reserves				
Rentebaten lening Enexis	45.456-	45.456-	34.000-	
Rentebaten hypotheek	1.933-	1.933-	1.933-	1.933-
Kortlopende gelden				
Totaal rentelasten	834.606	754.130	685.111	638.635
Omslagpercentage: rentelasten/boekwaarde x 1%"	2,1767%	2,0805%	1,9263%	1,8792%
Rente op basis omslagpercentage 2,5%	958.581	906.198	889.140	849.613
Saldo taakveld treasury	123.975	152.068	204.029	210.978
Verlaging omslagpercentage naar 2% afronding max 0,5%			177.828	169.923
Saldo taakveld treasury			26.201	41.056

De rentelasten omgeslagen over het totaal aan activa komt uit voor 2017 op een omslagpercentage van 2,20%. Het BBV staat toe om dit af te ronden op een veelvoud van een 0,5%. In de begroting is bij de toerekening van de rente aan de taakvelden uitgegaan van een omslagrente van 2,5%, dit berekend over de boekwaarde per 1 januari van de activa behorende bij het taakveld.

Door de jaarlijkse aflossingen van de leningen dalen de rentelasten en stijgt het renteresultaat.

In bovenstaand schema staat bij totaal investeringen de maximale financieringsbehoefte. De boekwaarde van de activa daalt door de jaarlijkse afschrijvingen. De afschrijvingen liggen in lijn met de aflossingen.

We hebben een groot bedrag aan liquiditeiten. De investeringen zoals opgenomen in het meerjarig investeringsprogramma kunnen we zelf financieren. Het afsluiten van nieuwe vaste geldleningen is dus niet aan de orde.

De rente die we betalen over de vaste geldleningen ligt gemiddeld net boven de 4%. Vervroegde aflossing is niet mogelijk.

Financiële begroting

Baten en lasten programmabegroting 2016 begroot									
Programma	exclusief mutaties reserves			mutaties reserves		inclusief mutaties reserves			
	baten	lasten	saldo	onttrekking	toevoeging	baten	lasten	saldo	
1 Veiligheid	38.228	1.400.302	-1.362.074	0	0	38.228	1.400.302	-1.362.074	
2 Openbare ruimte	301.500	4.305.537	-4.004.037	1.427.350	0	1.728.850	4.305.537	-2.576.687	
3 Economische structuur, toerisme en recreatie	175.025	1.295.620	-1.120.595	316.500	0	491.525	1.295.620	-804.095	
4 Onderwijs en kinderopvang	70.910	1.912.734	-1.841.824	0	0	70.910	1.912.734	-1.841.824	
5 Cultuur en sport	29.713	1.907.068	-1.877.355	89.735	0	119.448	1.907.068	-1.787.620	
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	4.311.055	23.098.122	-18.787.067	314.077	0	4.625.132	23.098.122	-18.472.990	
7 Milieu en volksgezondheid	3.694.914	3.790.623	-95.709	100.948	0	3.795.862	3.790.623	5.239	
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	850.693	3.427.717	-2.577.024	933.499	0	1.784.192	3.427.717	-1.643.525	
9 Dienstverlening	0	660.894	-660.894	127.704	0	127.704	660.894	-533.190	
10 Bestuur en organisatie	332.525	2.763.105	-2.430.580	65.096	0	397.621	2.763.105	-2.365.484	
Algemene dekkingsmiddelen	32.750.182	958.121	31.792.061	163.500	546.180	32.913.682	1.504.301	31.409.381	
Totaal	42.554.745	45.519.843	-2.965.098	3.538.409	546.180	46.093.154	46.066.023	27.131	

Baten en lasten programmabegroting 2017 begroot									
Programma	exclusief mutaties reserves			mutaties reserves		inclusief mutaties reserves			
	baten	lasten	saldo	onttrekking	toevoeging	baten	lasten	saldo	
1 Veiligheid	38.228	1.311.372	-1.273.144	0	0	38.228	1.311.372	-1.273.144	
2 Openbare ruimte	321.500	4.578.920	-4.257.420	1.650.000	0	1.971.500	4.578.920	-2.607.420	
3 Economische structuur, toerisme en recreatie	1.456.465	896.776	559.689	60.000	0	1.516.465	896.776	619.689	
4 Onderwijs en kinderopvang	71.000	1.651.918	-1.580.918	0	0	71.000	1.651.918	-1.580.918	
5 Cultuur en sport	27.473	1.816.829	-1.789.356	0	0	27.473	1.816.829	-1.789.356	
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	4.060.552	21.589.229	-17.528.677	0	0	4.060.552	21.589.229	-17.528.677	
7 Milieu en volksgezondheid	3.635.446	3.271.773	363.673	0	0	3.635.446	3.271.773	363.673	
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.626.646	3.441.764	-815.118	0	0	2.626.646	3.441.764	-815.118	
9 Dienstverlening	323.630	439.833	-116.203	0	0	323.630	439.833	-116.203	
10 Bestuur en organisatie	631.879	6.876.249	-6.244.370	491.250	0	1.123.129	6.876.249	-5.753.120	
Algemene dekkingsmiddelen	31.489.184	1.218.102	30.271.082	0	0	31.489.184	1.218.102	30.271.082	
Totaal	44.682.003	47.092.765	-2.410.762	2.201.250	0	46.883.253	47.092.765	-209.512	

Baten en lasten programmabegroting 2018 begroot									
Programma	exclusief mutaties reserves			mutaties reserves		inclusief mutaties reserves			
	baten	lasten	saldo	onttrekking	toevoeging	baten	lasten	saldo	
1 Veiligheid	38.228	1.305.200	-1.266.972	0	0	38.228	1.305.200	-1.266.972	
2 Openbare ruimte	621.500	3.339.348	-2.717.848	350.000	0	971.500	3.339.348	-2.367.848	
3 Economische structuur, toerisme en recreatie	1.496.465	823.461	673.004	10.000	0	1.506.465	823.461	683.004	
4 Onderwijs en kinderopvang	71.000	1.654.510	-1.583.510	0	0	71.000	1.654.510	-1.583.510	
5 Cultuur en sport	27.473	1.792.017	-1.764.544	0	0	27.473	1.792.017	-1.764.544	
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	4.085.552	21.360.376	-17.274.824	0	0	4.085.552	21.360.376	-17.274.824	
7 Milieu en volksgezondheid	3.730.311	3.311.135	419.176	0	0	3.730.311	3.311.135	419.176	
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.065.146	1.827.915	-762.769	0	0	1.065.146	1.827.915	-762.769	
9 Dienstverlening	295.474	410.620	-115.146	0	0	295.474	410.620	-115.146	
10 Bestuur en organisatie	631.879	6.748.189	-6.116.310	102.500	0	734.379	6.748.189	-6.013.810	
Algemene dekkingsmiddelen	31.251.367	1.160.742	30.090.625	0	0	31.251.367	1.160.742	30.090.625	
Totaal	43.314.395	43.733.513	-419.118	462.500	0	43.776.895	43.733.513	43.382	

Baten en lasten programmabegroting 2019 begroot									
Programma	exclusief mutaties reserves			mutaties reserves		inclusief mutaties reserves			
	baten	lasten	saldo	onttrekking	toevoeging	baten	lasten	saldo	
1 Veiligheid	38.228	1.305.215	-1.266.987	0	0	38.228	1.305.215	-1.266.987	
2 Openbare ruimte	321.500	2.740.867	-2.419.367	0	0	321.500	2.740.867	-2.419.367	
3 Economische structuur, toerisme en recreatie	1.496.465	815.900	680.565	10.000	0	1.506.465	815.900	690.565	
4 Onderwijs en kinderopvang	71.000	1.646.055	-1.575.055	0	0	71.000	1.646.055	-1.575.055	
5 Cultuur en sport	27.473	1.753.884	-1.726.411	0	0	27.473	1.753.884	-1.726.411	
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	4.110.552	21.108.897	-16.998.345	0	0	4.110.552	21.108.897	-16.998.345	
7 Milieu en volksgezondheid	3.794.969	3.351.029	443.940	0	0	3.794.969	3.351.029	443.940	
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	743.977	1.486.528	-742.551	0	0	743.977	1.486.528	-742.551	
9 Dienstverlening	202.453	366.749	-164.296	0	0	202.453	366.749	-164.296	
10 Bestuur en organisatie	631.879	6.721.021	-6.089.142	47.500	0	679.379	6.721.021	-6.041.642	
Algemene dekkingsmiddelen	30.953.073	1.080.873	29.872.200	0	0	30.953.073	1.080.873	29.872.200	
Totaal	42.391.569	42.377.018	14.551	57.500	0	42.449.069	42.377.018	72.051	

Baten en lasten programmabegroting 2020 begroot									
Programma	exclusief mutaties reserves			mutaties reserves		inclusief mutaties reserves			
	baten	lasten	saldo	onttrekking	toevoeging	baten	lasten	saldo	
1 Veiligheid	38.228	1.301.715	-1.263.487	0	0	38.228	1.301.715	-1.263.487	
2 Openbare ruimte	321.500	2.693.434	-2.371.934	0	0	321.500	2.693.434	-2.371.934	
3 Economische structuur	1.496.465	865.044	631.421	60.000	0	1.556.465	865.044	691.421	
4 Onderwijs en kinderopvang	71.000	1.629.766	-1.558.766	0	0	71.000	1.629.766	-1.558.766	
5 Cultuur en sport	27.473	1.749.419	-1.721.946	0	0	27.473	1.749.419	-1.721.946	
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	4.110.552	21.119.295	-17.008.743	0	0	4.110.552	21.119.295	-17.008.743	
7 Milieu en volksgezondheid	3.803.862	3.357.685	446.177	0	0	3.803.862	3.357.685	446.177	
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	631.706	1.407.692	-775.986	0	0	631.706	1.407.692	-775.986	
9 Toerisme en recreatie	186.387	317.583	-131.196	0	0	186.387	317.583	-131.196	
10 Bestuur	631.879	6.617.913	-5.986.034	0	0	631.879	6.617.913	-5.986.034	
Algemene dekkingsmiddelen	30.856.076	984.613	29.871.463	0	0	30.856.076	984.613	29.871.463	
Totaal	42.175.128	42.044.159	130.969	60.000	0	42.235.128	42.044.159	190.969	

Incidentele lasten inclusief toevoegingen reserves		2017	2018	2019	2020
P2	Vorming voorziening groot onderhoud wegen en bermen	1.450.000			
P2	Reconstructie Bloemenstraat	135.000			
P2	Reconstructie Nieuwwijkstraat	25.000			
P2	Openbare verlichting Goorseweg	10.000			
P2	Verkeersmaatregelen onderdeel GVVP	197.500			
P2	Verkeers en vervoersplannen	20.000			
P2	Reconstructie N271		350.000		
P3	Budget De Brem	50.000			50.000
P3	Jubileum 400 jaar Stadhuis	15.000			
P5	Aanpassing accommodatie VIOS	15.000			
P5	Lage veld Achates	25.000			
P6	ID trofee	10.000			
P8	Vervolgonderzoek kern Ven Zelderheide	15.000			
P8	Budget implementatie Omgevingswet	60.000	40.000		
P9	Speelvoorzieningen Poort van Gennepe	3.000			
P10	Interim griffier	35.000			
P10	Vakantiegeld personeel	333.750			
Totaal incidentele lasten		2.399.250	390.000	0	50.000

Incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves		2017	2018	2019	2020
P2	Onttrekking AVR maatregelen GVVP	75.000			
P2	Onttrekking AVR reconstructie Bloemenstraat	125.000			
P2	Onttrekking AVR reconstructie N271		350.000		
P2	Onttrekking AVR vorming voorziening groot onderhoud we	1.450.000			
P3	Onttrekking AR Grondexploitaties kosten De Brem	50.000			50.000
P10	Onttrekking AVR dekking vakantiegeld personeel	333.750			
Totaal incidentele baten		2.033.750	350.000	0	50.000

Structurele onttrekkingen aan reserves		2017	2018	2019	2020
P3	Aanwending reserve verkoop gronden	157.500	102.500	47.500	
P3	Onttrekking AR Grondexploitaties kosten De Brem	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal structurele onttrekkingen		167.500	112.500	57.500	10.000

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Meerjarig investeringsprogramma
- Bijlage 2: Staat van vaste activa
- Bijlage 3: Staat van reserves en voorzieningen
- Bijlage 4: Verloop algemene vrije reserve
- Bijlage 5: Staat van langlopende geldleningen
- Bijlage 6: Overzicht subsidies
- Bijlage 7: EMU-saldo
- Bijlage 8: Overzicht beleidskaders per programma
- Bijlage 9: Aangenomen moties en amendementen (raad 7 nov. 2016)
- Bijlage 10: Overzicht afkortingen

BIJLAGE 1: Meerjarig investeringsprogramma

Investeringsprogramma 2017-2020								
Omschrijving investering	Jaar van investering				Kapitaallasten 2,50%			
	2017	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2021
Programma 4 Onderwijs en Kinderopvang Vorbereidingskrediet IKC	€ 100.000				€ 7.500	€ 7.375	€ 7.250	€ 7.125
Programma 10 Bestuur en Organisatie Audioapparatuur raadzaal	€ 53.000				€ 11.925	€ 11.660	€ 11.395	€ 11.130
Algemene dekkingsmiddelen Netwerkinfrastructuur en switches	€ 167.000				€ 45.925	€ 44.881	€ 43.838	€ 42.794
Office		€ 85.000				€ 23.375	€ 22.844	€ 22.313
Huistelefooncentrale		€ 100.000				€ 12.500	€ 12.250	€ 12.000
<i>subtotaal automatisering/ict</i>					€ 45.925	€ 80.756	€ 78.931	€ 77.106
Bedrijfsauto's		€ 38.000				€ 5.700	€ 5.581	€ 5.463
Totaal exclusief GRP	€ 320.000	€ 223.000	€ 0	€ 0	€ 65.350	€ 105.491	€ 103.158	€ 100.824
Programma 7 Milieu en Volksgezondheid Investerings riolering jaarschijf 2017	€ 986.000				€ 41.083	€ 40.672	€ 40.261	€ 39.851
Investerings riolering jaarschijf 2018		€ 1.210.000				€ 50.417	€ 49.913	€ 49.409
Investerings riolering jaarschijf 2019			€ 400.000				€ 16.667	€ 16.500
Investerings riolering jaarschijf 2020				€ 127.000				€ 5.292
<i>subtotaal riolering</i>					€ 41.083	€ 91.089	€ 106.841	€ 111.052
Totaal algemeen	€ 1.306.000	€ 1.433.000	€ 400.000	€ 127.000	€ 106.433	€ 196.580	€ 209.999	€ 211.875

BIJLAGE 2: Staat van vaste activa

Omschrijving Activum	Aanschafwaarde per 1-1-2016	Vermeerderingen in 2016	Verminderen in 2016	Aanschafwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2016	Afschrijving aflossing 2017	Rente lasten 2017	Kapitaal lasten 2017	Boekwaarde per 31-12-2017
Perceel Grote Heeze (naast mileustraat)	41.079,50			41.079,50	41.079,50	0,00	1.026,99	1.026,99	41.079,50
Totaal gronden en terreinen met economisch nut	41.079,50	0,00	0,00	41.079,50	41.079,50	0,00	1.026,99	1.026,99	41.079,50
Bouw sporthal Picardie	1.967.494,53			1.967.494,53	836.184,92	49.187,36	20.904,62	70.091,98	786.997,55
Renovatie c.q. groot onderhoud micro-sporthal	145.553,92			145.553,92	17.466,44	5.822,16	436,66	6.258,82	11.644,29
Nieuwbouw Sociaal Cultureel Centrum, voorbereidingskrediet	150.000,00			150.000,00	108.750,00	3.750,00	2.718,75	6.468,75	105.000,00
Nieuwbouw Sociaal Cultureel Centrum Pica Mare	1.492.897,45			1.492.897,45	1.156.301,10	37.322,44	28.907,53	66.229,97	1.118.978,67
Nieuwbouw Sociaal kunstzinnig onderwijs	276.289,66			276.289,66	212.769,80	6.907,24	5.319,24	12.226,48	205.862,56
Brandmeldinstallatie Pica Mare	60.000,00			60.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bouw kleedaccommodatie korfbalvereniging VIOS	98.922,31			98.922,31	13.190,00	3.297,41	329,75	3.627,16	9.892,59
Nieuwbouw kleuterschool Elckerlyc 1984	272.740,06			272.740,06	54.547,88	6.818,50	1.363,70	8.182,20	47.729,38
Bouwrijpmaken grond O.L.S. Elckerlyc	36.761,24			36.761,24	6.432,87	919,03	160,82	1.079,85	5.513,84
Nieuwbouw O.L.S. Elckerlyc 1984	390.650,34			390.650,34	68.364,22	9.766,26	1.709,11	11.475,37	58.597,96
Bouw 2 lokalen O.B.S. Elckerlyc 1986	196.162,15			196.162,15	44.136,58	4.904,05	1.103,41	6.007,46	39.232,52
Kleuterschool Picardie	243.784,21			243.784,21	30.473,28	6.094,61	761,83	6.856,44	24.378,68
Integratie verbouw Maria Goretti/Picardie	363.084,25			363.084,25	81.693,62	9.077,11	2.042,34	11.119,45	72.616,52
Ingrijpend onderhoud Basisschool Maria Goretti	361.360,92			361.360,92	162.612,08	9.034,02	4.065,30	13.099,32	153.578,05
Nieuwbouw kleuterschool Genneep-Zuid 1983	378.890,23			378.890,23	56.833,86	9.472,26	1.420,85	10.893,11	47.361,61
Vervanging gevelconstructie "De Ratel"	97.270,38			97.270,38	41.687,04	2.779,15	1.042,18	3.821,33	38.907,88
Bouw 4e lokaal de Goede Herder	64.813,79			64.813,79	24.305,09	1.620,34	607,63	2.227,97	22.684,74
Verbouw basisschool de Goede Herder 1984	135.156,11			135.156,11	7.723,23	3.861,60	193,08	4.054,68	3.861,62
Verbouw basisschool de Heggerank	154.607,32			154.607,32	57.425,77	4.417,35	1.435,64	5.852,99	53.008,42
Renovatie basisschool Milsbeek	419.737,17			419.737,17	179.887,67	11.992,49	4.497,19	16.489,68	167.895,18
Uitbreiding bijzondere basisschool de Brink	336.344,62			336.344,62	151.354,92	8.408,62	3.783,87	12.192,49	142.946,31
Aanv.uitbreiding de Brink+uitbr. 1e inr. 8e+9e groep	23.488,12			23.488,12	11.157,12	587,20	278,93	866,13	10.569,91
De Brink, Tijdelijke uitbreiding huisvesting 13e groep	165.170,51			165.170,51	82.585,28	8.258,53	2.064,63	10.323,16	74.326,76
Nieuwbouw kleuterschool Ven-Zelderheide	84.320,54			84.320,54	12.647,93	2.108,01	316,20	2.424,21	10.539,91
Nieuwbouw lagere school Ven-Zelderheide	276.021,78			276.021,78	34.502,40	6.900,54	862,56	7.763,10	27.601,85
Ratel: verbouwing	45.378,02			45.378,02	27.226,64	1.134,45	680,67	1.815,12	26.092,19
Uitbreiding SO-MLK Dr. Van Gilschool	153.413,10			153.413,10	57.529,95	3.835,33	1.438,25	5.273,58	53.694,63
Huisvestingsvoorz. Augustinus school	23.424,36			23.424,36	8.784,19	585,61	219,60	805,21	8.198,58
Bouw gymzaal Genneep-Zuid	367.631,90			367.631,90	18.381,57	9.190,80	459,54	9.650,34	9.190,77
Wijkaccommodatie Genneep-Zuid	66.705,69			66.705,69	15.008,80	1.667,64	375,22	2.042,86	13.341,16
Plankosten gemeenschapsacc. Genneep-Zuid	37.187,45			37.187,45	14.677,68	929,69	366,94	1.296,63	13.748,00
Bouw gemeenschapsaccommodatie Genneep-Zuid	290.184,73			290.184,73	88.466,45	7.254,62	2.211,66	9.466,28	81.211,83
Nieuwbouw wijkgebouw Genneep-Oost	225.426,66			225.426,66	30.720,91	5.635,67	1.268,02	6.903,69	45.085,25
Uitbr. "De Uitkomst" (incl. peutersp.zl.) Ven-Zelderheide	59.235,87			59.235,87	32.579,58	1.480,90	814,49	2.295,39	31.098,69
Verbouw BS de Heggerank tot gem.schapshuis	729.937,18			729.937,18	325.327,89	18.248,43	8.133,20	26.381,63	307.079,46
Nieuwbouw peuterspeelzaal Milsbeek	88.376,71			88.376,71	44.188,21	2.209,42	1.104,71	3.314,13	41.978,79
Aanpassing Markt 1	120.357,25			120.357,25	70.590,26	3.008,93	1.764,76	4.773,69	67.581,33
Nieuwbouw IGSD	365.246,44			365.246,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aanp.gem.kant.: uitgaven derden (Verbouwing etc)	142.145,70			142.145,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nieuwbouw ZMLK school Augustinus school	1.334.464,03			1.334.464,03	733.880,45	33.361,60	18.347,01	51.708,61	700.518,85
Renovatie en aanpassing voorm.Dr.van Gils school	599.086,27			599.086,27	309.873,43	14.977,16	7.746,84	22.724,00	294.896,28
Uitbreiding 9e groep Elckerlyc (zie wijz. 37/2000)	167.254,91			167.254,91	87.808,62	4.181,37	2.195,22	6.376,59	83.627,24
Elckerlyc: uitbr. 2 lokalen (zie ook wijz. 37/2000)	279.460,41			279.460,41	160.657,97	6.986,51	4.016,45	11.002,96	153.671,46
Ratel uitbreiding 9e groep	283.172,93			283.172,93	169.904,03	7.079,32	4.247,60	11.326,92	162.824,70
Algehele aanpassing basisschool Maria Goretti	102.445,62			102.445,62	51.265,83	2.561,14	1.281,65	3.842,79	48.704,69
Bouw bibliotheek Ellen Hoffmannplein	1.104.356,00			1.104.356,00	636.864,52	27.608,90	15.921,61	43.530,51	609.255,62
Bibliotheek Speel-O theek	9.654,63			9.654,63	5.551,68	241,37	138,79	380,16	5.310,32
Aankoop pand Ellen Hoffmannplein 1	3.785.428,25			3.785.428,25	2.143.669,59	126.180,94	53.591,74	179.772,68	2.017.488,65
Nieuwbouw Gemeentewerf	2.319.499,21			2.319.499,21	1.736.133,29	57.987,48	43.403,33	101.390,81	1.678.145,81
Heze landcollege, aanpassingen vaklokalen c.a.	505.048,50			505.048,50	328.281,41	12.626,21	8.207,04	20.833,25	315.655,20
Heze landcollege, vernieuwing huisvesting	700.000,00			700.000,00	507.500,24	17.500,00	12.687,51	30.187,51	490.000,24
Heze landcollege, bouwkundige aanpassingen	150.000,00			150.000,00	108.750,00	3.750,00	2.718,75	6.468,75	105.000,00
Uitbreiding gebouw De Brink huisvesting 10e groep	190.587,69			190.587,69	123.881,84	4.764,69	3.097,05	7.861,74	119.117,15
De Brink, Huisvesting 11e en 12e groep	204.303,00			204.303,00	137.904,62	5.107,58	3.447,62	8.555,20	132.797,04
De Heggerank, uitbreiding met 1 lokaal, 8e groep	130.829,78			130.829,78	98.122,49	3.270,74	2.453,06	5.723,80	94.851,74
Onderwijskundige vernieuwingen Openbaar Onderwijs	170.000,00			170.000,00	68.000,33	11.333,33	1.700,01	13.033,34	56.666,99
Onderwijskundige vernieuwingen Bijzonder Basis Onderwijs	900.927,40			900.927,40	240.749,29	60.061,83	6.018,73	66.080,56	180.687,47
Aanpassing scholen i.v.m. gebruiksvergunning	100.000,39			100.000,39	40.000,00	6.666,69	1.000,00	7.666,69	33.333,30
Onderwijskundige vernieuwingen Bijzonder Speciaal Onderwijs	354.000,00			354.000,00	180.901,04	23.600,00	4.522,53	28.122,53	157.301,04
Heze landcollege, uitbreiding en renovatie	1.238.000,00			1.238.000,00	900.024,76	30.950,00	22.500,62	53.450,62	869.074,76
Uitbreiding De Piramide	238.000,00			238.000,00	184.450,24	5.950,00	4.611,26	10.561,26	178.500,24
Uitbreiding Mikado 4 groepen	835.703,02			835.703,02	692.002,70	20.892,58	17.300,07	38.192,65	671.110,13
Uitbreiding Mikado 1e inrichting 14e groep	149.006,81			149.006,81	43.801,53	14.900,68	1.095,04	15.995,72	28.900,85
Nieuwbouw jongeren accommodatie	651.263,17			651.263,17	503.759,28	16.281,58	12.593,98	28.875,56	487.477,70
Pica Mare bedrijfsgebouwen en -terreinen	168.453,00			168.453,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aanpassingen gemeentewerf Paesplaweg	45.520,90			45.520,90	37.934,20	1.264,47	948,36	2.212,83	36.669,73
Sociaal Cultureel Centrum Europaplein	537.545,32			537.545,32	477.786,86	13.438,63	11.944,67	25.383,30	464.348,22
Pand Kleefseweg 27	235.923,98			235.923,98	235.923,98	0,00	5.898,10	5.898,10	235.923,98
Infrastructuur Mikado	91.258,45			91.258,45	75.288,33	2.281,46	1.882,21	4.163,67	73.006,87
Gymzaal Mikado	1.277.537,16			1.277.537,16	1.130.652,94	31.938,43	28.266,32	60.204,75	1.098.714,51
Vernieuwde publieksruimte ivm KCC	295.510,23			295.510,23	266.599,37	14.775,51	6.664,98	21.440,49	251.823,86
Renovatie Elzendaal College 2015	285.000,00	90.000,00		375.000,00	360.750,00	18.750,00	9.018,75	27.668,75	342.000,00
Totaal bedrijfsgebouwen met economisch nut	30.345.413,73	90.000,00	0,00	30.435.413,73	16.985.190,08	869.757,97	424.629,78	1.294.387,75	16.115.432,11

Omschrijving Activum	Aanschaf waarde per 1-1-2016	Vermeerderingen in 2016	Verminderingen in 2016	Aanschaf waarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2016	Afschrijving aflossing 2017	Rente lasten 2017	Kapitaal lasten 2017	Boekwaarde per 31-12-2017
Bijdrage rioleringswerken Genneep-Zuid GRP	39.705,77			39.705,77	23.823,18	794,12	595,58	1.389,70	23.029,07
Reconstr.riolering kruising Spoorstr./Brabantweg	43.749,40			43.749,40	25.374,33	874,99	634,36	1.509,35	24.499,34
Activering voorziening rioleringswerken	789.857,61			789.857,61	458.117,38	15.797,15	11.452,93	27.250,08	442.320,23
Inventarisatie van niet op riolering aangesl. panden	22.234,10			22.234,10	10.561,28	555,85	264,03	819,88	10.005,43
Bijkd herstelbrkz. Niersw./Zuid-Oostw.hoogwater	22.689,01			22.689,01	3.630,25	907,56	90,76	998,32	2.722,69
Optimalisering riolering 1997	349.410,77			349.410,77	195.670,11	6.988,22	4.891,75	11.879,97	188.681,90
Vervanging riolering Kerkstraat/ged. Oude Baan	294.442,10			294.442,10	188.442,72	5.888,84	4.711,07	10.599,91	182.553,88
Reconstructie riolering Burg.Woltersstr./Voorhoevep.	581.544,12			581.544,12	348.926,50	11.630,88	8.723,16	20.354,04	337.295,62
Reconstructie riolering Nieuwstr/Oleistr/Molenstraat	109.891,35			109.891,35	65.934,97	2.197,83	1.648,37	3.846,20	63.737,15
Optimaliseringsmaatregelen riolering 1998	762.907,49			762.907,49	473.002,82	15.258,15	11.825,07	27.083,22	457.744,67
Reconstructie riolering Middelweg/Steendalerstraat	433.217,27			433.217,27	268.600,12	8.664,35	6.715,00	15.379,35	259.935,78
Prinses Irenestr. Riolering	215.308,20			215.308,20	142.103,21	4.306,16	3.552,58	7.858,74	137.797,04
Afvoerirol Goorsegweg-Niers	25.437,76			25.437,76	9.666,07	508,76	241,65	750,41	9.157,32
Rioolherstel hoek Achterbroek/Ovenberg	52.726,44			52.726,44	21.090,39	1.054,53	527,26	1.581,79	20.035,86
Aanleg riolering in Nieuwstraat	71.410,61			71.410,61	28.564,09	1.428,21	714,10	2.142,31	27.135,88
Rioleringswerken St.Janstr./Niers Gnp Nrd.II+III	178.659,63			178.659,63	75.036,76	3.573,19	1.875,92	5.449,11	71.463,56
Koeweidestraat riolering	125.821,97			125.821,97	83.042,73	2.516,44	2.076,07	4.592,51	80.526,29
Drukriool mechanisatie	289.575,09			289.575,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Touwslagersgros: Spoelinstallatie bezinkbassin	47.395,39			47.395,39	29.622,16	1.184,88	740,55	1.925,43	28.437,27
Wilhelminastraat riolering	454.313,07			454.313,07	308.654,41	9.086,26	7.716,36	16.802,62	299.568,15
Niersdijk riolering	181.936,76			181.936,76	125.041,29	3.638,74	3.126,03	6.764,77	121.402,56
Heidestraat riolering	128.407,77			128.407,77	88.061,44	2.568,16	2.201,54	4.769,70	85.493,29
Optimaliseringsmaatregelen riolering 1999	402.463,55			402.463,55	265.212,09	8.049,27	6.655,30	14.704,57	258.162,82
Riolering buitengebied	1.269.082,07			1.269.082,07	786.363,45	31.727,05	19.659,09	51.386,14	754.636,40
Phatsing IBA's i.v.m. lozing buitengebied	560.808,24			560.808,24	439.263,24	11.216,16	10.981,58	22.197,74	428.047,07
Moutstraat vervanging riolering	120.121,07			120.121,07	88.889,73	2.402,42	2.222,24	4.624,66	86.487,31
Burgemeester Janssenstraat riolering	34.315,86			34.315,86	24.951,77	686,32	623,79	1.310,11	24.265,46
Rioolvervanging/renovatie van de Gaest	47.889,40			47.889,40	37.353,42	957,79	933,84	1.891,63	36.395,63
Reconstructie riolering "Kom Ottersum"	65.450,94			65.450,94	53.670,12	1.309,02	1.341,75	2.650,77	52.361,10
Vervanging riolering 2006 div. locaties	137.650,00			137.650,00	110.119,76	2.753,00	2.752,99	5.505,99	107.366,76
Randvoorzieningen rioleringen	456.091,29			456.091,29	387.901,59	9.121,83	9.697,54	18.819,37	378.779,77
Vervanging riolering Heijenseweg	1.110.268,06			1.110.268,06	935.338,38	22.205,36	23.383,46	45.588,82	913.133,02
Vervanging riolering Langstraat	817.312,05			817.312,05	687.122,33	16.346,24	17.178,06	33.524,30	670.776,09
Vervanging riolering 2007 div. locaties	1.491.432,35			1.491.432,35	1.263.002,97	29.828,65	31.575,07	61.403,72	1.233.174,33
Infiltratieriool Willem Boyeweg	165.024,16			165.024,16	141.193,36	3.300,48	3.529,83	6.830,31	137.892,87
Milieustation Heijen, grond	141.779,54			141.779,54	0,00	0,00	3.544,49	3.544,49	141.779,54
Milieustation Heijen	416.462,68			416.462,68	266.536,03	16.658,51	6.663,40	23.321,91	249.877,53
GRP 2009-2013 2009 vrijverval riolering	32.700,15			32.700,15	28.884,95	545,00	722,12	1.267,12	28.339,95
GRP 2009-2013 2009 verbeteringsmaatregelen	806,26			806,26	712,18	13,44	17,80	31,24	698,74
GRP 2009-2013 2011 vrijverval riolering	168.328,08			168.328,08	156.800,54	2.805,47	3.920,01	6.725,48	153.995,07
GRP 2009-2013 2011 verbeteringsmaatregelen	286.260,38			286.260,38	265.932,88	4.771,01	6.648,32	11.419,33	261.161,88
Riolering Hoofdstraat	144.082,58			144.082,58	127.273,22	2.401,38	3.181,83	5.583,21	124.871,85
Riolering Dinsiasstraat	232.246,19			232.246,19	205.463,47	4.644,92	5.136,59	9.781,51	200.818,54
Ennmastraat/Wilhelminaplein riolering	314.018,61			314.018,61	283.154,57	5.233,64	7.078,86	12.312,50	277.920,92
Genneep Centraal GRP Fase 1	439.385,83			439.385,83	395.671,91	7.323,10	9.891,80	17.214,90	388.348,82
Genneep Centraal GRP Fase 3	51.697,48			51.697,48	47.389,44	861,62	1.184,74	2.046,36	46.527,81
Genneep Centraal GRP Fase 5	27.000,00			27.000,00	26.100,00	450,00	652,50	1.102,50	25.650,00
Rioolvervanging Oudebaan Milsbeek	624.656,59			624.656,59	583.469,51	10.410,94	14.586,74	24.997,68	573.058,56
Rioolvervanging Vensestraat Ven-Zeklerheide	731.655,62			731.655,62	695.256,54	12.194,26	17.381,41	29.575,67	683.062,28
Rioolvervanging Beukenlaan Boslaan	251.939,15			251.939,15	237.559,05	4.198,99	5.938,98	10.137,97	233.360,07
Rioolvervanging Bolwerk	108.662,77			108.662,77	103.835,51	1.811,05	2.595,89	4.406,94	102.024,47
Rioolvervanging Kanonskamp Milsbeek	281.678,57			281.678,57	267.594,65	4.694,64	6.689,87	11.384,51	262.900,00
Optimalisering riool Condoorstraat Genneep	172.241,13			172.241,13	163.629,11	2.870,69	4.090,73	6.961,42	160.758,43
Bergbezinckbassin Milsbeek overstortvoorziening	891,60	79.108,40		80.000,00	79.955,40	1.333,33	1.998,89	3.332,22	78.622,07
Investerings riolering jaarschijf 2014	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings riolering jaarschijf 2015	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rioolvervanging Europaplein	195.000,00			195.000,00	191.750,00	3.250,00	4.793,75	8.043,75	188.500,00
Riolering Jan Lindersplein en groene gracht	94.009,78	116.109,22		210.119,00	208.552,17	3.501,98	5.213,80	8.715,78	205.050,19
Riolering Zuid- & ZO wal en Zand- en Brugstraat	539.832,30			539.832,30	522.426,14	8.997,21	13.060,65	22.057,86	513.428,93
Riolering Brugstraat	1.107.732,69	92.267,31		1.200.000,00	1.181.309,96	20.000,00	29.532,75	49.532,75	1.161.309,96
Riolering relining werkzaamheden 2014	150.000,07			150.000,07	145.726,58	2.500,00	3.643,16	6.143,16	143.226,58
Herinrichting gebied Martinstoren	150.954,00			150.954,00	145.922,20	2.515,90	3.648,06	6.163,96	143.406,30
Investerings riolering jaarschijf 2016	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riolering centrumplan Heijen	0,00	166.500,00		166.500,00	166.500,00	2.775,00	4.162,50	6.937,50	163.725,00
Kunstgrasveld sportpark Heijkuil	0,00	148.000,00		148.000,00	148.000,00	2.466,67	3.700,00	6.166,67	145.533,33
Investerings riolering jaarschijf 2015, Julianalaan	0,00	184.381		184.381,00	184.381,00	3.073,02	4.609,53	7.682,55	181.307,98
Investerings riolering jaarschijf 2016, relining Achterbroek	0,00	303.542		303.542,00	303.542,00	5.059,03	7.588,55	12.647,58	298.482,97
Investerings riolering jaarschijf 2016, Haspel en Genneperhuisweg	0,00	96.570		96.570,00	96.570,00	1.609,50	2.414,25	4.023,75	94.960,50
Investerings riolering jaarschijf 2016, relining Martinstraat	0,00	88.848		88.848,00	88.848,00	1.480,80	2.221,20	3.702,00	87.367,20
Investerings riolering jaarschijf 2016, relining Maasweg/Maasstraat	0,00	41.000		41.000,00	41.000,00	683,33	1.025,00	1.708,33	40.316,67
Investerings riolering jaarschijf 2016, relining Mergeldijk	0,00	64.540		64.540,00	64.540,00	1.075,67	1.613,50	2.689,17	63.464,33
Investerings riolering jaarschijf 2016, relining Norbertusstraat	0,00	75.000		75.000,00	75.000,00	1.250,00	1.875,00	3.125,00	73.750,00
Investerings riolering jaarschijf 2016, BBB Milsbeek	0,00	400.000		400.000,00	400.000,00	6.666,67	10.000,00	16.666,67	393.333,33
Totaal grond- weg- en waterbouwkundige werken met economisch nut	18.562.572,77	1.855.865,93	0,00	20.418.438,70	16.235.414,98	389.453,61	405.885,35	795.338,96	15.845.961,37
Ford Transit connect (3x, waarvan 1x verkocht)	57.166,11			57.166,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal vervoermiddelen met economisch nut	57.166,11	0,00	0,00	57.166,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zoutstrooier, John Deere (2x)	53.688,00			53.688,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zoutstrooier, Renault	24.908,61			24.908,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aanpassing invaldelift Markt 1 (86/14)	37.758,34			37.758,34	18.515,87	1.887,92	462,90	2.350,82	16.627,96
Gehudinstallatie raadsaal en commissiekamer	34.047,92			34.047,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal machines, apparaten en installaties met economisch nut	150.402,87	0,00	0,00	150.402,87	18.515,88	1.887,92	462,90	2.350,82	16.627,96

Omschrijving Activum	Aanschaf waarde per 1-1-2016	Vernieuwderingen in 2016	Verminderen in 2016	Aanschaf waarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2016	Afschrijving/aflossing 2017	Rente lasten 2017	Kapitaal lasten 2017	Boekwaarde per 31-12-2017
Aanleg veld korfbalvereniging VIOS Ottersum	91.607,19			91.607,19	6.107,47	3.053,57	152,69	3.206,26	3.053,89
Algemene begraafplaats Genneep	79.070,16			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uitbreiding algemene begraafplaats Genneep-Zuid	89.965,27			89.965,27	2.999,10	2.998,84	74,98	3.073,82	0,26
Aanleg Urnenruimte	16.336,00			16.336,00	8.712,38	544,53	217,81	762,34	8.167,84
Uitbreiding urnenruimte op de gem.begraafplaats	15.812,83			15.812,83	4.744,18	527,09	118,60	645,69	4.217,08
Aanleg urnenmuur	29.134,15			29.134,15	18.422,63	971,14	460,57	1.431,71	17.451,49
Energieskosten kermissen	30.724,11			30.724,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sneeuwplög (3x)	19.363,65			19.363,65	7.210,68	1.936,37	180,27	2.116,64	5.274,31
Ondergrondse containers	22.891,44			22.891,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ICT inrichtingsplan BGM glasvezelinfrastructuur	86.664,58			86.664,58	36.003,22	8.666,46	900,08	9.566,54	27.336,76
ICT inrichtingsplan BGM hardware en software	760.627,26			760.627,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervanging armaturen openbare verlichting	180.372,44			180.372,44	145.536,28	9.018,62	3.638,41	12.657,03	136.517,66
Mikado, inrichting gymzaal	47.445,00			47.445,00	28.466,88	4.744,50	711,67	5.456,17	23.722,38
ICT investeringen 2012, klantvolgsysteem	28.068,90			28.068,90	14.034,45	7.017,23	350,86	7.368,09	7.017,22
ICT investeringen 2012, BGT	99.253,08	35.872,72		135.125,80	98.377,86	33.781,45	2.459,45	36.240,90	64.596,41
ICT investeringen 2012, BAG Centric	34.763,35			34.763,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ICT investeringen 2012, DMS	186.013,14	36.486,86		222.500,00	117.784,29	55.625,00	2.944,61	58.569,61	62.159,29
ICT investeringen 2012, upgrade Cognos	27.282,39			27.282,39	1.242,67	1.242,67	31,07	1.273,74	0,00
ICT investeringen 2012, algemeen	28.498,65			28.498,65	12.833,62	7.124,66	320,84	7.445,50	5.708,96
Papierloos vergaderen	52.799,25	22.200,75		75.000,00	41.558,13	18.750,00	1.038,95	19.788,95	22.808,13
Implementatie 3D's binnen informatie en ict	22.500,00			22.500,00	11.250,00	5.625,00	281,25	5.906,25	5.625,00
Vervanging openbare verlichting 2015	45.139,56	124.860,44		170.000,00	167.743,02	8.500,00	4.193,58	12.693,58	159.243,02
Modernisering GBA	0,00	30.000,00		30.000,00	7.500,00	7.500,00	0,00	8.250,00	22.500,00
Vervanging werkplekapparatuur	0,00	75.000,00		75.000,00	75.000,00	18.750,00	1.875,00	20.625,00	56.250,00
Vervanging netwerkinfrastructuur	0,00	141.000,00		141.000,00	141.000,00	35.250,00	3.525,00	38.775,00	105.750,00
Totaal overige materiële vaste activa met economisch nut	1.994.332,40	465.420,77	0,00	2.380.683,01	969.026,83	231.627,14	24.225,69	255.852,83	737.399,70
Totaal grond- weg- en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	26.325,15			26.325,15	26.325,15		658,13	658,13	26.325,15
Aandeel Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML)	27.226,81			27.226,81	27.226,81		680,67	680,67	27.226,81
Deelneming in samenwerking AVL nazorg BV	186,05			186,05	186,05		4,65	4,65	186,05
Deelneming Enexis Holding N.V.	55.242,00			55.242,00	55.242,00		1.381,05	1.381,05	55.242,00
Deelneming vordering op Enexis B.V.	36,08			36,08	36,08		0,90	0,90	36,08
Deelneming Verkoop Venootschap B.V.	36,08			36,08	36,08		0,90	0,90	36,08
Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie	23.166,00			23.166,00	23.166,00		579,15	579,15	23.166,00
Deelneming CBL Venootschap B.V.	36,08			36,08	36,08		0,90	0,90	36,08
Deelneming Claim Staat Venootschap B.V.	36,08			36,08	36,08		0,90	0,90	36,08
Deelneming Villa Flora B.V.	18.000,00			18.000,00	18.000,00		450,00	450,00	18.000,00
Totaal kapitaalverstrekking aan deelnemingen	150.290,33	0,00	0,00	150.290,33	150.290,33	0,00	3.757,25	3.757,25	150.290,33
Totaal leningen aan woningbouwcorporaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verstrekte geldlening Enexis 2012	811.719,79			0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Verstrekte geldlening Enexis 2014	901.910,87			0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Verstrekte geldlening Enexis 2016	901.910,87			901.910,87	0,00		0,00	0,00	0,00
Verstrekte geldlening Enexis 2019	631.337,61			631.337,61	631.337,61		15.783,44	15.783,44	631.337,61
Totaal leningen aan overige verbonden partijen	3.246.879,14	0,00	0,00	1.533.248,48	631.337,61	0,00	15.783,44	15.783,44	631.337,61
Leningen startersfonds woningmarkt	450.000,00			450.000,00	450.000,00		11.250,00	11.250,00	450.000,00
Hypotheecaire geldlening ambtenaren	68.067,03			68.067,03	25.681,80	2.646,52	1.750,64	1.750,64	23.035,28
Totaal leningen aan overige verbonden partijen	518.067,03	0,00	0,00	518.067,03	475.681,80	2.646,52	13.000,64	13.000,64	473.035,28
Totaal vorderingen op deelnemingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal generaal	55.066.203,88	2.411.286,70	0,00	55.684.789,76	35.506.537,01	1.495.373,15	888.772,04	2.381.498,67	34.011.163,85

BIJLAGE 3: Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	2015		2016			2017			
	Saldo 31-12	Rente	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Rente	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Reserves									
Algemene vrije reserve	6.063.224	272.845	1.233.799	-2.011.901	5.285.122	0	0	-1.983.750	3.301.372
Algemene reserve (weerstandsvemogen)	5.000.000	225.000	0	0	5.000.000	0	0	0	5.000.000
Resultaat dienstjaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene reserves	11.063.224	497.845	1.233.799	-2.011.901	10.285.122	0	0	-1.983.750	8.301.372
Bestemmingsreserves									
Bestemmingsreserve budgetoverheveling	1.036.688	46.651	0	-1.036.688	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve verkoop gem. gronden	520.000	23.400	0	-212.500	307.500	0	0	-157.500	150.000
Bestemmingsreserve 'sociaal domein'	718.721	32.342	0	0	718.721	0	0	0	718.721
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	4.319.270	194.367	0	-190.000	4.129.270	0	0	-60.000	4.069.270
Fonds Bovenwijkse voorzieningen	119.927	5.397	0	0	119.927	0	0	0	119.927
Subtotaal bestemmingsreserves	6.714.606	302.157	0	-1.439.188	5.275.418	0	0	-217.500	5.057.918
Voorzieningen									
Planmatig onderhoud wegen	0	0			0	0	1.635.400	-497.000	1.138.400
Groot onderhoud gebouwen	532.376	23.957	613.601	-499.259	646.718	0	585.824	-189.563	1.042.979
Groot onderhoud schoolgebouwen	505.138	22.731	0	-74.260	430.878	0	0	-239.827	191.051
Vervanging inventaris gem.kantoor	106.299	4.783	15.000	-4.000	117.299	0	25.000	-138.200	4.099
Vervanging apparatuur gem.kant	49.649	2.234	0	-8.600	41.049	0	25.000	-32.400	33.649
Voorziening rioolrecht	1.211.239	54.506	0	-211.687	999.552	0	0	-120.864	878.688
Voorziening afvalstoffenheffing	424.596	19.107	0	-34.165	390.431	0	0	-23.635	366.796
Voorziening pensioenen wethouders	2.002.107	90.095	78.500	-26.614	2.053.993	0	78.500	-26.614	2.105.879
Voorziening wachtgeldverplichting	72.500	3.263	0	-72.155	345	0	0	-345	0
Voorziening frictiekosten	65.000	2.925	22.000	-21.000	66.000	0	0	-15.600	50.400
Waardering grondexploitatie	1.580.700	71.132	86.000	-105.200	1.561.500	0	0	-201.500	1.360.000
Greenpark/Villa Flora	1.350.000	60.750	0	0	1.350.000	0	0	-1.350.000	0
Herplantplicht	23.785	1.070	0	0	23.785	0	0	0	23.785
Parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Privatisering en onderhoud sportclubs	36.392	1.638	94.000	-101.732	28.660	0	99.000	-97.667	29.993
Kwaliteitsverbetering buitengebied	374.772	16.865		-44.540	330.232	0	0	0	330.232
Kwaliteitsverbetering kernen	0	0	5.000	0	5.000	0	0	0	5.000
Subtotaal voorzieningen balans	8.334.551	375.055	914.101	-1.203.212	8.045.441	0	2.448.724	-2.933.215	7.560.950
Dubieuze debiteuren	836.506	37.643	20.000	-4.250	852.256	0	20.000	0	872.256
Subtotaal voorzieningen	9.171.057	412.698	934.101	-1.207.462	8.897.697	0	2.468.724	-2.933.215	8.433.206
Totaal reserves en voorzieningen	26.948.887	1.212.700	2.167.900	-4.658.551	24.458.237	0	2.468.724	-5.134.465	21.792.496

Omschrijving	2017		2018		2019			2020		
	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Reserves										
Algemene vrije reserve	3.301.372	0	-350.000	2.951.372	0	0	2.951.372	0	0	2.951.372
Algemene reserve (weerstandsvemogen)	5.000.000	0	0	5.000.000	0	0	5.000.000	0	0	5.000.000
Resultaat dienstjaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene reserves	8.301.372	0	-350.000	7.951.372	0	0	7.951.372	0	0	7.951.372
Bestemmingsreserves										
Bestemmingsreserve budgetoverheveling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve verkoop gem. gronden	150.000	0	-102.500	47.500	0	-47.500	0	0	0	0
Bestemmingsreserve 'sociaal domein'	718.721	0	0	718.721	0	0	718.721	0	0	718.721
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	4.069.270	0	-10.000	4.059.270	0	-10.000	4.049.270	0	-60.000	3.989.270
Fonds Bovenwijkse voorzieningen	119.927	0	0	119.927	0	0	119.927	0	0	119.927
Subtotaal bestemmingsreserves	5.057.918	0	-112.500	4.945.418	0	-57.500	4.887.918	0	-60.000	4.827.918
Voorzieningen										
Planmatig onderhoud wegen	1.138.400	211.800	-500.000	850.200	187.000	-500.000	537.200	179.000	-493.000	223.200
Groot onderhoud gebouwen	1.042.979	585.824	-1.010.858	617.945	585.824	-574.223	629.546	585.824	-834.941	380.429
Groot onderhoud schoolgebouwen	191.051	0	0	191.051	0	0	191.051	0	0	191.051
Vervanging inventaris gem.kantoor	4.099	25.000	-9.000	20.099	25.000	0	45.099	30.000	-54.450	20.649
Vervanging apparatuur gem.kant	33.649	25.000	-23.550	35.099	25.000	-24.000	36.099	20.000	-26.800	29.299
Voorziening rioolrecht	878.688		-141.859	736.829	0	-129.455	607.374	0	-71.476	535.898
Voorziening afvalstoffenheffing	366.796		-23.635	343.161	0	-23.635	319.526	0	-23.635	295.891
Voorziening pensioenen wethouders	2.105.879	78.500	-26.614	2.157.765	78.500	-26.614	2.209.651	78.500	-26.614	2.261.537
Voorziening wachtgeldverplichting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening frictiekosten	50.400	0	-10.600	39.800	0	-6.600	33.200	0	-6.600	26.600
Waardering grondexploitatie	1.360.000	0	-1.360.000	0	0	0	0	0	0	0
Greenpark/Villa Flora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Herplantplicht	23.785	0	0	23.785	0	0	23.785	0	0	23.785
Parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Privatisering en onderhoud sportclubs	29.993	99.000	-97.667	31.326	99.000	-97.667	32.659	99.000	-97.667	33.992
Kwaliteitsverbetering buitengebied	330.232	0	0	330.232	0	0	330.232	0	0	330.232
Kwaliteitsverbetering kernen	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000
Subtotaal voorzieningen balans	7.560.950	1.025.124	-3.203.783	5.382.291	1.000.324	-1.382.194	5.000.421	992.324	-1.635.183	4.357.562
Dubieuze debiteuren	872.256	20.000	0	892.256	20.000	0	912.256	20.000	0	932.256
Subtotaal voorzieningen	8.433.206	1.045.124	-3.203.783	6.274.547	1.020.324	-1.382.194	5.912.677	1.012.324	-1.635.183	5.289.818
Totaal reserves en voorzieningen	21.792.496	1.045.124	-3.666.283	19.171.337	1.020.324	-1.439.694	18.751.967	1.012.324	-1.695.183	18.069.108

BIJLAGE 4: Verloop algemene vrije reserve

Verloop algemene vrije reserve						
Prog		2016	2017	2018	2019	2020
	Stand 1-1	6.063.224	5.285.122	3.301.372	2.951.372	2.951.372
	Toevoeging bespaarde rente reserves en voorz.	546.855				
AD	Saldo jaarrekening 2015	686.944				
AD	Dekking extra lasten vakantiegeld		-333.750			
2	Onderhoud Hommersumse- en Boxmeerseweg	-357.000				
2	Extra onderhoud wegen en bermen	-67.000	-1.450.000			
2	Realisatie bromfietspad N271 Heijen-Bergen	-10.000				
2	Kwaliteitsverbetering in combinatie met rioolvervangingen	-98.880				
2	Uitvoeringsprogramma GVVP VJN 2014, overh restant 2015	-18.720				
2	Uitvoeringsprogramma GVVP VJN 2015 (jaarschijf 2016)	-635.000	-125.000			
2	Uitvoeringsprogramma GVVP VJN 2015, doorschuiven naar 2017	75.000	-75.000			
2	Reconstructie Brugstraat, overheveling restantbudget 2015	-25.649				
2	Rotondes N271, reconstructie			-650.000		
2	Rotondes N271, subsidie provincie			300.000		
2	Gennep Centraal, Hart van Gennep overheveling onderhoud	-41.700				
8	Gennep Centraal, Hart van Gennep overheveling restant 2015	-29.939				
8	Masterplan Heijen	-275.000				
9	Keramiek experience	-500.000				
10	Regiovisie programmaorganisatie, overheveling restant 2015	-28.013				
	subtotaal	5.285.122	3.301.372	2.951.372	2.951.372	2.951.372
	Saldo begrotingsjaar	pm	pm	pm	pm	pm
	Stand per 31-12	5.285.122	3.301.372	2.951.372	2.951.372	2.951.372

BIJLAGE 5: Staat van langlopende geldleningen

Oorspronkelijk bedrag	Rente %	Saldo lening 31-12-2016	Aflossing 2017	Saldo lening 31-12- 2017	Aflossing 2018	Saldo lening 31-12- 2018	Aflossing 2019	Saldo lening 31-12- 2019	Aflossing 2020	Saldo lening 31-12- 2020
€ 4.537.802	5,675	1.815.121	181.512	1.633.609	181.512	1.452.097	181.512	1.270.585	181.512	1.089.072
€ 5.000.000	5,520	2.200.000	200.000	2.000.000	200.000	1.800.000	200.000	1.600.000	200.000	1.400.000
€ 7.000.000	4,730	3.640.000	280.000	3.360.000	280.000	3.080.000	280.000	2.800.000	280.000	2.520.000
€ 5.000.000	3,705	2.800.000	200.000	2.600.000	200.000	2.400.000	200.000	2.200.000	200.000	2.000.000
€ 6.000.000	4,610		60.000		60.000		60.000		60.000	
			60.000		60.000		60.000		60.000	
			60.000		60.000		60.000		60.000	
		3.840.000	60.000	3.600.000	60.000	3.360.000	60.000	3.120.000	60.000	2.880.000
€ 12.500.000	3,290	7.500.000	833.333	6.666.667	833.333	5.833.333	833.333	5.000.000	833.333	4.166.667
€ 40.037.802		21.795.121	1.934.845	19.860.275	1.934.845	17.925.430	1.934.845	15.990.585	1.934.845	14.055.739

BIJLAGE 6: Overzicht subsidies

Programma	Fcl + omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
01 - Veiligheid						
	612000.10 - Integrale veiligheid	9.165	9.150	9.150	9.150	9.150
03 - Economische structuur, toerisme en recreatie						
	631000.10 - Economisch beleid	22.380	22.380	22.380	22.380	22.380
	634000.10 - Evenementen	10.000	25.000	10.000	10.000	10.000
	634010.10 - Kernissen	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	634020.10 - Toeristische promotie	132.100	130.000	130.000	130.000	130.000
04 - Onderwijs en kinderopvang						
	643000.10 - Onderwijsbegeleiding	20.210	20.210	20.210	20.210	20.210
	643040.10 - Lokaal onderwijsbeleid	71.910	72.200	72.200	72.200	72.200
	643100.10 - Peuterspeelzalen	125.000	144.000	153.400	163.000	172.300
05 - Cultuur en sport						
	651000.10 - Stimulering sportbeoefening	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
	653000.10 - Amateuristische cultuur beoefening	61.500	61.500	61.500	61.500	61.500
	652020.10 - Buitensportaccommodaties	97.155	124.905	99.905	99.905	99.905
	653020.10 - Kunst	16.000	25.000	25.000	25.000	25.000
	653030.10 - Cultuur beoefening	27.000	27.000	27.000		
	654000.10 - Musea	24.266	23.766	2.366	23.766	23.766
	655100.10 - Rijksmonumenten	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
	655300.10 - Particuliere monumenten	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	653010.10 - Ontwikkelingssamenwerking	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
	656000.10 - Openbare bibliotheek	372.853	372.853	372.853	372.853	372.853
	656010.10 - Lokale Omroep	6.000	8.000	8.000	8.000	8.000
06 - Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening						
	661000.10 - Kinderopvang	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
	661020.10 - WMO Bewonersorganisaties leefbaarheid	102.000	102.000	102.000	102.000	102.000
	661030.10 - WMO Zorg en ondersteuning	110.700	145.000	170.000	200.000	200.000
	661060.10 - WMO Jeugd en jongerenwerk	27.350	27.350	27.350	27.350	27.350
	661070.10 - WMO Kernen en wijken	99.280	70.000	70.000	70.000	70.000
	671010.10 - Rode Kruis	4.250	4.250	4.250	4.250	4.250
07 - Milieu en volksgezondheid						
	672000.10 - Aanleg rioolaansluitingen	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
TOTAAL		1.494.119	1.569.564	1.542.564	1.576.564	1.585.864

BIJLAGE 7: EMU saldo

Omschrijving	2016	2017	2018
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2016, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2017	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2017
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-477	-2.411	-419
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.512	1.493	1.487
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	821	2.083	823
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.605	1.306	1.433
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	2.088	2.933	1.844
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-1.837	-3.074	-1.386

Ruimte voor toelichting

Het negatieve EMU saldo wordt veroorzaakt door:

Negatieve exploitatiesaldo door uitgaven ten laste van reserves. Resultaat voor bestemming.

De uitgaven ten laste van de voorzieningen zijn zowel in 2017 als 2018 hoger dan de jaarlijkse dotatie.

In 2017 komt dit door uitbetaling van de voorziening Greenpark/Floriade € 1.350.000

In 2018 door hoge geplande kosten van onderhoud gebouwen.

BIJLAGE 8: Overzicht beleidskaders per programma

PROGRAMMA 1 'VEILIGHEID'	
Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en brandweer
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal crisisplan 2013 • Regionaal oefenbeleidsplan • Rampenbestrijdingsplan hoogwater • Multidisciplinaire coördinatieplannen bij specifieke incidenten op het gebied van o.a. evenementen, luchtvaart, ongeval gevaarlijke stoffen, vaarwegen, verdachte objecten en tankstations
Taakveld	1.2 Openbare orde en veiligheid
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene Plaatselijke Verordening • Integraal Veiligheidsbeleid gemeente Gennepe 2015-2018 • Beleidsplan politie eenheid Limburg 2015-2018

PROGRAMMA 2 'OPENBARE RUIMTE'	
Taakveld	2.1 Verkeer en vervoer
Beleidskader	<p><u>Wegen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nota gladheidbestrijding 2005 • Wegenbeleidsplan 2016 • Wegbeheerplan 2013-2017 (technische uitwerking) • Beeldkwaliteitsplan openbare ruimte 2006 • Beleidsplan openbare verlichting 2010-2014 <p><u>Verkeer</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mobiliteitsvisie RMO(1) Noord-Limburg, d.d. 19-05-2011 • Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP), d.d. 10-12-2012 • Uitvoeringsprogramma GVVP, d.d. 23-04-2013 • OV-visie RMO Noord-Limburg, d.d. 10-06-2013 <p><u>Parkeren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beoordelingscriteria gehandicaptenparkeerplaats op kenteken, d.d. 1 februari 2005 • Parkeerbonds, d.d. 9 mei 2005 • Parkeerbeleidsplan, d.d. 10 december 2007 • Gennepe parkeernormen 2008 (incl. ontheffingscriteria), d.d. 23 december 2008 • Aanwijzingsbesluit APV parkeren grote voertuigen, d.d. 20 juli 2010
Taakveld	5.7 Openbaar groen, natuurbescherming
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Flora- en Fauna wet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 (per 2016 worden deze wetten opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming) • Vigerend natuurbeleid Provincie Limburg • Milieubeleidsplan 2013-2016 (vastgesteld door de raad 13 mei 2013) • Landschapsontwikkelingsplan 2009 • Kapbeleid 2008/Herzien Kapbeleid 2015 • Stookbeleid t.b.v. landschapsonderhoud en door ziekte aangetast hout
Taakveld	5.7 Openbaar groen en recreatie
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Groenbeleidsplan 2016 • Beeldkwaliteitsplan groen 2006

PROGRAMMA 3 'ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE'		
Taakveld	3.1	Economische ontwikkeling
Beleidskader		<ul style="list-style-type: none"> • Winkeltijdenwet (21-03-1996; gewijzigd 01-07-2013) • Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet (21-03-1996; gewijzigd 01-02-2014) • Winkeltijdenverordening (09-12-2013) • Centrumvisie Gennep 2013 (09-12-2013) • Regionaal strategisch bedrijventerreinenbeeld van de gemeente Gennep (10-12-2012) • Beleidsregels Standplaatsen (01-12-2015) • Beleidsregels Terrassen (02-06-2015) • Plan van Aanpak Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerreinen (KVO-B) 2015-2018 (15-12-2015)
Taakveld	3.4	Toeristische en recreatieve voorzieningen
Beleidskader		<ul style="list-style-type: none"> • Strategische Regiovisie Maasduinen, 24 februari 2010 • Strategische regiovisie Venlo, Regio in Balans • Regiovisie vrijetijdseconomie regio Venlo
Taakveld	5.7	Speelvoorzieningen
Beleidskader		<ul style="list-style-type: none"> • Speelruimtebeleidsplan 2016-2019 • Subsidieregeling 'Stimulering maatschappelijke participatie' (februari 2015). • Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (1997) • Raamovereenkomst speeltoestellen Inkoopcentrum Zuid (per januari 2015)

PROGRAMMA 4 'ONDERWIJS EN KINDEROPVANG'		
Taakveld	4.2	Onderwijshuisvesting
Beleidskader		<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentelijke gebouwen en binnensportaccommodaties (Nota onderhoud gebouwen 2006); • Startnotitie maatschappelijke voorzieningen in relatie tot gemeentelijk accommodatiebeleid en de nadere uitwerking van voorzieningenplannen (vastgesteld gemeenteraad d.d. 23 maart 2015); • Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 gemeente Gennep; • Onderwijshuisvesting MOP 2013-2022; • Afwegingsmodel handhaving kinderopvang 2012 (dit jaar te actualiseren); • Notitie 'Beleidskaders Kind centra Gemeente Gennep'; • Notitie 'kind centra Gemeente Gennep, visie in relatie tot hun omgeving'; • Startnotitie Lokale Educatieve- en Welzijnsagenda. • Uitgangspunten en inhoudelijke kaders voor de verdere ontwikkeling van Integrale Kind Centra zijn vastgesteld door de stuurgroep IKC Gennep en college (d.d. 1 juli 2014). Het vormt hiermee de bestuurlijke leidraad voor de samenwerking tussen gemeente en de educatieve partners in de ontwikkeling van de IKC. • Ontwikkeling IKC Picardie: Gebiedsvisie (college 1 juli 2014). Deze wordt vertaald in een structuurvisie ter uitwerking van beleidskaders voor toekomstige ontwikkelingen in dit plangebied
Taakveld	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Beleidskader		<ul style="list-style-type: none"> • Wet op Primair Onderwijs, Wet op Voortgezet Onderwijs, Wet op de Expertisecentra • Wet Passend Onderwijs (vanaf augustus 2014) • Verordening Leerlingenvervoer gemeente Gennep (23 juni 2014) • Beleidsnotitie Voor en Vroegschoolse Educatie (20 september 2011, dit jaar te actualiseren) • Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC-wet) • Leerplichtwet

Taakveld	6.1 Kinderopvang
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Afwegingsmodel handhaving kinderopvang • Wet Kinderopvang • VVE-beleid

PROGRAMMA 5 'CULTUUR EN SPORT'	
Taakveld	5.1 Sportbeleid en activering
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsnota "Meedoen met sport en bewegen in de gemeente Gennepe" (13 juli 2015). • Projectplan Buurtsportcoaches 2014-2016 (B&W 6 mei 2014). • Regioplan sport 2016 en volgende jaren. • Subsidiereregeling 'Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein'. • Subsidiereregeling 'Stimulering maatschappelijke participatie'. • Uitkomsten onderzoeksrapporten ten behoeve van de privatiseringsafspraken buitensportverenigingen van Grontmij, Asset en Kybys
Taakveld	5.2 Sportaccommodaties
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsnota "Meedoen met sport en bewegen in de gemeente Gennepe" (13 juli 2015). • Uitkomsten onderzoeksrapporten ten behoeve van de privatiseringsafspraken buitensportverenigingen van Grontmij, Asset en Kybys.
Taakveld	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Evenementenbeleid Gemeente Gennepe (2010-2014): Evenementen met betekenis • Subsidiereregeling Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein, jaarlijkse subsidie voor o.a. vrijwilligersorganisaties op gebied van kunst en cultuur. • Subsidiereregeling Stimulering maatschappelijke participatie, incidentele subsidie voor o.a. projecten en activiteiten op gebied van kunst en cultuur. • Subsidiereregeling muziekonderwijs, ter ondersteuning van muziekonderwijs voor en door harmonie-fanfare verenigingen. • Cultuurbeleid
Taakveld	5.4 Musea
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidiereregeling Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein, jaarlijkse subsidie voor o.a. vrijwilligersorganisaties op gebied van kunst en cultuur.
Taakveld	5.5 Cultureel erfgoed
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Monumentenwet 1988, Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMZ) • Integraal Erfgoedbeleid van de gemeente Gennepe (13 september 2010), waarin opgenomen de "Erfgoedverordening 2010 Gemeente Gennepe" • Subsidieverordening monumenten Gennepe 2010
Taakveld	5.6 Media
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • De (landelijke) Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. • De beleidsvisie bibliotheekwerk 2016 e.v.

PROGRAMMA 6 'SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK'	
Taakveld	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). • Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Genneep
Taakveld	6.2 Wijkteams
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). • Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Genneep
Taakveld	6.3 Inkomensvoorzieningen
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Participatiewet • Wet Inkomensvoorziening oudere werkloze werknemers IOAW • Wet Inkomensvoorziening oudere gewezen zelfstandigen IOAZ • Beleidsprogramma Ontmoeten Meedoen Ondersteunen, januari 2013 • Kadernota OMO & Sociaal Domein, maart 2014 • Beleidsplan Gezond en Wel in 3D, oktober 2014 • Beleidsprogramma Ontmoeten Meedoen Ondersteunen, januari 2013 • Beleidsplan Minimabeleid en Schulddienstverlening, december 2014 • Stimuleringsregeling Maatschappelijke Activiteiten • Collectieve aanvullende zorgverzekering
Taakveld	6.4 Begeleide participatie
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Artikelen 7 tot en met 10f Participatiewet, re-integratievoorzieningen en beschut werk • Wet sociale werkvoorziening (oud), voor de per 31-12-2014 bestaande dienstbetrekkingen
Taakveld	6.5 Arbeidsparticipatie
	<ul style="list-style-type: none"> • Participatiewet • Beleidsprogramma Ontmoeten Meedoen Ondersteunen, januari 2013 • Kadernota OMO & Sociaal Domein, maart 2014 • Beleidsplan Gezond en Wel in 3D, oktober 2014
Taakveld	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). • Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Genneep. • Besluit nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Genneep. • Programmaplan Ontmoeten Meedoen Ondersteunen, januari 2013. • Kadernota OMO & Sociaal Domein, maart 2014. • Beleidsplan Gezond en Wel in 3D, oktober 2014.
Taakveld	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). • Programmaplan Ontmoeten Meedoen Ondersteunen, januari 2013. • Kadernota OMO & Sociaal Domein, maart 2014 • Beleidsplan Gezond en Wel in 3D, oktober 2014. • Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Genneep. • Besluit nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Genneep.
Taakveld	6.71 Maatwerkdienstverlening 18-
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdwet • Programmaplan Ontmoeten, Meedoen en Ondersteunen, januari 2013 • Regionaal Beleidskader Jeugdzorg, januari 2014 • Kadernota OMO & Sociaal Domein, maart 2014 • Beleidsplan Sociaal Domein, oktober 2014 • Beleidsregels PGB december 2014
Taakveld	7.1 Volksgezondheid
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Meerjarenbeleidsplan Publieke Gezondheid 2013-2016 • Aanjagen gezondheidswinst; meerjarenbeleid publieke gezondheid 2013 – 2016 (GGD Limburg Noord)

PROGRAMMA 7 'MILIEU EN VOLKSGEZONDHEID'	
Taakveld	7.2 Riolering
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet milieubeheer en Wet op de gemeentelijke watertaken: zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater. • Wet milieubeheer: stelt actueel beleidsplan voor de riolering (Gemeentelijk Rioleringsplan; GRP) verplicht. Is in 2013 geactualiseerd voor de periode 2014-2019. • Nationaal Bestuursakkoord Water en Kaderrichtlijn Water: kaders voor zowel wateroverlast als waterkwaliteit. Daarnaast is vastgelegd dat in 2020 een besparing op de kosten voor de waterketen van 10% moet worden bereikt.
Taakveld	7.3 Afval
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Milieubeheer • Landelijk Afvalstoffenplan • Milieubeleidsplan 2013 t/m 2016 • Besluit Beheer Verpakkingen 2013 t/m 2022
Taakveld	7.4 Milieubeheer
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Milieubeheer • Wet Geluidhinder • Wet Bodembescherming • Wet Luchtkwaliteit • Gemeentelijk Milieubeleidsplan 2013 t/m 2016
Taakveld	7.5 Begraafplaatsen
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Het optimaliseren en in stand houden van de groene buitenruimte van de begraafplaats op basis van het vastgestelde beeldkwaliteitsplan • Groenbeleidsplan 2007 • Beeldkwaliteitsplan 2007 • Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2010

PROGRAMMA 8 'RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING'	
Taakveld	8.1 Ruimtelijke ordening
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet op de Ruimtelijke Ordening • Beleid inzake mantelzorg 2011 • Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar • Structuurvisie Buitengebied 2012 • Structuurvisie Woningbouw 2013 • Beleid inzake inbreidingslocaties 2012 • Beleid inzake meergeneratiewoningen 2013 • Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014
Taakveld	8.2 Grondexploitatie
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Nota Grondbeleid, vastgesteld 28 juni 2012. • Vastgestelde exploitatieopzetten. • Vastgestelde structuurvisies en beeldkwaliteitsplannen
Taakveld	8.3 Wonen en bouwen

Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet op de Ruimtelijke Ordening • Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 • Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar • Structuurvisie Woningbouw 2013 • Beleid inzake inbreidingslocaties 2012 • Beleid inzake mantelzorg 2011 • Beleid inzake meergeneratiewoningen 2013 • Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) • Regionale Structuurvisie Wonen 2015-2019 • Regiovisie Maasduinen 2010 • Prestatieafspraken Mooiland en Destion
Taakveld	8.3 Wonen en bouwen, stads- en dorpsvernieuwing
Beleidskader	
Taakveld	8.3 Wonen en bouwen, omgevingsvergunning activiteit bouwen
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) • Bouwbesluit • Bouwverordening • Bestemmingsplan • Welstandsbeleid • Bouwbeleidsplan

PROGRAMMA 9 'DIENSTVERLENING'

Taakveld	0.2 Burgerzaken
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Basisregistratie personen (BRP) • Burgerlijk Wetboek • Paspoortwet • Wegenverkeerswet 1994 en het Reglement Rijbewijzen • Kieswet • Rijkswet op het Nederlanderschap • Wet op de Lijkbezorging • Vreemdelingenwet 2000 • Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens • Legesverordening 2015 (2014) • Kwaliteitshandvest (2012) • Dienstverleningsconcept 2012-2015 (2012) • Reglement BRP (2014) • Verordening BRP (2014) • Informatiebeveiliging plan BRP en waarde documenten (B&W 2014) • Beheerregeling BRP (2014)
Taakveld	0.4 Ondersteuning organisatie
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • "Dienstverleningsconcept 2012-2015, van ontwikkelplan naar gewoon doen" (collegebesluit d.d. 13-11-2012). • Kwaliteitshandvest (Collegebesluit dd 3-1-2012) • Informatiebeleid (13-8-14)

PROGRAMMA 10 'BESTUUR en ORGANISATIE'	
Taakveld	0.1 Bestuur
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Kieswet • Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad gemeente Gennepe (2013) • Huishoudelijk Reglement voor de vergaderingen van het Presidium (2013) • Verordening op de raadscommissies van de gemeente Gennepe (2013) • Verordening Auditcomité (2012) • Gemeentewet • Instructie voor de griffier, vastgesteld in de raadsvergadering van 30 juni 2003; • Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning, vastgesteld 9 december 2013 • Verordening op de rekenkamercommissie 2005
Taakveld	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
Beleidskader	
Taakveld	0.4 Ondersteuning organisatie
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsconcept en Besturingsfilosofie (2012) • Visie en Samenwerking (2012) • Programma Ontmoeten Meedoen Ondersteunen (2013) • Dienstverleningsconcept 2012-2015, 'Van ontwikkelplan naar gewoon doen'(2012) • Communicatieplan Gemeente Gennepe, Geactualiseerde versie (2013)

PROGRAMMA 11 'GEMEENTEFINANCIËN'	
Taakveld	0.3 Treasury
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Drinkwaterwet • Elektriciteitswet • Besluit verkoop Essent (raad 23 april 2009)
Taakveld	0.6 Belastingen
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet • Algemene Wet inzake rijksbelastingen (AWR) • Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ) • Invorderingswet • Algemene Termijnenwet • Algemene wet bestuursrecht • Geldende belastingverordeningen (Belastingverordeningen 2016 uiterlijk vast te stellen in de raadsvergadering van 7-12-2015): • Belastingverordeningen 2015, raadsbesluit 15-12-2014 (wijzigingsverordeningen zaaknummer 162954) • De belastingverordeningen 2012, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 22-11-2011 (2011/4680), blijven gelden voor zover deze niet in latere wijzigingsverordeningen zijn aangepast • Daarnaast de basisverordening rioolheffing 2011 vastgesteld in de raadsvergadering van 6-12-2010 (2010/4307) • Verordening Staangeld 2002 vastgesteld in de raadsvergadering van 17-12-2001 (2001/4779), laatst gewijzigd bij B&W besluit d.d. 25-6-2013 (2013/2663) • Belastingbesluiten B&W 2013 (2012/4628) • Met de overgang naar BsGW zijn de bevoegdheden voor de heffings- en invorderingsambtenaar overgedragen aan BsGW • Nota lokale heffingen 2012

Taakveld	0.7 Algemene uitkering Gemeentefonds
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Financiële verhoudingswet • De uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op diverse gegevens, onder andere de fysieke en sociale structuur. De algemene uitkering in het meerjarenperspectief is gebaseerd op constant prijspeil.
Taakveld	0.8 Algemene baten en lasten
Beleidskader	<ul style="list-style-type: none"> • Besluit BBV • Verordening organisatie financieel beleid en beheer gemeente Gennep (raad 22 november 2011). • Voorjaarsnota • Controleverordening 2016 • Financiële verordening 2016

BIJLAGE 9: Aangenomen moties / amendementen 7 november 2016

A3

aangenomen

Gemeente Gennep

- 7 NOV 2016

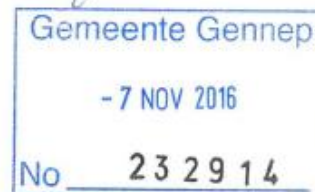
23 29 09

226035

Amendement
 ingevolge artikel 33 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep

Voorstel no. : 9
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016
Onderwerp: amendement ID-wedstrijd
<p>De Raad,</p> <p>gehoord de beraadslaging,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overwegende dat bij de raadsbehandeling van de voorjaarsnota een motie is aangenomen die oproep om met een plan van aanpak te komen om in 2017 weer een ID-wedstrijd te organiseren - Dat het college deze motie wilde overnemen als de verdeling over de kernen en de dekking nog nader zou kunnen worden ingevuld door het college - Dat thans een voorstel voorligt om de inzet te beperken tot € 10.000 - Dat het college bij de overname van de motie niet gesproken heeft over beperking van het budget maar slechts nog wilde nadenken over de dekking - Dat daarmee maar twee ideeën gehonoreerd zouden kunnen worden. -
<p>Besluit: de begroting 2017 als volgt te wijzigen: het budget voor stimulatie burgerinitiatieven (pagina 14) te verhogen tot € 20.000 en dit te dekken uit de post onvoorzien 2017 van de raad..</p>
<p>en gaat over tot de orde van de dag.</p> <p>Ondertekening en naam:</p> <p>KERN;</p> <p>H.v.d. Bogaert   M.v.d. Bogaart-Koster   G.Ehren</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;">   </div>

bewoners

AMENDEMENT

(amendement ingevolge artikel 33 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep)

2605

Voorstel nr.
Onderwerp: Actieplan opknappen Pottenhoek
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016
<p>Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:</p> <p>Bij het taakveld 2.1 Verkeer, wegen en water van de begroting 2017 ('Wat gaan we er voor doen'):</p> <p>'Aanleg laad- en losplaats Oliestraat'</p> <p>te vervangen door</p> <p>'De aanleg van de laad- en losplaats Oliestraat onderdeel te laten zijn in een breder nog door het College in samenwerking met de bewoners op te stellen actieplan voor opknappen van de Pottenhoek'</p>
<p>Toelichting:</p> <p><i>Het aanleggen van de laad- en losplaats Oliestraat is herhaaldelijk meegenomen in de verkeersplannen van de gemeente Gennep. Onlangs is de gemeenteraad echter door bewoners geattendeerd op de overige ruimtelijke problemen die door hun worden gezien in de buurt. Na een gesprek met een vertegenwoordiger en een wandeling door de buurt lijkt het de VVD Gennep dan ook zeer wenselijk dat het College van burgemeester en wethouders in overleg met de bewoners tot een actieplan komt waarin afspraken worden gemaakt voor het opknappen. Deze buurt is van historische waarde voor de kern Gennep, echter ontbrak de afgelopen jaren de nodige aandacht voor revitaliseren. Nu het centrum van Gennep op veel locaties is opgeknapt is het ook voor deze buurt tijd om in overleg met de bewoners tot een verbetering van de uitstraling te komen.</i></p>
<p>Ondertekening en naam:</p> <p>VVD Fractie Gennep Janine van Hulsteijn</p> <p> Fred Knigge</p> <p>PvdA Fractie Gennep Luc Brouwers</p>

Raaychoma

AG

Gemeente Gennepe
- 7 NOV 2016
No 23 29 15

AMENDEMENT

(amendement Ingevolge artikel 33 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennepe)

Raadsvoorstel tot vaststelling van de begroting 2017 en de meerjarenbegroting	
De raad van de gemeente Gennepe in vergadering bijeen d.d. 07 november 2016	
Onderwerp: Aanwending AVR dekking vakantiegeld € 333.750,-	
Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor: De aanwending van de AVR voor dekking vakantiegeld te schrappen à € 333.750,-	
Toelichting: Inmiddels is duidelijk dat de uitkering van in 2016 door personeel opgebouwd vakantiegeld in de jaarrekening 2016 verantwoord dient te worden. Er is dan geen reden meer deze last in de begroting 2017 op te nemen.	
Namens de VVD Gennepe Janine van Hulsteijn Fractievoorzitter	 Fred Knigge Raadslid

226055

R. van der Vliet

Gemeente Gennep

- 7 NOV 2016

23 29 17

No

226095

MOTIE

ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep

Voorstel no. :	(In te vullen door de raadsgriffie)	
Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr. 11, Raadsvoorstel tot vaststelling begroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020		
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016		
Onderwerp: Zwarteweg (buiten bebouwde kom) opnemen in de in te stellen 60 km-zone en treffen van snelheidsremmende maatregelen		
<p>De Raad,</p> <p>gehoord de beraadslaging,</p> <p>overwegende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dat de Zwarteweg (buiten de bebouwde kom) in de beleving van mensen gevaarlijk is vanwege het gemotoriseerd verkeer; - dat op de Zwarteweg vaak veel te hard wordt gereden; - dat het terugbrengen van de maximum snelheid naar 60 km deze weg een stuk veiliger maakt; - dat er maatregelen genomen moeten worden die ter plekke een snelheidsvermindering afdwingen; - dat het om die reden verstandig is om een snelheidsremmende drempel aan te leggen en wel bij de in-/uitgangen van het aan deze weg gelegen sportcomplex die mogelijk tevens als oversteekplaats gebruikt kan worden. 		
<p>Verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Zwarteweg (buiten de bebouwde kom) op te nemen in de nieuw in te stellen 60 km-zone en daarbij snelheidsremmende maatregelen te treffen ter hoogte van de in-/uitgangen van het aan deze weg gelegen sportcomplex. 		
CDA fractie Twan Reintjes	Jacques van Bergen	Jos Sutmuller

Twan Reintjes

Jacques van Bergen

Jos Sutmuller

Raaf vromen

MOTIE

No 23 29 18

226095

ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep

Voorstel nr. :	(In te vullen door de raadsgriffie)	
Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr. 11, Raadsvoorstel tot vaststelling begroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020		
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016		
Onderwerp: Versterking zichtbare uitstraling Maasduinengebied		
De Raad, gehoord de beraadslaging, Overwegende: <ul style="list-style-type: none"> - de gemeente Gennep op toeristisch/recreatief gebied op vele fronten samenwerkt. - de gemeenten Mook & Middelaar, Gennep, Bergen en Venlo onderdeel uitmaken van het Maasduinengebied (Nationaal Park); - dat gebied veel moois te bieden heeft voor toeristen en recreanten; - dat ook de provincie sterk inzet op het vermarkten van haar Nationale Parken; - dat een eenduidige uitstraling van het Maasduinengebied de herkenbaarheid van het gebied vergroot; - dat er meer ingezet moet worden op het promoten en vermarkten van het Maasduinengebied; - Dat het aanbrengen van focus in het toeristisch/recreatief beleid dat de effectiviteit ervan vergroot. 		
Verzoekt het college om: <ul style="list-style-type: none"> - om vanuit een concreet plan werk te maken van een eenduidige, zichtbare uitstraling bij het promoten en vermarkten van dit gebied samen met de overige Maasduinengemeenten. - de benodigde kosten te dekken uit de post voor 'recreatie en toerisme' en provinciale (subsidie)gelden. 		
en gaat over tot de orde van de dag.		
CDA Gennep Twan Reintjes	Jacques van Bergen	Jos Sutmuller

Rauzenman

MOTIE

ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep

Gemeente Gennep

- 7 NOV 2016

23 29 19

Voorstel nr. :	(In te vullen door de raadsgriffie)
Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr. 11, Raadsvoorstel tot vaststelling begroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020	22605
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016	
Onderwerp: Nieuwe 'kansen voor Gennep'	
<p>De Raad, gehoord de beraadslaging, Overwegende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dat de gemeenteraad het boekwerk 'kansen voor Gennep' van stedenbouwkundige Obbe Norbruis op 21 maart 2005 heeft vastgesteld; - dat er de afgelopen jaren geleidelijk en met veel succes uitvoering is gegeven aan diverse projecten uit het kansenboek; - dat maatschappelijk/economische ontwikkelingen elkaar blijven opvolgen. - dat er plekken zijn waar verloedering op de loer ligt en leegstand van winkelpanden zich aandient; - dat de provincie op 21 september jl. kenbaar heeft gemaakt € 2,- miljoen vrij te maken voor de aanpak van winkelleegstand; - dat geld bedoeld is als smeerolie om te komen tot aantrekkelijkere centra. - dat daarmee mogelijk ook in gemeente Gennep bijgedragen kan worden aan vermindering van de leegstand door een beter vestigingsklimaat; - dat deze gemeente zich wil blijven door ontwikkelen om de vitaliteit en omgevingskwaliteit te behouden; - dat er plekken zijn die de potentie in zich hebben om de gemeente naar een hoger niveau te tillen (o.a. de Pottenhoek); - dat een nieuw stedenbouwkundig visiedocument bij kan dragen aan versterking van de omgevingskwaliteit; - dat er daarmee voor de gemeente Gennep behapbare/haalbare projecten ontstaan die de komende jaren voor geleidelijke uitvoering in aanmerking komen; - Dat de gemeente met een nieuw visiedocument up-tot-date kaders schept die voor uitvoering, door overheid en marktpartijen, in aanmerking komen. 	
<p>Verzoekt het college om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in 2017 uitvoering te geven aan het opstellen van een nieuw kansenboek voor de gemeente Gennep met stakeholders (o.a. de Pottenhoek) ^{in de lijn van} door Obbe Norbruis. - Het benodigde budget hiervoor te halen uit de algemeen vrije reserve en/of provinciale (subsidie)gelden. - De totstandkoming van een nieuw kansenboek in brede zin communiceren, zodat geïnteresseerden ideeën kunnen voordragen en stakeholders in een separaat te organiseren bijeenkomst suggesties en voorstellen kunnen doen, bijv. middels een te organiseren stadsmarkt. <p>en gaat over tot de orde van de dag.</p>	
CDA Gennep; Twan Reintjes, Jacques van Bergen en Jos Sutfruller	

MOTIE

ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennepe

226095

Voorstel nr. :	(In te vullen door de raadsgriffie)
Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr. 9. Vaststelling Programmabegroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020	
De raad van de gemeente Gennepe in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016	
Onderwerp: Verkenning Herstructurering van de buurt Pottenhoek	
<p>De Raad,</p> <p>gehoord de beraadslaging,</p> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het college voor 2017 een herinrichting parkeerterrein Bleekstraat en de aanleg van een laad- en losplaats Oliestraat voorzien heeft • de aanpak van deze twee losse onderdelen onvoldoende oplossingen zal opleveren m.b.t. de parkeer-problematiek (ca. 2/3 extra parkeerplaatsen) en het verlichten van de druk op de leefbaarheid in de Pottenhoek • er bij enkele panden in deze wijk sprake is van ernstige verkrotting, leegstand en verloedering en derhalve een ongewenste uitstraling oplevert in dit deel van het historische Gennepe centrum. • van enkele van deze panden recent sprake is van een nieuwe eigenaar of eigenaren • er wellicht juist nu kansen liggen voor een meer integrale aanpak om daarmee duurzame verbeteringen in deze wijk te (laten) realiseren 	
<ul style="list-style-type: none"> - verzoekt het college om samen met partners een verkenning uit te voeren naar mogelijkheden voor een herstructurering van de Pottenhoek - hiervoor (indien nodig) een deel van het begrote bedrag voor de genoemde losse projectonderdelen in te zetten - de resultaten van deze verkenning in de loop van 2016, bij voorkeur tijdens of voor de behandeling van de voorjaarsnota, ter kennis te brengen aan de gemeenteraad met daarbij een voorstel voor de vervolgstappen. 	
en gaat over tot de orde van de dag.	
Ondertekening en naam: fractie D66 	

Gemeente Gennep
 - 7 NOV 2016
 No 23 29 21

MOTIE
 ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van
 de gemeente Gennep

Voorstel nr. : 9
Naar aanleiding van Vaststelling Programmabegroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016
Onderwerp: Hondenbeleid
<p>De Raad,</p> <p>gehoord de beraadslaging,</p> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de raad op 22 juni 2015 Hondenbeleid heeft vastgesteld • daarin is opgenomen dat er in de gemeente Gennep honden-uitlaatplaatsen en hondentoiletten zullen worden gerealiseerd (uitvoeringsplan 19 juli 2016) • bij de Picardie een gemeentelijk grasveld ligt (tegenover de Megafoon) zonder een echte functie en gebruik
<p>nodigt het college uit</p> <ul style="list-style-type: none"> • om in goed overleg met de burens dit grasveld te gebruiken als honden-uitlaatplaats en hondentoilet. • dit gehele terrein te omheinen en de gebruikelijke voorzieningen te realiseren. • Om hiermee een ruime honden-uitlaatplaats te realiseren waar de honden kunnen vrij kunnen loslopen en hun baasjes elkaar kunnen ontmoeten en gebruik kunnen maken van een aangename zithoek.
en gaat over tot de orde van de dag.
Ondertekening en naam: fractie D66

en buurtvereniging

CDA

M6
Gemeente Gennep
- 7 NOV 2016
No 23 29 23

MOTIE
ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep

Voorstel nr. :	(In te vullen door de raadsgriffie)
Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr. 9. Vaststelling Programmabegroting 2017 en meerjarenbegroting 2018-2020	
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016	
Onderwerp: Stadhuis	
De Raad, gehoord de beraadslaging, overwegende dat: <ul style="list-style-type: none"> • De raad juni 2016 tijdens de behandeling voorjaarsnota een motie met nummer 13 heeft aangenomen t.b.v. o.a. het hijsen van de regenboogvlag op 11 oktober en 17 mei • Thans vragen zijn bij het college betreffende de uitvoerbaarheid op 17 mei (verjaardag Maxima) (zie pag. 16) • Januari 2017 gestart wordt met de viering van 400 jaar Stadhuis 	
nodigt het college uit <ul style="list-style-type: none"> • om het vlaggenprotocol en/of de vlaginstructie in de gemeente Gennep uit te breiden met het Stadhuis • voor 21 januari 2017 (opening 400 jaar Stadhuis) twee vaste vlaggenmasten te realiseren voor het Stadhuis aan de Markt (liefst met verlichting voor de beide vlaggen) Op die zaterdag op de Markt de Nederlandse en Gennepse vlag te hijsen en daarna deze masten het gehele jaar door te gebruiken als officiële vlaggenmasten van de gemeente Gennep 	
en gaat over tot de orde van de dag.	
Ondertekening en naam: fractie D66	

226095

MOTIE

ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep

Voorstel nr. :
Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr. 9
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d. 7 november 2016
Onderwerp: Onderzoek vergadermogelijkheden gemeente Gennep
De Raad, gehoord de beraadslaging, van mening dat
<ul style="list-style-type: none">
- Dat de gemeenteraad met regelmaat besluiten neemt waar veel publieke belangstelling voor is, het aantal zitplaatsen op de publieke tribune echter beperkt is;
- Dat de gemeenteraad in deze periode zes politieke partijen kent die veelal gebruik maken van de vergadermogelijkheden in het gemeentehuis, fracties echter vaak moeten uitwijken naar het VVV kantoor of de zolder van het stadhuis waar het aantal zitplaatsen en voorzieningen (beamer/beeldscherm) beperkt is;
- Dat het meubilair in de raadzaal en de commissiekamers de gebruiksmogelijkheden van de zalen beperkt aangezien het veel ruimte in beslag neemt;
- Dat er geen goede voorzieningen voor presentaties door middel van beamer en scherm aanwezig zijn in de raadzaal;
- Dat de raadzaal en commissiekamers op veel momenten worden gebruikt voor feestelijkheden en daarmee met de huidige verouderde inrichting het uithangbord vormen voor het gemeentehuis;
Nodigt de voorzitter van de gemeenteraad uit:
<ul style="list-style-type: none">
- Een onderzoek te doen naar mogelijke herinrichting van de vergadermogelijkheden voor de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en de politieke partijen;
- Het resultaat en een plan van aanpak aan de raad ter bespreking voor te leggen vóór de Voorjaarsnota in 2017;
- Bij het onderzoek eveneens te betrekken de huisvesting van de bibliotheek met de onderverdieping zodat ook deze ruimtes zo effectief mogelijk worden gebruikt;
- Voor het onderzoek € 10.000 ter beschikking te stellen en hierbij gebruikt te maken van het budget onvoorzien 2017 van de gemeenteraad;
En gaat over tot de orde van de dag.

226093

PvdA fractie Gennep

MOTIE

ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gennep

Voorstel no. :	<i>(In te vullen door de raadsgriffie)</i>
- Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr.	
De raad van de gemeente Gennep in vergadering bijeen d.d.07-11-2016	
Onderwerp: handhavingstaak Wet Milieubeheer	
<p>De Raad gehoord de beraadslaging,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelt vast dat de doelstellingen op het gebied van klimaat en energie, zoals opgenomen in het milieubeleidsplan 2013-2016 als speerpunt, niet worden gehaald. <p>Is van mening dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Gennep met haar ondubbelzinnig geformuleerde ambities op het gebied van klimaat en energie geen genoegen mag nemen met deze simpele constatering en dat zij alle beschikbare instrumenten moet gebruiken om haar ambities waar te maken; • De Wet Milieubeheer (zoals ook is afgesproken in het Nationaal Energieakkoord) mogelijkheden biedt om het bedrijfsleven te verplichten om maatregelen op het gebied van energiebesparing uit te voeren met een terugverdientijd van maximaal 5 jaar conform de erkende maatregelenlijst; • Op deze wijze de haalbaarheid van de doelstellingen van het gemeentelijke milieubeleidsplan vergroot kan worden, terwijl het rendement in de vorm van kostenbesparingen voor het bedrijfsleven een positief effect zal hebben. 	
<p>roept het college op</p> <p>De wettelijk verplichte handhavingstaak Wet Milieubeheer (Activiteitenbesluit milieubeheer art. 2.15) zoals bedoeld in het Nationaal energieakkoord 2013 prioriteit te geven en toezichhouders van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD LN) opdracht te geven deze handhavingstaak op voortvarende wijze op te pakken en de resultaten hiervan jaarlijks aan de gemeenteraad voor te leggen,</p>	
<p>en gaat over tot de orde van de dag.</p> <p>Ondertekening en naam: PvdA Gennep Luc Brouwers</p> 	

Abagroman

PvdA fractie Genneep

Gemeente Genneep
- 7 NOV 2016
23 29 28
No

MOTIE

ingevolge artikel 34 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de Gemeenteraad van de gemeente Genneep

226095

Voorstel no. :	<i>(In te vullen door de raadsgriffie)</i>
- Naar aanleiding van agendapunt van de raad nr.	
De raad van de gemeente Genneep in vergadering bijeen d.d.07-11-2016	
Onderwerp: extra inzet aanpak laaggeletterdheid	
De Raad gehoord de beraadslaging, Is van mening dat: Laaggeletterdheid ook in de gemeente Genneep een probleem is dat extra aandacht en inzet verdient.	
roept het college op Extra middelen in te zetten om laaggeletterdheid te bestrijden ~~en als dekking hiervoor te gebruiken het bedrag van jaarlijks € 25.000,- ten behoeve van kunst in de openbare ruimte uit het geamendeerde raadsvoorstel inzake kunst- en cultuurbeleid Genneep 2016-2020 "De Kunst van Samen".~~	
en gaat over tot de orde van de dag	
Ondertekening en naam: PvdA Genneep Luc Brouwers 	

BIJLAGE 10: Overzicht afkortingen

AFKORTING	OMSCHRIJVING	AFKORTING	OMSCHRIJVING
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	PGB	Persoons Gebonden Budget
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	POK	Proces Ontwikkeling Kern
BAG	Basis Administratie Gebouwen	POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
BOA	Buitengewoon Opsporings Ambtenaar	PPS	Publiek Private Samenwerking
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording	RMB	Regionaal MilieuBedrijf
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen	ROC	Regionaal OverslagCentrum
BCF	BTW-Compensatie Fonds	RVP	Regionaal VolkshuisvestingsPlan
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	SOK	SamenwerkingsOvereenKomst
BRP	Basis Registratie Personen	SVB	Sociale VerzekeringsBank
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	VEBO	VerkeersEducatie BasisOnderwijs
CAK	Centraal Administratie Kantoor	VRNL	Veiligheidsregio Limburg Noord
CBS	Centraal Bureau Statistiek	VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg	VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
DIV	Documentaire Informatie Voorziening	VVV	Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer
DOP	Dorps Omgevings Plan	WI	Wet Inburgering
DSP	Documentair StructuurPlan	WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
DURP	Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen	WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
ESF	Europees Sociaal Fonds	WRO	Wet op de Ruimtelijke Ontwikkeling
GAC	Gemeentelijk ActieCentrum	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie	WWB	Wet Werk en Bijstand
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst	WWZ	WonenWelzijnZorg
GGZ	GeestelijkeGezondheidsZorg		
GIDS	Gezond in de stad		
GIV	Geografische Informatie Voorziening		
GOA	Gemeentelijke OnderwijsAchterstand		
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan		
HRM	Human Resource Management		
ICT	Informatie en Communicatie Technologie		
IKC	Integraal Kind Centrum		
OMO	Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen		
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen werknemers		
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen		
IVVP	Integraal Verkeers- en VervoersPlan		
KCC	Klant Contact Centrum		
KLDP	Korps Landelijke Politie Diensten		
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg		
OZB	Onroerende Zaak Belasting		